Anders Lyngstad

Slåttemyrundersøkelser i Nord-Trøndelag 2013-2014

NTNU Vitenskapsmuseet
naturhistorisk rapport 2016-2

NTNU
Vitenskapsmuseet

NTNU Vitenskapsmuseet naturhistorisk rapport 2016-2

Anders Lyngstad

Slåttemyrundersøkelser i Nord-Trøndelag 2013-2014

NTNU
Vitenskapsmuseet

NTNU Vitenskapsmuseet naturhistorisk rapport

Dette er en elektronisk serie fra 2013 som erstatter tidligere Rapport botanisk serie og Rapport zoologisk serie. Serien er ikke periodisk, og antall nummer varierer per år. Rapportserien benyttes ved endelig rapportering fra prosjekter eller utredninger, der det også forutsettes en mer grundig faglig bearbeidelse.

Tidligere utgivelser: http://www.ntnu.no/vitenskapsmuseet/publikasjoner

Referanse
Lyngstad, A. 2016. Slåttemyrundersøkelser i Nord-Trøndelag 2013-2014. – NTNU Vitenskapsmuseet naturhistorisk rapport 2016-2: 1-117.

Trondheim, april, 2016

Utgiver
NTNU Vitenskapsmuseet
Seksjon for naturhistorie
7491 Trondheim
Telefon: 73 59 22 60/73 59 22 80
e-post: post@vm.ntnu.no

Ansvarlig signatur
Torkild Bakken (seksjonsleder)

Kvalitetssikret av
Dag-Inge Øien

Publiseringstype
Digitalt dokument (pdf)

Forsidefoto
Stakkstang på Still-Jo-Andersmyra i Lierne. Portfjellet i bakgrunnen. Foto Anders Lyngstad 10.7. 2013.

www.ntnu.no/vitenskapsmuseet

ISBN 978-82-8322-068-1
ISSN 1894-0056

Sammendrag

Lyngstad, A. 2016. Slåttemyrundersøkelser i Nord-Trøndelag 2013-2014. – NTNU Vitenskapsmuseet naturhistorisk rapport 2016-2: 1-117.

Nord-Trøndelag har store arealer myr generelt, og slåttemyr spesielt, og er det fylket der slåttemyr er best undersøkt. Alle typer minerotrof myr ble nyttet som slåttemyr, men myrmassivtypene bakkemyr og flatmyr har vært viktigst, og særlig de myrene som har rik (basekrevende) vegetasjon. Bakkemyr dannes i første rekke i områder med mye nedbør og tjukt, langvarig snødekke, og er vanlig i mellomboreal og nordboreal vegetasjonssone. Det er store arealer i Nord-Trøndelag der de klimatiske forholdene ligger til rette for dannelse av bakkemyr, og typen er svært vanlig. Kombinasjonen av store områder med rik berggrunn og mye myrareal gir godt grunnlag for rik myrvegetasjon, og store forekomster av rikmyr er et særtrekk for fylket. Tradisjonen med myrslått har vært viktig i hele landet, men Trøndelag er en av regionene der myrslåtten ser ut til å ha vært viktigst. Dette skyldes nok at det har vært mye godt egnet myr tilgjengelig, samt at behovet for høy fra utmarka har vært stort. Opphør av slått med påfølgende gjengroing er den største trusselen mot slåttemyrene, og særlig slåttemyrkanten er utsatt.

I denne undersøkelsen er det beskrevet 70 naturtypelokaliteter fra Lierne, Snåsa og Verdal kommuner i Nord-Trøndelag, og disse er gruppert i 11 slåttemyrområder som ofte er store, mosaikkprega områder med høg andel av slåttemyr. I samråd med Blåfjella/Skjækerfjella og Lierne Nasjonalparkstyre og Fylkesmannen i Nord-Trøndelag ble områder i eller i nærheten av Blåfjella-Skjækerfjella og Lierne nasjonalparker prioritert, og det ble lagt vekt på områder der grunneiere har signalisert interesse for å ta opp slåtten. Lokalitetene er, med ett unntak, registrert som naturtypen D02 Slåttemyr (etter utkast til reviderte faktaark til DN-håndbok 13). Fem lokaliteter er gitt verdi A (svært viktig), 17 lokaliteter er gitt verd B (viktig), og 47 lokaliteter er gitt verdi C (lokalt viktig). Én eksisterende naturtypelokalitet i Gaundalen er gitt ny avgrensing, og med forslag om å klassifisere den som «Slåttemark», men beholde den eksisterende beskrivelsen. De fleste lokalitetene har forekomst av middelsrik eller ekstremrik myrvegetasjon, og etter kriteriene i utkast til reviderte faktaark for DN-håndbok 13 kan disse føres til «Rikmyr», og i de fleste tilfellene uten endringer i avgrensing, men med en annen verdivurdering.

To av lokalitetene med høgest verdi ligger i Tjallia i Lierne (Myrer NV i Tjallia og Myrer N for Tjallia), og dette området skiller seg ut med de beste slåttemyrene som ble undersøkt gjennom dette prosjektet. Her er det også store forekomster av ekstremrik myrvegetasjon, og rikmyrarter som taglstarr og lappmarihand (*Carex appropinquata*, *Dactylorhiza lapponica*). Nølmyrin (verdi B) ligger ved en av de viktige innfallsportene til Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark, og peker seg ut som den kanskje best egnede myra for skjøtsel blant de som er undersøkt her. Tjallia-området bør forvaltes som en enhet, og som et slåttemyrlandskap har det helt klart aller høgeste verdi.

Andre lokaliteter som kan være kandidater for skjøtsel er særlig Myrer ved Eggensetra ved Grønningen, men også (deler av) Moamyra, Gråamyra, Storhølet og Kusmyra i Gaundalen, Mårstokkmyran ved Kvelia, og Myrer SV for Bustadmyrin i området Lauvsjøen-Kjerdelsdalen. I flere tilfeller er det imidlertid andre aktuelle myrer i samme område som kan ha like stor eller større verdi å skjøtte, men der det kan være praktiske utfordringer.

Det ble funnet tre rødlista karplanter ved undersøkelsene; småull (EN), myggblom (NT) og kvitkurle (NT) (*Eriophorum gracile*, *Hammarbya paludosa*, *Pseudorchis albida*). Småull er av særlig interesse, og den ble funnet på lokalitetene Karislåtten og Myr N for Hestkjølelva, begge i Lierne. Her vokste den i henholdsvis intermediær mykmattevegasjon (nær løsbunn) og ekstremrik mykmatte- og løsbunnvegetasjon. Småull regnes ikke som noen utpreget «slåttemyrart», men den er konkurransesvak og følsom for drenering. Den vil antakelig dra nytte av skånsom slått med noen års mellomrom, og skjøtsel på disse lokalitetene er også relevant.

Nøkkelord: biologisk mangfold – kulturlandskap – Lierne – myr – naturtypekartlegging – rikmyr – slått – Snåsa – torvmark – vegetasjon – Verdal

Anders Lyngstad, NTNU Vitenskapsmuseet, Seksjon for naturhistorie, NO-7491 Trondheim

Summary

Lyngstad, A. 2016. A survey of hay fens in Nord-Trøndelag County, Norway 2013-2014. – NTNU Vitenskapsmuseet naturhistorisk rapport 2016-2: 1-117.

Nord-Trøndelag County generally has large areas of mires, and also large areas of hay fens. It is the County in Norway where hay fens are most thoroughly documented. Mowing took place in all categories of minerotrophic mire (fen), but the types of mire massifs most often used was sloping fens and flat fens, and in particular fens with rich (basicolous) vegetation. Sloping fens (slope > 3º) are formed in areas with high precipitation and a thick, long-lasting snow cover, and in Norway it is common in the middle boreal and northern boreal vegetation zones. The climatic conditions in Nord-Trøndelag are favourable for the formation of sloping fens, and the type is common. Rich fens are prevalent in the region as a result of a combination of large areas with calcareous bedrock, and a high degree of cover of mires. The traditional practise of mowing in outlying lands (including fens) has been important throughout Norway, and Trøndelag is one of the regions where this has been most important. This is probably due to the large area of mires available and suitable for mowing, and that the demand for hay from the outlying fields was large. Cessation of mowing with subsequent overgrowing is the most serious threat to hay fens, and the fen margins are particularly vulnerable.

In this survey, 70 nature type localities from the municipalities Lierne, Snåsa and Verdal in Nord-Trøndelag County have been mapped and described. The localities are grouped in 11 hay fen areas, and these areas are often large and with a vegetational mosaic with a high proportion of hay fens. Areas in, or in the vicinity of, the national parks Blåfjella-Skjækerfjella and Lierne were given priority, and also areas where the landowners are interested in recommencing the tradition of mowing. These priorities were determined in consultation with the board of the national parks and the County Governor of Nord-Trøndelag. Most of the localities are registered as the nature type «D02 Slåttemyr» (hay fen, after a draft of a new version of DN-håndbok 13). Five localities have been assigned value A (very important), 17 localities value B (important), and 47 localities value C (locally important). An existing nature type locality in the Gaundalen area has been given a new boundary, and with a suggestion of classification as hay meadow, but retaining the existing description. Most localities has occurrences of moderately or extremely rich fen vegetation. Based on the criteria in «DN-håndbok 13», they can also be classified as rich fen, and in most cases without changing the boundaries of the localities, but with a different assessment of value.

Two of the localities with the highest assigned value are found in Tjallia in Lierne, and the hay fens in this area stand out as the most important among the hay fens surveyed in this project. There are large areas of extremely rich fen in Tjallia, with species like *Carex appropinquata* and *Dactylorhiza lapponica*. Nølmyrin (value B) in this area seems particularly suitable for management because it is situated next to one of the main gateways to Blåfjella-Skjækerfjella National park. The Tjallia area should be managed as a unit, and as a hay fen landscape it is of primary importance and value.

Other localities that can be candidates for management are especially Myrer ved Eggensetra in the Grønningen area, but also (parts of) Moamyra, Gråamyra, Storhølet og Kusmyra in the Gaundalen area, Mårstokkmyran in the Kvelia area, and Myrer SV for Bustadmyrin in the Lauvsjøen-Kjerdelsdalen area. There may, in some cases, be other fens in the same areas of equal or higher value as hay fens, but there may be practical challenges due to for instance remote location.

Three red-listed vascular plants were found during the survey; *Eriophorum gracile* (EN), *Hammarbya paludosa* (NT) and *Pseudorchis albida* (NT). *Eriophorum gracile* is of particular interest, and was found in the localities Karislåtten and Myr N for Hestkjølelva, both in Lierne municipality. The species occurred in intermediate fen carpet vegetation (approaching mud bottom vegetation) and extremely rich fen carpet and mud bottom vegetation respectively. *Eriophorum gracile* is not considered a typical «hay fen species», but it is a weak competitor and is sensitive to drainage. It will likely benefit from careful mowing with an interval of a few years, and management of these localities is relevant.

Key words: biological diversity – cultural landscape – Lierne municipality – mire – mowing – nature type – peatland – rich fen – Snåsa municipality – vegetation – Verdal municipality -

Anders Lyngstad, NTNU University Museum, Department of Natural History, NO-7491 Trondheim

Innhold

Sammendrag 3

Summary 4

Forord 8

1 Innledning 9
- 1.1 Bakgrunn 9
- 1.2 Tidligere undersøkelser 9

2 Slåttemyr 10
- 2.1 Definisjon av slåttemyr 10
- 2.2 Naturtypen slåttemyr i forvaltningssammenheng 10
- 2.3 Påvirkning og trusler 11
- 2.4 Skjøtsel 12

3 Materiale og metode 14
- 3.1 Forarbeid 14
- 3.2 Feltarbeid 15
- 3.3 Avgrensing av lokaliteter 15
- 3.4 Verdisetting og prioritering 15

4 Slåttemyrområder oppsøkt i 2013-2014 16
- 4.1 Slåttemyrområder og oversikt over lokaliteter 16
  - 4.1.1 Nord-Vera og Tverrådalen, Verdal (lokalitet 1 – 16) 22
  - 4.1.2 Grønningen, Snåsa (lokalitet 17 – 31) 22
  - 4.1.3 Gaundalen, Snåsa (lokalitet 32 – 39) 26
  - 4.1.4 Tjallia, Lierne (lokalitet 40 – 45) 26
  - 4.1.5 Storhøgåsen-Kroktjønnfjellet, Lierne (lokalitet 46 – 49) 27
  - 4.1.6 Sandmoen, Lierne (lokalitet 50) 27
  - 4.1.7 Kvelia, Lierne (lokalitet 51 – 56) 27
  - 4.1.8 Lauvsjøen-Kjerdelsdalen, Lierne (lokalitet 57 – 64) 31
  - 4.1.9 Hestkjølmyran, Lierne (lokalitet 65 – 66) 31
  - 4.1.10 Kaldvikhøgda, Lierne (lokalitet 67 – 68) 34
  - 4.1.11 Pålfjellet-Storåa, Lierne (lokalitet 69 – 72) 34
- 4.2 Karplantefloraen 34

5 Konklusjon og videre arbeid 36

6 Referanser 38

Vedlegg 1 Lokalitetsbeskrivelser 40

Nord-Vera og Tverrådalen 40
- 1 Stormyra ved Strådøla 40
- 2 Auretjønnlia 40
- 3 Brengsvollen 41
- 4 Hardmyråsen S 42
- 5 Hardmyra Ø 42
- 6 Hardmyra V 43
- 7 Reinsmyrhøgda 43
- 8 Vakkerslåtten 44
- 9 Vollaåsen S 44
- 10 Vollaåsen Ø 45
- 11 Vollaåsen NØ 45
- 12 Mellom Vollaåsen og Haukberget 46
- 13 Ø for Tverrådalsstamtjønnin 46
- 14 Myr N i Klumpan 47

15 Myrer i Flåtjønnhøgda 47
16 Myr Ø for Holmtjønna 48
Grønningen 49
17 Teodorslættet og Furruhattslættet 49
18 Kolvslættet 49
19 Litjhallartjønna 50
20 Raudfjellslættet 50
21 Grønbakken 51
22 Rognlislættet og Hegglislættet 51
23 Myrer ved Eggensetra 52
26 Buslætthallan 53
27 Finntjønnslættet 53
28 Heggsjøsetra S 54
29 Heggsjøsetra N 55
30 Storlislættet 55
31 Dælislåtten 56
Gaundalen 57
32 Langtangen m.fl. ved Litjelva 57
33 Seterslettet til Olagården 57
34 Holdesslettet 57
35 Kjøblislettet 58
36 Steinkjerholmen og Stormoen 58
37 Øvervollbekkdalen og Gollaugslettet 59
38 Moamyra, Gråamyra, Storhølet og Kusmyra 60
39 Pe Karlsamyra 60
Tjallia 61
40 Nølmyrin 61
41 Myrer Ø for Tjalbekken 62
42 Myrer NV i Tjallia 63
43 Myrer N for Tjallia 64
44 Myr Ø i Tjallia 65
45 Myr SV i Tjallia 65
Storhøgåsen-Kroktjønnfjellet 66
46 Dalslåtten 66
47 Karislåtten 67
48 Myr N for Karislåtten 67
49 Storstakkslettet 68
Sandmoen 68
50 Kjerrstakkslættet 68
Kvelia 69
51 Grubbstakkslættet 69
52 Storsteinmyra, Storfloen og myr N for Svarttjønna 70
53 Myr S for Bustadhaugen 71
54 Mårstokkmyran 71
55 Finndalen 72
56 Still-Jo-Andersmyra 73
Lauvsjøen-Kjerdelsdalen 74
57 Hovdmyra 74
58 Hølbekkmyran 74
59 Tostakkmyra og Snålremsfloen 75
60 Myr ved oset til Kjerdelselva 75
61 Myrer Ø for Kjerdelselva 76
62 Myr N for Bengtseteren 76
63 Myrer SV for Bustadmyrin 77

64 Myrer N for Holmtjønna 78
Hestkjølmyran 78
65 Hestkjølmyran 78
66 Myr SØ for Høgda 79
Kaldvikhøgda 79
67 Myr ved Kaldvika 79
68 Myr N for Hestkjølelva 80
Pålfjellet-Storåa 81
69 Myr NØ for Estilseteren 81
70 Myr NV for Bengttjønna 81
71 Flatlifloen 81
72 Pålfjellfloen 82
Vedlegg 2 Artsobservasjoner 83
Vedlegg 3 Befaring av slåttemyrer på Myrmo, Røyrvik kommune juli 2014 88
Vedlegg 4 Skjøtselsplan for Hoatrøenget og Knedalsenget, Kvamsfjellet 94
Vedlegg 5 Kartfigurer 100

Forord

I november 2012 ble det inngått avtale mellom Blåfjella/Skjækerfjella og Lierne Nasjonalparkstyre og Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, Miljøvernavdelingen (FM-NT) (bidragsytere) og NTNU Vitenskapsmuseet, Seksjon for naturhistorie om kartlegging av slåttemyr i Nord-Trøndelag. Kartleggingen skulle ha tyngdepunkt i områder i eller i nærheten av Blåfjella-Skjækerfjella og Lierne nasjonalparker. Kontaktperson hos Nasjonalparkstyret og FM-NT har vært nasjonalparkforvalter Steinar Bach og seniorrådgiver Gry Tveten Aune.

Arbeidet har vært organisert som et bidragsprosjekt, og er en fortsettelse av tilsvarende prosjekt som foregikk i 2011-12. Foreliggende rapport gir en oversikt over resultatene fra prosjektet, og i tillegg er det tatt med vedlegg som omhandler befaringer av slåttemyrer i Røyrvik i 2014 og en skjøtselsplan for Hoatrøenget og Knedalsenget i Kvamsfjellet (Steinkjer) som ble utarbeidet i 2015. Kapitlene 1 og 2 er i stor grad basert på tilsvarende avsnitt i rapporten fra kartleggingen i 2011-12 (Lyngstad et al. 2012b).

Professor Asbjørn Moen var prosjektleder ved NTNU Vitenskapsmuseet fram til mars 2014, og overingeniør Dag-Inge Øien har vært prosjektleder i resten av perioden. Anders Lyngstad har vært kontaktperson, og har hatt ansvar for den daglige driften av prosjektet, feltarbeid og rapportering. Avdelingsingeniør Marc Daverdin har tilrettelagt kart, ortofoto og GIS-løsninger.

Mange har bidratt med kunnskap undervegs. I Lierne gjelder dette særlig Bente Estil, Steinar Bach, Kåre Haugan, Bolette Bele, Torbjørn Haugen og Ole Laurits Nergård, og i Snåsa Jostein Dahl, Siv Beate Eggen, Steinar Gaundal og Karn Marita Johannessen. En særskilt takk vil jeg rette til Oddbjørn og Inger Anne Kjelvik som stilte med husvære ved Grønningen og båtskyss over vatnet.

Jeg vil takke Nasjonalparkstyret og Fylkesmannen for godt, fruktbart og tålmodig samarbeid i prosjektperioden.

Trondheim, april 2016

Anders Lyngstad

1 Innledning

1.1 Bakgrunn

I det tradisjonelle jordbruket i Norge var det tilgangen på vinterfôr som begrenset husdyrholdet, og fram til for omtrent 100 år siden var en avhengig av utmarka. Myrer og engskoger utgjorde de viktigste slåttearealene i de fleste dalførene. Myrer med bra produksjon ble slått annethvert år, mens myrer med mindre produksjon ble slått med flere års mellomrom. Middelsrike og ekstremrike myrer er særlig produktive, og med en stor andel urter ga dette godt fôr. Graset ble slått med ljå og satt i stakk eller oppbevart i løer, og høyet ble fraktet ned til garden på vinterstid med hest og slede. Utmarksslåtten har hatt stort omfang i Trøndelag, og den første jordbrukstellingen fra 1907 viser at det i Trøndelagsfylkene var 526 km^2 med utmarksslått. Dette utgjør ca. 2 % av det totale landarealet. Det er grunn til å tro at omfanget av utmarksslåtten var størst i siste halvdel av 1800-tallet, og at tallet fra 1907 derfor underestimerer omfanget mens driften var på topp. I tillegg er nok oppgavene fra 1907 for låge på grunn av at bøndene av skattemessige årsaker oppga for låge tall.

1.2 Tidligere undersøkelser

Arbeidet med landsplan for myrreservater i Norge (myrreservatplanen) foregikk i årene 1969-85, og NTNU Vitenskapsmuseet hadde ansvaret for Sør-Norge. For Nord-Trøndelag er Moen & medarbeidere (1983) den sentrale rapporten. Slåttemyr var ikke et eget tema i myrreservatplanen, men flere av fylkets viktigste slåttemyrlokaliteter ble klassifisert og beskrevet gjennom dette arbeidet. Det er utgitt 45 primærrapporter fra Sør-Norge, hvorav 21 er rapporter som sammenstiller materialet. En oversikt over disse er gitt i Moen et al. (2011).

Ved NTNU Vitenskapsmuseet har vi arbeidet med botaniske studier av slåttepåvirket vegetasjon i utmark i over 40 år i to referanseområder i Midt-Norge. Dette gjelder slåttemyrer på Nordmarka, Nordmøre (hovedsakelig innen Tågdalen naturreservat, Surnadal), og myr- og engvegetasjon på Sølendet naturreservat, Røros. I disse områdene er det årlig drevet eksperimentell skjøtsel med slått, jf. Moen (1989, 1990, 1999, 2000), Moen & Øien (1998, 2012) og Øien & Moen (2006). Også i Nord-Trøndelag har vi over lengre tid vært involvert i undersøkelser, inkludert utarbeiding av skjøtselsplaner i en rekke områder. Viktigst er undersøkelsene av slåttemyrene i Øvre Forra-området (Moen et al. 1976, Øien et al. 1997, Øien & Moen 2007), ikke minst fordi det i løpet av de siste åra har blitt satt i gang systematisk skjøtsel av et betydelig areal slåttemyr. I Øvre Forra er det etablert flere prøveflater i senere år for å følge utviklingen på slått og gjengroende areal (Øien et al. 2010, Lyngstad et al. 2012a, Lyngstad 2012b, 2014, 2015). Slåttemyrene ved Rosåsen i Høylandet er kartlagt og beskrevet, og det er laget en skjøtselsplan (Moen & Nilsen 2005, Moen et al. 2006, Lyngstad 2012a). Ved Rosåsen er det også satt i gang skjøtsel av slåttemyrer. I Snåsa og Verdal har et utvalg slåttemyrer blitt kartlagt (Nilsen et al. 1997, Moen et al. 2006), naturtypeundersøkelsene i Røyrvik omfatter mange slåttemyrer (Lyngstad et al. 2007) og undersøkelsene fra Oppgården i Lierne omfatter slåttemyrer ved Rømmervatna (Nilsen & Moen 2000). Gjennom slåttemyrundersøkelsene i Nord-Trøndelag i 2011-12 ble det beskrevet 113 naturtypelokaliteter (Lyngstad et al. 2012b), og på Myrmo i Hudningsdalen i Røyrvik har slåtten blitt tatt opp igjen på flere av myrene (vedlegg 3). På Langslåtten noen kilometer lenger øst i Hudningsdalen har det vært slått noen år nå, men stadig nye områder restaureres og tas i bruk som slåttemyr igjen. I Kvamsfjellet, Steinkjer er det også tatt initiativ til restaurering av gamle slåttemyrer, og arbeidet startet sommeren 2015 (vedlegg 4).

Dette prosjektet er en supplerende kartlegging for å få mer informasjon og kunnskap om slåttemyrer i indre deler av Nord-Trøndelag. Hovedfokus har vært på nasjonalparkene Blåfjella-Skjækerfjella og Lierne, samt områder som er i nærheten av disse. I praksis har det blitt kartlagt slåttemyrer i Lierne, Snåsa og Verdal kommuner, og det har blitt lagt vekt på områder der vi har opplysninger om at grunneier kan være interessert i å ta opp igjen slåtten.

2 Slåttemyr

2.1 Definisjon av slåttemyr

Slåttemyr er områder med fuktighetskrevende vegetasjon som danner/har dannet torv, og som er preget av langvarig høsting gjennom slått. Etter opphør av slått vil arealet fortsatt regnes som slåttemyr så lenge myra er preget av de økologiske prosesser som skyldes tidligere slått. Ei slåttemyr i gjengroing vil da regnes som slåttemyr så lenge gjengroinga skyldes opphør av slått og ikke andre naturlige prosesser (eks. forsumping, torvakkumulasjon). Ut fra denne definisjonen så slutter ei myr å være slåttemyr når de naturlige prosessene er viktigere enn de som skyldes tidligere slått. Ei myr slutter også å være slåttemyr når andre bruksmåter eller inngrep har større innvirkning på de økologiske prosessene enn den tidligere slåtten (nedbygging, drenering, beiting, m.m.).

Etter Natur i Norge (Framlegg 2 av NiN 2.0) er slåttemyr (inkl. beitemyr) det samme som V~8 Semi-naturlig myr, der beitemyr omfatter grunntypene uten slåttemarkspreg (SP=1) og slåttemyr omfatter grunntypene med slåttemarkspreg (SP=2). Slåttemyr er definert som semi-naturlig mark innen trinnene 3-5 (fra svært ekstensiv hevd til ekstensiv hevd med spor av intensiv hevd) langs den lokale komplekse miljøgradienten (LKM) hevdintensitet (HI). Videre kan slåttemyr relateres til trinn på tilstandsvariabelen rask suksesjon (RA). Denne har fire trinn, der A0 er intakt hevdpreg (aktiv bruk) og trinn AE er ettersuksesjonstilstanden der artssammensetning og endringstakt og -retning ikke lenger kan relateres til tidligere bruk. Grensen for når ei myr ikke lenger er slåttemyr trekkes ved trinn A2 på denne skalaen (sein suksesjonsfase), der artssammensetningen er mer lik ettersuksesjonstilstanden. Myr på trinn A0, A1 og A2 blir da definert som slåttemyr, mens myr på trinn AE ikke lenger er slåttemyr. Objektgruppe kulturspor etter tradisjonell jordbruksvirksomhet (G4 KT; etter NiN 1.0) brukes som en tilleggsvariabel. Objektenheter er for eksempel høyløe/høybu, slåttebu, stakkstang og hafell.

Alle slåttemyrer har minerotrof vegetasjon (jordvassmyr), og de fleste klassifiseres som bakkemyr eller flatmyr (myrmassivtyper). De beste slåttemyrene er rikmyrer, det vil si myrer med pH > 5,5 og høgt botanisk artsmangfold. Disse har ofte høg produksjon sammenligna med fattigmyr, men både fattige og intermediære myrer har vært slått tradisjonelt, i tillegg til rikmyrene. For mer informasjon om klassifikasjon og økologi på myr med vekt på slåttemyr viser jeg til Moen et al. (2011), Lyngstad et al. (2012b) og Lyngstad et al. (2013). En grundig og oppdatert omtale av rikmyr finnes i Øien et al. (2015).

2.2 Naturtypen slåttemyr i forvaltningssammenheng

I DN-Håndbok 13 (Direktoratet for naturforvaltning 2007) inngår slåttemyr i naturtypen D02 Slåtte- og beitemyr under hovedtypen Kulturlandskap. Det er imidlertid svært ofte overlapp med naturtypene A05 Rikmyr og A06 Kilde og kildebekk under skoggrensen under hovedtypen Myr og kilde. Areal med slåttemyr kan også finnes innen naturtypelokaliteter som klassifiseres som A04 Palsmyr, A07 Intakt lavlandsmyr i innlandet og A08 Kystmyr, men da helst som mindre områder, for eksempel i lagg eller dråg mellom ombrotrofe myrmassiv og fastmark. Et utkast til reviderte faktaark for slåttemyr ble utarbeidet av NTNU Vitenskapsmuseet i forbindelse med en planlagt ny utgave av DN-Håndbok 13. Dette arbeidet ble stoppet vinteren 2014-15, men vi publiserte vårt utkast til faktaark som et vedlegg i Lyngstad et al. (2013). Utkastet er nå tilgjengelig via Miljødirektoratets nettsider: http://www.miljødirektoratet.no/Global/dokumenter/tema/arter_og_naturtyper/Faktaark%20-%20V%C3%A5tmark.pdf. Slåttemyr føres her til hovedtypen Våtmark.

Forvaltning og skjøtsel av slåttemyr har i de senere år fått økt oppmerksomhet, ikke minst som et resultat av naturmangfoldloven som ble vedtatt i 2009. Slåttemyr er en av til nå seks utvalgte naturtyper med egen forskrift i denne loven. Dette innebærer blant annet at det skal tas særlig hensyn til lokaliteter som er klassifisert som svært viktig (A) eller viktig (B) etter DN-Håndbok 13 ved tiltak som kan «endre karakteren eller omfanget av en forekomst». Det skal også utarbeides en handlingsplan for naturtypen, men den er så langt kun omtalt i handlingsplan for slåttemark (Direktoratet

for naturforvaltning 2009). NTNU Vitenskapsmuseet har vinteren 2015-16 arbeidet med en slik handlingsplan for slåttemyr på oppdrag for Miljødirektoratet.

Det er gjennomført en vurdering av truethet for naturtyper (etter NiN 1.0), og dette arbeidet er gjort i regi av Artsdatabanken. Slåttemyr deles i to naturtyper, slåttemyrkant og slåttemyrflate, og er karakterisert som henholdsvis kritisk truet (CR) og sterkt truet (EN) i Norsk rødliste for naturtyper 2011 (Moen & Øien 2011).

2.3 Påvirkning og trusler

De største truslene mot slåttemyr er opphør av bruk med påfølgende gjengroing. På myrflatene går prosessen sakte, og myrene kan fremdeles være åpne mange tiår etter slåtten opphørte, spesielt i høgereliggende strøk. Den langvarige og omfattende ekstensive bruken har resultert i en økologisk relativt stabil naturtype som er robust mot endringer i påvirkning som opphør av slått medfører. Den største endringen er at myroverflata blir mer kupert eller tuete; det blir større forskjell mellom forsenkninger og forhøyninger. I myrkantene skjer endringene raskere, og busker og kratt brer seg utover; pors (*Myrica gale*) i låglandet og dvergbjørk og vier (*Betula nana*, *Salix* spp.) i høgereliggende strøk. Gråolder og bjørk (*Alnus incana*, *Betula pubescens*) er også viktige arter i gjengroingsfasen, gråolder først og fremst i mellomboreal sone og lågere, bjørk i alle vegetasjonssoner under skoggrensa. I tillegg øker mengden av kantarter som marikåpe, sumphaukeskjegg, mjødurt, kvitmaure og myrfioler (*Alchemilla* spp., *Crepis paludosa*, *Filipendula ulmaria*, *Galium boreale*, *Viola epipsila*, *V. palustris*). Også forekomsten av høge grasvekster som klubbestarr, blåtopp og takrør (*Carex buxbaumii*, *Molinia caerulea*, *Phragmites australis*) øker på bekostning av mindre arter som særbustarr, gulstarr og myrtust (*Carex dioica*, *C. flava*, *Kobresia simpliciuscula*). I bunnsjiktet øker forekomsten av oppreiste og tuedannende moser som torvmoser (*Sphagnum* spp.) på bekostning av nedliggende, teppedannende moser som myrstjernemose og brunmakkmose (*Campylium stellatum*, *Scorpidium cossonii*).

I tillegg til opphør av slått er endringer i hydrologien som følge av grøfting, vegbygging, etablering av annen infrastruktur (f.eks. vindkraftanlegg), og nedbygging til boligformål, industri, vasskraftutbygging etc. den største trusselen mot slåttemyrene. Tidligere gjorde også torvstikking og grøfting for nydyrking eller skogreising betydelige inngrep i myrarealene i Norge (se blant annet Moen et al. (2011) for oversikt), men dette avtok i hvert fall i en periode, blant annet på grunn av strenge restriksjoner på grøfting av myr. Fylkesmannen i Nordland og Fylkesmannen i Sogn og Fjordane har imidlertid erfart og meddelt at nydyrking av myr kan se ut til å ha blitt mer vanlig igjen de siste årene.

Det har i senere tid blitt lansert en rekke forslag om etablering av omfattende anlegg for vindkraftproduksjon i innlandet. Tidligere har kraftindustrien stort sett konsentrert denne virksomheten langs kysten. I de områdene det nå er ønske om å etablere slik virksomhet (mellomboreal og nordboreal vegetasjonssone) er det mye slåttemyr, og det beste eksemplet på denne konflikten er Kvamsfjellet i Steinkjer. Dette området er ett av åtte prioriterte slåttemyrområder i Midt-Norge, og en av de ti høgest prioriterte lokalitetene («stjernelokalitet») i Sør-Norge (Lyngstad et al. 2013), men det ble likevel lansert storstilte planer om vindkraftutbygging. Disse planene ble senere skrinlagt av utbygger, og store deler av området er nå verna som Kvamsfjellet naturreservat (http://faktaark.naturbase.no/Vern?id=VV00003186). Det kan se ut til at kraftindustrien velger ut områder langt fra bebyggelse og med lite inngrep fra før, antakelig for å omgå problemer med støy og fare forbundet med is som kastes av vingene. Vi finner ofte de beste slåttemyrene i slike lite berørte områder, her har de unngått negativ påvirkning fram til nå.

Hogst kan ha en betydelig negativ påvirkning i et slåttemyrlandskap. Det er i hovedsak tre faktorer som er viktige i den sammenheng; fysisk ødeleggelse av myra, økt omsetning av organisk materiale som gir en gjødslingseffekt, og endring av skogstruktur som fremmer gjengroing. Slåttemyrene (og annen myr) tåler ikke kjøring med tungt maskinelt utstyr som hogstmaskiner og lassbærere. En av de definerende fysiske trekkene ved slåttemyr er den slette overflata, og den vil ødelegges når myra kjøres på. Kjørespor gir erosjonsskader og økt omsetning av torv og plantemateriale, det siste

vil ha en gjødslingseffekt. Kombinert med økt drenering og dannelse av tuer gir dette grunnlag for en sterk og akselererende gjengroing. Dette kan til en viss grad unngås ved å legge hogsten til perioder med tjukt og kompakt snødekke. Hogstavfall vil derimot være et problem uansett når på året det hogges, i et slåttelandskap kan det ikke bli liggende hauger med kvist. Nedbryting av kvist og døde røtter gir også en gjødslingseffekt med økt gjengroing som resultat. Fjerning av de største trærne er heller ikke forenlig med å opprettholde et slåttelandskap. Der det slås er det viktig å ha så lite krattoppslag som mulig, og en av måtene dette tradisjonelt ble gjort på var å fjerne busker og små trær, mens de store fikk stå og dominere så lenge de var i live. Det viser seg at der de store trærne fjernes blir resultatet tett krattskog noen år senere, så å beholde et eksisterende tresjikt med gamle, storvokste trær er avgjørende for å unngå gjengroing.

Myrvegetasjon er sårbar for tråkk, og særlig tunge beitedyr som storfe har negativ effekt. Dette har vært studert på rik bakkemyr (slåttemyr) på Sølendet (oppsummering i Moen & Øien 2012). Tråkk fra storfe (NRF) ga redusert artsantall, ujamn overflate på myra, blottlegging av torv med påfølgende erosjon, og på lang sikt etablering av busker og kratt på forhøyninger som tråkket har skapt. Det er generelt slik at myrene er mer sårbare for tråkk jo blautere de er, og jo svakere utvikla vegetasjonsdekket er. Storfe har en tendens til å gå langs gjerder, og gjerder bør derfor plasseres på fastmark for å unngå konsentrasjon av tråkk ute på myra.

Lette beitedyr som sau og geit gir ikke så store problemer med tråkk som storfe, og i hvert fall sau foretrekker fastmark og myrkanter over åpne myrer. Sau er til gjengjeld kjent for å beite mye urter, og i Tågdalen naturreservat er det observert at de målretta spiser blomstrende orkidéer. I skjøtselsområder (slåttemyr og slåttemark) der det skal tas hensyn til særskilte arter vil vi derfor ikke anbefale beiting av sau i blomstringssesongen, men høstbeite (etter slått) på slåttemark kan være gunstig. Husdyr på utmarksbeite kan kanskje forsinke visuell gjengroing på slåttemyr, men vil ikke kunne erstatte effekten av slåtten. Beite fra hjortedyr og smågnagere påvirker også myrene og kan forsinke gjengroingen, og særlig i smågnagerår antar vi at effekten er stor. Dette er imidlertid forhold vi så langt ikke kjenner godt nok.

I dag har det de fleste steder i Trøndelag (og Norge) gått mange tiår siden tradisjonell utmarksslått opphørte, og gjengroingen har kommet langt mange steder, spesielt i lågereliggende strøk (nedre del av mellomboreal vegetasjonssone og lågere). I disse områdene har dessuten mange slåttemyrer allerede gått tapt gjennom nydyrking og nedbygging. I høgereliggende strøk (nordboreal vegetasjonssone) er det fremdeles store arealer med åpne slåttemyrer. Dette gjelder spesielt i Trøndelag som i utgangspunktet har store myrarealer.

2.4 Skjøtsel

Skjøtsel av slåttemyr bør skje så nært opp til den tradisjonelle bruken som mulig, men målsettinga med skjøtselen er avgjørende både for stubbehøgde, slåtteintervall, slåttetidspunkt og behov for fjerning av slåttegraset. Avhengig av størrelsen på arealet kan det være hensiktsmessig med ulike skjøtselstiltak og ulik skjøtselsintensitet i forskjellige deler av området. Det kan også være hensiktsmessig å skille mellom en restaureringsfase de første årene og en årlig skjøtselsfase seinere, avhengig av graden av gjengroing.

I restaureringsfasen ryddes området for kratt, og trær tynnes og kvistes opp til mannshøgde. Vanligvis må områdene slås en gang i året i denne fasen, og i låglandsområder kan det være nødvendig med slått to ganger i året. Etter hvert som krattoppslag reduseres og produksjonen i feltsjiktet stabiliserer seg er det i de fleste tilfellene tilstrekkelig med slått fra hvert tredje til hvert tiende år for å holde krattet i sjakk. I sørlige og lågtliggende områder kan det være nødvendig med noe hyppigere slått.

Slått med tohjulstraktor er et godt alternativ til ljåslått, og erfaringer fra blant annet Sølendet naturreservat i Røros viser at slått med tohjulstraktor er ca. 7 ganger raskere enn ljåslått (tabell 1). Bruk av kantklipper med knivblad er et alternativ i tuete og ulendt terreng, men er om lag like arbeidskrevende som ljå.

Graset kan gjerne tørkes på bakken slik at frø fra plantene frigjøres, men det bør fjernes fra slåtteområdene. Dette er først og fremst viktig for at høyet ikke skal «gjødsle» myra. I høgereliggende strøk der nedbrytingen går seint, vil høyet dessuten bli liggende på bakken i flere år og gi endra forhold for moser og mindre karplanter sammenlignet med områder som rakes, spesielt hvis produksjonen er relativt høg. Også til sammenraking vil bruk av maskiner være mye raskere enn tradisjonelle metoder med bruk av rive (tabell 1). Hvis høyet ikke skal brukes, kan det samles opp i hauger og brennes. Dersom formålet med skjøtselen først og fremst er å holde krattet unna myrene, kan slått uten oppsamling være et alternativ i områder med relativt låg produksjon.

Praktiske detaljer omkring skjøtsel av slåttemyr og erfaringer med skjøtsel kan finnes i våre publikasjoner fra Sølendet naturreservat (f.eks. Øien & Moen 2006, 2012, Moen og Øien 2012) og fra andre verneområder der vi har faglig oppsyn med skjøtselen, som f.eks. Øvre Forra naturreservat i Nord-Trøndelag (Lyngstad 2012a).

Tabell 1. Tidsforbruk ved skjøtsel. Tabellen viser gjennomsnittlig tidsforbruk ved ulike arbeidsoperasjoner ut fra erfaringer gjort i Sølendet naturreservat, Røros. Rydding er gjort med øks, transport er gjort med tohjulstraktor eller ATV med henger. Fra Moen og Øien (2012).

Restaureringsarbeid:	
Rydding av tett kratt	5-10 t/daa
Rydding av glisnere kratt	4-5 t/daa
Gamle arbeidsmetoder som ikke blir brukt lenger:	
Breiing etter ljåslått	2 t/daa
Tørking, oppsamling og transport	3 t/daa
Arbeid som må gjøres hvert år:	
Ljåslått og slått med kantklipper	3-4 t/daa
Slått med tohjulstraktor med slåttebjelke	1/2 t/daa
Slått med skive-slåmaskin	1/3-1/2 t/daa
Raking med vanlig rive, oppsamling og transport til veg	3 t/daa
Oppsamling med venderive og høysvans til hauger for brenning	1 t/daa

3 Materiale og metode

3.1 Forarbeid

Undersøkelsesområdet er i indre deler av Nord-Trøndelag, og hovedfokus har vært på nasjonalparkene Blåfjella-Skjækerfjella og Lierne, samt områder som er i nærheten av disse. I praksis har det blitt kartlagt slåttemyrer i Lierne, Snåsa og Verdal kommuner. Både Nasjonalparkstyret, FM-NT og privatpersoner har kommet med innspill til aktuelle lokaliteter for kartlegging, og de har bidratt i prioriteringen av områder. Kilder til eksisterende kunnskap er myrmaterialet ved NTNU Vitenskapsmuseet, som i tillegg til myrbasen består av krysslister, notisbøker og et omfattende arkiv med lokalitetsbeskrivelser, samt data fra naturtypekartlegging (Naturbase) og kartlegginger av myr og kulturlandskap.

For å få oversikt over slåttemyrer aktuelle for supplerende kartlegging har jeg anvendt en rekke kilder. Viktigst har vært kombinasjonen av nettbaserte topografiske kart, ortofoto og berggrunnskart. Topografiske kart og ortofoto er tilgjengelige via nettsidene til Statens kartverk (http://kart.statkart.no/adaptive2/default.aspx?gui=1&lang=2). Ved målestokk ca. 1 : 7500 og større kommer navn fra kartgrunnlaget N5 opp (tilsvarer det gamle økonomisk kartverk), og i områder der markaslått har vært viktig vises det ofte gjennom gamle navn. For Nord-Trøndelag er hele fylkets areal gjennomsøkt på denne måten. Det varierer i hvor stor grad navn er lagt inn, blant annet dekker ikke gamle økonomisk kartverk områder over skoggrensa, og stedsnavn i økonomisk kartverk er ikke ferdig digitalisert. Dette er en svakhet ved metoden, siden potensielt viktige områder uten registrerte navn kan bli oversett. På ortofoto av ny dato og med høg oppløsning kan vi få inntrykk av gjengroingssituasjonen, og hvis opptakene er fra månedene juni-september kan de også gi informasjon om typer myrmassiv, strukturer, fuktighetsforhold og, til en viss grad, produksjon.

Norges geologiske undersøkelser har gode kart på nett, inkludert berggrunnskart (http://geo.ngu.no/kart/berggrunn/). Mineralinnhold og pH i grunnvatnet henger nøye sammen med de geologiske og kvartærgeologiske forholdene, og grunnvatn med høg pH (over ca. 5,5-6) gir grunnlag for rik myrvegetasjon. Det er særlig baserike og/eller lett nedbrytbare bergarter som (ulike typer av) kalkstein, fyllitt, skifer og grønnstein som er av interesse når vi vil finne fram til områder med potensiale for rike slåttemyrer og generelt artsrik vegetasjon. Til sammen gir topografiske kart, ortofoto og berggrunnskart et relativt godt grunnlag for å prioritere områder for feltundersøkelser.

Opplysninger fra forvaltning, grunneiere og lokalhistorikere har vært av stor betydning i kartleggingsarbeidet. Fylkesmannen og lokal forvaltning har hatt informasjon om mulige lokaliteter og ikke minst om grunneiere som kan ha interesse av å starte opp med markaslått igjen. Grunneiere og andre lokalt kjente har jeg snakket med dels før, og dels under feltarbeidet (se forord). Dette har gitt viktige opplysninger om slåttens omfang og varighet, og ikke minst mulighet for bedre avgrensinger.

Bygdebøker og lokalhistoriske skrifter kan ha opplysninger om markaslått. Jeg har ikke gjort noe systematisk søk i slike kilder, men der jeg har visst om informasjonen fra før eller fått konkrete tips har dette vært viktige kilder. Kilder for Verdal er Selnes (1986), Ward (1997) og Nygård (1998), og for Snåsa er Åsvoll (1998) særlig viktig. Lierne kommune har stilt til disposisjon et omfattende lokalhistorisk materiale som omhandler utmarksbruk, og dette har vært viktig for undersøkelsene i denne kommunen. Dette materialet består av kartfesting og beskrivelse av bruk (inkludert utmarksslått), og nedtegnelsene er foretatt av grunneiere. Som en del av arbeidet i prosjektet har vi skannet dette materialet (kart i jpg-format og dokumenter i pdf-format), og vi har gitt en kopi til Lierne kommune. Bolette Bele (NIBIO) har stilt til disposisjon informasjon hun har samlet inn gjennom et forskningsprosjekt som omhandler tradisjonell bruk av det boreale skoglandskapet (Bele & Norderhaug 2013). Dette omfatter kartfesting av slåttemyrer, høystakker (stakkstenger) i Muru-området i Lierne (kilde Brynolf Kaldal), og dette materialet har vært avgjørende for å velge ut myrer for feltundersøkelser.

3.2 Feltarbeid

Feltarbeidet ble gjennomført i feltsesongene 2013 og 2014, og datoene for feltarbeid var 9.7.-12.7. og 5.8.-7.8. 2013, samt 16.7.-17.7. og 3.8.-.6.8. 2014.

Kartleggingsmetodikk og kriterier for verdisetting følger Moen (1983), Direktoratet for naturforvaltning (1999, 2007) og NiN (Halvorsen et al. 2009) for å sikre at nye og gamle registreringer kan sammenlignes, og at informasjonen lett kan inkluderes i Naturbase.

Ved feltarbeidet ble det tatt notater, ført krysslister og gjort en del innsamlinger, i første rekke av karplanter. Navn på karplanter følger Elven (2005) og for moser følges Frisvoll et al. (1995). Kart i Norge-serien (1 : 50 000) og ortofoto i målestokk ca. 1 : 11 000 ble brukt ved feltarbeidet. Ortofoto ble lastet ned fra «Norge i bilder» (http://norgeibilder.no/) og bearbeidet til kart for bruk i felt som dekker ca. 6 km^2. Lokalitetsavgrensinger ble tegna direkte på kart (ortofoto) i felt, og informasjon på kartene ble senere digitalisert. Betingelser for bruk av data fra «Norge i bilder» framgår av avtaleverket for Norge digitalt (Norge digitalt 2011), der NTNU Vitenskapsmuseets bruk av ortofoto er regulert av en avtale med FM-NT som er part i samarbeidet.

3.3 Avgrensing av lokaliteter

Slåttemyrer kan opptre som vel avgrensete enkeltmyrer eller som deler av ei myr (myrkompleks), der bare enkelte myrmassiv har vært slått. Avgrensing av lokaliteter er blant annet derfor basert på en viss grad av skjønn. I kartlegging av naturtyper etter DN-Håndbok 13 bør en lokalitet bare omfatte én naturtype. Imidlertid er det fornuftig ved kartlegging av myrtyper at hele myrkomplekset avgrenses. Ved forvaltning av en naturtypelokalitet på myr må uansett hele myrkomplekset tas hensyn til fordi en endring av hydrologien på en annen del av myrkomplekset enn den kartlagte naturtypen (f.eks. ved grøfting, vegbygging etc.), vil kunne påvirke hele myra.

3.4 Verdisetting og prioritering

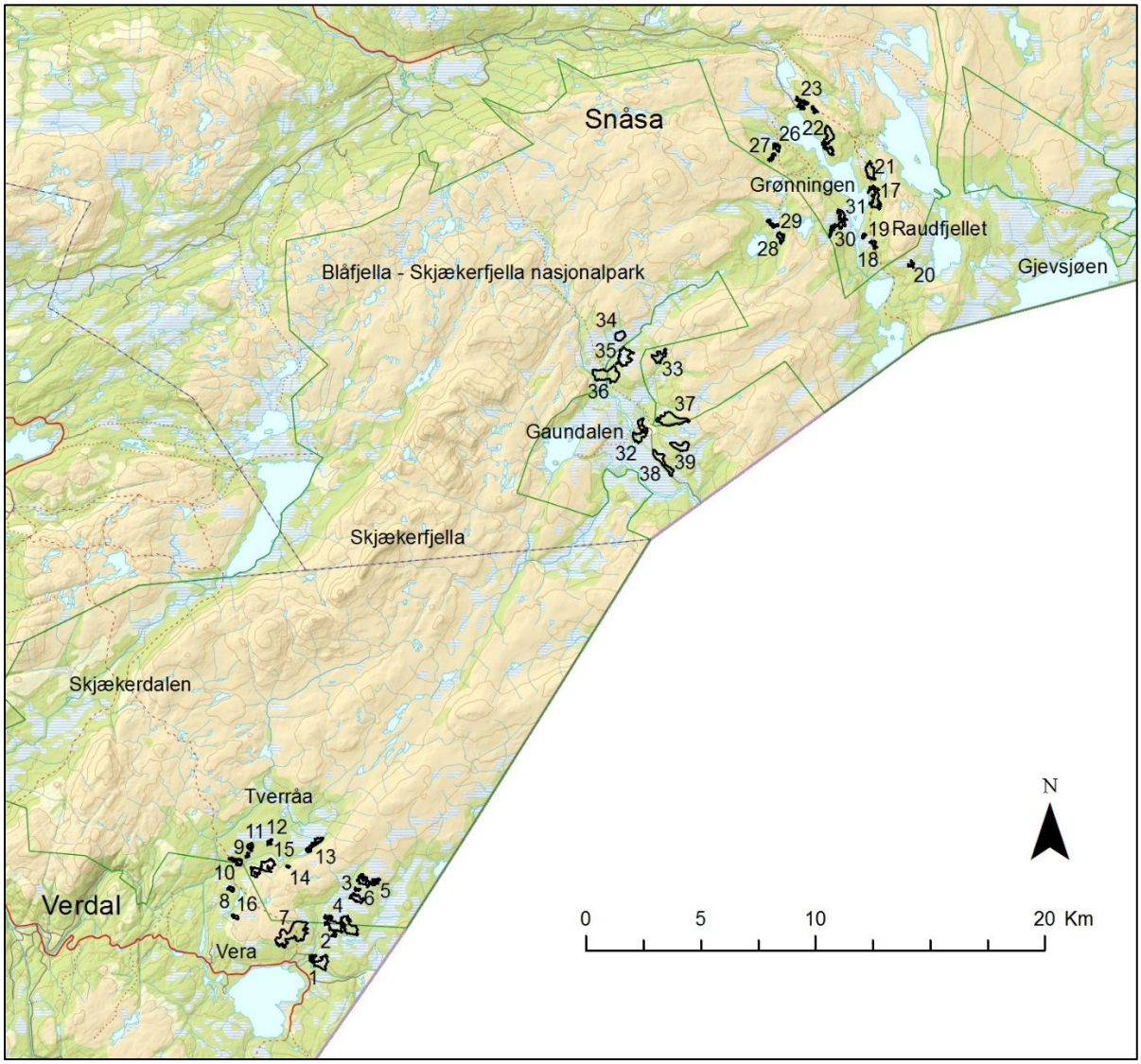
Verdisetting av slåttemyrer i denne kartleggingen følger utkast til reviderte faktaark for DN-håndbok 13 (http://www.miljødirektoratet.no/Global/dokumenter/tema/arter_og_naturtyper/Faktaark%20-%20V%C3%A5tmark.pdf). Jeg har lagt vekt på følgende kriterier:

- Botanisk diversitet, dvs. forekomst av rik myrvegetasjon, sjeldne/trua arter, sjeldne natur- og vegetasjonstyper
- Størrelse
- Tilstand i forhold til gjengroingsgrad og hevd, samt lokal interesse for å videreføre eller gjenoppta skjøtsel/drift
- Andre kulturspor som rester etter f.eks. høyløer/høybuer, slåttebuer og stakkstenger
- Nærhet til andre slåttemyrer eller lokaliteter med andre naturtyper med høg verdi
- Regional variasjon

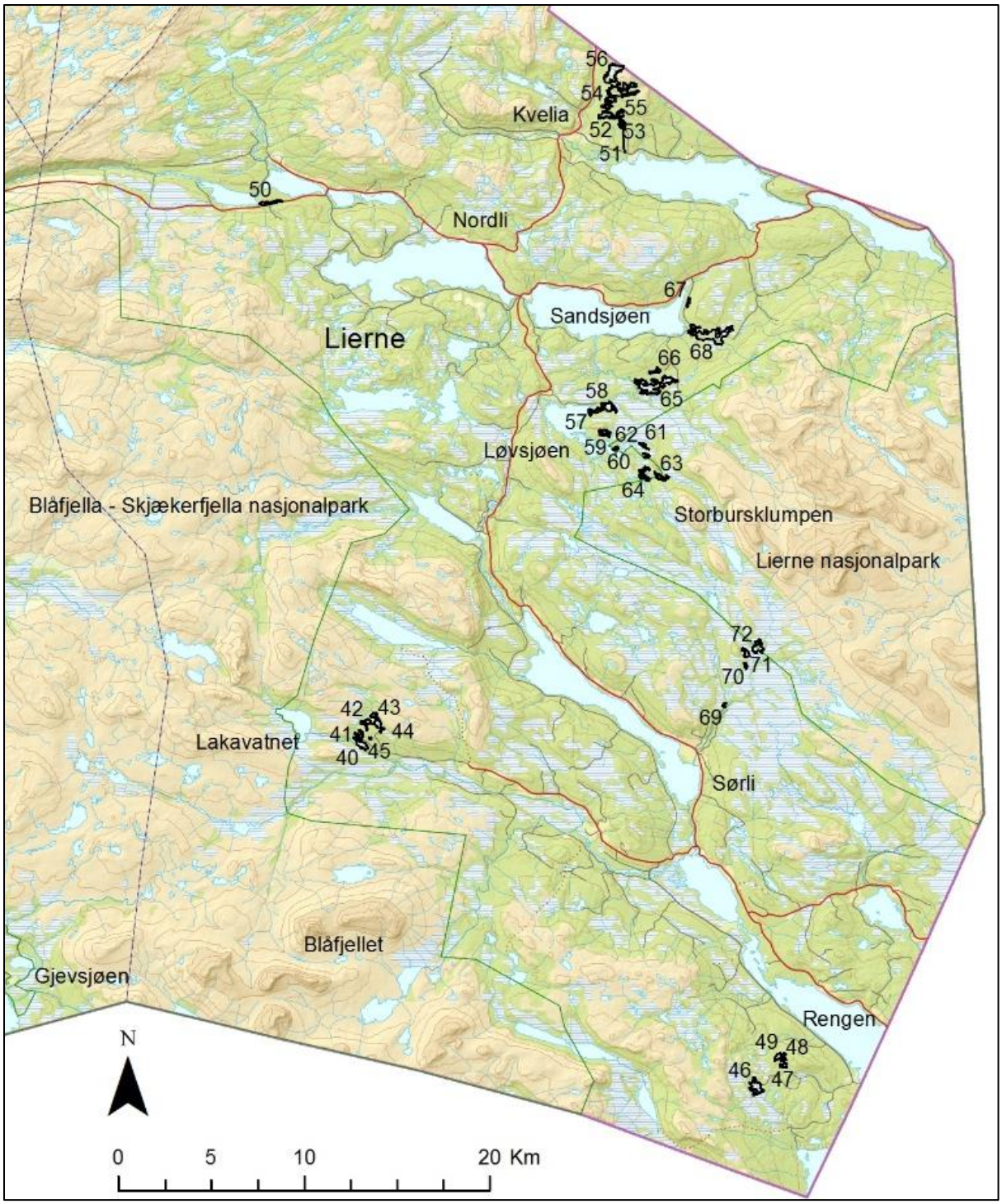
4 Slåttemyrområder oppsøkt i 2013-2014

4.1 Slåttemyrområder og oversikt over lokaliteter

Det er beskrevet 70 naturtypelokaliteter i kategorien «Slåttemyr» i løpet av prosjektet, .41 lokaliteter ble oppsøkt i 2013 og 29 lokaliteter ble oppsøkt i 2014. Figur 1 og 2 gir en oversikt over slåttemyrområdene som disse lokalitetene fordeler seg på, og kartene i vedlegg 5 viser avgrensing av lokalitetene (figur 5-1 til 5-35). I tabell 2 er det samlet en del sentrale opplysninger om lokalitetene, og her går det også fram hvilke lokaliteter som hører til i de ulike slåttemyrområdene. Lokalitetene 15 Myrer i Flåtjønnhøgda, 23 Myrer ved Eggensetra og 54 Mårstokkmyran er registrert med henholdsvis to, fem og tre polygoner (vedlegg 5).

Figur 1. Kartlagte slåttemyrlokaliteter 2013-2014 i Nord-Vera og Tverrådalen (1-16) i Verdal, Grønningen (17-31) og Gaundalen (32-39) i Snåsa.

Figur 2. Kartlagte slåttemyrlokaliteter 2013 i Tjallia (40-45), Sandmoen (50), Kvelia (51-56), Lauvsjøen-Kjerdelsdalen (57-64), Hestkjølmyran (65-66), Kaldvikhøgda (67-68) og Pålfjellet-Storåa (69-72), alle i Lierne.

Lokalitet 32 Langtangen m.fl. ved Litjelva er registrert i Naturbase (24.4. 2016) som BN00078985 Langtangen m.fl. i kategorien «Slåtte- og beitemyr». Dette er et område med kantskog langs Litjelva og Gauna som antakelig bør registreres som slåttemark. Jeg foreslår en ny avgrensing av den eksisterende naturtypelokaliteten her (figur 5-18 i vedlegg 5), men inkluderer ikke noen ny beskrivelse, eller endring av naturtypekategori. Området omtales av Nilsen et al. (1997) og av Asbjørn Moen i Øien et al. (2015, vedlegg 5).

De fleste slåttemyrene har forekomst av middelsrik eller ekstremrik myrvegetasjon, og etter kriteriene i utkast til faktaark for DN-håndbok 13 kan disse føres til «Rikmyr», og i de fleste tilfellene uten endringer i avgrensing. Kriteriene for verdisetting er imidlertid annerledes for «Rikmyr», og verdivurderingen vil for mange av lokalitetene kunne bli annerledes. Dette har jeg ikke gått inn i, men på generelt grunnlag kan jeg si at det er flere lokaliteter som oppfyller kravene til verdi A og B som «Rikmyr». Alle lokalitetene ligger under skoggrensa, de fleste er intakte, og mange er godt over 50 daa og/eller har mye ekstremrik myrvegetasjon. I noen tilfeller kan det tenkes at verdien som «Rikmyr» er høgere enn som «Slåttemyr», men der jeg mener det er grunnlag for å føre myra til «Slåttemyr» har jeg gjort det uavhengig av mulig høgere verdi som «Rikmyr».

Det ble oppsøkt noen områder der myrene etter min vurdering ikke har så høg verdi som slåttemyr at de kvalifiserer for avgrensing og nærmere beskrivelse. I Lierne gjelder dette Stormyra og Dissmyra i Leirbakkdalen (dels middelsrik bakkemyr, nær C – lokalt viktig), Storstakkslettet vest for Kvesjøen (intermediær og fattig flatmyr), samt Fjellslåtten ved Kroktjønnfjellet (fattig bakkemyr). Det ble befart et større område mellom Estilseteren, Vestgårdsseteren og Estilrønningseteren, samt i Pålfjellet i Sørli uten at det ble funnet gode slåttemyrer. I Verdal gjelder det samme i et myrområde sør i Hitre Seterfjellet og sør til Gudmundliklumpen, samt myrer i området mellom Haukberget og Tverråholmen. Lisslia ved Grønningen i Snåsa har jeg heller ikke beskrevet og utfigurert. Dette er en produktiv og dels artsrik, men gjengrodd, lokalitet, og med en nokså innfløkt mosaikk av fattig og rik skog- og myrvegetasjon (mye myrkantvegetasjon).

Lokalitetene er gruppert i 11 slåttemyrområder (figur 1 og 2). Disse er gjerne store, mosaikkprega områder med nokså høg andel av slåttemyr, men de kan også være områder der slåttemyrene utgjør en forholdsvis liten del av myrene og ligger enkeltvis rundt omkring i landskapet. Slåttemyrområdene er beskrevet under, mens beskrivelsene av naturtypelokalitetene er samla i vedlegg 1.

Tabell 2. Oversikt over 11 slåttemyrområder og 70 naturtypelokaliteter med slåttemyr som er kartlagt i Nord-Trøndelag 2013-14. Nummereringen er den samme som er brukt ellers i rapporten (numrene 24-25 er ikke i bruk). Verdivurdering er gjort etter utkast til reviderte faktaark til DN-håndbok 13, og beskrivelse av naturtypen «Slåttemyr» finnes der. UTM-referanser er i sonebelte 33V og 33W. AL = Anders Lyngstad, AM = Asbjørn Moen.

Nr	Lokalitet	Område	Kommune	Verdi	UTM	Inventør	Dato	Hoh. (m)	Areal (daa)
1	Stormyra ved Strådøla	Nord-Vera og Tverrådalen	Verdal	C	UL 719,778	AL	16.7. 2014	375	114
2	Auretjønnlia	Nord-Vera og Tverrådalen	Verdal	C	UL 730,793	AL	16.7. 2014	410-490	576
3	Brengsvollen	Nord-Vera og Tverrådalen	Verdal	B	UL 737,806	AL	16.7. 2014	480-490	114
4	Hardmyråsen S	Nord-Vera og Tverrådalen	Verdal	C	UL 737,809	AL	16.7. 2014	500-510	16
5	Hardmyra Ø	Nord-Vera og Tverrådalen	Verdal	C	UL 745,812	AL	16.7. 2014	550-560	47
6	Hardmyra V	Nord-Vera og Tverrådalen	Verdal	C	UL 740,812	AL	16.7. 2014	530-560	127
7	Reinsmyrhøgda	Nord-Vera og Tverrådalen	Verdal	C	UL 371,791	AL	16.7. 2014	450-550	754
8	Vakkerslåtten	Nord-Vera og Tverrådalen	Verdal	C	UL 682,810	AL	17.7. 2014	440-460	32
9	Vollaåsen S	Nord-Vera og Tverrådalen	Verdal	B	UL 686,821	AL	17.7. 2014	400-430	77
10	Vollaåsen Ø	Nord-Vera og Tverrådalen	Verdal	C	UL 690,825	AL	17.7. 2014	420-440	18
11	Vollaåsen NØ	Nord-Vera og Tverrådalen	Verdal	C	UL 690,828	AL	17.7. 2014	440-470	39
12	Mellom Vollaåsen og Haukberget	Nord-Vera og Tverrådalen	Verdal	C	UL 699,829	AL	17.7. 2014	475-490	23
13	Ø for Tverrådalsstamtjønnin	Nord-Vera og Tverrådalen	Verdal	B	UL 719,829	AL	17.7. 2014	480-510	114
14	Myr N i Klumpan	Nord-Vera og Tverrådalen	Verdal	C	UL 708,819	AL	17.7. 2014	510-525	7
15	Myrer i Flåtjønnhøgda	Nord-Vera og Tverrådalen	Verdal	C	UL 697,819	AL	17.7. 2014	430-530	308
16	Myr Ø for Holmtjønna	Nord-Vera og Tverrådalen	Verdal	C	UL 685,798	AL	17.7. 2014	480-510	31
17	Teodorslættet og Furruhattslættet	Grønningen	Snåsa	C	UM 963,110	AL	4.8. 2014	470-525	217
18	Kolvslættet	Grønningen	Snåsa	C	UM 958,094	AL	4.8. 2014	470-480	19
19	Litjhallartjønna	Grønningen	Snåsa	C	UM 963,090	AL	4.8. 2014	480-500	39
20	Raudfjellslættet	Grønningen	Snåsa	C	UM 979,082	AL	4.8. 2014	540-560	29
21	Grønbakken	Grønningen	Snåsa	C	UM 961,122	AL	4.8. 2014	500-550	182
22	Rognlislættet og Hegglislættet	Grønningen	Snåsa	B	UM 942,136	AL	4.8. 2014	470-530	272
23	Myrer ved Eggensetra	Grønningen	Snåsa	A	UM 92-93,14-15	AL	6.8. 2014	475-560	105
26	Buslætthallan	Grønningen	Snåsa	C	UM 920,133	AL	5.8. 2014	510-550	49
27	Finntjønnslættet	Grønningen	Snåsa	C	UM 918,128	AL	5.8. 2014	560	33
28	Heggsjøsetra S	Grønningen	Snåsa	C	UM 923,095	AL	5.8. 2014	560-590	71

Nr	Lokalitet	Område	Kommune	Verdi	UTM	Inventør	Dato	Hoh. (m)	Areal (daa)
29	Heggsjøsetra N	Grønningen	Snåsa	C	UM 917,100	AL	5.8. 2014	540-550	44
30	Storlislættet	Grønningen	Snåsa	C	UM 948,099	AL	5.8. 2014	470-520	102
31	Dælislåtten	Grønningen	Snåsa	B	UM 949,103	AL	5.8. 2014	475-500	74
32	Langtangen m.fl. ved Litjelva	Gaundalen	Snåsa		UM 860, 006	AM	5.7. 2013	430	271
33	Seterslettet til Olagården	Gaundalen	Snåsa	B	UM 868,040	AM	5.7. 2013	535	171
34	Holdesslettet	Gaundalen	Snåsa	C	UM 853,052	AM	5.7. 2013	520	134
35	Kjøblislettet	Gaundalen	Snåsa	B	UM 851,040	AM	5.7. 2013	500-510	312
36	Steinkjerholmen og Stormoen	Gaundalen	Snåsa	C	UM 847,034	AM	5.7. 2013	450-460	496
37	Øvervollbekkdalen og Gollaugslettet	Gaundalen	Snåsa	C	UM 871,013	AM	5.7. 2013	530-580	448
38	Moamyra, Gråamyra, Storhølet og Kusmyra	Gaundalen	Snåsa	C	UL 970,996 (delvis i UM)	AM	5.7. 2013	440-460	236
39	Pe Karlsamyra	Gaundalen	Snåsa	C	UM 879,003	AM	5.7. 2013	560	199
40	Nølmyrin	Tjallia	Lierne	B	VM 254,228	AL	12.7. 2013	420-455	166
41	Myrer Ø for Tjalbekken	Tjallia	Lierne	C	VM 253,232	AL	12.7. 2013	425-520	108
42	Myrer NV i Tjallia	Tjallia	Lierne	A	VM 257,239	AL	12.7. 2013	525-565	112
43	Myrer N for Tjallia	Tjallia	Lierne	A	VM 263,239	AL	12.7. 2013	580-610	206
44	Myr Ø i Tjallia	Tjallia	Lierne	B	VM 264,234	AL	12.7. 2013	575	4
45	Myr SV i Tjallia	Tjallia	Lierne	B	VM 259,231	AL	12.7. 2013	500-515	10
46	Dalslåtten	Storhøgåsen-Kroktjønnfjellet	Lierne	C	VM 468,043	AL	11.7. 2013	540-580	311
47	Karislåtten	Storhøgåsen-Kroktjønnfjellet	Lierne	A	VM 482,054	AL	11.7. 2013	525-540	64
48	Myr N for Karislåtten	Storhøgåsen-Kroktjønnfjellet	Lierne	C	VM 481,058	AL	11.7. 2013	550	24
49	Storstakkslettet	Storhøgåsen-Kroktjønnfjellet	Lierne	C	VM 480,059	AL	11.7. 2013	545-560	116
50	Kjerrstakkslættet	Sandmoen	Lierne	C	VM 205,519	AL	9.7. 2013	355	115
51	Grubbstakkslættet	Kvelia	Lierne	C	VM 395,564	AL	10.7. 2013	460	14
52	Storsteinmyra, Storfloen og myr N for Svarttjønna	Kvelia	Lierne	B	VM 386,567	AL	10.7. 2013	457-490	236
53	Myr S for Bustadhaugen	Kvelia	Lierne	C	VM 394,569	AL	10.7. 2013	515-545	31
54	Mårstokkmyran	Kvelia	Lierne	B	VM 388,574	AL	10.7. 2013	490-575	185
55	Finndalen	Kvelia	Lierne	C	VM 393,579	AL	10.7. 2013	565-690	591
56	Still-Jo-Andersmyra	Kvelia	Lierne	B	VM 389,590	AL	10.7. 2013	575-660	535

Nr	Lokalitet	Område	Kommune	Verdi	UTM	Inventør	Dato	Hoh. (m)	Areal (daa)
57	Hovdmyra	Lauvsjøen-Kjerdelsdalen	Lierne	C	VM 378,407	AL	5.8. 2013	540-560	106
58	Hølbekkmyran	Lauvsjøen-Kjerdelsdalen	Lierne	C	VM 388,410	AL	5.8. 2013	500-550	236
59	Tostakkmyra og Snålremsfloen	Lauvsjøen-Kjerdelsdalen	Lierne	B	VM 385,396	AL	5.8. 2013	547-590	117
60	Myr ved oset til Kjerdelselva	Lauvsjøen-Kjerdelsdalen	Lierne	C	VM 392,387	AL	5.8. 2013	545-550	37
61	Myrer Ø for Kjerdelselva	Lauvsjøen-Kjerdelsdalen	Lierne	C	VM 406,389	AL	5.8. 2013	550-570	41
62	Myr N for Bengtseteren	Lauvsjøen-Kjerdelsdalen	Lierne	C	VM 408,383	AL	5.8. 2013	560-580	35
63	Myrer SV for Bustadmyrin	Lauvsjøen-Kjerdelsdalen	Lierne	B	VM 415,371	AL	5.8. 2013	600-640	105
64	Myrer N for Holmtjønna	Lauvsjøen-Kjerdelsdalen	Lierne	B	VM 406,372	AL	5.8. 2013	570-650	151
65	Hestkjølmyran	Hestkjølmyran	Lierne	B	VM 413,420	AL	7.8. 2013	500-540	827
66	Myr SØ for Høgda	Hestkjølmyran	Lierne	C	VM 414,429	AL	7.8. 2013	530-550	58
67	Myr ved Kaldvika	Kaldvikhøgda	Lierne	C	VM 430,466	AL	7.8. 2013	425-435	38
68	Myr N for Hestkjølelva	Kaldvikhøgda	Lierne	A	VM 440,447	AL	7.8. 2013	415-470	919
69	Myr NØ for Estilseteren	Pålfjellet-Storåa	Lierne	C	VM 449,248	AL	6.8. 2013	560-570	17
70	Myr NV for Bengttjønna	Pålfjellet-Storåa	Lierne	C	VM 461,270	AL	6.8. 2013	640-670	25
71	Flatlifloen	Pålfjellet-Storåa	Lierne	C	VM 462,276	AL	6.8. 2013	640-670	92
72	Pålfjellfloen	Pålfjellet-Storåa	Lierne	C	VM 467,279	AL	6.8. 2013	650-690	213

4.1.1 Nord-Vera og Tverrådalen, Verdal (lokalitet 1 – 16)

Dette er et stort myrlandskap i Vera (figur 1 og 3-5) som var blant de beste og viktigste områdene for utmarksslått i Verdalen. De østlige delene av området, inn mot svenskegrensa, ble oppsøkt av A. Lyngstad 16.8. 2004, og det ble da beskrevet og avgrenset ti slåttemyrlokaliteter (lokalitetene 112 og 115-123 i Moen et al. (2006)). I tillegg ble det beskrevet et stort myrlandskap (lokalitet 111 Slåttemyrlandskap i Nord-Vera) i Moen et al. (2006), som omfattet de ti nevnte slåttemyrlokalitetene. Ved feltarbeidet i 2014 ble det oppsøkt og beskrevet ytterligere 16 slåttemyrlokaliteter i Nord-Vera og Tverrådalen. Sju av disse (1-7 i foreliggende rapport) ligger innenfor avgrensingen av «Slåttemyrlandskap i Nord-Vera». Området ligger ca. 350-600 moh. i mellom- og nordboreal vegetasjonssone og svakt oseanisk vegetasjonsseksjon (Moen 1998). Det avgrenses grovt av Strådøla, Veresvatnet og Helgåa i sør og vest, svenskegrensa i øst, og fjellområder mot Skjækerfjella i nord og vest. Store deler av det omtalte området ligger innenfor Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark. Mye av opplysningene om Nord-Vera og Tverrådalen er henta fra Nygård (1998). Vi vet at garden Strådalen leide slåtter på svensk side, og det er mye som tyder på at den historiske bruken av dette landskapet er omtrent lik på begge sider av grensa. Myrslåtten i dette området var viktig for gardene i Vera, og slåtten pågikk til etter 1950. Det ble funnet rester etter flere stakkstenger, og i lokalitet 13 Ø for Tverrådalsstamntjønnin ble det funnet rester etter det som kan være ei høyløe.

Bakkemyr og flatmyr er vanligst i området, men strengmyr og planmyr (ombrotrof) finnes også flere steder. Myrvegetasjonen har alle variasjoner fra ombrotrof via fattig til ekstremrik, løsbunn til fastmatte og myrkant til myrflate. Fattig- og intermediær myr dominerer, men også middelsrik fastmattemyr er relativt vanlig. De aller fleste slåttemyrene er bakkemyrer med intermediær eller middelsrik fastmattevegetasjon. Tverrådalen har jamnt over fattigere myrvegetasjon enn landskapet nord for Veresvatnet og inn mot svenskegrensa. De beste myrene som ble befart i 2014 er lokalitet 3 Brengsvollen (figur 3) og 9 Vollaåsen S, og begge får verdi B - viktig. Stien fra Vera til Skjækerdalen krysser Vollaåsen S litt nord for Storvukusetra og «Mette Marit-støtta» som står ved nasjonalparkstøtta. Sju av lokalitetene som ble kartlagt i 2004 (Moen et al. 2006) fikk verdi B den gangen. Sjøl om kriteriene for verdivurdering er noe endra mener jeg disse vurderingene kan stå ved lag; mitt inntrykk er at det er en tendens til at slåttemyrene generelt er av bedre kvalitet inn mot svenskegrensa. For eventuell skjøtsel bør det i utgangspunktet letes blant lokalitetene med verdi B. Jeg fremmer imidlertid ikke konkrete forslag om skjøtsel her, i hovedsak fordi det er praktiske utfordringer med transport.

4.1.2 Grønningen, Snåsa (lokalitet 17 – 31)

Utmarka ved Grønningen i Snåsa (figur 1 og 6-8) har vært mye brukt gjennom setring og markaslått, og området er omtalt av Åsvoll (1998) som skriver at «området er et av de mest intensive [brukte], med seter, myrslått og fjerndrift i fjellet (…)». Myrslåtten foregikk lenge, og slåtten på vollene varte til opp mot 1940. Avgrensinger og beskrivelser i Åsvoll (1998) er brukt for å finne fram til og prioritere slætter ved feltarbeidet. Slåttemyrer lenger sør, ved Holden, ble oppsøkt og beskrevet av Nilsen et al. (1997). Det har i senere år blitt tatt opp igjen setring på Eggensetra og Grønningsetra, og dette er antakelig et av områdene i Nord-Trøndelag med mest aktiv utmarksbruk.

Området ved Grønningen ble utelatt da Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark ble opprettet i 2004, men ble sikret i en tiårsperiode i form av en rikspolitisk bestemmelse som gjaldt til 2014. Dette området var i utgangspunktet tenkt inkludert i vernet, men ble holdt utenfor i påvente av avklaring rundt mulig gruvedrift i Raudfjellet. Storparten av slåttemyrene som er oppsøkt og kartlagt i 2014 ligger utenfor vernegrensa for Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark, men innenfor arealet som var omfattet av den rikspolitiske bestemmelsen for Raudfjellet. I brev av 28.11. 2014 konkluderer Klima- og miljødepartementet med at den rikspolitiske bestemmelsen ikke videreføres.

Figur 3. Lokalitet 3 Brengsvollen i Nord-Vera med rest av antatt stakkstang på middelsrik bakkemyr sentralt i bildet (ved sekken). Foto: A. Lyngstad 16.7. 2014.

Figur 4. Middelsrik og intermediær bakkemyr på lokalitet 7 Reinsmyrhøgda i Nord-Vera, Veresvatnet vises i sør. Foto: A. Lyngstad 16.7. 2014.

Figur 5. Middelsrik og intermediær bakkemyr på lokalitet 8 Vakkerslåtten i Tverrådalen. Foto: A. Lyngstad 17.7. 2014.

Figur 6. Middelsrik og ekstremrik bakkemyr i gjengroing på lokalitet 23 Myrer ved Eggensetra ved Grønningen. Foto: A. Lyngstad 6.8. 2014.

Figur 7. Fattig og intermediær bakkemyr på lokalitet 30 Storlislættet ved Grønningen, Raudfjellet i bakgrunnen. Foto: A. Lyngstad 5.8. 2014.

Figur 8. Middelsrik og ekstremrik bakkemyr i gjengroing på lokalitet 31 Dælislåtten ved Grønningen. Foto: A. Lyngstad 5.8. 2014.

De tre lokalitetene 22 Rognlislættet og Hegglislættet (verdi B), 23 Myrer ved Eggensetra (verdi A, figur 6) og 31 Dælislåtten (verdi B, figur 8) anser jeg som de beste slåttemyrene ved Grønningen. De ligger alle utenfor vernegrensene. Blant disse har antakelig 22 Rognlislættet og Hegglislættet de rikeste myrene, mens 23 Myrer ved Eggensetra ligger nær veg og er enklest å skjøtte. Dælislåtten ligger langt fra veg, og ved eventuell skjøtsel bør det vurderes bruk av båt. Lokaliteten har artsrik vegetasjon, og ligger nær Grønningen. Jeg anbefaler å prioritere skjøtsel ved Eggensetra av fire grunner: 1) Det er aktiv drift på setra, og skjøtsel av slåttemyrene kan sees som en utvidelse av aktiviteten som allerede foregår (helhetlig kulturlandskap); 2) Lokaliteten ligger nær veg, og er lett å komme til; 3) Lokaliteten ligger like ved parkeringsplassen ved Grønningen, en av de viktigste innfallsportene til Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark, og med informasjon om verneområdet; og 4) Lokaliteten er artsrik, og omfatter ekstremrike slåttemyrer. Den beste løsningen for den praktiske skjøtselen ved Eggensetra mener jeg vil være å involvere gardfolket som driver setring. En utfordring ved skjøtsel av slåttemyr er å få fjerna graset, og her kan det kanskje være mulighet for å nytte graset til fôr.

De fleste kjente slåttemyrer ved Grønningen har blitt oppsøkt, men Finnlislettet, Husasetra med Kaldsmyra, Langvassetra og Storlisetra er fortsatt ikke vurdert. Lokalitet 22 Rognlislættet og Hegglislættet er overfladisk undersøkt, og bør kartlegges bedre. Jeg tror det vil kunne registreres flere arter i området hvis det gjennomføres mer grundige undersøkelser.

4.1.3 Gaundalen, Snåsa (lokalitet 32 – 39)

Slåttemyrene ved Gaundalen (figur 1) er omtalt i Nilsen et al. (1997) og Øien et al. (2015, vedlegg 5).

4.1.4 Tjallia, Lierne (lokalitet 40 – 45)

Tjallia (figur 2, 9, 10 og 17) ligger nord for Lakavasselva i Ingeldalsområdet, i mellom- til nordboreal vegetasjonssone og svakt oseanisk vegetasjonsseksjon eller overgangsseksjon (Moen 1998). En av hovedinnfallsportene til Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark ligger her, med parkeringsplass og informasjon om verneområdet. Sjølve Tjallia ligger imidlertid utenfor både nasjonalparken og Berglimyra og Klumplifjellet naturreservat. Nordgrensa for naturreservatet går ved Lakavasselva, mens myrene i Tjallia strekker seg videre nordover på den andre siden av Lakavasselva. Berggrunnen er særdeles rik, med mye kalkstein og dolomitt (Roberts 1997). Gustavsen (2007) skriver (under omtale av Tjallisetra) at myrene i området ble slått fram til 1942-43. Markaslått i området nevnes også av Kåre Haugan (pers. medd.).

Blant de områdene som ble undersøkt i 2013-14 skiller Tjallia seg klart ut med de beste slåttemyrene, og de største forekomstene av ekstremrik myrvegetasjon. Området har store forekomster av eksklusive arter som taglstarr og lappmarihand (*Carex appropinquata*, *Dactylorhiza lapponica*) (figur 17), og også store forekomster av andre rikmyr-, høgstaude- og kalkskogarter. Slåttemyrene varierer noe med tanke på gjengroing, men de beste myrene har svært god tilstand, og flere steder er det kun helt minimalt med rydding som trengs før vi kan slå. Både lokalitet 42 Myrer NV i Tjallia og 43 Myrer N for Tjallia (figur 10) har verdi A – svært viktig, mens de andre lokalitetene har verdi B – viktig. Området bør forvaltes som en enhet, og som et slåttemyrlandskap har det helt klart aller høgeste verdi.

Jeg anbefaler å prioritere skjøtsel av myrene i Tjallia, og lokalitet 40 Nølmyrin (figur 9) peker seg ut som kanskje det mest aktuelle stedet for skjøtsel. Nølmyrin ligger helt inntil parkeringsplassen med informasjon om Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark, de er stort sett intakte, og i tydelig, men relativt kort kommet gjengroing. Potensialet for å få i gang skjøtsel er godt, og kan gi godt resultat landskapsmessig og for det botaniske mangfoldet. Det botanisk viktigste arealet på Nølmyrin er de rikeste bakkemyrene i vest (fra parkeringsplassen ned til elva) samt rik myrkantvegetasjon i østsørøst. Fra et rent botanisk ståsted er de to myrene med verdi A oppe i lia viktigere å skjøtte enn Nølmyrin, men dette må veies mot tilgjengelighet.

Slåttemyrene i Tjallia regner jeg som relativt godt undersøkt, men det kan være mindre myrområder som ikke har blitt registrert, og det er også en viss usikkerhet om det er interessante myrer lenger opp langs Tjalbekken og mot Tjalfjellet. Mer grundige undersøkelser vil antakelig gi flere artsfunn, og kryptogamfloraen bør undersøkes.

4.1.5 Storhøgåsen-Kroktjønnfjellet, Lierne (lokalitet 46 – 49)

Dette er et åslandskap med skog og myr langt sør i Lierne (figur 2, 11 og 12), øst-sørøst for Kroktjønnfjellet og vest for Rengen i Sørli. Området ligger i nordboreal vegetasjonssone og svakt oseanisk vegetasjonsseksjon eller overgangsseksjon (Moen 1998), og berggrunnen består av glimmergneis, glimmerskifer, metasandstein og amfibolitt (Roberts 1997). En av innfallsportene til Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark ligger her, med parkering like ved lokalitet 46 Dalslåtten (figur 11). Området ligger imidlertid utenfor både nasjonalparken og det tilgrensende Arvasslia naturreservat. Myrslåtten hadde et nokså stort omfang her, og restene av ei stakkstang ble funnet på Dalslåtten (UTM: VM 4690,0411).

Flatmyr dominerer på de kartlagte lokalitetene, men bakkemyr er også vanlig (dominerer på Dalslåtten), og strengmyr finnes også. Alt i alt er intermediær vegetasjon vanligst, fattig vegetasjon er også vanlig, og middelsrik vegetasjon finnes nokså vanlig. Dalslåtten har størst areal rik vegetasjon. Noen steder er det overgang fra myrkantvegetasjon til rik engskog (høgstaudesamfunn) i myrkantene, og dette er best utvikla på 49 Storstakkslettet. Fastmatte er vanligst, men mykmatte er også vanlig, særlig på lokalitet 47 Karislåtten (figur 12) og 48 Myr N for Karislåtten. Løsbunn forekommer spredt. Forekomsten av småull (*Eriophorum gracile*) (EN) på Karislåtten er den klart mest interessante artsobservasjonen som ble gjort i området, og arten ble funnet i intermediær mykmattevegasjon (nær løsbunn) sørøst på denne myra. Karislåtten får verdi A mye på bakgrunn av dette artsfunnet. Kjevlestarr (*Carex diandra*) er heller ikke en vanlig art, den ble funnet på 48 Myr N for Karislåtten. Ellers opptrer et typisk, men ikke utpreget variert utvalg rikmyr- og myrkantarter.

Tilstanden på myrene varierer noe, men det er ofte tydelig gjengroing med kratt. Hele området bærer preg av hogst, og dette påvirker myrkantene flere steder. Karislåtten har mye fuktig vegetasjon som antakelig vil forbli åpen i lang tid sjøl uten skjøtsel, men forekomsten av småull vil antakelig dra fordel av slått, og skjøtsel bør vurderes. Siden myra er så blaut vil det kreves god planlegging ved valg av slåtteutstyr for å unngå at myra blir oppkjørt. Karislåtten ligger relativt nær veg, og eventuell skjøtsel kan nok la seg gjennomføre på en relativt enkel måte. Det er imidlertid flere andre slåttemyrer i Lierne som egner seg bedre for skjøtsel.

4.1.6 Sandmoen, Lierne (lokalitet 50)

I dette området er kun lokalitet 50 Kjerrstakkslættet oppsøkt (figur 2), og jeg viser til lokalitetsbeskrivelsen i vedlegg 1.

4.1.7 Kvelia, Lierne (lokalitet 51 – 56)

Opp mot Kveliklumpen nordøst for Kvelia ligger et åslandskap med veksling mellom skog og myr, og med flere slåttemyrer (figur 2, 13 og 14). Området ligger i nordboreal vegetasjonssone og svakt oseanisk vegetasjonsseksjon (Moen 1998), berggrunnen er svært variert, og består vesentlig av kalkglimmerskifer, kalksilikatgneis, fyllitt, glimmerskifer, kvartsitt og amfibolitt (Roberts 1997). Bakkemyr og flatmyr er vanlig, planmyr (ombrotrof) er heller ikke uvanlig, mens strengmyr forekommer noe mer spredt. Intermediær og middelsrik vegetasjon er dominerende, men både ekstremrik og fattig vegetasjon er vanlig, og det er en del rike kilder i området. Flere steder er det rik, lysåpen engskog. Kvitkurle (NT) ble funnet to steder i Finndalen (figur 14). Området bør sees i sammenheng med slåttemyrene inne ved Rømmervatnet noe lenger vest (Nilsen & Moen 2000).

Figur 9. Middelsrik bakkemyr på lokalitet 40 Nølmyrin i Tjallia, Lakavasselva i dalbotn. Foto: A. Lyngstad 12.7. 2013.

Figur 10. Ekstremrik bakkemyr og flatmyr på lokalitet 43 Myrer N for Tjallia, Blåfjellet i bakgrunnen. Slåttemyrene i dette området er svært artsrike og har god tilstand. Foto: A. Lyngstad 12.7. 2013.

Figur 11. Middelsrik og intermediær (slak) bakkemyr på lokalitet 46 Dalslåtten med rest av stakkstang (VM 4690,0411, markert med sekken), Storhøgåsen-Kroktjønnfjellet. Foto: A. Lyngstad 11.7. 2013.

Figur 12. Lokalitet 47 Karislåtten ved Storhøgåsen-Kroktjønnfjellet. Småull (*Eriophorum gracile*) (EN) vokser i intermediær mykmatte- og løsbunnvegetasjon sentralt på myrflata (bakre del av myra på bildet). Foto: A. Lyngstad 11.7. 2013.

Figur 13. Artsrik, dels ekstremrik myrkantvegetasjon på lokalitet 54 Mårstokkmyran ved Kvelia. Foto: A. Lyngstad 10.7. 2013.

Figur 14. Bratt, middelsrik bakkemyr opp mot Kveliklumpen, lokalitet 55 Finndalen ved Kvelia. Kvitkurle (*Pseudorchis albida*) (NT) ble funnet i dette området. Foto: A. Lyngstad 10.7. 2013.

Det har vært utstrakt markaslått i dette området (pers. medd. Torbjørn Haugen), og de viktigste slåttemyrene er lokalitet 52 Storsteinmyra, Storfloen og myr N for Svarttjønna, 54 Mårstokkmyran (figur 13) og 56 Still-Jo-Andersmyra, alle med verdi B – viktig. Jeg regner Mårstokkmyran som den beste av slåttemyrene her, og tross en del inngrep (hogst, traktorspor) har lokaliteten høg verdi, men det kreves en del restaurering i form av rydding av kratt. Skjøtsel her vil antakelig være nokså enkelt å gjennomføre. Øst på Mårstokkmyran er det grøfta en del, men dette området er holdt utenfor avgrensingen. Ei høg stakkstang står nordvest på Still-Jo-Andersmyra (se forsidefoto), og i området ved stakkstanga er det lite gjengroing, mens myra generelt er intakt, men i sterk gjengroing. Området ved den gamle stakkstanga vil være svært enkelt å slå, her kreves det lite rydding, og vi vil raskt oppnå en god økologisk status. Myra er ikke blant de aller rikeste eller mest produktive slåttemyrene, og på sikt bør slått om lag hvert femte år være tilstrekkelig for å opprettholde en god tilstand. Slåttemyrene i Kveliområdet har høg verdi, og jeg anbefaler skjøtsel på en eller flere av dem. Jeg fremmer ikke et konkret forslag her, dels fordi dette til en viss grad avhenger av hva grunneieren ønsker, og fordi det bør gjøres en samla vurdering av myrene ved Kveliklumpen og ved Rømmervatnet. Det er også klart at det er andre myrer i nærheten som burde vært oppsøkt, og som kan ha like store verdier. Det vil også være ønskelig med en mer nøyaktig undersøkelse av myrer der det settes i gang skjøtsel.

4.1.8 Lauvsjøen-Kjerdelsdalen, Lierne (lokalitet 57 – 64)

Ved Lauvsjøen ligger et stort myrlandskap, og dette strekker seg videre opp langs Kjerdelselva og inn i Kjerdelsdalen i Lierne nasjonalpark (figur 2, 15 og 16). Deler av området er verna som Merkesfloen naturreservat. Det er flere slåttemyrer (pers. medd. Bolette Bele, kilde Brynolf Kaldal) i området, stort sett i de nordlige delene, utenfor vernegrensene. Området ligger i nordboreal vegetasjonssone og svakt oseanisk vegetasjonsseksjon og overgangsseksjon (Moen 1998). Berggrunnen består av kvartsitt, amfibolitt, metasandstein, glimmerskifer og glimmergneis (Roberts 1997). Bakkemyr og flatmyr er dominerende, mens strengmyr og planmyr finnes vanlig. Intermediær og fattig vegetasjon er vanligst, middelsrik vegetasjon opptrer flere steder, mens ekstremrik vegetasjon er sjelden. Lokalitetene jeg mener har høgest verdi i dette området er 59 Tostakkmyra og Snålremsfloen (figur 16) og 63 Myrer SV for Bustadmyrin, begge med verdi B – viktig. På den sistnevnte er det funnet rester av det som kan være ei gammel stakkstang, og jeg vurderer 63 Myrer SV for Bustadmyrin som den beste skjøtselskandidaten blant slåttemyrene som ble oppsøkt innenfor grensene til Lierne nasjonalpark i 2013-14. Det vil være en del praktiske utfordringer ved en eventuell skjøtsel.

4.1.9 Hestkjølmyran, Lierne (lokalitet 65 – 66)

Hestkjølmyran ligger i et stort myrlandskap sør for Sandsjøen, og myrene strekker seg videre inn i Lierne nasjonalpark i sør (figur 2). Sjølve lokalitet 65 Hestkjølmyran ligger nordøst for Elvskøyten, åmotet mellom Lauvsjøelva og Lutra, og har verdi B – viktig. Området er i nordboreal vegetasjonssone og svakt oseanisk vegetasjonsseksjon eller overgangsseksjon (Moen 1998). Berggrunnen består av kvartsitt, grønnstein og amfibolitt (Roberts 1997). Dette er et stort slåttemyrlandskap med en rekke store og små myrer (ca. 60 %) i veksling med skogteiger (ca. 40 %). Bakkemyr og flatmyr er vanligst, mens strengmyr og planmyr (ombrotrof) også finnes. På slåttemyrareal er middelsrik og intermediær vegetasjon dominerende, noe fattigmyr finnes, og ekstremrik myr opptrer i tilknytning til noen rike kilder. Myrslåtten hadde stort omfang her (pers. medd. Bolette Bele, kilde Brynolf Kaldal), området er intakt, men hogst påvirker myrkantene noen steder. Hestkjølmyran har store areal fin slåttemyr som kan egne seg for skjøtsel. Deler av området ligger nær veg, og vil være nokså enkelt å skjøtte. Det vil kreves en del rydding enkelte steder, men store områder har lite krattoppslag. Jeg fremmer ikke konkrete forslag om skjøtsel her, i hovedsak fordi området antakelig ligger litt unna de mest naturlige innfallsportene til nasjonalparken, samt at jeg ikke er kjent med at grunneier eller andre har interesse av å ta opp skjøtsel.

Figur 15. Intermediær, slak bakkemyr på lokalitet 57 Hovdmyra, Lauvsjøen-Kjerdelsdalen. Lauvsjøen i bakgrunnen. Foto: A. Lyngstad 5.8. 2013.

Figur 16. Middelsrik bakkemyr på Tostakkmyra i lokalitet 59 Tostakkmyra og Snålremsfloen, Lauvsjøen-Kjerdelsdalen. Litjbursklumpen og Storbursklumpen i bakgrunnen. Foto: A. Lyngstad 5.8. 2013.

Figur 17. Øverst til venstre: Småull (*Eriophorum gracile*) (EN) i ekstremrik mykmatte- og løsbunnvegetasjon ved et markert sig i lokalitet 68 Myr N for Hestkjølelva (7.8. 2013). Øverst til høyre og nederst: Lappmarihand (*Dactylorhiza lapponica*) i ekstremrik fastmattevegetasjon i lokalitet 42 Myrer NV i Tjallia (nærbilde) og 43 Myrer N for Tjallia (12.7. 2013). Foto: A. Lyngstad.

4.1.10 Kaldvikhøgda, Lierne (lokalitet 67 – 68)

Kaldvikhøgda i Muru (figur 2) ligger i mellom- og nordboreal vegetasjonssone og overgangsseksjon (Moen 1998). Berggrunnen består i hvert fall delvis av kalkglimmerskifer og kalksilikatgneis (Roberts 1997). Myrslåtten hadde stort omfang her (pers. medd. Bolette Bele, kilde Brynolf Kaldal), men det er bare et lite område helt i vest som er befart. Myrene i området bør undersøkes bedre. Lokalitet 68 Myr N for Hestkjølelva har verdi A – svært viktig, mye på grunn av funn av småull (*Eriophorum gracile*) (EN) (figur 17). Forekomsten av småull vil antakelig dra fordel av skånsom slått, og skjøtsel bør vurderes. Myra ligger nær veg, og eventuell skjøtsel vil være enkel å gjennomføre i så måte. Det er en del krattoppslag som vil kreve rydding, og myra er antakelig middels krevende å skjøtte. Før eventuell skjøtsel settes i gang må lokaliteten undersøkes bedre.

4.1.11 Pålfjellet-Storåa, Lierne (lokalitet 69 – 72)

Området ligger ved Storåa og innover mot Pålfjellet i Sørli, og i nordøst når det inn i Lierne nasjonalpark (figur 2). Berggrunnen består av metasandstein, glimmerskifer og amfibolitt (Roberts 1997), og gir opphav til, i hovedsak fattig og intermediær myrvegetasjon. Noe middelsrik vegetasjon finnes. Dette er et stort, myrdominert landskap med mye flatmyr, bakkemyr og strengmyr, og myrslåtten hadde et nokså stort omfang her. Vegene inn til Vestgårdsseteren og delvis også Estilrønningsseteren er betydelige inngrep i landskapet. De utfigurerte lokalitetene er intakte, men i noe gjengroing. Jeg fremmer ikke anbefaling om skjøtsel her, i hovedsak fordi det er bedre slåttemyrer andre steder i Lierne som bør prioriteres. Det er likevel ingenting i vegen for å skjøtte disse myrene hvis det er grunneiere som har ønske om det.

4.2 Karplantefloraen

Det ble ført krysslister på flere enkeltlokaliteter og slåttemyrområder, og det ble gjort observasjoner av totalt 195 karplantetaksoner (vedlegg 2). De fleste av disse er arter vi i hovedsak forbinder med myr («myrarter»), men også arter med tyngdepunkt i andre vegetasjonstyper (eks. skog) har blitt inkludert hvis de vokser i myrkanten. Funn av særlig interessante arter er dokumentert ved innsamlinger, og gjennom dette prosjektet er det levert 75 belegg til Herbariet i Trondheim (TRH). Artsobservasjoner og –funn fra Gaundalen er rapportert i Øien et al. (2015, vedlegg 5), og med unntak for rødlistearter (Henriksen & Hilmo 2015) drøftes ikke artsfunn fra Gaundalen i det videre.

Det ble funnet tre rødlista karplanter ved undersøkelsene i 2013 og 2014, småull (EN), myggblom (NT) og kvitkurle (NT) (*Eriophorum gracile*, *Hammarbya paludosa*, *Pseudorchis albida*) (Solstad & Elven 2015).

Småull (figur 17) ble funnet på to lokaliteter, begge i Lierne. På 47 Karislåtten vokser den i intermediær mykmattevegasjon (nær løsbunn) sørøst på lokaliteten, og denne forekomsten er trolig den samme som er dokumentert gjennom innsamling av Finn Wischmann i 1980. Arten var i 2013 nokså sparsom, men antakelig livskraftig, og myra er intakt. Det er mye hogst i området, og dette truer forekomsten (gjennom potensielle kjøreskader). På lokalitet 68 Myr N for Hestkjølelva vokser småull i ekstremrik mykmatte- og løsbunnvegetasjon ved et markert sig nær vegen i vest (50-80 m SØ for vegen). Dette er en ny lokalitet, og den stod her med noen titalls blomstrende skudd i 2013. Forekomsten er utsatt fordi den ligger så nær Kaldalvegen.

Myggblom er en liten og relativt uvanlig orkidé som kanskje trives aller best i lågvokst intermediær mykmattevegetasjon, og som på rødlista i 2015 har fått status som nær truet (NT) (Solstad & Elven 2015). Den var tidligere ikke rødlistet. På lokalitet 50 Kjerrstakkslættet ble den funnet i øst, ganske nær et ombrotroft myrmassiv som er holdt utenfor avgrensingen, og den vokser 50-100 m nord for fylkesveg 74 (Liernevegen). Myggblom ble også funnet på Gråamyra i Gaundalen, se omtale i Øien et al. (2015, vedlegg 5).

Kvitkurle ble funnet på sjølve Heggsjøsetra, like nord for lokalitet 28 Heggsjøsetra S. Arten ble også funnet to steder i lokalitet 55 Finndalen; ett sted langt opp mot Kveliklumpen (UTM: VM 3930,5849) i lågvokst vegetasjon i et diffust, rikt kildeframspring, og ett sted i åpen engskog i myrkantvegetasjon på ei bratt bakkemyr langt øst i Finndalen (UTM: VM 4020,5791). Den ble også funnet i Øvervollbekkdalen og Seterslettet (to separate forekomster) i Gaundalen, se omtale i Øien et al. (2015, vedlegg 5).

Det ble i tillegg gjort funn og observasjoner av en del sjeldne eller uvanlige arter, arter med spesielle krav til voksested, eller arter med interessant utbredelse.

Grønnburkne (*Asplenium viride*) ble funnet på olivin i sørenden av Raudfjellet (UTM: UM 975,084).

Rome (*Narthecium ossifragum*) har svakt vestlig utbredelse, og opptrer vanlig eller nokså vanlig i Verdal og Snåsa, men mangler på de fleste lokalitetene i Lierne. Blåknapp (*Succisa pratensis*) har ikke like klar vestlig tendens, men i denne undersøkelsen har den om lag samme utbredelse som rome, det vil si at den er vanlig i Verdal og Snåsa, men mangler i stor grad i Lierne. Kongsspir (*Pedicularis sceptrum-carolinum*) er en svakt østlig art, og finnes spredt i hele undersøkelsesområdet. Rundstarr (*Carex rotundata*) har også en østlig utbredelse.

En rekke rikmyr- og rikkildearter ble funnet vanlig eller nokså vanlig på flere lokaliteter: Hårstarr, engmarihand, brudespore, tvillingsiv, stortveblad og fjellfrøstjerne (*Carex capillaris*, *Dactylorhiza incarnata* ssp. *incarnata*, *Gymnadenia conopsea*, *Juncus biglumis*, *Listera ovata*, *Thalictrum alpinum*). I tillegg ble det gjort et begrenset antall funn av noen (dels) kravfulle rikmyrarter: Taglstarr (sørøstlig tendens), kjevlestarr, engstarr, lappmarihand, småsivaks, skavgras, antatt tromsøyentrøst, kastanjesiv og trillingsiv (*Carex appropinquata*, *C. diandra*, *C. hostiana*, *Dactylorhiza lapponica*, *Eleocharis quinqueflora*, *Equisetum hyemale*, *Euphrasia* cf. *hyperborea*, *Juncus castaneus*, *J. triglumis*).

Noen arter typiske for myrkant- og engskogvegetasjon og som er funnet sparsomt til nokså vanlig er: Turt, skogmarihand, marigras, myskegras, firblad, kranskonvall og ballblom (*Cicerbita alpina*, *Dactylorhiza fuchsii*, *Hierochloë odorata*, *Milium effusum*, *Paris quadrifolia*, *Polygonatum verticillatum*, *Trollius europaeus*). Olavsstake (*Moneses uniflora*) er en art med tyngdepunkt i rik skogvegetasjon som ble funnet et par steder.

Tjallia peker seg ut med store areal ekstremrik myr og kalkskog. Hele området er artsrikt, og med store forekomster av eksklusive, kravfulle og sjeldne karplanter.

5 Konklusjon og videre arbeid

I denne undersøkelsen er det beskrevet 70 naturtypelokaliteter fra Lierne, Snåsa og Verdal kommuner, og disse er gruppert i 11 slåttemyrområder. Lokalitetene er, med ett unntak, registrert som naturtypen D02 Slåttemyr. Fem lokaliteter er gitt verdi A (svært viktig), 17 lokaliteter er gitt verdi B (viktig), og 47 lokaliteter er gitt verdi C (lokalt viktig). De fleste lokalitetene har forekomst av middelsrik eller ekstremrik myrvegetasjon.

To av lokalitetene med høgest verdi ligger i Tjallia i Lierne (Myrer NV i Tjallia og Myrer N for Tjallia), og dette området skiller seg ut med de beste slåttemyrene som ble undersøkt gjennom dette prosjektet. Nølmyrin (verdi B) ligger ved en av de viktige innfallsportene til Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark, og peker seg ut som den kanskje best egnede myra for skjøtsel blant de som er undersøkt her. Tjallia-området bør forvaltes som en enhet, og som et slåttemyrlandskap har det helt klart aller høgeste verdi. Andre lokaliteter som kan være kandidater for skjøtsel er særlig Myrer ved Eggensetra ved Grønningen, men også (deler av) Moamyra, Gråamyra, Storhølet og Kusmyra i Gaundalen, Mårstokkmyran ved Kvelia, og Myrer SV for Bustadmyrin i området Lauvsjøen-Kjerdelsdalen. I flere tilfeller er det imidlertid andre aktuelle myrer i samme område som kan ha like stor eller større verdi å skjøtte, men der det kan være praktiske utfordringer på grunn av avstand fra veg. Flere av myrene som ble undersøkt av Nilsen et al. (1997) har høg verdi, og kan være aktuelle å prioritere. Dette gjelder kanskje i første rekke slåttemyrer i Gjevsjø-området, der ei nylig justering av grensene for nasjonalparken gjør at noen av de beste slåttemyrene nå er innenfor vernet. I tillegg er det fine slåttemyrer både i Skjækerdalen og i Holderen som er innenfor vernegrensene til nasjonalparken.

Et av målene med prosjektet var å finne og kartlegge slåttemyrer som er verna som en del av Blåfjella-Skjækerfjella eller Lierne nasjonalparker. Dette kriteriet for valg av lokaliteter ble fulgt opp, og ved kartlegging i felt ble potensielle slåttemyrer innenfor vernegrensene prioritert. Erfaringene fra dette arbeidet viser imidlertid at de fleste av de gode slåttemyrene i dette området ligger utenfor vernegrensene. Dette henger antakelig sammen med at gode slåttemyrer har høg produksjon, og produksjonen på myr er ofte høgere i f.eks. mellomboreal vegetasjonssone kontra lågalpin sone. I nasjonalparkene inngår det relativt lite lågtliggende areal. I tillegg var det ofte slik at de myrene som lå nærmest gardene av rent praktiske hensyn ble foretrukket, i hvert fall hvis det var nok myrer å velge blant, og nok tilgang på fôr. Dette mønsteret er særlig tydelig i Lierne, men noe mindre tydelig i Snåsa og særlig Verdal. Det er derfor ikke flere enn om lag 20 av de kartlagte lokalitetene som helt eller delvis ligger inne i nasjonalparkene. Det er sikkert mulig å finne flere slåttemyrer i nasjonalparkene, og rent konkret nevner Åsvoll (1998) flere områder i Snåsa. Særlig områdene ved Skjækervatnet kan være av interesse, og disse ville ha vært de neste på lista ved videre kartlegging. Ved Storåsen, Andorsjøen, Gressåmoen og i Lurudalen er det også mye slåttemyr som ikke er botanisk kartlagt, men dette området nordvest i Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark har jamnt over fattigere berggrunn enn de områdene som ble prioritert i 2013-2014. I Sørli ligger det en rekke slåttemyrer nær grensa til Lierne nasjonalpark, og noen av disse er nok innenfor vernet. De slåttemyrene som ble undersøkt i dette området (Pålfjellet-Storåa) var imidlertid ikke blant de beste som ble kartlagt i 2013-2014.

For forvaltningen er det ønskelig og nødvendig å ha arealfesta informasjon tilgjengelig i Naturbase, og denne undersøkelsen gir et bidrag til dette. Jeg anser hovedtrekkene i slåttemyrenes utbredelse, forekomst og artsmangfold i Nord-Trøndelag for å være godt kjent. En fullstendig oversikt over slåttemyr eller rikmyr ligger imidlertid langt fram i tid, i den grad dette er et mål. Jeg mener imidlertid det fortsatt vil være ønskelig med kartlegging av slåttemyr i utvalgte områder, også i Nord-Trøndelag, dette kan være i verneområder eller i kommuner som er dårlig kartlagt. Det kan også være relevant å gjennomføre målretta kartlegginger av områder der vi vet det er mye slåttemyr, men som så langt ikke har vært prioritert fordi vi regner med at myrene er av samme type som i godt undersøkte områder i nærheten.

Ved NTNU Vitenskapsmuseet arbeider vi for å heve kunnskapen om den store variasjonen i myrnatur vi har her i landet, deriblant i rikmyr og slåttemyr, og å se dette i et internasjonalt perspektiv. Dette omfatter blant annet økologiske forhold, slåttepåvirkning, arters forekomst og utbredelse, og

variasjon i rik myrvegetasjon i tid og rom. Denne undersøkelsen har gitt mye konkret kunnskap om utbredelse og forekomst av myrtyper og arter, og vi har nå bedre dokumentasjon fra et tverrsnitt av slåttemyrer utsatt for ulike påvirkninger, og i ulik gjengroingstilstand. Dette gjør det blant annet enklere å gi fornuftige verdivurderinger av både slåttemyr og rikmyr.

Naturforvaltningen har i lang tid støttet skjøtselsarbeid i noen utvalgte områder med slåttemyr, og denne støtten opplever jeg har blitt tydeligere de senere åra. Det er fornuftig at forvaltningen tar hand om skjøtsel i noen av de aller viktigste lokalitetene, blant annet slik at det sikres langsiktighet i skjøtselsarbeidet. Det er imidlertid ikke realistisk at forvaltningen skal drive skjøtsel på et stort antall lokaliteter, og det er derfor gledelig at vi i det siste har sett en ny interesse hos flere grunneiere for å ta opp igjen myrslått. Jeg håper og tror slåttemyrundersøkelsene i Nord-Trøndelag har bidratt positivt i den sammenheng, og at grunnlaget er lagt for en videreføring og fornyelse av denne tradisjonen.

6 Referanser

Bele, B. & Norderhaug, A. 2013. Traditional land use of the boreal forest landscape: Examples from Lierne, Nord-Trøndelag, Norway. – Norsk Geografisk Tidsskrift 67-1: 12-23.

Direktoratet for naturforvaltning 1999. Kartlegging av naturtyper. Verdisetting av biologisk mangfold. – DN-håndbok 13: 1-238, 6 vedlegg.

Direktoratet for naturforvaltning 2007. Kartlegging av naturtyper. Verdisetting av biologisk mangfold. 2. utgave 2006, oppdatert 2007. – DN-håndbok 13: flere pag., 11 vedlegg.

Direktoratet for naturforvaltning 2009. Handlingsplan for slåttemark. – DN rapport 2009-6: 1-51, 2 vedlegg.

Elven, R. (red.) 2005. Johannes Lid og Dagny Tande Lid. Norsk flora. 7. utgåve. – Samlaget, Oslo. 1230 s.

Frisvoll, A.A., Elvebakk, A., Flatberg, K.I. & Økland, R.H. 1995. Sjekkliste over norske moser. Vitskapleg og norsk namneverk. – NINA Temahefte 4: 1-104.

Halvorsen, R., Andersen, T., Blom, H.H., Elvebakk, A., Elven, R., Erikstad, L., Gaarder, G., Moen, A., Mortensen, P.B., Norderhaug, A., Nygaard, K., Thorsnes, T. & Ødegaard, F. 2009. Naturtyper i Norge (NiN) versjon 1.0.0. – Verdensveven 30.9. 2009: www.artsdatabanken.no.

Gustavsen, H. 2007. Bygdebok for Lierne kommune bind 5 – utmarksbruk. Temahefte 2 Seterbruk og utmarksslått. – Lierne bygdeboknemnd. 106 s.

Henriksen S. & Hilmo O. (red.) 2015. Norsk rødliste for arter 2015. – Verdensveven 24.4. 2016: http://data.artsdatabanken.no/Rodliste. Artsdatabanken, Trondheim.

Lyngstad, A. 2012a. Kartlegging av vegetasjon og skjøtselsplan for slåttemyr ved Rosåsen på Høylandet. – NTNU Vitensk.mus. Rapp. bot. Ser. 2012-2: 1-58.

Lyngstad, A. 2012b. Kartlegging, overvåking og skjøtsel i Øvre Forra naturreservat 2012. – NTNU Vitensk.mus. Bot. Notat 2012-8: 1-36.

Lyngstad, A. 2014. Overvåking og skjøtsel i Øvre Forra naturreservat 2013. – NTNU Vitenskapsmuseet naturhistorisk notat 2014-4: 1-15.

Lyngstad, A. 2015. Overvåking og skjøtsel i Øvre Forra naturreservat 2014. – NTNU Vitenskapsmuseet naturhistorisk notat 2015-4: 1-21.

Lyngstad, A., Bratli, H., Rønning, G. & Aune, E.I. 2007. Naturtypekartlegging i Røyrvik kommune. – NTNU Vitensk.mus. Rapp. bot. Ser. 2007-1: 1-43.

Lyngstad, A., Moen, A. & Øien, D.I. 2012a. Overvåking og skjøtsel i Øvre Forra naturreservat 2011. – NTNU Vitensk.mus. Bot. Notat 2012-1: 1-19.

Lyngstad, A., Øien, D.-I. & Moen, A. 2012b. Slåttemyrundersøkelser i Nord- og Sør-Trøndelag. – NTNU Vitensk.mus. Rapp. bot. Ser. 2012-6: 1-150.

Lyngstad, A., Øien, D.-I., Vold, E.M. & Moen, A. 2013. Slåttemyrlokaliteter i Sør-Norge. A. Prioritering av lokaliteter for skjøtsel og overvåking. B. Kartlegging av slåttemyr på Østlandet 2012-13. – NTNU Vitenskapsmuseet naturhistorisk rapport 2013-8: 1-96.

Moen, A. 1983. Klassifisering av myr for verneformål. – S. 95-106 i Baadsvik, K. & Rønning, O.I. (red.) Fagmøte i vegetasjonsøkologi på Kongsvoll 7.-8.3. 1983. K. Norske Vidensk. Selsk. Mus. Rapp. Bot. Ser. 1983-7.

Moen, A. 1989. Utmarksslåtten – grunnlaget for det gamle jordbruket. – Spor 4-1: 36-42.

Moen, A. 1990. The plant cover of the boreal uplands of Central Norway. I. Vegetation ecology of Sølendet nature reserve; haymaking fens and birch woodlands. – Gunneria 63: 1-451, 1 kart.

Moen, A. 1998. Nasjonalatlas for Norge. Vegetasjon. – Statens kartverk, Hønefoss. 199 s.

Moen, A. 1999. Slåtte- og beitemyr. – S. 153-164 i Norderhaug, A., Austad, I., Hauge, L. & Kvamme, M. (red.) Skjøtselsboka for kulturlandskap og gamle norske kulturmarker. Landbruksforlaget, Oslo.

Moen, A. 2000. Botanisk kartlegging og plan for skjøtsel av Tågdalen naturreservat i Surnadal. – NTNU Vitensk.mus. Rapp. bot Ser. 2000-7: 1-45, 1 kart.

Moen, A., Kjelvik, L., Bretten, S., Sivertsen, S. & Sæther, B. 1976. Vegetasjon og flora i Øvre Forradalsområdet i Nord-Trøndelag, med vegetasjonskart. – K. norske Vidensk. Selsk. Mus., Rapp. Bot. Ser. 1976-9: 1-135. 2 kart.

Moen, A., Lyngstad, A., Nilsen, L.S. & Øien, D.-I. 2006. Kartlegging av biologisk mangfold i jordbrukets kulturlandskap i Midt-Norge. – NTNU Vitensk.mus. Rapp. bot. Ser. 2006-3: 1-98, 5 vedlegg.

Moen, A., Lyngstad, A. & Øien, D.-I. 2011. Kunnskapsstatus og innspill til faggrunnlag for oseanisk nedbørmyr som utvalgt naturtype. – NTNU Vitensk.mus. Rapp. bot. Ser. 2011-7: 1-72.

Moen, A. & medarbeidere 1983. Myrundersøkelser i Nord-Trøndelag i forbindelse med den norske myrreservatplanen. – K. Norske Vidensk. Selsk. Mus. Rapp. Bot. Ser. 1983-1: 1-160.

Moen, A. & Nilsen, L.S. 2005. Botaniske verneverdier for slåttemyr og forslag til skjøtsel av kulturlandskap vest for Rosåsen, Høylandet. – NTNU Vitensk.mus. Bot. Notat 2005-4: 1-23.

Moen, A. & Øien, D.-I. 1998. Utmarksslåttens effekter på plantelivet. – S. 77-86 i Framstad, E. & Lid, I.B. (red.) Jordbrukets kulturlandskap. Forvaltning av miljøverdier. Universitetsforlaget, Oslo.

Moen, A. & Øien, D.-I. 2011. Våtmark. – S. 75-79 i Lindgaard, A. & Henriksen, S. (red.) 2011. Norsk rødliste for naturtyper 2011. Artsdatabanken, Trondheim.

Moen, A. & Øien, D.-I. 2012. Sølendet naturreservat i Røros: forskning, forvaltning og formidling i 40 år. – Bli med ut! 12: 1-103.

Nilsen, L. S. & Moen, A. 2000. Botanisk kartlegging og plan for skjøtsel av Oppgården med utmark i Lierne. – NTNU Vitensk.mus. Rapp. bot. Ser. 2000-2: 1-44, 1 kart.

Nilsen, L.S., Moen, A. & Solberg, B. 1997. Botaniske undersøkelser av slåttemyrer i den foreslåtte nasjonalparken i Snåsa og Verdal. – NTNU Vitensk.mus. Rapp. bot. Ser. 1997-3: 1-38.

Norderhaug, A. & Johansen, L. 2011. Kulturmark og boreal hei. – S. 81-85 i Lindgaard, A. & Henriksen, S. (red.) Norsk rødliste for naturtyper 2011. Artsdatabanken, Trondheim.

Norge digitalt 2011. Generelle vilkår for Norge digitalt-samarbeidet. Versjon 2011. – Verdensveven 11.4. 2012: http://www.statkart.no/Norge_digitalt/Norsk/Om_oss/Avtaler_og_dokumenter/filestore/Norge_Digitalt_ny/Om_Norge_digitalt/Avtaler_og_dokumenter/Generelle_vilkaar_ND_2011_endelig.pdf

Nygård, B.O. 1998. Fjell- og myrslåtter i Verdal innen planområdet for nasjonalpark. – Fylkesmannen i Nord-Trøndelag miljøvernavdelingen Rapport 1998-2: 1-38.

Roberts, D. 1997. Geologisk kart over Norge. Berggrunnsgeologisk kart Grong, M 1 : 250 000. – Norges geologiske undersøkelse, 1 kart.

Selnes, M. 1986. Fjellslått rundt 1930. – Verdal historielags skrifter 12. Årbok 1986: 195-203.

Solstad, H. & Elven, R. 2015. Karplanter (Pteriodophyta, Pinophyta og Magnoliophyta). Norsk rødliste for arter 2015. Artsdatabanken. – Verdensveven 31.3. 2016: http://www.artsdatabanken.no/Rodliste/Artsgruppene/Karplanter

Ward, P.A. 1997. Fjellslått. – Verdal historielags skrifter 24. Årbok 1997: 114-122.

Wolff, F.C. 1977. Geologisk kart over Norge, berggrunnskart Trondheim 1 : 250 000. – Norges geologiske undersøkelser, 1kart

Øien, D.-I., Lyngstad, A. & Moen, A. 2010. Bevaringsmål, overvåking og skjøtsel i Øvre Forra naturreservat, Levanger. Rapport for 2009 og 2010, med vekt på prosjektet: Oppfølging av verneområder – bevaringsmål og overvåking. – NTNU Vitensk.mus. Bot. Notat 2010-7: 1-16.

Øien, D.-I., Nilsen, L.S. & Moen, A. 1997. Skisse til skjøtselsplan for deler av Øvre Forra naturreservat i Nord-Trøndelag. – NTNU Vitensk.mus. Rapp. bot. Ser. 1997-2: 1-26.

Øien, D.-I. & Moen, A. 2006. Slått og beite i utmark – effekter på plantelivet. Erfaringer fra 30 år med skjøtsel og forskning i Sølendet naturreservat, Røros. – NTNU Vitensk.mus. Rapp. bot. Ser. 2006-5: 1-57.

Øien, D.-I. & Moen, A. 2007. Skjøtsel av slåttemark i Øvre Forra naturreservat. – NTNU Vitensk.mus. Bot. notat 2007-6: 1-9.

Øien, D.-I. & Moen, A. 2012. Sølendet naturreservat. Årsrapport og oversyn over aktiviteten i 2011. – NTNU Vitensk.mus. Bot. Notat. 2012-2: 1-44.

Øien, D.-I., Lyngstad, A. & Moen A. 2015. Rikmyr i Norge. Kunnskapsstatus og innspill til faggrunnlag. – NTNU Vitenskapsmuseet naturhistorisk rapport 2015-1: 1-122.

Åsvoll, O. 1998. Fjell- og myrslåtter i Snåsa innen planområdet for nasjonalpark. – Fylkesmannen i Nord-Trøndelag miljøvernavdelingen Rapport 1998-3: 1-34.

Vedlegg 1 Lokalitetsbeskrivelser

70 slåttemyrlokaliteter i Nord-Trøndelag oppsøkt 2013-2014 (figur 1 og 2), med beskrivelse og verdibegrunnelse. Lokalitetene inngår i større myrområder som er beskrevet i kapittel 4. Se også tabell 2. Verdi er gitt etter kriterier i utkast til reviderte faktaark til DN-håndbok 13, og beskrivelse av naturtypen «Slåttemyr» finnes også der. Tilstand er angitt etter en femgradig skala som benyttes ved naturtypekartlegging av kulturlandskapsområder (jf. Miljødirektoratets registreringsskjema for naturtyper); 1 = god hevd, 2 = svak hevd, 3 = ingen hevd, 4 = moderat – sterkt gjengrodd, og 5 = dårlig hevd.

Nord-Vera og Tverrådalen

1 Stormyra ved Strådøla

Kommune Verdal
Naturtype D02 Slåttemyr
Verdi C – lokalt viktig
Tilstand 4
UTM UL 719,778
Hoh. 375 m

Lokaliteten ble raskt befart 16.7. 2014 av A. Lyngstad i forbindelse med slåttemyrregistreringer i Nord-Trøndelag 2013-14, og det er bare den vestlige og nordlige delen av myra som er undersøkt i felt. Avgrensing av den sørlige og østlige delen er gjort på bakgrunn av ortofoto og Nygård (1998), og omfatter en del fastmarksvegetasjon. Lokaliteten ligger like nord for Strådøla i Vera, i mellom-boreal vegetasjonssone og svakt oseanisk vegetasjonsseksjon (Moen 1998). Berggrunnen består av sandstein, leirskifer, kalkglimmerskifer og kalksilikatgneis (Wolff 1977).

De delene som ble oppsøkt har bakkemyr og flatmyr, og intermediær fastmatte er viktigste vegetasjonstype. Middelsrik fastmatte forekommer i partier, og fattige myrtyper fins også.

Markaslåtten i området er dokumentert av Nygård (1998), og dette er en av lokalitetene som nevnes eksplisitt. I Vera foregikk fjellslåtten til etter 1950 (Nygård 1998), og Stormyra ble slått av Sisselvollen. Myra er intakt, men i tydelig gjengroing. Det er en del hogst i området. Myra er en del av et stort myrlandskap nord for Veresvatnet, og myrslåtten hadde stort omfang i dette området.

Verdibegrunnelse: Slåttemyr som er > 50 daa, har noe preg av langvarig hevd, og middels til lågt artsmangfold.

2 Auretjønnlia

Kommune Verdal
Naturtype D02 Slåttemyr
Verdi C – lokalt viktig
Tilstand 4
UTM UL 730,793
Hoh. 410-490 m

Lokaliteten ble oppsøkt 16.7. 2014 av A. Lyngstad i forbindelse med slåttemyrregistreringer i Nord-Trøndelag 2013-14. De sørøstlige delene er avgrenset fra ortofoto. Lokaliteten ligger like nord for Auretjønna i Vera, i mellom- og nordboreal vegetasjonssone og svakt oseanisk vegetasjonsseksjon (Moen 1998). Berggrunnen består av sandstein, leirskifer, kalkglimmerskifer og kalksilikatgneis (Wolff 1977). De nordlige delene er verna som en del av Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark.

Bakkemyr er dominerende på lokaliteten, strengmyr og planmyr fins også, og det er en mosaikk med skog og myr. I vest er skogen nokså fattig, mens det i øst også er litt mer produktiv engskog. Det samme mønsteret ser vi også i myrene, de er rikest i øst. Intermediær vegetasjon er vanligst,

middelsrik og fattig vegetasjon er også vanlig, og i tillegg fins noe ombrotrof vegetasjon. Fastmatte dominerer, men noe mykmatte fins også. Noen arter: Klubbestarr, særbustarr, gulstarr, skogmarihand og breiull (*Carex buxbaumii*, *C. dioica*, *C. flava*, *Dactylorhiza fuchsii*, *E. latifolium*).

Markaslåtten i området er dokumentert av Nygård (1998), og dette er en av lokalitetene som nevnes eksplisitt. I Vera foregikk fjellslåtten til etter 1950 (Nygård 1998), og Auretjønnlia ble slått av Nord-Vera eller Sisselvollen. Myra er intakt, men i middels sterk gjengroing. Myra er en del av et stort myrlandskap nord for Veresvatnet, og myrslåtten hadde stort omfang i dette området.

Verdibegrunnelse: Slåttemyr som er > 50 daa, har noe preg av langvarig hevd, og middels til lågt artsmangfold.

3 Brengsvollen

Kommune Verdal
Naturtype D02 Slåttemyr
Verdi B – viktig
Tilstand 4
UTM UL 737,806
Hoh. 480-490 m

Lokaliteten ble oppsøkt 16.7. 2014 av A. Lyngstad i forbindelse med slåttemyrregistreringer i Nord-Trøndelag 2013-14. Brengsvollen ligger like vest for BN00037600 Brengsmyran og Andershølet, og disse lokalitetene kan antakelig gis felles avgrensing, beskrivelse og slås sammen. Det er også en mulighet å inkludere Hardmyråsen S i samme lokalitet. Lokaliteten ligger mellom Eggåsen og Hardmyråsen i Vera, i nordboreal vegetasjonssone og svakt oseanisk vegetasjonsseksjon (Moen 1998). Berggrunnen består av kalkglimmerskifer og kalksilikatgneis (Wolff 1977). Lokaliteten er verna som en del av Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark.

Bakkemyr er dominerende på lokaliteten, og det er en diffus overgang fra myrkantvegetasjon mot produktiv eng- og skogvegetasjon ved og på sjølve Brengsvollen. Det rikeste området er i myrkanten nær vollen, og der er det ekstremrike forhold. Utover myra (mot sør) er det mest middelsrik fastmatte, men intermediær fastmatte er også vanlig. Myra strekker seg lenger mot sør (utenfor avgrensingen), der er det flatmyr og strengmyr med noe fattigere vegetasjon, og mer mykmatte og løsbunn. Nord for avgrensingen er det mosaikk av skog og myr som varierer fra fattig - intermediær (vanligst) til ekstremrik (små flekker). Skogmarihand, brudespore og stortveblad (*Dactylorhiza fuchsii*, *Gymnadenia conopsea*, *Listera ovata*) opptrer her, dette er arter som har sparsomme forekomster i området. I tillegg opptrer de rikmyrartene som er vanlige i området også her.

Markaslåtten i området er dokumentert av Nygård (1998), og dette er en av lokalitetene som nevnes eksplisitt. I Vera foregikk fjellslåtten til etter 1950 (Nygård 1998), og området ved Brengsvollen ble slått av Nord-Vera i hvert fall til 1938. Myra er intakt, men i middels sterk gjengroing. Det ble funnet rester av ei antatt stakkstang i sørlige del av myra, om lag 170 m sør for hytta på Brengsvollen (UL 7386,8047). Området har ganske sikkert blitt både beita og slått, og det er vanskelig i dag å vite om dette foregikk samfengt eller atskilt i enten rom eller tid. Historiske opplysninger fra andre områder viser at det var vanlig å skille områder brukt til markaslått fra beiteområder, og vi kan anta at dette også ble praktisert i Nord-Vera. Dette er en av de beste slåttemyrene i den sørlige delen av Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark, og skjøtsel kan være aktuelt. Nær Brengsvollen vil det kreves en del rydding, men lokaliteten vil antakelig være nokså enkel å skjøtte. Det er imidlertid et stykke til veg. Myra er en del av et stort myrlandskap nord for Veresvatnet, og myrslåtten hadde stort omfang i dette området.

Verdibegrunnelse: Slåttemyr som er > 50 daa, har preg av langvarig hevd, og middels til høgt artsmangfold.

4 Hardmyråsen S

Kommune Verdal
Naturtype D02 Slåttemyr
Verdi C – lokalt viktig
Tilstand 4
UTM UL 737,809
Hoh. 500-510 m

Lokaliteten ble oppsøkt 16.7. 2014 av A. Lyngstad i forbindelse med slåttemyrregistreringer i Nord-Trøndelag 2013-14. Det er en mulighet å inkludere Hardmyråsen S i samme lokalitet som Brengsvollen og BN00037600 Brengsmyran og Andershølet. Denne lille lokaliteten ligger sør i Hardmyråsen i Vera, i nordboreal vegetasjonssone og svakt oseanisk vegetasjonsseksjon (Moen 1998). Berggrunnen består av kalkglimmerskifer og kalksilikatgneis (Wolff 1977). Lokaliteten er verna som en del av Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark.

Bakkemyr er dominerende på lokaliteten, og med produktiv, fuktig fastmattevegetasjon som er mest middelsrik eller intermediær. I nord er det ekstremrike forhold i myrkantvegetasjon. Engmarihand og breiull (*Dactylorhiza incarnata* ssp. *incarnata*, *Eriophorum latifolium*) er vanlige i rik myrvegetasjon. Mye trådstarr, flaskestarr og sennegras (*Carex lasiocarpa*, *C. rostrata*, *C. vesicaria*) gir høg biomasse.

Markaslåtten i området er dokumentert av Nygård (1998), men denne lokaliteten nevnes ikke eksplisitt. I Vera foregikk fjellslåtten til etter 1950 (Nygård 1998), og området ved Brengsvollen ble slått av Nord-Vera. Myra er intakt, men i tydelig gjengroing. Den er en del av et stort myrlandskap nord for Veresvatnet, og myrslåtten hadde stort omfang i dette området.

Verdibegrunnelse: Slåttemyr som er < 50 daa, har noe preg av langvarig hevd, og høgt artsmangfold.

5 Hardmyra Ø

Kommune Verdal
Naturtype D02 Slåttemyr
Verdi C – lokalt viktig
Tilstand 3
UTM UL 745,812
Hoh. 550-560 m

Lokaliteten ble oppsøkt 16.7. 2014 av A. Lyngstad i forbindelse med slåttemyrregistreringer i Nord-Trøndelag 2013-14. Det kan vurderes å slå sammen denne lokaliteten og Hardmyra V. Lokaliteten ligger i Hardmyråsen i Vera, i nordboreal vegetasjonssone og svakt oseanisk vegetasjonsseksjon (Moen 1998). Berggrunnen består av kalkglimmerskifer og kalksilikatgneis (Wolff 1977). Lokaliteten er verna som en del av Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark.

Bakkemyr med middelsrik fastmattevegetasjon er dominerende. Det er ganske tynn torv her, og overganger mot heivegetasjon med lågvokste busker og kratt. Nattfiol (*Platanthera bifolia*) opptrer på denne myra, dette er en art som har sparsomme forekomster i området.

Markaslåtten i området er dokumentert av Nygård (1998), og dette er en av lokalitetene som nevnes eksplisitt. I Vera foregikk fjellslåtten til etter 1950 (Nygård 1998), og Hardmyra ble slått av Strådalen. Myra er intakt, men i middels sterk gjengroing. Det ble funnet rester av stakkstenger (på samme sted) nær sørkanten om lag midt på myra (UL 7455,8122), og det har antakelig vært en stakk her i lang tid. Det ble også funnet rester av det som antakelig er vern mot rein eller elg rundt stakkstoet. Myra er en del av et stort myrlandskap nord for Veresvatnet, og myrslåtten hadde stort omfang i dette området.

Verdibegrunnelse: Slåttemyr som er < 50 daa, har preg av langvarig hevd, og middels til høgt artsmangfold.

6 Hardmyra V

Kommune Verdal
Naturtype D02 Slåttemyr
Verdi C – lokalt viktig
Tilstand 3
UTM UL 740,812
Hoh. 530-560 m

Lokaliteten ble oppsøkt 16.7. 2014 av A. Lyngstad i forbindelse med slåttemyrregistreringer i Nord-Trøndelag 2013-14. Det kan vurderes å slå sammen denne lokaliteten og Hardmyra Ø. Lokaliteten ligger i Hardmyråsen i Vera, i nordboreal vegetasjonssone og svakt oseanisk vegetasjonsseksjon (Moen 1998). Berggrunnen består av kalkglimmerskifer og kalksilikatgneis (Wolff 1977). Lokaliteten er verna som en del av Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark.

Bakkemyr med middelsrik fastmattevegetasjon er dominerende, men med tendenser til strengmyr noen steder i sør og vest. I nord veksler det mellom smale myrdrag med helning mot sørvest (myrkantvegetasjon) og partier med skog, og den rikeste myrvegetasjonen finner vi i disse myrdragene. Sentralt og i sør blir myra slakere og gradvis fattigere, og intermediær fastmattevegetasjon er vanlig. Like sør for avgrensingen ligger ei avlang myrtjønn, og rundt denne er det intermediær mykmatte- og løsbunnvegetasjon. I nærheten av stakkstanga ble det funnet engmarihand og antatt tromsøyentrøst (*Dactylorhiza incarnata* ssp. *incarnata*, *Euphrasia* cf. *hyperborea*).

Markaslåtten i området er dokumentert av Nygård (1998), og dette er en av lokalitetene som nevnes eksplisitt. I Vera foregikk fjellslåtten til etter 1950 (Nygård 1998), og Hardmyra ble slått av Strådalen. Myra er intakt, men i middels sterk gjengroing. Det ble funnet rester av ei stakkstang i vestlige del av myra, i nedre del av et rikt myrdrag, der dette munner ut i den åpnere myra i sør (UL 7397,8142). Myra er en del av et stort myrlandskap nord for Veresvatnet, og myrslåtten hadde stort omfang i dette området.

Verdibegrunnelse: Slåttemyr som er > 50 daa, har preg av langvarig hevd, og middels til lågt artsmangfold.

7 Reinsmyrhøgda

Kommune Verdal
Naturtype D02 Slåttemyr
Verdi C – lokalt viktig
Tilstand 4
UTM UL 371,791
Hoh. 450-550 m

Lokaliteten ble oppsøkt 16.7. 2014 av A. Lyngstad i forbindelse med slåttemyrregistreringer i Nord-Trøndelag 2013-14. Det er bare den østlige delen av lokaliteten som er undersøkt i felt, og den vestlige delen er avgrensa ut fra ortofoto. I det området som ble befart er det fire myrpartier som peker seg ut som sannsynlige slåttemyrer, men de er ikke skilt ut fordi de er vanskelige å avgrense, og de økologiske forholdene er ganske like. Lokaliteten ligger i Reinsmyrhøgda i Vera, i mellom- og nordboreal vegetasjonssone og svakt oseanisk vegetasjonsseksjon (Moen 1998). Berggrunnen består av sandstein og leirskifer (Wolff 1977). En liten flik i nord er verna som en del av Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark.

Grunne bakkemyrer (tynn torv) med fastmattevegetasjon er vanlig og dominerende i Reinsmyrhøgda, og det veksler mellom myr og nokså fattig skogvegetasjon. Myrene har en betydelig andel middelsrik vegetasjon, og i det undersøkte området er det rikest i nord og oppe i høgda, og gradvis mer intermediær og fattig vegetasjon mot sør og ned mot bygda. Noen arter: Gulstarr, breiull, trøsøyentrøst og bjønnbrodd (*Carex flava*, *Eriophorum latifolium*, *Euphrasia* cf. *hyperborea*, *Tofieldia pusilla*).

Markaslåtten i området er dokumentert av Nygård (1998), og dette er en av lokalitetene som nevnes eksplisitt. I Vera foregikk fjellslåtten til etter 1950 (Nygård 1998), og Nord-Vera slo i Reinsmyrhøgda. Myra er intakt, men i middels sterk gjengroing. Den er en del av et stort myrlandskap nord for Veresvatnet, og myrslåtten hadde stort omfang i dette området.

Verdibegrunnelse: Slåttemyr som er > 50 daa, har noe preg av langvarig hevd, og middels til lågt artsmangfold.

8 Vakkerslåtten

Kommune Verdal
Naturtype D02 Slåttemyr
Verdi C – lokalt viktig
Tilstand 4
UTM UL 682,810
Hoh. 440-460 m

Lokaliteten ble oppsøkt 17.7. 2014 av A. Lyngstad i forbindelse med slåttemyrregistreringer i Nord-Trøndelag 2013-14. Lokaliteten ligger vest for Flåtjønna i Tverrådalen, i nordboreal vegetasjonssone og svakt oseanisk vegetasjonsseksjon (Moen 1998). Berggrunnen består av fyllitt og glimmerskifer (Wolff 1977).

Bakkemyr med middelsrik og intermediær fastmattevegetasjon er dominerende, og med noe mykmatte på flatere partier i nord. Dette er ei fin, men ikke spesielt artsrik slåttemyr. Noen vanlige rikmyrarter opptrer.

Markaslåtten i området er dokumentert av Nygård (1998), og dette er en av lokalitetene som nevnes eksplisitt. I Vera foregikk fjellslåtten til etter 1950 (Nygård 1998), og Vakkerslåtten ble kanskje slått av Nord-Vera. Myra er intakt, men i middels sterk gjengroing, blant annet med takrør (*Phragmites australis*). Myra er en del av et stort myrlandskap i Tverrådalen nord for Veresvatnet, og myrslåtten hadde stort omfang i dette området.

Verdibegrunnelse: Slåttemyr som er < 50 daa, har preg av langvarig hevd, og middels til lågt artsmangfold.

9 Vollaåsen S

Kommune Verdal
Naturtype D02 Slåttemyr
Verdi B – viktig
Tilstand 4
UTM UL 686,821
Hoh. 400-430 m

Lokaliteten ble oppsøkt 17.7. 2014 av A. Lyngstad i forbindelse med slåttemyrregistreringer i Nord-Trøndelag 2013-14. Lokaliteten ligger sør i Vollaåsen i Tverrådalen, i mellom- og nordboreal vegetasjonssone og svakt oseanisk vegetasjonsseksjon (Moen 1998). Berggrunnen består av grønnstein, amfibolitt, fyllitt og glimmerskifer (Wolff 1977). Det meste av lokaliteten er verna som en del av Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark. Vegleia fra Storlunet via Storvukuvollen og inn i nasjonalparken krysser denne myra.

Bakkemyr med fastmattevegetasjon er dominerende på lokaliteten, i vest er det nokså bratte bakkemyrer, mens de er mer slake i øst. Det er en mosaikk med myr, skog og knauser (mest i øst), men store deler av arealet som er avgrensa framstår som godt egna for slått. I myrkantene i vest er det ekstremrik vegetasjon noen steder, men ellers er det mest middelsrike og intermediære forhold, og ute på myrflatene også fattig noen steder. I nordkant på den vestlige delen av myra er det en nokså kraftig, fattig kilde. Noen arter: Brudespore, stortveblad og nattfiol (*Gymnadenia conopsea*, *Listera ovata*, *Platanthera bifolia*).

Markaslåtten i området er dokumentert av Nygård (1998), men i området Tverrådalen er det (med unntak av Vakkerslåtten) ikke kartfesta hvor slættene ligger. I Vera foregikk fjellslåtten til etter 1950 (Nygård 1998), og Storlunet slo i Tverrådalen. Myra krysses av en markert sti i vest, men framstår som intakt, men i nokså sterk gjengroing. Det ble funnet rester av et stakksto med stakkstang i sørøstlige del av myra, like utenfor grensa til nasjonalparken (UL 6867,8205). Det er rester av det som antakelig er flere stakkstenger på dette stedet, og det har nok vært satt stakk her i lang tid. Dette er en av de beste slåttemyrene i den sørlige delen av Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark, og skjøtsel kan være aktuelt. Myra er nokså heterogen, og kanskje ikke blant de enkleste å skjøtte. Den er en del av et stort myrlandskap i Tverrådalen nord for Veresvatnet, og myrslåtten hadde stort omfang i dette området.

Verdibegrunnelse: Slåttemyr som er > 50 daa, har preg av langvarig hevd, og middels til høgt artsmangfold.

10 Vollaåsen Ø

Kommune Verdal
Naturtype D02 Slåttemyr
Verdi C – lokalt viktig
Tilstand 5
UTM UL 690,825
Hoh. 420-440 m

Lokaliteten ble oppsøkt 17.7. 2014 av A. Lyngstad i forbindelse med slåttemyrregistreringer i Nord-Trøndelag 2013-14. Lokaliteten ligger i Vollaåsen i Tverrådalen, i mellom- og nordboreal vegetasjonssone og svakt oseanisk vegetasjonsseksjon (Moen 1998). Berggrunnen består av grønnstein, amfibolitt, fyllitt og glimmerskifer (Wolff 1977). Lokaliteten er verna som en del av Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark.

Bakkemyr med middelsrik og intermediær fastmattevegetasjon er dominerende, og det er en overgang fra trebevokste myrkanter til skog på fastmark. Noen arter: Svarttopp, gulstarr, skogmarihand og breiull (*Bartsia alpina*, *Carex flava*, *Dactylorhiza fuchsii*, *Eriophorum latifolium*).

Markaslåtten i området er dokumentert av Nygård (1998), men i området Tverrådalen er det (med unntak av Vakkerslåtten) ikke kartfesta hvor slættene ligger. I Vera foregikk fjellslåtten til etter 1950 (Nygård 1998), og Storlunet slo i Tverrådalen. Myra er intakt, men i gjengroing. Den er en del av et stort myrlandskap i Tverrådalen nord for Veresvatnet, og myrslåtten hadde stort omfang i dette området.

Verdibegrunnelse: Slåttemyr som er < 50 daa, har noe preg av langvarig hevd, og middels til lågt artsmangfold.

11 Vollaåsen NØ

Kommune Verdal
Naturtype D02 Slåttemyr
Verdi C – lokalt viktig
Tilstand 3
UTM UL 690,828
Hoh. 440-470 m

Lokaliteten ble oppsøkt 17.7. 2014 av A. Lyngstad i forbindelse med slåttemyrregistreringer i Nord-Trøndelag 2013-14. Lokaliteten ligger i Vollaåsen i Tverrådalen, i nordboreal vegetasjonssone og svakt oseanisk vegetasjonsseksjon (Moen 1998). Berggrunnen består av grønnstein, amfibolitt, fyllitt og glimmerskifer (Wolff 1977). Lokaliteten er verna som en del av Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark.

Bakkemyr og strengmyr med middelsrik og intermediær fastmattevegetasjon er dominerende. Det er mye fattig myrvegetasjon og knauser med fattig heivegetasjon (delvis trebevokst) i området, men avgrensingen er forsøkt gjort slik at det ikke er inkludert mye slikt areal.

Markaslåtten i området er dokumentert av Nygård (1998), men i området Tverrådalen er det (med unntak av Vakkerslåtten) ikke kartfesta hvor slættene ligger. I Vera foregikk fjellslåtten til etter 1950 (Nygård 1998), og Storlunet slo i Tverrådalen. Myra er intakt, men i gjengroing. Den er en del av et stort myrlandskap i Tverrådalen nord for Veresvatnet, og myrslåtten hadde stort omfang i dette området.

Verdibegrunnelse: Slåttemyr som er < 50 daa, har noe preg av langvarig hevd, og middels til lågt artsmangfold.

12 Mellom Vollaåsen og Haukberget

Kommune Verdal
Naturtype D02 Slåttemyr
Verdi C – lokalt viktig
Tilstand 3
UTM UL 699,829
Hoh. 475-490 m

Lokaliteten ble oppsøkt 17.7. 2014 av A. Lyngstad i forbindelse med slåttemyrregistreringer i Nord-Trøndelag 2013-14. Lokaliteten ligger nær Haukberget i Tverrådalen, i nordboreal vegetasjonssone og svakt oseanisk vegetasjonsseksjon (Moen 1998). Berggrunnen består av grønnstein, amfibolitt, fyllitt og glimmerskifer (Wolff 1977). Lokaliteten er verna som en del av Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark.

Bakkemyr og strengmyr med middelsrik og intermediær fastmattevegetasjon er dominerende. Det er mye fattig myrvegetasjon og knauser med fattig heivegetasjon (delvis trebevokst) i området, men avgrensingen er forsøkt gjort slik at det ikke er inkludert mye slikt areal.

Markaslåtten i området er dokumentert av Nygård (1998), men i området Tverrådalen er det (med unntak av Vakkerslåtten) ikke kartfesta hvor slættene ligger. I Vera foregikk fjellslåtten til etter 1950 (Nygård 1998), og Storlunet slo i Tverrådalen. Myra er intakt, men i gjengroing. Den er en del av et stort myrlandskap i Tverrådalen nord for Veresvatnet, og myrslåtten hadde stort omfang i dette området.

Verdibegrunnelse: Slåttemyr som er < 50 daa, har noe preg av langvarig hevd, og middels til lågt artsmangfold.

13 Ø for Tverrådalsstamtjønnin

Kommune Verdal
Naturtype D02 Slåttemyr
Verdi B – viktig
Tilstand 3
UTM UL 719,829
Hoh. 480-510 m

Lokaliteten ble oppsøkt 17.7. 2014 av A. Lyngstad i forbindelse med slåttemyrregistreringer i Nord-Trøndelag 2013-14. Lokaliteten ligger innunder nordvesthallet på Hitre Seterfjellet i Tverrådalen, i nordboreal vegetasjonssone og svakt oseanisk vegetasjonsseksjon (Moen 1998). Berggrunnen består av fyllitt og glimmerskifer (Wolff 1977). Lokaliteten er verna som en del av Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark.

Bakkemyr med middelsrik og intermediær fastmattevegetasjon er dominerende, men ved bekken i nordøst er det et stort parti flompåvirka flatmyr. Det er i tillegg noe strengmyr i nord, og flere mindre områder med flatmyr spredd på lokaliteten. Fastmatte er vanligst, men mykmatte opptrer på flatmyr og i flarker på strengmyr i nord. I nordøst er intermediær vegetasjon vanligst, fattig vegetasjon er vanlig, og middelsrik vegetasjon forekommer. Mot sørvest blir middelsrik vegetasjon stadig vanligere, mens intermediær vegetasjon dekker mindre andel av arealet. Mindre områder med ekstremrik vegetasjon forekommer. Noen arter: Svarttopp, klubbestarr, særbustarr, gulstarr, engmarihand,

breiull, tromsøyentrøst, piperensermose, kongsspir, fjellfrøstjerne (sparsom) og bjønnbrodd (*Bartsia alpina*, *Carex buxbaumii*, *C. dioica*, *C. flava*, *Dactylorhiza incarnata* ssp. *incarnata*, *Eriophorum latifolium*, *Euphrasia* cf. *hyperborea*, *Pedicularis sceptrum-carolinum*, *Paludella squarrosa*, *Thalictrum alpinum*, *Tofieldia pusilla*). Inne i den strukturen som kan være rester av ei høyløe vokser det særlig mye gulstarr.

Markaslåtten i området er dokumentert av Nygård (1998), men i området Tverrådalen er det (med unntak av Vakkerslåtten) ikke kartfesta hvor slættene ligger. I Vera foregikk fjellslåtten til etter 1950 (Nygård 1998), og Storlunet slo i Tverrådalen. Myra er intakt, men i gjengroing. Helt i vest, om lag 50 m fra den østre Tverrådalsstamntjønna ble det funnet rester av enten ei høybu/høyløe eller et stakksto (UL 7159,8269). Restene ligger på ei lita bakkemyr, og har et firkanta omriss (4 x 4 m). Det er mye treverk i torva langs omrisset, og i tillegg er det en stump om lag midt i som kan være restene av ei stakkstang. Dette er en av de beste slåttemyrene i den sørlige delen av Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark, og skjøtsel kan være aktuelt. Myra er variert, både med tanke på vegetasjon og tilstand, men den ligger langt fra veg, og kan være noe krevende å skjøtte. Myra er en del av et stort myrlandskap i Tverrådalen nord for Veresvatnet, og myrslåtten hadde stort omfang i dette området.

Verdibegrunnelse: Slåttemyr som er > 50 daa, har preg av langvarig hevd, og middels til høgt artsmangfold.

14 Myr N i Klumpan

Kommune Verdal
Naturtype D02 Slåttemyr
Verdi C – lokalt viktig
Tilstand 3
UTM UL 708,819
Hoh. 510-525 m

Lokaliteten ble oppsøkt 17.7. 2014 av A. Lyngstad i forbindelse med slåttemyrregistreringer i Nord-Trøndelag 2013-14. Denne lille lokaliteten ligger nord i Klumpan i Tverrådalen, i nordboreal vegetasjonssone og svakt oseanisk vegetasjonsseksjon (Moen 1998). Berggrunnen består av fyllitt og glimmerskifer (Wolff 1977). Lokaliteten er verna som en del av Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark.

Bakkemyr med middelsrik fastmattevegetasjon er helt dominerende, myra er ganske bratt i øst, og drenerer mot nord. Brudespore og nattfiol (*Gymnadenia conopsea*, *Platanthera bifolia*) vokser her.

Markaslåtten i området er dokumentert av Nygård (1998), men i området Tverrådalen er det (med unntak av Vakkerslåtten) ikke kartfesta hvor slættene ligger. I Vera foregikk fjellslåtten til etter 1950 (Nygård 1998), og Storlunet slo i Tverrådalen. Myra er intakt, nokså slett, men i gjengroing. Det er ingen sikre opplysninger om at den har vært slått, men produktiv vegetasjon, jamn overflate og krattoppslag tyder på dette. Myra er en del av et stort myrlandskap i Tverrådalen nord for Veresvatnet, og myrslåtten hadde stort omfang i dette området.

Verdibegrunnelse: Slåttemyr som er < 50 daa, har noe preg av langvarig hevd, og middels til høgt artsmangfold.

15 Myrer i Flåtjønnhøgda

Kommune Verdal
Naturtype D02 Slåttemyr
Verdi C – lokalt viktig
Tilstand 3
UTM UL 697,819
Hoh. 430-530 m

Lokaliteten ble oppsøkt 17.7. 2014 av A. Lyngstad i forbindelse med slåttemyrregistreringer i Nord-Trøndelag 2013-14, og består av to polygoner. Lokaliteten ligger nordvest i Flåtjønnhøgda i Tverrådalen, i nordboreal vegetasjonssone og svakt oseanisk vegetasjonsseksjon (Moen 1998). Berggrunnen består av fyllitt og glimmerskifer (Wolff 1977). Lokaliteten er verna som en del av Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark.

Bakkemyr med grunn torv og fastmattevegetasjon er dominerende, mens strengmyr og flatmyr forekommer noen steder. Intermediær vegetasjon er vanligst, mens både fattig og middelsrik vegetasjon er vanlig. Ekstremrike forhold er bare dokumentert fra et lite område ved restene av ei mulig stakkstang. Det er ingen skarpe grenser mellom vegetasjonstyper på myr her. Det er glidende overganger fra det rikeste og mest produktive som ganske sikkert har vært slått, via areal som er middels produktive til fattige myrtyper som ganske sikkert ikke har vært slått. Videre er det gradvise overganger mot fattig hei- og skogvegetasjon (sannsynligvis ikke slåttemark) i hele denne lia, mens det i nordvestkant er overgang mot noe mer produktiv skogvegetasjon. Noen arter: Gulstarr, gulstarr x engstarr, engstarr, breiull, brudespore og nattfiol (*Carex flava*, *C. flava* x *hostiana*, *C. hostiana*, *Eriophorum latifolium*, *Gymnadenia conopsea*, *Platanthera bifolia*). Med unntak av breiull og nattfiol ble disse artene bare observert nær den mulige stakkstanga.

Markaslåtten i området er dokumentert av Nygård (1998), men i området Tverrådalen er det (med unntak av Vakkerslåtten) ikke kartfesta hvor slættene ligger. I Vera foregikk fjellslåtten til etter 1950 (Nygård 1998), og Storlunet slo i Tverrådalen. Myra er intakt, men i gjengroing. Det ble funnet rester av det som antakelig er et stakksto nær kanten av myra i nord-nordvest (UL 6966,8212). Det ligger flere tilsynelatende bearbeidede stenger i torva på dette stedet, men det er usikkert om det er rester av ei eller flere stakkstenger. Myra er en del av et stort myrlandskap i Tverrådalen nord for Veresvatnet, og myrslåtten hadde stort omfang i dette området.

Verdibegrunnelse: Slåttemyr som er > 50 daa, har noe preg av langvarig hevd, og middels artsmangfold.

16 Myr Ø for Holmtjønna

Kommune Verdal
Naturtype D02 Slåttemyr
Verdi C – lokalt viktig
Tilstand 4
UTM UL 685,798
Hoh. 480-510 m

Lokaliteten ble oppsøkt 17.7. 2014 av A. Lyngstad i forbindelse med slåttemyrregistreringer i Nord-Trøndelag 2013-14. Lokaliteten ligger øst for Holmtjønna i Tverrådalen, i nordboreal vegetasjonssone og svakt oseanisk vegetasjonsseksjon (Moen 1998). Berggrunnen består av fyllitt og glimmerskifer (Wolff 1977).

Bakkemyr dominerer, og med noe svakt utvikla strengmyr i tillegg. Middelsrik fastmattevegetasjon er vanligst, og torva virker ganske grunn. Det er overganger mot fattig heivegetasjon (dels krattbevokst) i øst, mens det i vest (nederst i lia) er produktivt og med overganger mot høgstaudeskog. Videre ned mot Holmtjønna (utenfor avgrensinga) er det det fin, rik engskog. I kanten i vest opptrer blant annet gulstarr, sennegras, skogmarihand, hengeaks og kranskonvall (*Carex flava*, *C. vesicaria*, *Dactylorhiza fuchsii*, *Melica nutans*, *Polygonatum verticillatum*).

Markaslåtten i området er dokumentert av Nygård (1998), men i området Tverrådalen er det (med unntak av Vakkerslåtten) ikke kartfesta hvor slættene ligger. I Vera foregikk fjellslåtten til etter 1950 (Nygård 1998), og Storlunet slo i Tverrådalen. Myra er intakt, men i sterk gjengroing, særlig nederst i lia ned mot Holmtjønna. Den er en del av et stort myrlandskap i Tverrådalen nord for Veresvatnet, og myrslåtten hadde stort omfang i dette området.

Verdibegrunnelse: Slåttemyr som er < 50 daa, har noe preg av langvarig hevd, og middels til høgt artsmangfold.

Grønningen

17 Teodorslættet og Furruhattslættet

Kommune Snåsa
Naturtype D02 Slåttemyr
Verdi C – lokalt viktig
Tilstand 3
UTM UM 963,110
Hoh. 470-525 m

Lokaliteten ble oppsøkt 4.8. 2014 av A. Lyngstad i forbindelse med slåttemyrregistreringer i Nord-Trøndelag 2013-14. Teiger med slåttemyr ligger for en stor grad atskilt i dette området, og med skog eller fattigere myr mellom. Lokaliteten er avgrensa som én enhet, og omfatter en del areal som nok ikke har vært slåttemark. Myra ligger ved Breivikbukta i Grønningen, i nordboreal vegetasjonssone og svakt oseanisk vegetasjonsseksjon (Moen 1998). Berggrunnen består av gabbro, amfibolitt, konglomerat, sedimentær breksje, fyllitt og glimmerskifer (Roberts 1997).

Bakkemyr dominerer, og med noe flatmyr i tillegg. Intermediær vegetasjon er klart vanligst, middelsrike områder finnes flere steder, og noe fattig vegetasjon er også med innenfor avgrensingen. Det er flere steder en mosaikk med myr og skog, og skogen er for det meste relativt fattig (men det varierer). Noen arter: Svarttopp, tranestarr, hårstarr, gulstarr, engmarihand, breiull, kvitmaure, dvergjamne og fjellfrøstjerne (*Bartsia alpina*, *Carex adelostoma*, *C. capillaris*, C*. flava*, *Dactylorhiza incarnata* ssp. *incarnata*, *Eriophorum latifolium*, *Galium boreale*, *Selaginella selaginoides*, *Thalictrum alpinum*).

Markaslåtten i området er dokumentert av Åsvoll (1998), og dette er en av lokalitetene som nevnes eksplisitt. I Grønningen-området foregikk det slått på vollene fram mot 1940, mens myrslåtten nok ble avslutta noe tidligere. Både på Teodorslættet og Furruhattslættet stod det buer (Åsvoll 1998). Det står noen staurer eller stenger på Furruhattslættet, men disse tolker jeg som merker for stien og ikke gamle stakkstenger. Myra er intakt, men i middels til sterk gjengroing. Den er en del av det myrrike landskapet rundt Grønningen, og myrslåtten hadde stort omfang i dette området.

Verdibegrunnelse: Slåttemyr som er > 50 daa, har noe preg av langvarig hevd, og middels til høgt artsmangfold.

18 Kolvslættet

Kommune Snåsa
Naturtype D02 Slåttemyr
Verdi C – lokalt viktig
Tilstand 3
UTM UM 958,094
Hoh. 470-480 m

Lokaliteten ble oppsøkt 4.8. 2014 av A. Lyngstad i forbindelse med slåttemyrregistreringer i Nord-Trøndelag 2013-14. Lokaliteten ligger ved Grønningsflyan nær sørenden av Grønningen, i nordboreal vegetasjonssone og svakt oseanisk vegetasjonsseksjon (Moen 1998). Berggrunnen består av gabbro, amfibolitt, konglomerat, sedimentær breksje, fyllitt og glimmerskifer (Roberts 1997).

Flatmyr og slak bakkemyr dominerer på lokaliteten, men det er tendenser til strengdannelse. Innenfor avgrensingen er det mest middelsrik vegetasjon, i nord er det et lite parti som er ekstremrikt (dominans av breiull (*Eriophorum latifolium*)), og det finnes nok også intermediære områder. Noen arter: Svarttopp, særbustarr, gulstarr, engmarihand, breiull, dvergjamne, blåknapp og stor myrfiol (*Bartsia alpina*, *C. dioica*, *C. flava*, *Dactylorhiza incarnata* ssp. *incarnata*, *Eriophorum latifolium*, *Selaginella selaginoides*, *Succisa pratensis*, *Viola epipsila*).

Markaslåtten i området er dokumentert av Åsvoll (1998), og dette er en av lokalitetene som nevnes eksplisitt, men plasseringa er noe usikker. I Grønningen-området foregikk det slått på vollene fram

mot 1940, mens myrslåtten nok ble avslutta noe tidligere. På Kolvslættet stod det ei bu (Åsvoll 1998). Myra er intakt, men i gjengroing. Den er en del av det myrrike landskapet rundt Grønningen, og myrslåtten hadde stort omfang i dette området.

Verdibegrunnelse: Slåttemyr som er < 50 daa, har noe preg av langvarig hevd, og middels til høgt artsmangfold.

19 Litjhallartjønna

Kommune Snåsa
Naturtype D02 Slåttemyr
Verdi C – lokalt viktig
Tilstand 3
UTM UM 963,090
Hoh. 480-500 m

Lokaliteten ble oppsøkt 4.8. 2014 av A. Lyngstad i forbindelse med slåttemyrregistreringer i Nord-Trøndelag 2013-14. Dette er et vakkert slætte som ligger ved Lithallartjønna sørvest for Raudfjellet, i nordboreal vegetasjonssone og svakt oseanisk vegetasjonsseksjon (Moen 1998). Berggrunnen består av gabbro, amfibolitt, olivinstein og pyroksenitt (Roberts 1997).

Flatmyr dominerer ved Litjhallartjønna, mens det lenger nord er flatmyr og slak bakkemyr. Middelsrik vegetasjon er vanligst, og ekstremrik vegetasjon finnes flekkvis flere steder. Helt i sør er det et kildepåvirka, rikt sig i kanten av myra. Mellom de to åpne myrpartiene er det et område med mye fastmark, dels skog og dels mer åpent og halvåpent langs en sti. Det er rik vegetasjon i området, men det er usikkert om fastmarka har vært slått. Myrene har nok vært ganske gode slåttemyrer, kanskje særlig den ved sjølve tjønna. Noen arter: Svarttopp, tranestarr, særbustarr, gulstarr, engmarihand, breiull, skogsiv, tvillingsiv, dvergjamne, blåknapp, fjellfrøstjerne og stor myrfiol (*Bartsia alpina*, *Carex adelostoma*, *C. dioica*, *C. flava*, *Dactylorhiza incarnata* ssp. *incarnata*, *Eriophorum latifolium*, *Juncus alpinoarticulatus*, *J. biglumis*, *Selaginella selaginoides*, *Succisa pratensis*, *Thalictrum alpinum*, *Viola epipsila*).

Markaslåtten i området er dokumentert av Åsvoll (1998), og dette er en av lokalitetene som nevnes eksplisitt. I Grønningen-området foregikk det slått på vollene fram mot 1940, mens myrslåtten nok ble avslutta noe tidligere (Åsvoll 1998). Myra er intakt, men i gjengroing. Den er en del av det myrrike landskapet rundt Grønningen, og myrslåtten hadde stort omfang i dette området.

Verdibegrunnelse: Slåttemyr som er < 50 daa, har noe preg av langvarig hevd, og middels til høgt artsmangfold.

20 Raudfjellslættet

Kommune Snåsa
Naturtype D02 Slåttemyr
Verdi C – lokalt viktig
Tilstand 3
UTM UM 979,082
Hoh. 540-560 m

Lokaliteten ble oppsøkt 4.8. 2014 av A. Lyngstad i forbindelse med slåttemyrregistreringer i Nord-Trøndelag 2013-14. Lokaliteten ligger sørøst for Raudfjellet, i nordboreal vegetasjonssone og svakt oseanisk vegetasjonsseksjon (Moen 1998). Berggrunnen består av amfibolitt og glimmerskifer (Roberts 1997). Lokaliteten er verna som en del av Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark.

Intermediær bakkemyr og flatmyr dominerer lokaliteten, og et lite område sentralt har middelsrik vegetasjon. Myrene i dette området (sør-sørøst for Raudfjellet) er for det meste fattige, og den rikeste vegetasjonen som ble funnet er innenfor avgrensingen.

Markaslåtten i området er dokumentert av Åsvoll (1998), og dette er en av lokalitetene som nevnes eksplisitt, men plasseringa er noe usikker. I Grønningen-området foregikk det slått på vollene fram mot 1940, mens myrslåtten nok ble avslutta noe tidligere. På Raudfjellslættet stod det ei bu (Åsvoll 1998). Myra er intakt, men i gjengroing.

Verdibegrunnelse: Slåttemyr som er < 50 daa, har noe preg av langvarig hevd, og lågt artsmangfold.

21 Grønbakken

Kommune Snåsa
Naturtype D02 Slåttemyr
Verdi C – lokalt viktig
Tilstand 4
UTM UM 961,122
Hoh. 500-550 m

Lokaliteten ble oppsøkt 4.8. 2014 av A. Lyngstad i forbindelse med slåttemyrregistreringer i Nord-Trøndelag 2013-14. Lokaliteten ligger sør for Langvasselva og øst for Grønningen, i nordboreal vegetasjonssone og svakt oseanisk vegetasjonsseksjon (Moen 1998). Berggrunnen består av fyllitt og glimmerskifer (Roberts 1997).

Grønbakken har en mosaikk av myr og skog, og lokaliteten har gjennomgående ganske rik og produktiv vegetasjon både på myr og fastmark. Bakkemyr er dominerende myrmassivtype, men med forekomster av flatmyr og tendenser til strengdannelse et par steder. Alt i alt er middelsrik vegetasjon vanligst, men intermediær vegetasjon dekker også mye areal, og ekstremrik vegetasjon forekommer flekkvis. Noen arter: Gråolder, klubbestarr, gulstarr, engmarihand, breiull og stortveblad (*Alnus incana*, *Carex buxbaumii*, *C. flava*, *Dactylorhiza incarnata* ssp. *incarnata*, *Eriophorum latifolium*, *Listera ovata*).

Markaslåtten i området er dokumentert av Åsvoll (1998), og dette er en av lokalitetene som nevnes eksplisitt. I Grønningen-området foregikk det slått på vollene fram mot 1940, mens myrslåtten nok ble avslutta noe tidligere. På Grønbakken stod det ei bu (Åsvoll 1998). Myra er intakt, men i nokså kraftig gjengroing. Den er en del av det myrrike landskapet rundt Grønningen, og myrslåtten hadde stort omfang i dette området.

Verdibegrunnelse: Slåttemyr som er > 50 daa, har noe preg av langvarig hevd, og middels til høgt artsmangfold.

22 Rognlislættet og Hegglislættet

Kommune Snåsa
Naturtype D02 Slåttemyr
Verdi B – viktig
Tilstand 3
UTM UM 942,136
Hoh. 470-530 m

Lokaliteten ble oppsøkt 4.8. 2014 av A. Lyngstad i forbindelse med slåttemyrregistreringer i Nord-Trøndelag 2013-14. Befaringen fant sted i dårlig vær og seint på kvelden, og disse myrene bør undersøkes mer nøye. Rognlislættet og Hegglislættet ligger i lia litt nordøst for Sundet i Grønningen, i nordboreal vegetasjonssone og svakt oseanisk vegetasjonsseksjon (Moen 1998). Berggrunnen består av glimmergneis, glimmerskifer, metasandstein og amfibolitt (Roberts 1997).

Bakkemyr dominerer lokaliteten, men både flatmyr og strengmyr finnes, og fastmatte og mykmatte er vanlig. Dette er de rikeste slåttemyrene på østsida av Grønningen, og særlig sentralt og i nord er det ganske mye ekstremrik og middelsrik vegetasjon. I sør dominerer de intermediære typene, og med innslag av middelsrik og fattig vegetasjon. I nord er det inkludert ganske store områder med skog, dette omfatter en god del rik, produktiv og halvåpen engskog som ville ha vært attraktiv

slåttemark. Noen arter: Gulstarr, engstarr, breiull, stortveblad og fjellfrøstjerne (*Carex flava*, *C. hostiana*, *Eriophorum latifolium*, *Listera ovata*, *Thalictrum alpinum*)

Markaslåtten i området er dokumentert av Åsvoll (1998), og dette er blant lokalitetene som nevnes eksplisitt, men plasseringa er noe usikker. I Grønningen-området foregikk det slått på vollene fram mot 1940, mens myrslåtten nok ble avslutta noe tidligere. På Rognlislættet stod det ei bu, siste slåtten på lokaliteten var ca. 1920 (Åsvoll 1998). Myra er intakt, men i gjengroing. Disse myrene er de beste dokumenterte slåttemyrene ved Grønningen, og egner seg for skjøtsel. Eventuell skjøtsel kan drives med utgangspunkt i Eggensetra, men det er et stykke veg inn til disse myrene. Det vil kreves en del rydding, og myrene er antakelig middels vanskelig å skjøtte. Disse slættene er en del av det myrrike landskapet rundt Grønningen, og myrslåtten hadde stort omfang i dette området.

Verdibegrunnelse: Slåttemyr som er > 50 daa, har preg av langvarig hevd, og middels til høgt artsmangfold.

23 Myrer ved Eggensetra

Kommune Snåsa
Naturtype D02 Slåttemyr
Verdi A – svært viktig
Tilstand 4
UTM UM 92-93,14-15
Hoh. 475-560 m

Lokaliteten ligger ved Eggensetra nær nordenden av Grønningen, og ble oppsøkt 6.8. 2014 av A. Lyngstad i forbindelse med slåttemyrregistreringer i Nord-Trøndelag 2013-14. Den er avgrensa med fem dellokaliteter. Den største ligger i nord og strekker seg fra vollen på Eggensetra ned til Eggentjønna, den nest største ligger (i vest) mellom parkeringsplassen ved Grønningen og vollen, og øst for vollen ligger tre separate, små myrer. Lokaliteten ligger i nordboreal vegetasjonssone og svakt oseanisk vegetasjonsseksjon (Moen 1998). Berggrunnen består av glimmergneis, glimmerskifer, metasandstein og amfibolitt (Roberts 1997).

Felles for de fem delområdene er at bakkemyr dominerer, og at flatmyr finnes hist og her, f.eks. nede ved Eggentjønna. Særlig de to største delområdene (de i vest) omfatter noe areal med skog på fastmark og i myrkanter. Middelsrik vegetasjon er vanligst på disse myrene, men særlig myra fra vollen og ned mot Eggentjønna har mye ekstremrik vegetasjon også. Denne virker også mer produktiv enn de andre myrene, og er den beste slåttemyra ved Eggensetra. De tre små myrene i øst har mest middelsrik og intermediær vegetasjon. Noen arter: Svarttopp, hårstarr, særbustarr, gulstarr, småsivaks, breiull, kvitmaure, marigras, skogsiv, stortveblad, kongsspir, dvergjamne, blåknapp og fjellfrøstjerne (*Bartsia alpina*, *Carex capillaris*, *C. dioica*, *C. flava*, *Eleocharis quinqueflora*, *Eriophorum latifolium*, *Galium boreale*, *Hierochloe odorata*, *Juncus alpinoarticulatus*, *Listera ovata*, *Pedicularis sceptrum-carolinum*, *Selaginella selaginoides*, *Succisa pratensis*, *Thalictrum alpinum*).

Markaslåtten i området er dokumentert av Åsvoll (1998), og slått på vollen på Eggensetra nevnes eksplisitt, men om myrene rundt vollen også ble slått er usikkert. Vollen på Eggensetra ble slått (tradisjonelt) siste gang i 1950, men det er usikkert i hvilken grad og hvor lenge myrene rundt setra ble slått. Det er flere buer i området (Åsvoll 1998), og minst en av disse vises det enda tydelige rester av, den ligger øst for vegen opp til setra. Like ved parkeringsplassen ved Grønningen er det stolperester (UM 9303,1512), og dette kan være ei gammel stakkstang, men like sannsynlig er det kanskje at det er rester av et gjerde. Det er noen gjerder av nyere dato i området. Myrene er beita, og særlig de som ligger nærmest setervollen er tråkkpåvirka. Samtidig er det en del krattoppslag, og stedvis nokså kraftig gjengroing. Det er i 2014 stor aktivitet på Eggensetra, blant annet med aktiv beiting og ysting, og vollen har blitt slått med tohjulstraktor i senere tid. Det er gardfolket på Eggen som står for drifta. Myrene ved Eggensetra er tråkkpåvirka og i klar gjengroing, men potensialet for å få i gang skjøtsel tror jeg er godt, og kan gi godt resultat landskapsmessig og for det botaniske mangfoldet. Lokaliteten ligger i et mye brukt turområde ved en av de viktige innfallsportene til Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark, og er lett tilgjengelig for publikum og for den som gjennomfører eventuell skjøtsel. Det er en ny giv med bruk av Eggensetra, og det er etter mitt syn

mest naturlig at eventuell skjøtsel inkluderes som en del av seterdrifta. På grunn av beitedyra vil det kreves en del inngjerding for å unngå tråkk på myrene, og dette vil være et moment i en skjøtselsplan. Det botanisk viktigste arealet er dellokaliteten i nord, dellokaliteten i vest er best egnet for å vise fram ei skjøtta slåttemyr, mens de tre småmyrene i øst bør prioriteres lågest. Myrene rundt Eggensetra er en del av et rikt kulturlandskap som sikkert har vært i bruk i lang tid, og myrslåtten hadde stort omfang i dette området.

Verdibegrunnelse: Flere mindre slåttemyrer som inngår i et helhetlig kulturlandskap, har areal > 50 daa til sammen, har preg av langvarig hevd, og høgt artsmangfold.

26 Buslætthallan

Kommune Snåsa
Naturtype D02 Slåttemyr
Verdi C – lokalt viktig
Tilstand 4
UTM UM 920,133
Hoh. 510-550 m

Lokaliteten ble oppsøkt 5.8. 2014 av A. Lyngstad i forbindelse med slåttemyrregistreringer i Nord-Trøndelag 2013-14. Lokaliteten ligger i lia vest for Grønningen, i nordboreal vegetasjonssone og svakt oseanisk vegetasjonsseksjon (Moen 1998). Berggrunnen består av glimmergneis, glimmerskifer, metasandstein og amfibolitt (Roberts 1997).

Bakkemyr dominerer i sør, mens det i nord er flatmyr og slak bakkemyr. I nord er det mest intermediær vegetasjon, men det spenner fra fattig til middelsrikt. I bakkene lenger sør blir vegetasjonen rikere, med dominans av det middelsrike, og et ganske stort ekstremrikt areal. Her i sør er det mye myrkantvegetasjon på grunn torv, og gradvise overganger mot tre- og krattbevokst fastmark. Det er flere rike kilder og kildesig i området. Noen arter: Svarttopp, klubbestarr, hårstarr, særbustarr, gulstarr, skogmarihand, engmarihand, breiull, brudespore, skogsiv, tvillingsiv, stortveblad, gulsildre, dvergjamne og fjellfrøstjerne (*Bartsia alpina*, *Carex buxbaumii*, *C. capillari*s, *C. dioica*, *C. flava*, *Dactylorhiza fuchsii*, *D. incarnata* ssp. *incarnata*, *Eriophorum latifolium*, *Gymnadenia conopsea*, *Juncus alpinoarticulatus*, *J. biglumis*, *Listera ovata*, *Saxifraga aizoides*, *Selaginella selaginoides*, *Thalictrum alpinum*).

Markaslåtten i området er dokumentert av Åsvoll (1998), og dette er blant lokalitetene som nevnes eksplisitt. I Grønningen-området foregikk det slått på vollene fram mot 1940, mens myrslåtten nok ble avslutta noe tidligere. På Buslætthallan ble det slutt på slåtten i 1890-åra (Åsvoll 1998). Myra er intakt med unntak av et felt der det er skjært torv (antakelig til et hyttetak), men den er sterkt gjengrodd. Myra er en del av det myrrike landskapet rundt Grønningen, og myrslåtten hadde stort omfang i dette området.

Verdibegrunnelse: Slåttemyr som er < 50 daa, har noe preg av langvarig hevd, og middels til høgt artsmangfold.

27 Finntjønnslættet

Kommune Snåsa
Naturtype D02 Slåttemyr
Verdi C – lokalt viktig
Tilstand 4
UTM UM 918,128
Hoh. 560 m

Lokaliteten ble oppsøkt 5.8. 2014 av A. Lyngstad i forbindelse med slåttemyrregistreringer i Nord-Trøndelag 2013-14. Lokaliteten ligger ved Finntjønna vest for Grønningen, i nordboreal vegetasjonssone og svakt oseanisk vegetasjonsseksjon (Moen 1998). Berggrunnen består av glimmergneis, glimmerskifer, metasandstein og amfibolitt (Roberts 1997).

Flatmyr dominerer på lokaliteten, men det er også en del bakkemyr. Middelsrik og intermediær vegetasjon dekker mest areal, men det er også noe ekstremrik vegetasjon, og da mest i myrkanter i vestkanten av myra. Det er inkludert litt areal rik engskog, og også noen knauser med fattigere tre- og krattvegetasjon. Artsutvalget er omtrent som på Buslætthallan, men grønnkurle (*Coeloglossum viride*) kommer i tillegg, og artene knytta til rike kilder mangler.

Markaslåtten i området er dokumentert av Åsvoll (1998), og dette er blant lokalitetene som nevnes eksplisitt. I Grønningen-området foregikk det slått på vollene fram mot 1940, mens myrslåtten nok ble avslutta noe tidligere. På Finntjønnslættet ble det slutt på slåtten i 1890-åra (Åsvoll 1998). Myra er intakt, men den er sterkt gjengrodd. Den er en del av det myrrike landskapet rundt Grønningen, og myrslåtten hadde stort omfang i dette området.

Verdibegrunnelse: Slåttemyr som er < 50 daa, har noe preg av langvarig hevd, og middels til høgt artsmangfold.

28 Heggsjøsetra S

Kommune Snåsa
Naturtype D02 Slåttemyr
Verdi C – lokalt viktig
Tilstand 4
UTM UM 923,095
Hoh. 560-590 m

Lokaliteten ble oppsøkt 5.8. 2014 av A. Lyngstad i forbindelse med slåttemyrregistreringer i Nord-Trøndelag 2013-14. Lokaliteten ligger rett sør for Heggsjøsetra litt nordøst for Heggsjøen, i nordboreal vegetasjonssone og svakt oseanisk vegetasjonsseksjon (Moen 1998). Berggrunnen består av fyllitt og glimmerskifer (Roberts 1997). Heggsjøsetra har rik og produktiv vegetasjon, og med fine engskoger rundt. Det er sannsynlig at myrene rundt vollen ble slått, men plasseringa er noe usikker. Avgrensinga i sør er gjort ut fra tolking av ortofoto, mens den nordlige delen ble befart. I nordvest følger grensa delvis en bekk, og det kan hende et areal like vest for bekken burde vært inkludert.

Flatmyr og svakt hellende bakkemyr dominerer der det er myr, men størsteparten av lokaliteten har skogvegetasjon. Dette er rik og halvåpen engskog som er klart kulturpåvirka, men det kan være like mye beitepåvirkning som slåttepåvirkning. Myrene er for det meste middelsrike eller intermediære, men et par steder er det ekstremrik vegetasjon. I nord er områder med fattigmyr holdt utenfor avgrensingen. Noen arter: Svarttopp, særbustarr, gulstarr, grønnkurle, skogmarihand, engmarihand, småsivaks, breiull, kvitmaure, marigras, nattfiol, dvergjamne, blåknapp, fjellfrøstjerne (*Bartsia alpina*, *C. dioica*, *C. flava*, *Coeloglossum viride*, *Dactylorhiza fuchsii*, *D. incarnata* ssp. *incarnata*, *Eleocharis quinqueflora*, *Eriophorum latifolium*, *Galium boreale*, *Hierochloe odorata*, *Platanthera bifolia*, *Selaginella selaginoides*, *Succisa pratensis*, *Thalictrum alpinum*). Kvitkurle (*Pseudorchis albida*) (NT) ble funnet på sjølve Heggsjøsetra like nord for lokaliteten.

Markaslåtten i området er dokumentert av Åsvoll (1998), og slått på vollen på Heggsjøsetra nevnes eksplisitt. I Grønningen-området foregikk det slått på vollene fram mot 1940, mens myrslåtten nok ble avslutta noe tidligere. På Heggsjøsætra var det slutt på slåtten i 1920 (Åsvoll 1998). Myra er intakt, men nokså gjengrodd. Den er en del av det myrrike landskapet rundt Grønningen, og myrslåtten hadde stort omfang i dette området.

Verdibegrunnelse: Slåttemyr som er > 50 daa, har noe preg av langvarig hevd, og middels til høgt artsmangfold.

29 Heggsjøsetra N

Kommune Snåsa
Naturtype D02 Slåttemyr
Verdi C – lokalt viktig
Tilstand 4
UTM UM 917,100
Hoh. 540-550 m

Lokaliteten ble oppsøkt 5.8. 2014 av A. Lyngstad i forbindelse med slåttemyrregistreringer i Nord-Trøndelag 2013-14. Lokaliteten ligger ved Heggsjøsetra litt nord for Heggsjøen, i sørkanten av de store myrene mellom Nausttjønna og Heggsjøsetra. Den er i nordboreal vegetasjonssone og svakt oseanisk vegetasjonsseksjon (Moen 1998). Berggrunnen består av fyllitt og glimmerskifer (Roberts 1997). Heggsjøsetra har rik og produktiv vegetasjon, og med fine engskoger rundt. Det er sannsynlig at myrene rundt vollen ble slått, men plasseringa er noe usikker. Lokaliteten kunne ha vært utvidet mot nordvest, der det er rik myrvegetasjon i et smalt belte ved foten av lia, og rik engskog i sjølve lia. Slåttepåvirkningen er imidlertid utydelig og vanskelig å se så langt fra Heggsjøsetra.

Bakkemyr er dominerende innenfor avgrensingen, og flatmyr finnes også. I sør er det overgang mot engskog i lia opp mot Heggsjøen, og i nord er grensa trukket mot fattig eller intermediær myr og fastmark. Fastmatter er vanligst, og middelsrik vegetasjon dominerer innunder lia, men rikheten avtar ganske raskt utover myra mot nord (det blir raskt intermediært). Et par flekker har ekstremrike forhold, dette er helst knytta til rike kildeframspring. Noen arter: Svarttopp, klubbestarr, særbustarr, gulstarr, grønnkurle, skogmarihand, engmarihand, småsivaks, breiull, kvitmaure, marigras, skogsiv, tvillingsiv, kastanjesiv, trillingsiv, nattfiol, kranskonvall, stjernesildre, dvergjamne, blåknapp, fjellfrøstjerne (*Bartsia alpina*, *Carex buxbaumii*, *C. dioica*, *C. flava*, *Coeloglossum viride*, *Dactylorhiza fuchsii*, *D. incarnata* ssp. *incarnata*, *Eleocharis quinqueflora*, *Eriophorum latifolium*, *Galium boreale*, *Hierochloe odorata*, *Juncus alpinoarticulatus*, *J. biglumis*, *J. castaneus*, *J. triglumis*, *Platanthera bifolia*, *Polygonatum verticillatum*, *Saxifraga stellaris*, *Selaginella selaginoides*, *Succisa pratensis*, *Thalictrum alpinum*). Kvitkurle (*Pseudorchis albida*) (NT) ble funnet på sjølve Heggsjøsetra litt sør for lokaliteten.

Markaslåtten i området er dokumentert av Åsvoll (1998), og slått på vollen på Heggsjøsetra nevnes eksplisitt. I Grønningen-området foregikk det slått på vollene fram mot 1940, mens myrslåtten nok ble avslutta noe tidligere. På Heggsjøsætra var det slutt på slåtten i 1920 (Åsvoll 1998). Myra er intakt, men nokså gjengrodd, særlig i øst. Den er en del av det myrrike landskapet rundt Grønningen, og myrslåtten hadde stort omfang i dette området.

Verdibegrunnelse: Slåttemyr som er < 50 daa, har noe preg av langvarig hevd, og middels til høgt artsmangfold.

30 Storlislættet

Kommune Snåsa
Naturtype D02 Slåttemyr
Verdi C – lokalt viktig
Tilstand 3
UTM UM 948,099
Hoh. 470-520 m

Lokaliteten ble oppsøkt 5.8. 2014 av A. Lyngstad i forbindelse med slåttemyrregistreringer i Nord-Trøndelag 2013-14. Lokaliteten ligger ved Svartelva nær sørenden av Grønningen, i nordboreal vegetasjonssone og svakt oseanisk vegetasjonsseksjon (Moen 1998). Berggrunnen består av grønnstein, glimmergneis, glimmerskifer, metasandstein og amfibolitt (Roberts 1997). Myra har to hoveddeler; ei lang, smal myr i vest med helning mot nord, og et videre myrområde i øst med helning mot øst. Det er kanskje den østlige delen som er det egentlige Storlislættet.

Bakkemyr er helt dominerende på lokaliteten, og intermediær fastmattevegetasjon er vanligst. Fattigmyr er også vanlig, særlig i sørvest, mens middelsrik myr forekommer sparsomt i øst. Lokaliteten omfatter en del fattig til halvrik skogvegetasjon og en del mindre knauser. Lokaliteten har en del av de vanlige rikmyrartene, men mangfoldet er klart lågere enn på Dælislåtten litt lenger nord.

Markaslåtten i området er dokumentert av Åsvoll (1998), og dette er blant lokalitetene som nevnes eksplisitt, men plasseringa er noe usikker. I Grønningen-området foregikk det slått på vollene fram mot 1940, mens myrslåtten nok ble avslutta noe tidligere (Åsvoll 1998). Storlislættet er intakt, lite gjengrodd i vest, og noe mer gjengrodd i øst. Det beites en del i området, og det er små til moderate tråkkskader. Jostein Dahl (pers. medd.) opplyser at Storlislættet ikke ble ansett som et særlig godt slætte, og klart dårligere enn Dælislåtten. Myra er en del av det myrrike landskapet rundt Grønningen, og myrslåtten hadde stort omfang i dette området.

Verdibegrunnelse: Slåttemyr som er > 50 daa, har noe preg av langvarig hevd, og middels til høgt artsmangfold.

31 Dælislåtten

Kommune Snåsa
Naturtype D02 Slåttemyr
Verdi B – viktig
Tilstand 3
UTM UM 949,103
Hoh. 475-500 m

Lokaliteten ble oppsøkt 5.8. 2014 av A. Lyngstad i forbindelse med slåttemyrregistreringer i Nord-Trøndelag 2013-14. Lokaliteten ligger ved Svartelva nær sørenden av Grønningen, i nordboreal vegetasjonssone og svakt oseanisk vegetasjonsseksjon (Moen 1998). Berggrunnen består av grønnstein, glimmergneis, glimmerskifer, metasandstein og amfibolitt (Roberts 1997).

Helt i sørøst er det inkludert et parti flatmyr, men bakkemyr er ellers helt dominerende på lokaliteten. Middelsrik vegetasjon er vanligst, men særlig sentralt og mot nord er det høg andel ekstremrik myr. Det er også litt intermediær vegetasjon her, men dette dekker en liten andel av arealet. Sentralt i sør er det inkludert en skogkledd haug. Hele denne ble nok ikke slått, men det er sannsynlig at det ble slått inn i kantene siden graset i slike produktive kantsamfunn ble rekna som særlig verdifullt. Noen arter: Svarttopp, klubbestarr, hårstarr, særbustarr, gulstarr, grønnkurle, skogmarihand, engmarihand, breiull, kvitmaure, brudespore, skogsiv, stortveblad, kranskonvall, dvergjamne, blåknapp, fjellfrøstjerne og stor myrfiol (*Bartsia alpina*, *Carex buxbaumii*, *C. capillaris*, *C dioica*, *C. flava*, *Coeloglossum viride*, *Dactylorhiza fuchsii*, *D. incarnata* ssp. *incarnata*, *Eriophorum latifolium*, *Galium boreale*, *Gymnadenia conopsea*, *Juncus alpinoarticulatus*, *Listera ovata*, *Polygonatum verticillatum*, *Selaginella selaginoides*, *Succisa pratensis*, *Thalictrum alpinum*, *Viola epipsila*).

Markaslåtten i området er dokumentert av Åsvoll (1998), og dette er blant lokalitetene som nevnes eksplisitt. I Grønningen-området foregikk det slått på vollene fram mot 1940, mens myrslåtten nok ble avslutta noe tidligere. På Dælislåtten ble det slått siste gang ca. 1930 (Åsvoll 1998). Jostein Dahl (pers. medd.) husker å ha sett rester av tre stakkstenger her, og han opplyser også at Dælislåtten ble regna for å være et godt slætte. Ei stakkstang skal ha stått nede på flatmyra i sørøst, og i hvert fall ei stod i de rike bakkemyrene i nord-nordøst. Myra er intakt, men den er noe gjengrodd. Det beites en del i området, og det er stort sett små til moderate tråkkskader, men noen steder er det sterk tråkkpåvirkning. Dælislåtten framstår som den beste slåttemyra på vestsida av Grønningen, og kan egne seg for skjøtsel. Ved å bruke båt over Grønningen kan det la seg gjøre å komme til med utstyr på en relativ enkel måte. Det vil kreves en del rydding, og myra er antakelig middels vanskelig å skjøtte. Myra er en del av det myrrike landskapet rundt Grønningen, og myrslåtten hadde stort omfang i dette området.

Verdibegrunnelse: Slåttemyr som er > 50 daa, har preg av langvarig hevd, og høgt artsmangfold.

Gaundalen

32 Langtangen m.fl. ved Litjelva

Lokaliteten er registrert i Naturbase som BN00078985 Langtangen m.fl. i kategorien «Slåtte- og beitemyr». Dette er et område med kantskog langs Litjelva og Gauna som antakelig bør registreres som slåttemark. Jeg foreslår en ny avgrensing av den eksisterende naturtypelokaliteten her (figur 5-18 i vedlegg 5), men inkluderer ikke noen ny beskrivelse, eller endring av naturtypekategori. Området omtales av Nilsen et al. (1997) og av Asbjørn Moen i Øien et al. (2015, vedlegg 5).

33 Seterslettet til Olagården

Kommune Snåsa
Naturtype D02 Slåttemyr
Verdi B – viktig
Tilstand 3
UTM UM 868,040
Hoh. 535 m

Lokaliteten ble oppsøkt 5.7. 2013 av A. Moen i forbindelse med slåttemyrregistreringer i Nord-Trøndelag 2013-14, og myrene i Gaundalsområdet er omtalt i Øien et al. (2015). Lokaliteten ligger øst for Heinålia i Gaundalsområdet, i nordboreal vegetasjonssone og svakt oseanisk vegetasjonsseksjon (Moen 1998). Berggrunnen består av fyllitt og glimmerskifer (Roberts 1997). Lokaliteten er verna som en del av Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark.

Både registreringene i 1997 og våre undersøkelser i 2013 viser at myrene i kantene av Heinålia er varierte og med store innslag av ekstremrik vegetasjon. Dette området (inkludert Seterslettet til Olagården) er klart rikest med hensyn på plantearter, og området har meget fine, bratte bakkemyrer (opp til 12° helning) samt noe flatmyr. I tillegg til ekstremrik fastmattemyr (M3) finner vi skog-/krattbevokst rikmyr (M1), middelsrik fastmattemyr (M2), samt intermediær mykmatte/løsbunnmyr (L3) og fattig fastmattemyr (K3). I ekstremrike partier opptrer blant annet hårstarr, engstarr, brudespore, stortveblad og praktflik (*Carex capillaris*, *C. hostiana*, *Gymnadenia conopsea*, *Listera ovata*, *Lophozia rutheana*). Dessuten finnes orkidéer som korallrot, engmarihand og kvitkurle (*Corallorhiza trifida*, *Dactylorhiza incarnata* ssp. *incarnata*, *Pseudorchis albida*).

Dette er lokalitet 132 hos Åsvoll (1998), som også opplyser at området tilhører Gaundal søndre. Disse myrene er fortsatt preget av slåtten, og framstår som åpne, slette myrflater uten forhøyninger og tuer. Busker av bjørk og vier kommer inn fra kantene, betydelige arealer har i dag kratt, og dette vil tilta med årene. I forhold til de fleste andre slåttemyrene i Gaundalsområdet er myrene i kantene av Heinålia i god forfatning. Ut fra informasjon vi fikk i 1997 (Erik Gaundal pers. medd.) ble områdene ved Heinålia vurdert til å være blant de beste slåttemarkene, og de ble slått tredjehvert år fram til 1947. Myrene på østsida av Heinålia (132, 133 og 135 hos Åsvoll (1998)) gis prioritet. Dette området ligger dels innen nasjonalparken (lokalitetene 132 og 133). Heinålia med rike slåttemarker utgjør flere km^2, og området ligger tungt tilgjengelig i forhold til veg og bosetning. Vi fremmer derfor ikke noe konkret forslag om skjøtsel her. Myra er en del av myrlandskapet i Gaundalen, og myrslåtten hadde stort omfang i dette området.

Verdibegrunnelse: Slåttemyr som er > 50 daa, har preg av langvarig hevd, og høgt artsmangfold.

34 Holdesslettet

Kommune Snåsa
Naturtype D02 Slåttemyr
Verdi C – lokalt viktig
Tilstand 3
UTM UM 853,052
Hoh. 520 m

Lokaliteten ble oppsøkt 5.7. 2013 av A. Moen i forbindelse med slåttemyrregistreringer i Nord-Trøndelag 2013-14, og myrene i Gaundalsområdet er omtalt i Øien et al. (2015). Lokaliteten ligger nordvest for Heinålia i Gaundalsområdet, i nordboreal vegetasjonssone og svakt oseanisk vegetasjonsseksjon (Moen 1998). Berggrunnen består av fyllitt og glimmerskifer (Roberts 1997). Lokaliteten er verna som en del av Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark.

Myrmassivtypene bakkemyr og flatmyr dominerer her, og med vegetasjonstypene intermediær fastmattemyr (L2) og fattig fastmattemyr (K3). Det er ikke registrert rikmyr.

Dette er lokalitet 127 hos Åsvoll (1998), som også opplyser at det skal være ei slåttebu her, men denne ble ikke sett i 2013, og plasseringa er noe usikker. Myra er en del av myrlandskapet i Gaundalen, og myrslåtten hadde stort omfang i dette området.

Verdibegrunnelse: Slåttemyr som er > 50 daa, har noe preg av langvarig hevd, og lågt artsmangfold.

35 Kjøblislettet

Kommune Snåsa
Naturtype D02 Slåttemyr
Verdi B – viktig
Tilstand 3
UTM UM 851,040
Hoh. 500-510 m

Lokaliteten ble oppsøkt 5.7. 2013 av A. Moen i forbindelse med slåttemyrregistreringer i Nord-Trøndelag 2013-14, og myrene i Gaundalsområdet er omtalt i Øien et al. (2015). Lokaliteten ligger nord-nordvest i Heinålia i Gaundalsområdet, i nordboreal vegetasjonssone og svakt oseanisk vegetasjonsseksjon (Moen 1998). Berggrunnen består av grønnstein, amfibolitt, fyllitt og glimmerskifer (Roberts 1997).

Både registreringene i 1997 og våre undersøkelser i 2013 viser at myrene i kantene av Heinålia er varierte og med store innslag av ekstremrik vegetasjon. Området har meget fine, åpne og bratte bakkemyrer (opp til 12° helning), samt strengmyr med svake strenger og flarker i sør (3-5° helning), og strengmyr med markerte strenger og flarker og svak helning i nord. Middelsrik fastmattemyr (M2) er vanligst, og intermediær fastmattemyr (L2) samt ekstremrik fastmattemyr (M3) fins også.

Markaslåtten i området er dokumentert av Åsvoll (1998), og dette er blant lokalitetene som nevnes eksplisitt, men plasseringa er noe usikker. Disse myrene er fortsatt preget av slåtten, og framstår som åpne, slette myrflater uten forhøyninger og tuer. Sjøl om det er lite gjengroing her i 2013 vil dette ventelig tilta med årene. I forhold til de fleste andre slåttemyrene i Gaundalsområdet er myrene i kantene av Heinålia i god forfatning. Ut fra informasjon vi fikk i 1997 (Erik Gaundal pers. medd.) ble områdene ved Heinålia vurdert til å være blant de beste slåttemarkene, og de ble slått tredjehvert år fram til 1947. Det skal være ei høyløe her, men denne ble ikke sett i 2013. Myrene på vestsida av Heinålia (særlig 128 hos Åsvoll (1998)) er også fine, men gis lågere prioritet enn de på østsida av Heinålia. Heinålia med rike slåttemarker utgjør flere km^2, og området ligger tungt tilgjengelig i forhold til veg og bosetning. Vi fremmer derfor ikke noe konkret forslag om skjøtsel her. Myra er en del av myrlandskapet i Gaundalen, og myrslåtten hadde stort omfang i dette området.

Verdibegrunnelse: Slåttemyr som er > 50 daa, har preg av langvarig hevd, og høgt artsmangfold.

36 Steinkjerholmen og Stormoen

Kommune Snåsa
Naturtype D02 Slåttemyr
Verdi C – lokalt viktig
Tilstand 4
UTM UM 847,034
Hoh. 450-460 m

Lokaliteten ble oppsøkt 5.7. 2013 av A. Moen i forbindelse med slåttemyrregistreringer i Nord-Trøndelag 2013-14, og myrene i Gaundalsområdet er omtalt i Øien et al. (2015). Lokaliteten ligger ved samløpet mellom Gauna og Heinåa vest for Heinålia i Gaundalsområdet, i nordboreal vegetasjonssone og svakt oseanisk vegetasjonsseksjon (Moen 1998). Berggrunnen består av grønnstein, amfibolitt, fyllitt og glimmerskifer (Roberts 1997). Lokaliteten er delvis verna som en del av Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark.

Steinkjerholmen i Gauna har frodig eng- og elvekantvegetasjon, men begrenset myrareal (flatmyr med skog-/krattbevokst rikmyr (M1)). Stormoen har 90 % bakkemyr og resten flatmyr. Ca. 50 % av vegetasjonen er ekstremrik; skog-/krattbevokst rikmyr (M1) og ekstremrik fastmattemyr (M3), resten er middelsrik fastmattemyr (M2), skog-/krattbevokst intermediærmyr (L1) og intermediær fastmattemyr (L2). Svartknoppmose (*Catoscopium nigritum*) er funnet, og vierstarr (*Carex stenolepis*) vokser i myrkantvegetasjon.

Steinkjerholmen (129 hos Åsvoll (1998)) ble slått av brukere fra Steinkjergardene i Imsdalen. Storholmen (130 hos Åsvoll (1998)) skal være slått til ca. 1900. Om lag 50 % av arealet er gjengrodd med kratt og høg vegetasjon. Markaslåtten i området er godt dokumentert, men plasseringa er noe usikker. Lokaliteten er en del av myrlandskapet i Gaundalen, og myrslåtten hadde stort omfang i dette området.

Verdibegrunnelse: Slåttemyr som er > 50 daa, har noe preg av langvarig hevd, og høgt artsmangfold.

37 Øvervollbekkdalen og Gollaugslettet

Kommune Snåsa
Naturtype D02 Slåttemyr
Verdi C – lokalt viktig
Tilstand 4
UTM UM 871,013
Hoh. 530-580 m

Lokaliteten ble oppsøkt 4.7. 2013 av A. Moen i forbindelse med slåttemyrregistreringer i Nord-Trøndelag 2013-14, og myrene i Gaundalsområdet er omtalt i Øien et al. (2015). Lokaliteten ligger øst for sjølve Gaundalen, i nordboreal vegetasjonssone og svakt oseanisk vegetasjonsseksjon (Moen 1998). Berggrunnen består av fyllitt og glimmerskifer (Roberts 1997). Lokaliteten er verna som en del av Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark, men ei lita remse i sør ligger utenfor verneområdet.

Øvervollbekkdalen inkludert Gollaugslettet kan tolkes som å ha flere myrkomplekser, men beskrives her som ett kompleks. Dominerende myrmassivtype er bakkemyr (opp til 10° helning i SV), mens flatmyr dekker noe areal. Kanthøgmyr fins øst i området, antakelig også innenfor avgrensingen av lokaliteten. Myrene er i mosaikk med skog på fastmark. Mest areal dekker intermediær fastmattemyr (L2). Fattig fastmattemyr (K3) opptrer på flatmyr ved et tjern i øst. Bakkemyrene i nord har tynn torv og dels ekstremrik vegetasjon. Ekstremrik fastmattemyr (M3), middelsrik fastmattemyr (M2) og skog-/krattbevokst rikmyr (M1) fins. Kvitkurle og brudespore (*Pseudorchis albida*, *Gymnadenia conopsea*) er funnet.

Lokaliteten tilsvarer om lag lokalitet 137 hos Åsvoll (1998), men plasseringa er noe usikker. Steinar Gaundal (pers. medd.) mener Gollaugslettet ligger i den vestlige delen av området. Dette er gjengroende slåttemyrer. Lokaliteten er en del av myrlandskapet i Gaundalen, og myrslåtten hadde stort omfang i dette området.

Verdibegrunnelse: Slåttemyr som er > 50 daa, har noe preg av langvarig hevd, og høgt artsmangfold.

38 Moamyra, Gråamyra, Storhølet og Kusmyra

Kommune Snåsa
Naturtype D02 Slåttemyr
Verdi C – lokalt viktig
Tilstand 4
UTM UL 970,996 (delvis i UM)
Hoh. 440-460 m

Lokaliteten ble oppsøkt 6.7. 2013 av A. Moen i forbindelse med slåttemyrregistreringer i Nord-Trøndelag 2013-14, og består av fire mer eller mindre separate myrer. Myrene i Gaundalsområdet er omtalt i Øien et al. (2015). Lokaliteten ligger nordøst for vegen inn til sjølve Gaundalen, i nordboreal vegetasjonssone og svakt oseanisk vegetasjonsseksjon (Moen 1998). Berggrunnen består av grønnstein, amfibolitt, fyllitt og glimmerskifer (Roberts 1997).

Lokaliteten omfatter flere mer eller mindre godt atskilte myrkomplekser der bakkemyrer dominerer, men flatmyr er også vanlig. Intermediær vegetasjon dominerer, rikmyr fins, mens ekstremrik myr mangler. Moamyra (150 hos Åsvoll (1998)) har bakkemyr (opp til 8° helning mot V) med intermediær fastmattemyr (L2), middelsrik fastmattemyr (M2) og skog-/krattbevokst rikmyr (M1). Gråamyra (151 hos Åsvoll (1998)) har bakkemyr (over 10° helning øverst i N-NØ) og noe flatmyr. Intermediær fastmattemyr (L2) er vanligst, fulgt av skog-/krattbevokst intermediær myr (L1) og middelsrik fastmattemyr (M2). Storholet (152 hos Åsvoll (1998)) har bakkemyr (gjennomgående 5-6° helning) og noe flatmyr. Intermediær fastmattemyr (L2) er vanligst, fulgt av middelsrik fastmattemyr (M2), skog-/krattbevokst intermediær myr (L1) og skog-/krattbevokst rikmyr (M1). Kusmyra (153 hos Åsvoll (1998)) er et stort, fint bakkemyrkompleks, og der noe flatmyr fins nederst. Intermediær fastmattemyr (L2) er vanligst, fulgt av middelsrik fastmattemyr (M2), skog-/krattbevokst intermediær myr (L1) og fattig fastmattemyr (K3). På Gråamyra er glasstorvmose (*Sphagnum angermanicum*) vanlig på intermediærmyr. Myggblom (*Hammarbya paludosa*) ble funnet på ett sted, og innen 1,2 m^2 ble det telt 45 individer, derav 11 i blomst.

Markaslåtten i området er dokumentert av Åsvoll (1998), og dette er blant lokalitetene som nevnes eksplisitt. Moamyra har frodig vegetasjon, og er ei slåttemyr under sterk gjengroing, med ekspanderende tuer og kratt. Storholet er omgitt av frodig skogvegetasjon som sprer seg ut fra myrkanten, og det er mye kratt og høgvokst vegetasjon på myra. Kusmyra er ikke under så sterk gjengroing med kratt som Storholet. Myrene i området er lett tilgjengelige, og gis under tvil prioritet. Moamyra (150 hos Åsvoll (1998)) er den beste, fulgt av Kusmyra (153 hos Åsvoll (1998)), mens Gråamyra og Storholet prioriteres lågest for skjøtsel blant disse fire myrene (151 og 152 hos Åsvoll (1998)). Myrene er en del av myrlandskapet i Gaundalen, og myrslåtten hadde stort omfang i dette området.

Verdibegrunnelse: Slåttemyr som er > 50 daa, har noe preg av langvarig hevd, og middels artsmangfold.

39 Pe Karlsamyra

Kommune Snåsa
Naturtype D02 Slåttemyr
Verdi C – lokalt viktig
Tilstand 4
UTM UM 879,003
Hoh. 560 m

Lokaliteten ble oppsøkt 4.7. 2013 av A. Moen i forbindelse med slåttemyrregistreringer i Nord-Trøndelag 2013-14, og myrene i Gaundalsområdet er omtalt i Øien et al. (2015). Lokaliteten ligger i lia opp mot Tjønnklumpen litt sørøst for sjølve Gaundalen, i nordboreal vegetasjonssone og svakt oseanisk vegetasjonsseksjon (Moen 1998). Berggrunnen består av grønnstein, amfibolitt, fyllitt og glimmerskifer (Roberts 1997).

På Pe Karlsamyra (149 hos Åsvoll (1998)) dominerer bakkemyr (opp mot 10° helning mot SSV) med vegetasjonstypene intermediær fastmattemyr (L2), middelsrik fastmattemyr (M2) og ekstremrik fastmattemyr (M3).

Markaslåtten i området er dokumentert av Åsvoll (1998), og dette er blant lokalitetene som nevnes eksplisitt. Pe Karlsamyra er ei gjengroende slåttemyr. Myra er en del av myrlandskapet i Gaundalen, og myrslåtten hadde stort omfang i dette området.

Verdibegrunnelse: Slåttemyr som er > 50 daa, har preg av langvarig hevd, og middels til høgt artsmangfold.

Tjallia

40 Nølmyrin

Kommune Lierne
Naturtype D02 Slåttemyr
Verdi B – viktig
Tilstand 3
UTM VM 254,228
Hoh. 420-455 m

Lokaliteten ble oppsøkt 12.7. 2013 av A. Lyngstad i forbindelse med slåttemyrregistreringer i Nord-Trøndelag 2013-14. Lokaliteten ligger nord for Lakavasselva i Ingeldalsområdet, i mellom- til nordboreal vegetasjonssone og svakt oseanisk vegetasjonsseksjon eller overgangsseksjon (Moen 1998). En av hovedinnfallsportene til Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark ligger her, med parkeringsplass og informasjon om verneområdet. Berggrunnen består av ryolitt, ryodacitt, dacitt og keratofyr, men ligger nedstrøms et felt med kalkstein og dolomitt (Roberts 1997).

Sørvestvendte bakkemyrer dominerer Nølmyrin, men strengmyr og noe flatmyr finnes også. Et ombrotroft myrmassiv (planmyr) nær elva er holdt utenfor avgrensingen av lokaliteten. De største åpne myrflatene finner vi i vest, mens det sentralt og til dels langs elva er mye myrkantvegetasjon og fastmark (skog). Skogen er ofte halvåpen og med et rikt feltsjikt (engskog), og i øst er det så rikt at det kan karakteriseres som kalkskog. Myrvegetasjonen er for det meste middelsrik og intermediær, men fattig vegetasjon forekommer også. Myrkantene med tynn torv og lågvokst vegetasjon dekker ganske stort areal, og er mange steder artsrike. Noen arter: Svarttopp, klubbestarr, særbustarr, gulstarr, engmarihand, breiull, brudespore, stortveblad, kranskonvall, gulmøkkmose, fjellfrøstjerne og ballblom (*Bartsia alpina*, *Carex buxbaumii*, *C. dioica*, *C. flava*, *Dactylorhiza incarnata* ssp. *incarnata*, *Eriophorum latifolium*, *Gymnadenia conopsea*, *Listera ovata*, *Polygonatum verticillatum*, *Splachnum luteum*, *Thalictrum alpinum*, *Trollius europaeus*).

Gustavsen (2007) skriver (under omtale av Tjallisetra) at Nølmyrin er blant de myrene som ble slått fram til 1942-43. Markaslått i området nevnes også av Kåre Haugan (pers. medd.). Det er lagt et Geonett over myra, og det er en del tråkk, samt et kjørespor ned i retning elva. Vegen fra Berglia ender i en parkeringsplass i nordkant av myra, og vegen påvirker myrvegetasjonen lokalt. I nordøst er det en del grøfter på et myrområde nær vegen, og dette er holdt utenfor avgrensingen. Særlig ei stor grøft fra vegen og nedover myra drenerer kraftig, og der vatnet fra denne grøfta flommer ut over myra er det markant næringstilførsel og høgvokst vegetasjon. Nølmyrin er generelt noe tuete, og med litt krattoppslag, men ikke spesielt gjengrodd.

Nølmyrin er stort sett intakte, og i tydelig, men relativt kort kommet gjengroing. Potensialet for å få i gang skjøtsel er godt, og kan gi godt resultat landskapsmessig og for det botaniske mangfoldet. Lokaliteten ligger ved en av de viktige innfallsportene til Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark, og er lett tilgjengelig for publikum og for den som gjennomfører eventuell skjøtsel. Det botanisk viktigste arealet er de rikeste bakkemyrene i vest (fra parkeringsplassen ned til elva) samt rik myrkantvegetasjon i øst-sørøst. Minst viktig er intermediær og fattig vegetasjon helt i vest og sentralt på lokaliteten, fra vegen og forbi et større skogparti.

Tjallia har svært rik berggrunn, og både myr- og skogvegetasjon er gjennomgående rik. Området skiller seg klart ut, og omfatter de rikeste og fineste slåttemyrene som ble befart i Lierne i 2013-14. Det er skilt ut seks slåttemyrlokaliteter, men området bør vurderes helhetlig, inkludert kalkskog, høgstaudeskog og lysåpne glenner på fastmark med høgstaudevegetasjon. Det har vært en god del hogst i Tjallia, og dette gjør det noe vanskelig å tolke omfanget av kulturpåvirkning fra setring og beite. Jeg antar at det har vært mye beiting med utgangspunkt i Tjallisetra, og at vegetasjonsbildet vi ser (på fastmark) i dag skyldes en blanding av gjengroing på grunn av opphørt beite, slått og setring, og gjengroing på grunn av forstyrrelse gjennom hogst.

Verdibegrunnelse: Slåttemyr som er > 50 daa, har preg av langvarig hevd, og middels til høgt artsmangfold. Myra er en del av et helhetlig landskap.

41 Myrer Ø for Tjalbekken

Kommune Lierne
Naturtype D02 Slåttemyr
Verdi C – lokalt viktig
Tilstand 4
UTM VM 253,232
Hoh. 425-520 m

Lokaliteten ble oppsøkt 12.7. 2013 av A. Lyngstad i forbindelse med slåttemyrregistreringer i Nord-Trøndelag 2013-14. Lokaliteten ligger øst for Tjalbekken i Tjallia, nord for Lakavasselva i Ingeldals-området, i mellom- til nordboreal vegetasjonssone og svakt oseanisk vegetasjonsseksjon eller overgangsseksjon (Moen 1998). En av hovedinnfallsportene til Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark ligger i nærheten, med parkeringsplass og informasjon om verneområdet. Berggrunnen består av ryolitt, ryodacitt, dacitt, keratofyr, kalkstein og dolomitt (Roberts 1997). Dette er en mosaikklokalitet som omfatter flere større og mindre myrer forbundet med smale myrdrag, og med en god del skog inkludert.

Både bakkemyr og flatmyr er vanlig på lokaliteten, og bakkemyr er vanligst. Mye av arealet er myrkantvegetasjon, gjerne som bratt bakkemyr med tynn torv eller i smale myrdrag mellom større myrparti. Sentrale deler i øst har ekstremrik fastmatte (bakkemyr) med noen rike kilder, mens det i vest er middelsrike og intermediære forhold. Noe fattigmyr er også inkludert. Det er tatt opp felles artsliste for Tjallia, og alle arter vokser ikke nødvendigvis innenfor avgrensingen av lokaliteten. Arter: Svarttopp, klubbestarr, hårstarr, særbustarr, gulstarr, rundstarr, skogmarihand, engmarihand, breiull, dvergjamne, fjellfrøstjerne, myrsauløk og ballblom (*Bartsia alpina*, *C. buxbaumii*, *C. capillaris*, *C. dioica*, *C. flava*, *C. rotundata*, *Dactylorhiza fuchsii*, *D. incarnata* ssp. *incarnata*, *Eriophorum latifolium*, *Selaginella selaginoides*, *Thalictrum alpinum*, *Triglochin palustre*, *Trollius europaeus*).

Gustavsen (2007) skriver (under omtale av Tjallisetra) at myrene i dette området ble slått fram til 1942-43. Markaslått i området nevnes også av Kåre Haugan (pers. medd.). Myrene krysses av et par stier, men er i det store og hele intakte. Det er mye kratt, og gjengroingen har kommet langt. Det er grunn til å tro at dette ikke var blant de viktigste slåttemyrene i området.

Tjallia har svært rik berggrunn, og både myr- og skogvegetasjon er gjennomgående rik. Området skiller seg klart ut, og omfatter de rikeste og fineste slåttemyrene som ble befart i Lierne i 2013-14. Det er skilt ut seks slåttemyrlokaliteter, men området bør vurderes helhetlig, inkludert kalkskog, høgstaudeskog og lysåpne glenner på fastmark med høgstaudevegetasjon. Det har vært en god del hogst i Tjallia, og dette gjør det noe vanskelig å tolke omfanget av kulturpåvirkning fra setring og beite. Jeg antar at det har vært mye beiting med utgangspunkt i Tjallisetra, og at vegetasjonsbildet vi ser (på fastmark) i dag skyldes en blanding av gjengroing på grunn av opphørt beite, slått og setring, og gjengroing på grunn av forstyrrelse gjennom hogst.

Verdibegrunnelse: Slåttemyr som er > 50 daa, har noe preg av langvarig hevd, og middels til høgt artsmangfold. Myra er en del av et helhetlig landskap.

42 Myrer NV i Tjallia

Kommune Lierne
Naturtype D02 Slåttemyr
Verdi A – svært viktig
Tilstand 3
UTM VM 257,239
Hoh. 525-565 m

Lokaliteten ble oppsøkt 12.7. 2013 av A. Lyngstad i forbindelse med slåttemyrregistreringer i Nord-Trøndelag 2013-14. Lokaliteten ligger i Tjallia, nord for Lakavasselva i Ingeldalsområdet, i nordboreal vegetasjonssone og svakt oseanisk vegetasjonsseksjon eller overgangsseksjon (Moen 1998). En av hovedinnfallsportene til Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark ligger om lag 1 km mot sør, med parkeringsplass og informasjon om verneområdet. Berggrunnen består av ryolitt, ryodacitt, dacitt, keratofyr, kalkstein og dolomitt (Roberts 1997). På fastmark er det flere steder kalkstein i dagen, og det er også kalksteinsblokker i terrenget. Det er kort avstand til lokaliteten "Myrer N for Tjallia", og disse kan kanskje slås sammen.

Den sørligste delen av lokaliteten er ei langsmal, ekstremrik og produktiv myr. Om lag hele denne myrstripa har myrkantvegetasjon, og med høgt innslag av urter og breiblada gras. Helningsretningen er fra øst mot vest-sørvest, og det meste er bakkemyr med svak helning. I nord er det tre større, åpne bakkemyrer som er delvis atskilt av lysåpen engskog og noe fattigere skog med dominans av lyngvekster i feltsjiktet. Helningsretningen er mot vest-sørvest, og myrene strekker seg ned mot Tjalbekken i vest. Disse bakkemyrene domineres av ekstremrik vegetasjon, men middelsrik og intermediær vegetasjon finnes også. Vegetasjonen er rikest i øst og sentralt, og i vest er andelen ekstremrik myr noe lågere. Det er en god del myrkantvegetasjon også i nord. Lokaliteten er særdeles artsrik, og med store forekomster av basekrevende og regionalt sjeldne arter. Noen arter: Svarttopp, tranestarr, taglstarr, klubbestarr, hårstarr, særbustarr, gulstarr, skogmarihand, engmarihand, lappmarihand, breiull, antatt tromsøyentrøst, brudespore, stortveblad, myskegras, olavsstake, kranskonvall, dvergjamne, fjellfrøstjerne, myrsauløk og ballblom (*Bartsia alpina*, *Carex adelostoma*, *C. appropinquata*, *C. buxbaumii*, *C. capillaris*, *C. dioica*, *C. flava*, *Dactylorhiza fuchsii*, *D. incarnata* ssp. *incarnata*, *D. lapponica*, *Eriophorum latifolium*, *Euphrasia* cf. *hyperborea*, *Gymnadenia conopsea*, *Listera ovata*, *Milium effusum*, *Moneses uniflora*, *Polygonatum verticillatum*, *Selaginella selaginoides*, *Thalictrum alpinum*, *Triglochin palustre*, *Trollius europaeus*). Særlig de store forekomstene av ekstremrikmyrindikatorene taglstarr og lappmarihand er interessante.

Gustavsen (2007) skriver (under omtale av Tjallisetra) at myrene i dette området ble slått fram til 1942-43. Markaslått i området nevnes også av Kåre Haugan (pers. medd.). Disse myrene er intakte, og det er ingen inngrep av betydning. De mest produktive områdene (som myrkanter) er i klar gjengroing, men myrflatene har god og svært god tilstand. I de mest produktive områdene vil vi antakelig se akselererende gjengroing i de neste par tiårene, og disse arealene vil kreve skjøtselstiltak (rydding og slått) for ikke å gro igjen. De åpne myrflatene vil antakelig ha god tilstand i lang tid, og de vil antakelig forbli åpne også uten skjøtsel. På sikt vil likevel slått være nødvendig for å beholde det åpne slåttemyrpreget med slette flater uten kratt, og med store populasjoner av slåttetolerante arter.

Tjallia har svært rik berggrunn, og både myr- og skogvegetasjon er gjennomgående rik. Området skiller seg klart ut, og omfatter de rikeste og fineste slåttemyrene som ble befart i Lierne i 2013-14. Det er skilt ut seks slåttemyrlokaliteter, men området bør vurderes helhetlig, inkludert kalkskog, høgstaudeskog og lysåpne glenner på fastmark med høgstaudevegetasjon. Det har vært en god del hogst i Tjallia, og dette gjør det noe vanskelig å tolke omfanget av kulturpåvirkning fra setring og beite. Jeg antar at det har vært mye beiting med utgangspunkt i Tjallisetra, og at vegetasjonsbildet vi ser (på fastmark) i dag skyldes en blanding av gjengroing på grunn av opphørt beite, slått og setring, og gjengroing på grunn av forstyrrelse gjennom hogst.

Verdibegrunnelse: Slåttemyr som er > 50 daa, har tydelig preg av langvarig hevd, og svært høgt artsmangfold. Myra er en del av et helhetlig landskap.

43 Myrer N for Tjallia

Kommune Lierne
Naturtype D02 Slåttemyr
Verdi A – svært viktig
Tilstand 3
UTM VM 263,239
Hoh. 580-610 m

Lokaliteten ble oppsøkt 12.7. 2013 av A. Lyngstad i forbindelse med slåttemyrregistreringer i Nord-Trøndelag 2013-14. Lokaliteten ligger nord for Tjallia i Ingeldalsområdet, i nordboreal vegetasjonssone og svakt oseanisk vegetasjonsseksjon eller overgangsseksjon (Moen 1998). En av hovedinnfallsportene til Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark ligger om lag 1 km mot sørvest, med parkeringsplass og informasjon om verneområdet. Berggrunnen består av kalkstein, dolomitt, fyllitt, glimmerskifer, og til en viss grad ryolitt, ryodacitt, dacitt og keratofyr (Roberts 1997). Det er to slukhøl på den store myrflata i sørøst. Her forsvinner vatnet ned i berggrunnen, som antakelig består av kalkstein. Det er grunn til å tro at det er grottesystemer i området. Det er kort avstand til lokalitetene "Myrer NV i Tjallia" og "Myr Ø i Tjallia", og disse kan kanskje slås sammen.

Lokaliteten har mest flatmyr, men bakkemyr er vanlig, og noen steder er det tendenser til strengdannelse. Bakkemyr er vanligst i nordøstkant, der terrenget heller ned mot flatmyrene. Vegetasjonen er rikest langs denne kanten i nordøst, og der er det overveiende ekstremrike forhold. I dette området er det en lang kildehorisont med enkelte mer markerte kilder. Vatnet drenerer mot vestsørvest, og vegetasjonen går mot det middelsrike og intermediære utover myrene i den retningen. Noen steder er det imidlertid ekstremrik vegetasjon helt til det går brått over i fattigmyr. Fattigmyr som åpenbart har vært uegna som slåttemyr er holdt utenfor avgrensingen der dette gir hensiktsmessig arrondering. Det er en del myrkantvegetasjon, men åpne myrflater dominerer. Lokaliteten er svært artsrik, og med store forekomster av basekrevende og regionalt sjeldne arter. Noen arter: Svarttopp, klubbestarr, hårstarr, særbustarr, gulstarr, skogmarihand, engmarihand, lappmarihand, småsivaks, breiull, antatt tromsøyentrøst, brudespore, stortveblad, myskegras, kranskonvall, dvergjamne, fjellfrøstjerne, myrsauløk, ballblom og gytjeblærerot (*Bartsia alpina*, *C. buxbaumii*, *C. capillaris*, *C. dioica*, *C. flava*, Dactylorhiza fuchsii, *D. incarnata* ssp. *incarnata*, *D. lapponica*, *Eleocharis quinqueflora*, *Eriophorum latifolium*, *Euphrasia* cf. *hyperborea*, *Gymnadenia conopsea*, *Listera ovata*, *Milium effusum*, *Polygonatum verticillatum*, *Selaginella selaginoides*, *Thalictrum alpinum*, *Triglochin palustre*, *Trollius europaeus*, *Utricularia intermedia*).

Gustavsen (2007) skriver (under omtale av Tjallisetra) at myrene i dette området ble slått fram til 1942-43. Markaslått i området nevnes også av Kåre Haugan (pers. medd.). Disse myrene er intakte, og det er ingen inngrep av betydning. De mest produktive områdene (som myrkanter) er i klar gjengroing, men myrflatene har god og svært god tilstand. I de mest produktive områdene vil vi antakelig se akselererende gjengroing i de neste par tiårene, og disse arealene vil kreve skjøtselstiltak (rydding og slått) for ikke å gro igjen. De åpne myrflatene vil antakelig ha god tilstand i lang tid, og de vil antakelig forbli åpne også uten skjøtsel. På sikt vil likevel slått være nødvendig for å beholde det åpne slåttemyrpreget med slette flater uten kratt, og med store populasjoner av slåttetolerante arter.

Tjallia har svært rik berggrunn, og både myr- og skogvegetasjon er gjennomgående rik. Området skiller seg klart ut, og omfatter de rikeste og fineste slåttemyrene som ble befart i Lierne i 2013-14. Det er skilt ut seks slåttemyrlokaliteter, men området bør vurderes helhetlig, inkludert kalkskog, høgstaudeskog og lysåpne glenner på fastmark med høgstaudevegetasjon. Det har vært en god del hogst i Tjallia, og dette gjør det noe vanskelig å tolke omfanget av kulturpåvirkning fra setring og beite. Jeg antar at det har vært mye beiting med utgangspunkt i Tjallisetra, og at vegetasjonsbildet vi ser (på fastmark) i dag skyldes en blanding av gjengroing på grunn av opphørt beite, slått og setring, og gjengroing på grunn av forstyrrelse gjennom hogst.

Verdibegrunnelse: Slåttemyr som er > 50 daa, har tydelig preg av langvarig hevd, og svært høgt artsmangfold. Myra er en del av et helhetlig landskap.

44 Myr Ø i Tjallia

Kommune Lierne
Naturtype D02 Slåttemyr
Verdi B – viktig
Tilstand 4
UTM VM 264,234
Hoh. 575 m

Lokaliteten ble oppsøkt 12.7. 2013 av A. Lyngstad i forbindelse med slåttemyrregistreringer i Nord-Trøndelag 2013-14. Lokaliteten ligger i Tjallia i Ingeldalsområdet, i nordboreal vegetasjonssone og svakt oseanisk vegetasjonsseksjon eller overgangsseksjon (Moen 1998). En av hovedinnfallsportene til Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark ligger om lag 1 km mot sørvest, med parkeringsplass og informasjon om verneområdet. Berggrunnen består av kalkstein, dolomitt, fyllitt, glimmerskifer, og til en viss grad ryolitt, ryodacitt, dacitt og keratofyr (Roberts 1997). Det er kort avstand til lokaliteten "Myrer N for Tjallia", og disse kan kanskje slås sammen.

Dette er ei lita, slakt hellende bakkemyr som ligger omgitt av rik skogvegetasjon langt nordøst i Tjallia. Vegetasjonen er ekstremrik, og det er ei rik kilde her som virker stabil. Myrkantvegetasjon på tynn torv dominerer, og det er spredt kratt og trær på hele myra. Skogen i lia rundt myra er svært rik, både med høg produksjon og baserike forhold. Det meste hører heime i høgstaude- eller kalkskogtyper, men er vanskelig å klassifisere på grunn av hogst og antatt langvarig beiting og kanskje slått. Det er mange lysåpne glenner i skogen, og disse er dominert av høgstaudevegetasjon. Det er ikke notert full artsliste spesifikt for denne myra, men om lag de samme rikmyrartene opptrer her som på myrene rundt. Lappmarihand (*Dactylorhiza lapponica*) finnes her.

Gustavsen (2007) skriver (under omtale av Tjallisetra) at myrene i dette området ble slått fram til 1942-43. Markaslått i området nevnes også av Kåre Haugan (pers. medd.). Myra er intakt, men mye av skogen i østlige deler av Tjallia (rundt myra) er hogd, og det er nå gran i god vekst her. Skogvegetasjonen er, som nevnt, svært rik, men på grunn av langvarig beitepåvirkning og hogst i nyere tid er det ikke så lett å klassifisere den.

Tjallia har svært rik berggrunn, og både myr- og skogvegetasjon er gjennomgående rik. Området skiller seg klart ut, og omfatter de rikeste og fineste slåttemyrene som ble befart i Lierne i 2013-14. Det er skilt ut seks slåttemyrlokaliteter, men området bør vurderes helhetlig, inkludert kalkskog, høgstaudeskog og lysåpne glenner på fastmark med høgstaudevegetasjon. Det har vært en god del hogst i Tjallia, og dette gjør det noe vanskelig å tolke omfanget av kulturpåvirkning fra setring og beite. Jeg antar at det har vært mye beiting med utgangspunkt i Tjallisetra, og at vegetasjonsbildet vi ser (på fastmark) i dag skyldes en blanding av gjengroing på grunn av opphørt beite, slått og setring, og gjengroing på grunn av forstyrrelse gjennom hogst.

Verdibegrunnelse: Slåttemyr som er < 50 daa, har noe preg av langvarig hevd, og ekstremrik myrvegetasjon med høgt artsmangfold. Myra er en del av et helhetlig landskap.

45 Myr SV i Tjallia

Kommune Lierne
Naturtype D02 Slåttemyr
Verdi B – viktig
Tilstand 4
UTM VM 259,231
Hoh. 500-515 m

Lokaliteten ble oppsøkt 12.7. 2013 av A. Lyngstad i forbindelse med slåttemyrregistreringer i Nord-Trøndelag 2013-14. Lokaliteten ligger i Tjallia i Ingeldalsområdet, i nordboreal vegetasjonssone og svakt oseanisk vegetasjonsseksjon eller overgangsseksjon (Moen 1998). En av hovedinnfallsportene til Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark ligger ca. 500 m mot sørvest, med parkeringsplass og informasjon om verneområdet. Berggrunnen består av kalkstein, dolomitt, fyllitt og glimmerskifer (Roberts 1997).

Dette er ei lita bakkemyr ved en liten bekk litt vest for Tjallisetra, og myra ligger omgitt av rik skog-vegetasjon. Den produktive og ekstremrike vegetasjonen minner om den vi finner på ei smal myr lenger nord ved den samme bekken. Det er også ei rik kilde her. Myrkantvegetasjon på tynn torv dominerer, og det er spredt kratt på hele myra. Skogen i lia rundt myra er svært rik, både med høg produksjon og baserike forhold. Det meste hører heime i høgstaude- eller kalkskogtyper, men er vanskelig å klassifisere på grunn av hogst og antatt langvarig beiting og kanskje slått. Det er ikke notert full artsliste spesifikt for denne myra, men om lag de samme rikmyrartene opptrer her som på myrene rundt. Taglstarr og lappmarihand (*Carex appropinquata*, *Dactylorhiza lapponica*) finnes her.

Gustavsen (2007) skriver (under omtale av Tjallisetra) at myrene i dette området ble slått fram til 1942-43. Markaslått i området nevnes også av Kåre Haugan (pers. medd.). Myra virker intakt, men mye av skogen i østlige deler av Tjallia (ved myra) er hogd, og det er nå gran i god vekst her. Skogvegetasjonen er, som nevnt, svært rik, men på grunn av langvarig beitepåvirkning og hogst i nyere tid er det ikke så lett å klassifisere den.

Tjallia har svært rik berggrunn, og både myr- og skogvegetasjon er gjennomgående rik. Området skiller seg klart ut, og omfatter de rikeste og fineste slåttemyrene som ble befart i Lierne i 2013-14. Det er skilt ut seks slåttemyrlokaliteter, men området bør vurderes helhetlig, inkludert kalkskog, høgstaudeskog og lysåpne glenner på fastmark med høgstaudevegetasjon. Det har vært en god del hogst i Tjallia, og dette gjør det noe vanskelig å tolke omfanget av kulturpåvirkning fra setring og beite. Jeg antar at det har vært mye beiting med utgangspunkt i Tjallisetra, og at vegetasjons-bildet vi ser (på fastmark) i dag skyldes en blanding av gjengroing på grunn av opphørt beite, slått og setring, og gjengroing på grunn av forstyrrelse gjennom hogst.

Verdibegrunnelse: Slåttemyr som er < 50 daa, har noe preg av langvarig hevd, og ekstremrik myrvegetasjon med høgt artsmangfold. Myra er en del av et helhetlig landskap.

Storhøgåsen-Kroktjønnfjellet

46 Dalslåtten

Kommune Lierne
Naturtype D02 Slåttemyr
Verdi C – lokalt viktig
Tilstand 3
UTM VM 468,043
Hoh. 540-580 m

Lokaliteten ble oppsøkt 11.7. 2013 av A. Lyngstad i forbindelse med slåttemyrregistreringer i Nord-Trøndelag 2013-14. Lokaliteten ligger sørøst for Kroktjønnfjellet og vest for Rengen i Sørli, i nord-boreal vegetasjonssone og svakt oseanisk vegetasjonsseksjon eller overgangsseksjon (Moen 1998). Berggrunnen består av glimmergneis, glimmerskifer, metasandstein og amfibolitt (Roberts 1997). Dalslåtten er ei stor og kompleks myr.

Bakkemyr er dominerende, men det er et nokså stort massiv strengmyr her, og flatmyr er også vanlig. Det er tendenser til strengdannelse flere steder. Fastmatte er vanligst, men særlig i flarkene på strengmyra er det mye mykmatte. Nord-Dalbekken renner tvers gjennom lokaliteten fra nord mot sør, og de rikeste myrene ligger øst for bekken. I øst er det overveiende intermediære forhold, og med middelsrik myr på det rikeste. I vest er det overveiende fattige forhold, og med intermediær myr på det rikeste. Det er en del skog på fastmarksholmer og langs bekken. Noen arter: Svarttopp, tranestarr, klubbestarr, særbustarr, gulstarr, engmarihand og dvergjamne (*Bartsia alpina*, *Carex adelostoma*, *C. buxbaumii*, *C. dioica*, *C. flava*, *Dactylorhiza incarnata* ssp. *incarnata*, *Selaginella selaginoides*). Breiull (*Eriophorum latifolium*) ble ikke funnet på lokaliteten.

Ei nedramla stakkstang ble funnet i svakt hellende middelsrik bakkemyr sørøst på lokaliteten (VM 4690,0411). Stumpen står igjen, og restene av stanga ligger fortsatt like ved. Høgda på stanga har vært minst 4 m. I de rikeste områdene på myra er det tydelig gjengroing med kratt. Ved den nordligste delen av myra er det hogd mye, det er en del kjørespor som gir det hele et rotete preg, og hydrologien virker noe forstyrra. Myra ligger i et åslandskap med skog og myr langt sør i Lierne. Myrslåtten hadde et nokså stort omfang i dette området.

Verdibegrunnelse: Slåttemyr som er > 50 daa, har preg av langvarig hevd, og middels artsmangfold.

47 Karislåtten

Kommune Lierne
Naturtype D02 Slåttemyr
Verdi A – svært viktig
Tilstand 3
UTM VM 482,054
Hoh. 525-540 m

Lokaliteten ble oppsøkt 11.7. 2013 av A. Lyngstad i forbindelse med slåttemyrregistreringer i Nord-Trøndelag 2013-14. Lokaliteten ligger vest for Storhøgåsen og Rengen i Sørli, i nordboreal vegetasjonssone og svakt oseanisk vegetasjonsseksjon eller overgangsseksjon (Moen 1998). Berggrunnen består av glimmergneis, glimmerskifer, metasandstein og amfibolitt (Roberts 1997).

Intermediær flatmyr dominerer helt på Karislåtten, og både fastmatte og mykmatte er vanlig. Høgstarrmyr finnes langs bekkeløpet sentralt på myra, og der er det også områder som er nær løsbunn. Middelsrik vegetasjon kan kanskje sies å opptre på enkelte flekker. Noen arter: Svarttopp, klubbestarr, særbustarr, gulstarr, skogmarihand, engmarihand, småull, ballblom, gytjeblærerot (*Bartsia alpina*, *Carex buxbaumii*, *C. dioica*, *C. flava*, *Dactylorhiza fuchsii*, *D. incarnata* ssp. *incarnata*, *Eriophorum gracile*, *Trollius europaeus*, *Utricularia intermedia*). Småull er rødlista i kategorien EN – sterkt trua, og ble funnet i intermediær mykmattevegasjon (nær løsbunn) sørøst på lokaliteten.

Det er en del vierkratt i god vekst, og gjengroingen er tydelig. Tilstanden er imidlertid ganske god enda. Rundt myra er det hogd mye, og dette påvirker myrkantene en god del. I nord er det næringssig inn på myra, og det kan tenkes at dette skyldes kjørespor og forstyrrelser i forbindelse med hogst.

Karislåtten har mye fuktig vegetasjon som antakelig vil forbli åpen i lang tid sjøl uten skjøtsel. Forekomsten av småull vil antakelig dra fordel av slått, og skjøtsel bør vurderes. Siden myra er så blaut vil det kreves god planlegging ved valg av slåtteutstyr for å unngå at myra blir oppkjørt. Karislåtten ligger relativt nær veg, og eventuell skjøtsel kan nok la seg gjennomføre på en relativt enkel måte.

Myra ligger i et åslandskap med skog og myr langt sør i Lierne. Myrslåtten hadde et nokså stort omfang i dette området.

Verdibegrunnelse: Slåttemyr som er > 50 daa, har preg av langvarig hevd, forekomst av småull (EN), og ellers middels høgt artsmangfold.

48 Myr N for Karislåtten

Kommune Lierne
Naturtype D02 Slåttemyr
Verdi C – lokalt viktig
Tilstand 3
UTM VM 481,058
Hoh. 550 m

Lokaliteten ble oppsøkt 11.7. 2013 av A. Lyngstad i forbindelse med slåttemyrregistreringer i Nord-Trøndelag 2013-14. Lokaliteten ligger vest for Storhøgåsen og Rengen i Sørli, i nordboreal vegetasjonssone og svakt oseanisk vegetasjonsseksjon eller overgangsseksjon (Moen 1998). Berggrunnen består av glimmergneis, glimmerskifer, metasandstein og amfibolitt (Roberts 1997).

Denne flatmyra har mest intermediær vegetasjon, men i vest er det fattigmyr, og i øst tendenser til middelsrik vegetasjon noen steder. Det er noen flarker i sør. Både fastmatte og mykmatte er vanlig, og i flarkene er det en del løsbunn. Noen arter: Svarttopp, klubbestarr, kjevlestarr, særbustarr, gulstarr, skogmarihand, engmarihand, ballblom, gytjeblærerot (*Bartsia alpina*, *Carex buxbaumii*, *C. diandra*, *C. dioica*, *C. flava*, *Dactylorhiza fuchsii*, *D. incarnata* ssp. *incarnata*, *Trollius europaeus*, *Utricularia intermedia*). Kjevlestarr forekommer relativt sparsomt i intermediær mykmatte nær flarkene.

Gjengroingen er tydelig, men tilstanden er ganske god enda. Rundt myra er det hogd mye, og dette påvirker særlig myrkantene. Myra ligger i et åslandskap med skog og myr langt sør i Lierne. Myrslåtten hadde et nokså stort omfang i dette området.

Verdibegrunnelse: Slåttemyr som er < 50 daa, har noe preg av langvarig hevd, og middels artsmangfold.

49 Storstakkslettet

Kommune Lierne
Naturtype D02 Slåttemyr
Verdi C – lokalt viktig
Tilstand 4
UTM VM 480,059
Hoh. 545-560 m

Lokaliteten ble oppsøkt 11.7. 2013 av A. Lyngstad i forbindelse med slåttemyrregistreringer i Nord-Trøndelag 2013-14. Lokaliteten ligger vest for Storhøgåsen og Rengen i Sørli, i nordboreal vegetasjonssone og svakt oseanisk vegetasjonsseksjon eller overgangsseksjon (Moen 1998). Berggrunnen består av glimmergneis, glimmerskifer, metasandstein og amfibolitt (Roberts 1997).

Flatmyr dominerer her, men enkelte partier er bakkemyr. De åpne myrflatene på Storstakkslettet har mest fattig vegetasjon, men i fuktige sig midt på myra er det intermediære forhold. I vest er det et ganske stort område med gjengroende, middelsrik myrkantvegetasjon, og dette strekker seg litt oppover et trangt og smalt dalsøkk helt i sørvest. Det er gradvis overgang fra myrkantvegetasjon til rik engskog (høgstaudesamfunn), tresjiktet er ganske åpent, men det er ofte mye kratt og et høgt og produktivt feltsjikt. Noen arter (alle er observert i vest): Gulstarr, turt, skogmarihand, hengeaks, myskegras, fjellpestrot og tågebær (*Carex flava*, *Cicerbita alpina*, *Dactylorhiza fuchsii*, *Melica nutans*, *Milium effusum*, *Petasites frigidus*, *Rubus saxatilis*).

Myrflatene er åpne, men i noe gjengroing, mens myrkantvegetasjonen i vest er i sterk gjengroing. Rundt myra er det hogd mye, og dette påvirker særlig myrkantene. Myra ligger i et åslandskap med skog og myr langt sør i Lierne. Myrslåtten hadde et nokså stort omfang i dette området.

Verdibegrunnelse: Slåttemyr som er > 50 daa, har noe preg av langvarig hevd, og middels artsmangfold.

Sandmoen

50 Kjerrstakkslættet

Kommune Lierne
Naturtype D02 Slåttemyr
Verdi C – lokalt viktig
Tilstand 3
UTM VM 205,519
Hoh. 355 m

Lokaliteten ble oppsøkt 9.7. 2013 av A. Lyngstad i forbindelse med slåttemyrregistreringer i Nord-Trøndelag 2013-14. Lokaliteten ligger like ved vegen mellom Otersjøen og Skjelbreidvatnet, i mellomboreal vegetasjonssone og svakt oseanisk vegetasjonsseksjon (Moen 1998). Berggrunnen består av glimmergneis, glimmerskifer, metasandstein og amfibolitt (Roberts 1997).

Flatmyr er helt dominerende, og med fastmatte mot kantene av myra og ofte mykmatte langs bekken som renner sentralt gjennom myra. Myrkomplekset omfatter noen fattige partier (flatmyr) samt et ombrotroft område (tolkes som planmyr, men med tendenser til heva og hvelva myrflate) som ikke er inkludert i slåttemyrlokaliteten. Vegetasjonen er ofte intermediær, og dominert av høgvokste starrarter som trådstarr og flaskestarr (*Carex lasiocarpa*, *C. rostrata*). De rikeste områdene er middelsrike. Kantene på myra er ofte tre- og krattbevokste, og har et visst sumpskogpreg. Vegetasjonen er produktiv og myra har høg næringsstatus, men uten at det skyldes gjødsling eller sig fra innmark. Noen arter: Klubbestarr, særbustarr, gulstarr, engmarihand, myggblom, istervier, myrsauløk og gytjeblærerot (*C. buxbaumii*, *C. dioica*, *C. flava*, *Dactylorhiza incarnata* ssp. *incarnata*, *Hammarbya paludosa*, *Salix pentandra*, *Triglochin palustre*, *Utricularia intermedia*). Myggblom er en liten og relativt uvanlig orkidé som kanskje trives aller best i lågvokst intermediær mykmattevegetasjon, og som på rødlista i 2015 har fått status som nær truet (NT) (Solstad & Elven 2015). På Kjerrstakkslættet ble den funnet i øst, ganske nær det ombrotrofe partiet som er holdt utenfor avgrensingen. Det er også verd å nevne at det er bemerkelsesverdig lite blåtopp og bjønnskjegg (*Molinia caerulea*, *Trichophorum cespitosum* ssp. *cespitosum*) på denne myra. Disse artene er vanligvis alltid blant de dominerende artene på minerotrof myr, men på Kjerrstakkslættet er det andre graminider som er klart mer dominerende. Dette skyldes nok til en viss grad at det er så mye mykmattevegetasjon her, og i hvert fall blåtopp foretrekker noe tørrere forhold.

Myra er stort sett intakt, men antakelig noe påvirka av vegen i sørkant. Det er klar gjengroing i kantene, mens myrflata er åpen, og store deler av myra er antakelig så blaut at den ikke vil gro igjen med kratt.

Verdibegrunnelse: Slåttemyr som er > 50 daa, har noe preg av langvarig hevd, og middels artsmangfold.

Kvelia

51 Grubbstakkslættet

Kommune Lierne
Naturtype D02 Slåttemyr
Verdi C – lokalt viktig
Tilstand 3
UTM VM 395,564
Hoh. 460 m

Lokaliteten ble oppsøkt 10.7. 2013 av A. Lyngstad i forbindelse med slåttemyrregistreringer i Nord-Trøndelag 2013-14. Denne lille myra ligger ved Svarttjønna i Kveliområdet, i nordboreal vegetasjonssone og svakt oseanisk vegetasjonsseksjon (Moen 1998). Berggrunnen er svært variert, og består vesentlig av fyllitt, glimmerskifer, kvartsitt og amfibolitt (Roberts 1997). Det har vært utstrakt markaslått i dette området (pers. medd. Torbjørn Haugen). Det kan tenkes at Grubbstakkslættet tidligere omfattet areal som nå er dyrka opp.

Flatmyr med ekstremrik og middelsrik fastmattevegetasjon er dominerende. Et område med planmyr (ombrotrof vegetasjon) er holdt utenfor avgrensingen. Det ble ført felles artsliste for de seks lokalitetene som ble oppsøkt i Kveliområdet i 2013, og alle arter som listes opp her forekommer ikke nødvendigvis på alle lokalitetene: Svarttopp, tranestarr, klubbestarr, hårstarr, gulstarr, grønnkurle, skogmarihand, engmarihand, breiull, kvitmaure, brudespore, marigras, skogsiv, stortveblad, olavsstake, kranskonvall, dvergjamne, fjellfrøstjerne, myrsauløk, ballblom og gytjeblærerot (*Bartsia alpina*, *Carex adelostoma*, *C. buxbaumii*, *C. capillaris*, *C. flava*, *Coeloglossum viride*, *Dactylorhiza fuchsii*, *D. incarnata* ssp. *incarnata*, *Eriophorum latifolium*, *Galium boreale*, *Gymnadenia conopsea*,

Hierochloe odorata, *Juncus alpinoarticulatus*, Liste*ra ovata*, *Moneses uniflora*, *Polygonatum verticillatum*, *Selaginella selaginoides*, *Thalictrum alpinum*, *Triglochin palustre*, *Trollius europaeus*, *Utricularia intermedia*).

En veg går inn til lokaliteten, og det er en snuplass/parkeringsplass like ved som påvirker myra lokalt. Det er noe gjengroing, særlig i nordøst. Myra ligger i et åslandskap med skog og myr nordøst for Kvelia. Myrslåtten hadde et stort omfang i dette området.

Verdibegrunnelse: Slåttemyr som er < 50 daa, har noe preg av langvarig hevd, og høgt artsmangfold.

52 Storsteinmyra, Storfloen og myr N for Svarttjønna

Kommune Lierne
Naturtype D02 Slåttemyr
Verdi B – viktig
Tilstand 3
UTM VM 386,567
Hoh. 457-490 m

Lokaliteten ble oppsøkt 10.7. 2013 av A. Lyngstad i forbindelse med slåttemyrregistreringer i Nord-Trøndelag 2013-14. Lokaliteten ligger vest og nord for Svarttjønna i Kveliområdet, i nordboreal vegetasjonssone og svakt oseanisk vegetasjonsseksjon (Moen 1998). Berggrunnen er svært variert, og består vesentlig av kalkglimmerskifer, kalksilikatgneis, kvartsitt, glimmerskifer og amfibolitt (Roberts 1997). Det har vært utstrakt markaslått i dette området (pers. medd. Torbjørn Haugen).

Myra nord for Svarttjønna er ei bakkemyr, riktig nok med tendenser til strengdannelse enkelte steder. Vegetasjonen er ekstremrik og middelsrik, og det er noen rike kilder langs nordkanten av myra. Denne henger så vidt sammen med Storfloen og Storsteinmyra lenger vest. Den sørlige delen av Storfloen har mest fattig og ombrotrof vegetasjon, og har sannsynligvis ikke vært slått. Dette arealet er holdt utenfor avgrensingen. Den nordlige og vestlige delen av Storfloen samt Storsteinmyra lenger nord er for det meste intermediær, men det er også en god del middelsrik vegetasjon. De rikeste flekkene er gjerne i myrkantvegetasjon der det antakelig er sterkere påvirkning fra grunnvatnet. Det ble ført felles artsliste for de seks lokalitetene som ble oppsøkt i Kveliområdet i 2013, og alle arter som listes opp her forekommer ikke nødvendigvis på alle lokalitetene: Svarttopp, tranestarr, klubbestarr, hårstarr, gulstarr, grønnkurle, skogmarihand, engmarihand, breiull, kvitmaure, brudespore, marigras, skogsiv, stortveblad, olavsstake, kranskonvall, dvergjamne, fjellfrøstjerne, myrsauløk, ballblom og gytjeblærerot (*Bartsia alpina*, *Carex adelostoma*, *C. buxbaumii*, *C. capillaris*, *C. flava*, *Coeloglossum viride*, *Dactylorhiza fuchsii*, *D. incarnata* ssp. *incarnata*, *Eriophorum latifolium*, *Galium boreale*, *Gymnadenia conopsea*, *Hierochloe odorata*, *Juncus alpinoarticulatus*, *Listera ovata*, *Moneses uniflora*, *Polygonatum verticillatum*, *Selaginella selaginoides*, *Thalictrum alpinum*, *Triglochin palustre*, *Trollius europaeus*, *Utricularia intermedia*).

Lokaliteten er i det store og hele intakt, men i vest på Storfloen er det et djupt traktorspor som drenerer myra. Sørvest for dette traktorsporet er det kraftig gjengroing med blåtopp (Molinia caerulea) og krattoppslag, og torva er antakelig i nedbryting. På resten av myra er det en del gjengroing, særlig knytta til kanter og områder med tynn torv.

Dette er en stor lokalitet som kan egne seg for skjøtsel, og der skjøtselen antakelig vil være relativt enkel å gjennomføre. Myra ligger i et åslandskap med skog og myr nordøst for Kvelia. Myrslåtten hadde et stort omfang i dette området.

Verdibegrunnelse: Slåttemyr som er > 50 daa, har noe preg av langvarig hevd, og høgt artsmangfold.

53 Myr S for Bustadhaugen

Kommune Lierne
Naturtype D02 Slåttemyr
Verdi C – lokalt viktig
Tilstand 4
UTM VM 394,569
Hoh. 515-545 m

Lokaliteten ble oppsøkt 10.7. 2013 av A. Lyngstad i forbindelse med slåttemyrregistreringer i Nord-Trøndelag 2013-14. Lokaliteten ligger nord for Svarttjønna i Kveliområdet, i nordboreal vegetasjonssone og svakt oseanisk vegetasjonsseksjon (Moen 1998). Berggrunnen er svært variert, og består vesentlig av kalkglimmerskifer, kalksilikatgneis, glimmerskifer og amfibolitt (Roberts 1997). Det har vært utstrakt markaslått i dette området (pers. medd. Torbjørn Haugen).

Denne bakkemyra har mest middelsrik vegetasjon, men også noen ekstremrike innslag. Myrkantene er ofte tre- og krattbevokste. Fra denne myra drenerer det mot sør-sørvest via rik skogvegetasjon ned på myra nord for Svarttjønna, og de to myrene har store fellestrekk i flora og vegetasjon. Det ble ført felles artsliste for de seks lokalitetene som ble oppsøkt i Kveliområdet i 2013, og alle arter som listes opp her forekommer ikke nødvendigvis på alle lokalitetene: Svarttopp, tranestarr, klubbestarr, hårstarr, gulstarr, grønnkurle, skogmarihand, engmarihand, breiull, kvitmaure, brudespore, marigras, skogsiv, stortveblad, olavsstake, kranskonvall, dvergjamne, fjellfrøstjerne, myrsauløk, ballblom og gytjeblærerot (*Bartsia alpina*, *Carex adelostoma*, *C. buxbaumii*, *C. capillaris*, *C. flava*, *Coeloglossum viride*, *Dactylorhiza fuchsii*, *D. incarnata* ssp. *incarnata*, *Eriophorum latifolium*, *Galium boreale*, *Gymnadenia conopsea*, *Hierochloe odorata*, *Juncus alpinoarticulatus*, *Listera ovata*, *Moneses uniflora*, *Polygonatum verticillatum*, *Selaginella selaginoides*, *Thalictrum alpinum*, *Triglochin palustre*, *Trollius europaeus*, *Utricularia intermedia*).

Myra er intakt, men i gjengroing. Den ligger i et åslandskap med skog og myr nordøst for Kvelia. Myrslåtten hadde et stort omfang i dette området.

Verdibegrunnelse: Slåttemyr som er < 50 daa, har noe preg av langvarig hevd, og høgt artsmangfold.

54 Mårstokkmyran

Kommune Lierne
Naturtype D02 Slåttemyr
Verdi B – viktig
Tilstand 3
UTM VM 388,574
Hoh. 490-575 m

Lokaliteten ble oppsøkt 10.7. 2013 av A. Lyngstad i forbindelse med slåttemyrregistreringer i Nord-Trøndelag 2013-14. Lokaliteten ligger sør for Kveliklumpen i Kveliområdet, i nordboreal vegetasjonssone og svakt oseanisk vegetasjonsseksjon (Moen 1998). Berggrunnen er svært variert, og består vesentlig av kalkglimmerskifer, kalksilikatgneis, fyllitt, glimmerskifer, gabbro og amfibolitt (Roberts 1997). Det har vært utstrakt markaslått i dette området (pers. medd. Torbjørn Haugen). Lokaliteten har tre delområder som er atskilt av skogvegetasjon.

Bakkemyr dominerer på alle de tre delområdene, men helningen er mange steder låg, og noe kan sikkert klassifiseres som flatmyr. Fastmatter med middelsrik vegetasjon er vanligst, men både intermediær og ekstremrik vegetasjon er vanlig. Noe fastmark er inkludert i avgrensingene, særlig i nordøst på det nordligste delområdet, der det er rik fastmark med slåttepreg. Dette området er hogd, og det er vanskelig å si sikkert om det har vært slåttemark eller ikke. Flere steder er det engskog som minner en del om det vi finner på Sølendet på Brekken. Skogvegetasjonen er generelt rik, lysåpen engskog der det har vært slått i tidligere tider, men og rik høgstaudeskog. Det ble ført felles artsliste for de seks lokalitetene som ble oppsøkt i Kveliområdet i 2013, og alle arter som listes opp her forekommer ikke nødvendigvis på alle lokalitetene: Svarttopp, tranestarr, klubbestarr,

hårstarr, gulstarr, grønnkurle, skogmarihand, engmarihand, breiull, kvitmaure, brudespore, marigras, skogsiv, stortveblad, olavsstake, kranskonvall, dvergjamne, fjellfrøstjerne, myrsauløk, ballblom og gytjeblærerot (*Bartsia alpina*, *Carex adelostoma*, *C. buxbaumii*, *C. capillaris*, *C. flava*, *Coeloglossum viride*, *Dactylorhiza fuchsii*, *D. incarnata* ssp. *incarnata*, *Eriophorum latifolium*, *Galium boreale*, *Gymnadenia conopsea*, *Hierochloe odorata*, *Juncus alpinoarticulatus*, *Listera ovata*, *Moneses uniflora*, *Polygonatum verticillatum*, *Selaginella selaginoides*, *Thalictrum alpinum*, *Triglochin palustre*, *Trollius europaeu*s, *Utricularia intermedia*). Mårstokkmyran har høgest andel artsrik myrvegetasjon blant lokalitetene som ble oppsøkt i Kveliområdet.

Det er hogd en del i området, og det påvirker myrkantene flere steder. Dette vises blant annet gjennom tettere krattoppslag enn i mindre påvirka myrkantvegetasjon. Klarest påvirkning er det kanskje nord for den nordligste Mårstokkmyra, i retning Finndalen. Den samme myra er grøfta i øst, men dette området er holdt utenfor avgrensingen. Det er en del kjørespor på myrene her, antakelig mest etter traktorkjøring. Sporene er i hvert fall delvis gamle. Noen steder vises sporene på lang avstand fordi det er stort oppslag av blomstrende duskull (*E. angustifolium*) i dem. Denne arten er kjent for å kunne "sprute opp" på denne måten der det er mye tråkk og forstyrrelse, men mekanismene bak denne responsen er ikke kjent.

Mårstokkmyran er de rikeste slåttemyrene som ble oppsøkt i området ved Kveliklumpen. Tross en del inngrep (hogst, traktorspor) har lokaliteten høg verdi som slåttemyr, men det kreves en del restaurering i form av rydding av kratt. Skjøtsel her vil antakelig være nokså enkelt å gjennomføre. Myra ligger i et åslandskap med skog og myr nordøst for Kvelia. Myrslåtten hadde et stort omfang i dette området.

Verdibegrunnelse: Slåttemyr som er > 50 daa, har preg av langvarig hevd, og høgt artsmangfold.

55 Finndalen

Kommune Lierne
Naturtype D02 Slåttemyr
Verdi C – lokalt viktig
Tilstand 3
UTM VM 393,579
Hoh. 565-690 m

Lokaliteten ble oppsøkt 10.7. 2013 av A. Lyngstad i forbindelse med slåttemyrregistreringer i Nord-Trøndelag 2013-14. Lokaliteten ligger sør for Kveliklumpen i Kveliområdet, i nordboreal vegetasjonssone og svakt oseanisk vegetasjonsseksjon (Moen 1998). Berggrunnen er svært variert, og består vesentlig av kalkglimmerskifer, kalksilikatgneis, fyllitt, glimmerskifer, gabbro og amfibolitt (Roberts 1997). Det har vært utstrakt markaslått i dette området (pers. medd. Torbjørn Haugen). Avgrensingen er vid, og omfatter en rekke større og mindre myrer der mye har vært slått, men der fattige områder antakelig ikke har vært slått. En god del skog er også med, sjøl om avgrensingen er forsøkt gjort slik at skogvegetasjon faller utenfor.

Bakkemyr er dominerende myrmassivtype, og flatmyr forekommer. Noen steder er det tendenser til strengdannelse. Det er noen ganske bratte bakkemyrer her, men helning ble ikke målt. Finndalen har alt i alt mest intermediær vegetasjon, men middelsrik myr finnes flere steder, kanskje vanligst helt i sør og helt i nord. Ekstremrik myr opptrer egentlig bare på mindre partier. Sentralt i vest er det et par områder med mest fattig vegetasjon og en del tuer som skiller seg ut, og som nok ikke har vært særlig attraktivt med tanke på slått. Deler av skogen har engskogpreg slik som på Mårstokkmyran, og i noen lier er det høgstaudeskog. Det ble ført felles artsliste for de seks lokalitetene som ble oppsøkt i Kveliområdet i 2013, og alle arter som listes opp her forekommer ikke nødvendigvis på alle lokalitetene: Svarttopp, tranestarr, klubbestarr, hårstarr, gulstarr, grønnkurle, skogmarihand, engmarihand, breiull, kvitmaure, brudespore, marigras, skogsiv, stortveblad, myskegras, olavsstake, kranskonvall, kvitkurle, dvergjamne, fjellfrøstjerne, myrsauløk, ballblom og gytjeblærerot (*Bartsia alpina*, *Carex adelostoma*, *C. buxbaumii*, *C. capillaris*, *C. flava*, *Coeloglossum viride*, *Dactylorhiza fuchsii*, *D. incarnata* ssp. *incarnata*, *Eriophorum latifolium*, *Galium boreale*, *Gymnadenia conopsea*, *Hierochloe odorata*, *Juncus alpinoarticulatus*, *Listera ovata*, *Milium*

effusum, *Moneses uniflora*, *Polygonatum verticillatum*, *Pseudorchis albida*, *Selaginella selaginoides*, *Thalictrum alpinum*, *Triglochin palustre*, *Trollius europaeus*, *Utricularia intermedia*). Kvitkurle (NT – nær trua) ble funnet to steder i Finndalen. Ett sted langt opp mot Kveliklumpen (VM 3930,5849) i lågvokst vegetasjon i et diffust, rikt kildeframspring, og ett sted i åpen engskog i myrkantvegetasjon på ei bratt bakkemyr langt øst i Finndalen (VM 4020,5791).

Det er hogd en del i området, og det påvirker myrkantene flere steder. Dette vises blant annet gjennom tettere krattoppslag enn i mindre påvirka myrkantvegetasjon. Klarest påvirkning er det kanskje i sør mot Mårstokkmyran, samt i Kveliklumpen. Myra er ellers intakt, men i gjengroing. Den ligger i et åslandskap med skog og myr nordøst for Kvelia. Myrslåtten hadde et stort omfang i dette området.

Verdibegrunnelse: Slåttemyr som er > 50 daa, har noe preg av langvarig hevd, og middels til høgt artsmangfold.

56 Still-Jo-Andersmyra

Kommune Lierne
Naturtype D02 Slåttemyr
Verdi B – viktig
Tilstand 3
UTM VM 389,590
Hoh. 575-660 m

Lokaliteten (se forsidefoto) ble oppsøkt 10.7. 2013 av A. Lyngstad i forbindelse med slåttemyrregistreringer i Nord-Trøndelag 2013-14. Lokaliteten ligger vest for Kveliklumpen i Kveliområdet, i nordboreal vegetasjonssone og svakt oseanisk vegetasjonsseksjon (Moen 1998). Berggrunnen er variert, og består vesentlig av fyllitt, glimmerskifer, grønnstein og amfibolitt (Roberts 1997). Det har vært utstrakt markaslått i dette området (pers. medd. Torbjørn Haugen). Det er avgrenset en stor lokalitet, men det er bare området ved stakkstanga helt i nordvest jeg med sikkerhet kan si har blitt slått.

Storparten av Still-Jo-Andersmyra er bakkemyr, men i nordvest er det et område med flatmyr. Intermediær vegetasjon er dominerende, og middelsrik myr finner vi nesten bare ved stakkstanga i nordvest, i et myrdrag ca. 200 m sørvest for stakkstanga, samt øverst på myra i sørøst. Fattigmyr (dels med tuer) opptrer et par steder, blant annet like vest for stakkstanga. Noen fastmarksholmer er inkludert, disse har mest halvrik skogvegetasjon (engskog), men noen er fattige. Det ble ført felles artsliste for de seks lokalitetene som ble oppsøkt i Kveliområdet i 2013, og alle arter som listes opp her forekommer ikke nødvendigvis på alle lokalitetene: Svarttopp, tranestarr, klubbestarr, hårstarr, gulstarr, grønnkurle, skogmarihand, engmarihand, breiull, kvitmaure, brudespore, marigras, skogsiv, stortveblad, kranskonvall, dvergjamne, fjellfrøstjerne, myrsauløk, ballblom og gytjeblærerot (*Bartsia alpina*, *Carex adelostoma*, *C. buxbaumii*, *C. capillaris*, *C. flava*, *Coeloglossum viride*, *Dactylorhiza fuchsii*, *D. incarnata* ssp. *incarnata*, *Eriophorum latifolium*, *Galium boreale*, *Gymnadenia conopsea*, *Hierochloe odorata*, *Juncus alpinoarticulatus*, *Listera ovata*, *Polygonatum verticillatum*, *Selaginella selaginoides*, *Thalictrum alpinum*, *Triglochin palustre*, *Trollius europaeus*, *Utricularia intermedia*).

Ei høg stakkstang står på ei åpen flatmyr nordvest i lokaliteten. Myra er intakt, men i sterk gjengroing, særlig i sør. I området ved stakkstanga er det lite gjengroing, og myra er jamn og slett. Dette kan tyde på at slåtteaktiviteten var konsentrert til dette området, eller i hvert fall at det var her det ble slått lengst.

Området ved den gamle stakkstanga vil være svært enkelt å slå, her kreves det lite rydding, og vi vil raskt oppnå en god økologisk status. Myra er ikke blant de aller rikeste eller mest produktive slåttemyrene, og på sikt bør slått hvert femte år være tilstrekkelig for å opprettholde en god tilstand. Ved en eventuell oppstart av skjøtsel bør det føres årlig tilsyn de første åra for å se at skjøtselen fungerer som ønsket, og at det for eksempel ikke kommer uønska krattoppslag. Myra ligger i et åslandskap med skog og myr nordøst for Kvelia. Myrslåtten hadde et stort omfang i dette området.

Verdibegrunnelse: Slåttemyr som er > 50 daa, har tydelig preg av langvarig hevd, og middels artsmangfold.

Lauvsjøen-Kjerdelsdalen

57 Hovdmyra

Kommune Lierne
Naturtype D02 Slåttemyr
Verdi C – lokalt viktig
Tilstand 3
UTM VM 378,407
Hoh. 540-560 m

Lokaliteten ble oppsøkt 5.8. 2013 av A. Lyngstad i forbindelse med slåttemyrregistreringer i Nord-Trøndelag 2013-14. Lokaliteten ligger vest for Lauvsjøen, nær oset til Lauvsjøelva, i nordboreal vegetasjonssone og svakt oseanisk vegetasjonsseksjon eller overgangsseksjon (Moen 1998). Berggrunnen består av kvartsitt (Roberts 1997).

Hovdmyra er ei slak bakkemyr med helning mot vest og overveiende intermediær vegetasjon. Det mest produktive arealet ligger i vest, mens det i øst blir mer fattig vegetasjon, inkludert et område dominert av tuer med røsslyng (*Calluna vulgaris*). Disse tuedominerte partiene har antakelig ikke vært slått.

Det har vært utstrakt markaslått i dette området, og denne lokaliteten nevnes eksplisitt (pers. medd. Bolette Bele, kilde Brynolf Kaldal). Myra er intakt og åpen, men er i ferd med å bli noe tuete enkelte steder.

Myra er lett tilgjengelig og vil være enkel å skjøtte siden det er lite krattoppslag, men den har lågere artsmangfold enn mange andre myrer i Lierne. Myra ligger i et stort myrlandskap ved Lauvsjøen, og myrene strekker seg inn i nasjonalparken i sørøst. Myrslåtten hadde et stort omfang i dette området.

Verdibegrunnelse: Slåttemyr som er > 50 daa, har preg av langvarig hevd, og middels artsmangfold.

58 Hølbekkmyran

Kommune Lierne
Naturtype D02 Slåttemyr
Verdi C – lokalt viktig
Tilstand 3
UTM VM 388,410
Hoh. 500-550 m

Lokaliteten ble oppsøkt 5.8. 2013 av A. Lyngstad i forbindelse med slåttemyrregistreringer i Nord-Trøndelag 2013-14. Lokaliteten ligger vest for Lauvsjøen og sør for Lauvsjøelva, i nordboreal vegetasjonssone og svakt oseanisk vegetasjonsseksjon eller overgangsseksjon (Moen 1998). Berggrunnen består av kvartsitt (Roberts 1997).

Hølbekkmyran er store bakkemyrer og flatmyrer med overveiende intermediær vegetasjon, men fattig vegetasjon er også vanlig. Bakkemyr dominerer, og da mest med fastmattevegetasjon, mens mykmatte er vanlig på flatmyr.

Det har vært utstrakt markaslått i dette området, og denne lokaliteten nevnes eksplisitt (pers. medd. Bolette Bele, kilde Brynolf Kaldal). Myrene er intakte, slette og lite gjengrodde. Myra ligger i et stort

myrlandskap ved Lauvsjøen, og myrene strekker seg inn i nasjonalparken i sørøst. Myrslåtten hadde et stort omfang i dette området.

Verdibegrunnelse: Slåttemyr som er > 50 daa, har preg av langvarig hevd, og middels artsmangfold.

59 Tostakkmyra og Snålremsfloen

Kommune Lierne
Naturtype D02 Slåttemyr
Verdi B – viktig
Tilstand 3
UTM VM 385,396
Hoh. 547-590 m

Lokaliteten ble oppsøkt 5.8. 2013 av A. Lyngstad i forbindelse med slåttemyrregistreringer i Nord-Trøndelag 2013-14. Lokaliteten ligger vest for Lauvsjøen og sør for Seterhaugen, i nordboreal vegetasjonssone og svakt oseanisk vegetasjonsseksjon eller overgangsseksjon (Moen 1998). Berggrunnen er variert, og består av amfibolitt, metasandstein, glimmerskifer og glimmergneis (Roberts 1997). Den nordlige delen er befart, mens den sørøstligste delen bare er studert på avstand.

Bakkemyr er dominerende, men flatmyr forekommer også. Tostakkmyra (i nord-nordøst) har rikest vegetasjon, og middelsrik fastmatte er vanligst. Intermediær og fattig vegetasjon blir vanligere mot sør, mens ekstremrik vegetasjon bare forekommer som mindre flekker i nord. Noen arter: Svarttopp, gulstarr, breiull, brudespore og fjellfrøstjerne (*Bartsia alpina*, *Carex flava*, *Eriophorum latifolium*, *Gymnadenia conopsea*, *Thalictrum alpinum*).

Det har vært utstrakt markaslått i dette området, men denne lokaliteten nevnes ikke eksplisitt. Navnet Tostakkmyra tyder imidlertid på at det har vært slått her, og myra er intakt, slett og uten mye krattoppslag. Dette er blant de beste slåttemyrene ved Lauvsjøen, og kan egne seg for skjøtsel. Lokaliteten vil antakelig være relativt enkel å skjøtte. Myra ligger i et stort myrlandskap ved Lauvsjøen, og myrene strekker seg inn i nasjonalparken i sørøst. Myrslåtten hadde et stort omfang i dette området.

Verdibegrunnelse: Slåttemyr som er > 50 daa, har preg av langvarig hevd, og middels til høgt artsmangfold.

60 Myr ved oset til Kjerdelselva

Kommune Lierne
Naturtype D02 Slåttemyr
Verdi C – lokalt viktig
Tilstand 3
UTM VM 392,387
Hoh. 545-550 m

Lokaliteten ble oppsøkt 5.8. 2013 av A. Lyngstad i forbindelse med slåttemyrregistreringer i Nord-Trøndelag 2013-14. Lokaliteten ligger ved innløpsoset til Kjerdelselva i Litjsjøen, i nordboreal vegetasjonssone og svakt oseanisk vegetasjonsseksjon eller overgangsseksjon (Moen 1998). Berggrunnen består av amfibolitt, metasandstein og glimmerskifer (Roberts 1997). Lokaliteten er verna som en del av Lierne nasjonalpark.

Flatmyr med mykmattevegetasjon er dominerende, men i nord er det tendenser til strengdannelse. I nordøst er det middelsrike forhold, mens det meste av myrflata har intermediær vegetasjon. Det er også noe fattigmyr, særlig i sør-sørøst.

Det har vært utstrakt markaslått i dette området, men dette stedet nevnes ikke eksplisitt. Vi vet imidlertid at myrene rundt Lauvsjøen ble mye brukt i slåtten fordi båttransport var enkelt og effektivt, og denne slette myra ville vært attraktiv å slå. Myra er intakt og lite gjengrodd.

Myra er lett tilgjengelig med båt, og vil være enkel å skjøtte siden det er lite krattoppslag, men den har lågere artsmangfold enn mange andre myrer i Lierne. Myra ligger i et stort myrlandskap ved Lauvsjøen, og myrene strekker seg inn i nasjonalparken i sørøst. Myrslåtten hadde et stort omfang i dette området.

Verdibegrunnelse: Slåttemyr som er < 50 daa, har noe preg av langvarig hevd, og middels artsmangfold.

61 Myrer Ø for Kjerdelselva

Kommune Lierne
Naturtype D02 Slåttemyr
Verdi C – lokalt viktig
Tilstand 3
UTM VM 406,389
Hoh. 550-570 m

Lokaliteten ble oppsøkt 5.8. 2013 av A. Lyngstad i forbindelse med slåttemyrregistreringer i Nord-Trøndelag 2013-14. Lokaliteten ligger øst for Kjerdelselva, i et stort myrlandskap mellom Kjerdelsdalen og Luterdalen. Området ligger i nordboreal vegetasjonssone og svakt oseanisk vegetasjonsseksjon eller overgangsseksjon (Moen 1998). Berggrunnen består av glimmergneis, glimmerskifer, metasandstein og amfibolitt (Roberts 1997). Lokaliteten er verna som en del av Lierne nasjonalpark.

Både bakkemyr og flatmyr finnes her, og innenfor avgrensingen av lokaliteten er det mest intermediær og middelsrik vegetasjon. Lokaliteten er ikke særskilt artsrik, men vanlige rikmyrarter som breiull (*Eriophorum latifolium*) forekommer.

Det har vært utstrakt markaslått i dette området, men dette stedet nevnes ikke eksplisitt. Disse slette og relativt produktive myrene ville vært egnet for slått. Myrene har noe tråkkpåvirkning, men er intakte og lite gjengrodde. De ligger i et stort myrlandskap ved Lauvsjøen, og myrene strekker seg inn i nasjonalparken i sørøst. Myrslåtten hadde et stort omfang i dette området.

Verdibegrunnelse: Slåttemyr som er < 50 daa, har noe preg av langvarig hevd, og middels artsmangfold.

62 Myr N for Bengtseteren

Kommune Lierne
Naturtype D02 Slåttemyr
Verdi C – lokalt viktig
Tilstand 3
UTM VM 408,383
Hoh. 560-580 m

Lokaliteten ble oppsøkt 5.8. 2013 av A. Lyngstad i forbindelse med slåttemyrregistreringer i Nord-Trøndelag 2013-14. Lokaliteten ligger øst for Kjerdelselva, i et stort myrlandskap mellom Kjerdelsdalen og Luterdalen. Området ligger i nordboreal vegetasjonssone og svakt oseanisk vegetasjonsseksjon eller overgangsseksjon (Moen 1998). Berggrunnen består av glimmergneis, glimmerskifer, metasandstein og amfibolitt (Roberts 1997). Lokaliteten er verna som en del av Lierne nasjonalpark.

Bakkemyr med låg til middels helning er helt dominerende, og middelsrik vegetasjon er vanligst. Intermediær og ekstremrik vegetasjon finnes i mindre områder. Lokaliteten har et artsinventar vanlig for middelsrik myr, blant annet med dominans av gulstarr og breiull (*Carex flava*, *Eriophorum latifolium*).

Det har vært utstrakt markaslått i dette området, men dette stedet nevnes ikke eksplisitt. Disse slette og relativt produktive myrene ville vært egnet for slått. Myra har noe tråkkpåvirkning, men er i hovedsak intakt, om enn i nokså kraftig gjengroing. Den ligger i et stort myrlandskap ved Lauvsjøen, og myrene strekker seg inn i nasjonalparken i sørøst. Myrslåtten hadde et stort omfang i dette området.

Verdibegrunnelse: Slåttemyr som er < 50 daa, har noe preg av langvarig hevd, og middels artsmangfold.

63 Myrer SV for Bustadmyrin

Kommune Lierne
Naturtype D02 Slåttemyr
Verdi B – viktig
Tilstand 3
UTM VM 415,371
Hoh. 600-640 m

Lokaliteten ble oppsøkt 5.8. 2013 av A. Lyngstad i forbindelse med slåttemyrregistreringer i Nord-Trøndelag 2013-14. Lokaliteten ligger vest for Kjerdelselva et stykke nord for Storbursklumpen, i nordboreal vegetasjonssone og svakt oseanisk vegetasjonsseksjon eller overgangsseksjon (Moen 1998). Berggrunnen består av glimmergneis, glimmerskifer, metasandstein og amfibolitt (Roberts 1997). Lokaliteten er verna, delvis som en del av Lierne nasjonalpark, delvis som Merkesfloen naturreservat.

Både bakkemyr og flatmyr inngår vanlig, kanskje med mer bakkemyr enn flatmyr. I øst, like ved Kjerdelselva, er det rik myrkant- og halvåpen engvegetasjon. Det er en del kratt i dette området, og det kan hende at fastmarksvegetasjonen påvirkes av elva som ligger like ved. Videre mot vest er det flere nokså små myrer (med åpen myrflate) bundet sammen av tre- og krattbevokste myrdrag med myrkantvegetasjon. Av størst interesse er ei lita, åpen myr sentralt i sør. Denne er dominerende middelsrik, men med ekstremrike partier, og med et fint engskogområde rundt en bekk som krysser myra. I vest og nordvest er ei noe større myr, denne er rik i sør, samt flekkvis langs en bekk i nord. Noen arter: Svarttopp, klubbestarr, hårstarr, gulstarr, engmarihand, breiull, brudespore, marigras, kastanjesiv, praktflik, kongsspir, kranskonvall, gulsildre, dvergjamne, fjellfrøstjerne, ballblom og gytjeblærerot (*Bartsia alpina*, *Carex buxbaumii*, *C. capillaris*, *C. flava*, *Dactylorhiza incarnata* ssp. *incarnata*, *Eriophorum latifolium*, *Gymnadenia conopsea*, *Hierochloe odorata*, *Juncus castaneus*, *Lophozia rutheana*, *Pedicularis sceptrum-carolinum*, *Polygonatum verticillatum*, *Saxifraga aizoides*, *Selaginella selaginoides*, *Thalictrum alpinum*, *Trollius europaeus*, *Utricularia intermedia*). Det er ført felles artsliste med Myrer N for Holmtjønna, og det er ikke sikkert alle arter opptrer på denne lokaliteten.

Det har vært utstrakt markaslått i dette området, men dette stedet nevnes ikke eksplisitt. På den rikeste myra sentralt i sør er det rester av noe som kan være ei stakkstang, ved en særlig næringsrik flekk ligger det rester av ei stang eller en rett stamme. Myra er intakt, og i varierende tilstand med tanke på gjengroing, men myra ved den mulige stakkstanga er ganske åpen.

Dette er en av få sannsynlige slåttemyrer innenfor grensene til Lierne nasjonalpark, og jeg vurderer det som den beste skjøtselskandidaten blant myrene som ble oppsøkt innenfor nasjonalparkgrensene i 2013-14. Det er særlig den rike myra med ei mulig stakkstang som peker seg ut. Det vil være en del praktiske utfordringer ved en eventuell skjøtsel, først og fremst fordi myra ligger langt fra veg. Myra ligger i et stort myrlandskap ved Lauvsjøen, og myrene strekker seg inn i nasjonalparken i sørøst. Myrslåtten hadde et stort omfang i dette området.

Verdibegrunnelse: Slåttemyr som er > 50 daa, har noe preg av langvarig hevd, og middels til høgt artsmangfold.

64 Myrer N for Holmtjønna

Kommune Lierne
Naturtype D02 Slåttemyr
Verdi B – viktig
Tilstand 4
UTM VM 406,372
Hoh. 570-650 m

Lokaliteten ble oppsøkt 5.8. 2013 av A. Lyngstad i forbindelse med slåttemyrregistreringer i Nord-Trøndelag 2013-14. Lokaliteten ligger nord for Holmtjønna og Storbursklumpen, i nordboreal vegetasjonssone og svakt oseanisk vegetasjonsseksjon eller overgangsseksjon (Moen 1998). Berggrunnen består av glimmergneis, glimmerskifer, metasandstein og amfibolitt (Roberts 1997). En liten flik av lokaliteten er verna som en del av Lierne nasjonalpark, resten inngår i Merkesfloen naturreservat.

Lokaliteten består av en rekke små og mellomstore bakkemyrer som henger sammen via smale myrdrag, samt et par flatmyrer. Myrkantvegetasjon dekker mye areal. Middelsrik vegetasjon er vanlig og delvis dominerende. Noen arter: Svarttopp, klubbestarr, hårstarr, gulstarr, engmarihand, breiull, brudespore, marigras, kongsspir, kranskonvall, gulsildre, dvergjamne, rosetorvmose, fjellfrøstjerne, ballblom og gytjeblærerot (*Bartsia alpina*, *Carex buxbaumii*, *C. capillaris*, *C. flava*, *Dactylorhiza incarnata* ssp. *incarnata*, *Eriophorum latifolium*, *Gymnadenia conopsea*, *Hierochloe odorata*, *Pedicularis sceptrum-carolinum*, *Polygonatum verticillatum*, *Saxifraga aizoides*, *Selaginella selaginoides*, *Sphagnum warnstorfii*, *Thalictrum alpinum*, *Trollius europaeus*, *Utricularia intermedia*). Det er ført felles artsliste med Myrer SV for Bustadmyrin, og det er ikke sikkert alle arter opptrer på denne lokaliteten.

Det har vært utstrakt markaslått i dette området, men dette stedet nevnes ikke eksplisitt. Myrene er intakte, men i klar gjengroing, og det er ganske mye krattoppslag. Myra i sør-sørøst er kanskje minst gjengrodd. Lokaliteten ligger i et stort myrlandskap ved Lauvsjøen, og myrene strekker seg inn i nasjonalparken i sørøst. Myrslåtten hadde et stort omfang i dette området.

Verdibegrunnelse: Slåttemyr som er > 50 daa, har noe preg av langvarig hevd, og middels til høgt artsmangfold.

Hestkjølmyran

65 Hestkjølmyran

Kommune Lierne
Naturtype D02 Slåttemyr
Verdi B – viktig
Tilstand 3
UTM VM 413,420
Hoh. 500-540 m

Lokaliteten ble oppsøkt 7.8. 2013 av A. Lyngstad i forbindelse med slåttemyrregistreringer i Nord-Trøndelag 2013-14. Lokaliteten ligger nordøst for Elvskøyten, åmotet mellom Lauvsjøelva og Lutra. Området er i nordboreal vegetasjonssone og svakt oseanisk vegetasjonsseksjon eller overgangsseksjon (Moen 1998). Berggrunnen består av kvartsitt, grønnstein og amfibolitt (Roberts 1997).

Dette er et stort slåttemyrlandskap med en rekke store og små myrer (ca. 60 %) i veksling med skogteiger (ca. 40 %). Både bakkemyr og flatmyr opptrer vanlig. Strengmyr finnes, men i svak utforming. Det er også ombrotrof myr her (planmyr), men dette er forsøkt holdt utenfor avgrensingen. Det er forholdsvis mye mykmattevegetasjon, men fastmatte er tross alt vanligst. Middelsrik og intermediær vegetasjon er dominerende, men noe fattigmyr er inkludert. Ekstremrik myr finnes i tilknytning til en rekke rike kilder i et smalt myrdrag sentralt på lokaliteten. Noen arter: Svarttopp, klubbestarr, hårstarr, kjevlestarr, særbustarr, gulstarr, engmarihand, småsivaks, breiull, skavgras,

brudespore, marigras, skogsiv, stjernesildre, stormakkmose, dvergjamne, fjellfrøstjerne, ballblom, gytjeblærerot og stor myrfiol (*Bartsia alpina*, *Carex buxbaumii*, *C. capillaris*, *C. diandra*, *C. dioica*, *C. flava*, *Dactylorhiza incarnata* ssp. *incarnata*, *Eleocharis quinqueflora*, *Eriophorum latifolium*, *Equisetum hyemale*, *Gymnadenia conopsea*, *Hierochloe odorata*, *Juncus alpinoarticulatus*, *Saxifraga stellaris*, *Scorpidium scorpioides*, *Selaginella selaginoides, Thalictrum alpinum*, *Trollius europaeus*, *Utricularia intermedia*, *Viola epipsila*). Mange av ekstremrikindikatorerene finnes bare i tilknytning til kilder i det rikeste myrdraget.

Det har vært utstrakt markaslått i dette området, og denne lokaliteten nevnes eksplisitt (pers. medd. Bolette Bele, kilde Brynolf Kaldal). Myra er intakt, og i varierende tilstand med tanke på gjengroing. Noen steder er det tydelig krattoppslag, mens det andre steder er åpent og slett. Hogst i området påvirker myrkantene noen steder.

Hestkjølmyran har store areal slåttemyr som kan egne seg for skjøtsel. Deler av området ligger nær veg, og vil være nokså enkelt å skjøtte. Det vil kreves en del rydding enkelte steder, men store områder har lite krattoppslag. Myra ligger i et stort myrlandskap sør for Sandsjøen, og myrene strekker seg videre inn i nasjonalparken i sør. Myrslåtten hadde et stort omfang i dette området.

Verdibegrunnelse: Slåttemyr som er > 50 daa, har preg av langvarig hevd, og middels til høgt artsmangfold.

66 Myr SØ for Høgda

Kommune Lierne
Naturtype D02 Slåttemyr
Verdi C – lokalt viktig
Tilstand 3
UTM VM 414,429
Hoh. 530-550 m

Lokaliteten ble oppsøkt 7.8. 2013 av A. Lyngstad i forbindelse med slåttemyrregistreringer i Nord-Trøndelag 2013-14. Lokaliteten ligger sør for Høgda og nordøst for Elvskøyten, åmotet mellom Lauvsjøelva og Lutra. Området er i nordboreal vegetasjonssone og svakt oseanisk vegetasjonsseksjon eller overgangsseksjon (Moen 1998). Berggrunnen består av kvartsitt, men lokaliteten ligger nedstrøms et område med blant annet kalkglimmerskifer og kalksilikatgneis (Roberts 1997).

Intermediær bakkemyr dominerer lokaliteten, men i vest er det et lite område med middelsrik vegetasjon. Noen av de vanlige rikmyrartene som finnes på Hestkjølmyran litt mot sør finnes også her, blant annet breiull (*Eriophorum latifolium*).

Det har vært utstrakt markaslått i dette området, og denne lokaliteten nevnes eksplisitt (pers. medd. Bolette Bele, kilde Brynolf Kaldal). Myra er intakt, men i gjengroing. Den ligger i et stort myrlandskap sør for Sandsjøen, og myrene strekker seg videre inn i nasjonalparken i sør. Myrslåtten hadde et stort omfang i dette området.

Verdibegrunnelse: Slåttemyr som er > 50 daa, har noe preg av langvarig hevd, og middels til lågt artsmangfold.

Kaldvikhøgda

67 Myr ved Kaldvika

Kommune Lierne
Naturtype D02 Slåttemyr
Verdi C – lokalt viktig
Tilstand 4
UTM VM 430,466
Hoh. 425-435 m

Lokaliteten ble oppsøkt 7.8. 2013 av A. Lyngstad i forbindelse med slåttemyrregistreringer i Nord-Trøndelag 2013-14. Lokaliteten ligger vest i Kaldvikhøgda, i mellom- og nordboreal vegetasjonssone og overgangsseksjon (Moen 1998). Berggrunnen består av fyllitt, glimmerskifer, grønnstein og amfibolitt (Roberts 1997). Ekstremrik og middelsrik bakkemyr dominerer denne myra. Noen arter; Svarttopp, klubbestarr, gulstarr, breiull, brudespore og fjellfrøstjerne (*Bartsia alpina*, *Carex buxbaumii*, *Carex flava*, *Eriophorum latifolium*, *Gymnadenia conopsea*, *Thalictrum alpinum*).
Det har vært utstrakt markaslått i dette området, og denne lokaliteten nevnes eksplisitt (pers. medd. Bolette Bele, kilde Brynolf Kaldal). Myra er påvirka av vegen i vest og av det som antakelig er ei gammel grøft om lag midt på myra. På grunn av grøfta framstår deler av myra som nesten intermediær, og det er litt tuete og "rotete" i dette området. En sti/veg brukt i forbindelse med hogst krysser myra i sør. Den sørlige delen er i klar gjengroing, mens tilstanden er bedre på den nordlige delen.

Verdibegrunnelse: Slåttemyr som er < 50 daa, har noe preg av langvarig hevd, og middels til høgt artsmangfold.

68 Myr N for Hestkjølelva

Kommune Lierne
Naturtype D02 Slåttemyr
Verdi A – svært viktig
Tilstand 3
UTM VM 440,447
Hoh. 415-470 m

Lokaliteten ble oppsøkt 7.8. 2013 av A. Lyngstad i forbindelse med slåttemyrregistreringer i Nord-Trøndelag 2013-14. Lokaliteten ligger ved Hestkjølelva sør i Kaldvikhøgda, i mellom- og nordboreal vegetasjonssone og overgangsseksjon (Moen 1998). Berggrunnen består av kalkglimmerskifer og kalksilikatgneis (Roberts 1997). Det er bare området i vest som er befart, og avgrensingen i øst er basert på ortofoto og angivelse av slåttemyrene i området på kart (pers. medd. Bolette Bele, kilde Brynolf Kaldal).

Ved vegen i øst er det noe flatmyr, men bakkemyr er ellers helt dominerende. Det er en mosaikk mellom skogteiger og myr, og det er mye myrkantvegetasjon. Langs et sig sentralt på myra er det mykmatte- og løsbunnvegetasjon, men fastmatte er vanligst ellers. Ekstremrik og middelsrik vegetasjon dominerer på det undersøkte arealet. Småull (*Eriophorum gracile*) er rødlista i kategorien EN – sterkt trua, og ble funnet med noen titalls blomstrende skudd i ekstremrik mykmatte- og løsbunnvegetasjon ved et sig nær vegen i vest. Andre arter: Svarttopp, myrstjernemose, særbustarr, gulstarr, myrgittermose, engmarihand, duskull, breiull, stormakkmose, fjellfrøstjerne, myrsauløk og stor myrfiol (*Bartsia alpina*, *Campylium stellatum*, *Carex dioica*, *C. flava*, *Cinclidium stygium*, *Dactylorhiza incarnata* ssp. *incarnata*, *E. angustifolium*, *E. latifolium*, *Scorpidium scorpioides*, *Thalictrum alpinum*, *Triglochin palustre*, *Viola epipsila*).

Det har vært utstrakt markaslått i dette området, og denne lokaliteten nevnes eksplisitt (pers. medd. Bolette Bele, kilde Brynolf Kaldal). Myra har antakelig noen kjørespor, men virker ellers intakt. Forekomsten av småull vil antakelig dra fordel av slått, og skjøtsel bør vurderes. Myra ligger nær veg, og eventuell skjøtsel vil være enkel å gjennomføre i så måte. Det er en del krattoppslag som vil kreve rydding, og myra er antakelig middels krevende å skjøtte. Myra ligger i et stort myrlandskap øst for Sandsjøen, og myrslåtten hadde et stort omfang i dette området.

Verdibegrunnelse: Slåttemyr som er > 50 daa, har noe preg av langvarig hevd, forekomst av småull (EN), og ellers høgt artsmangfold.

Pålfjellet-Storåa

69 Myr NØ for Estilseteren

Kommune Lierne
Naturtype D02 Slåttemyr
Verdi C – lokalt viktig
Tilstand 4
UTM VM 449,248
Hoh. 560-570 m

Lokaliteten ble oppsøkt 6.8. 2013 av A. Lyngstad i forbindelse med slåttemyrregistreringer i Nord-Trøndelag 2013-14. Lokaliteten ligger nær Storåa, nordøst for Estilseteren, i nordboreal vegetasjonssone og svakt oseanisk vegetasjonsseksjon eller overgangsseksjon (Moen 1998). Berggrunnen består av glimmergneis, glimmerskifer, metasandstein og amfibolitt (Roberts 1997).

Slak bakkemyr dominerer, men deler av myra kan klassifiseres som flatmyr. Vegetasjonen er for det meste fattig eller intermediær. Myra er ikke særlig artsrik, og noen få skudd gulstarr (*Carex flava*) er det rikeste floristiske innslaget.

Det står ei stakkstang på denne myra, og det er i tillegg rester etter tre eldre stenger på samme sted, inntil 25 cm fra den som fortsatt står. Dette tyder på at myra har vært slått i lang tid. Myra har noe tråkkpåvirkning i nordvestkant, men er ellers intakt. Den er i kraftig gjengroing med oppslag av bjørk og tuedannelse. Myra ligger i et stort myrlandskap inn mot Lierne nasjonalpark i Sørli. Myrslåtten hadde et nokså stort omfang i dette området.

Verdibegrunnelse: Slåttemyr som er < 50 daa, har noe preg av langvarig hevd, og lågt artsmangfold.

70 Myr NV for Bengttjønna

Kommune Lierne
Naturtype D02 Slåttemyr
Verdi C – lokalt viktig
Tilstand 4
UTM VM 461,270
Hoh. 640-670 m

Lokaliteten ble oppsøkt 6.8. 2013 av A. Lyngstad i forbindelse med slåttemyrregistreringer i Nord-Trøndelag 2013-14. Lokaliteten ligger nær Storåa ved Vestgårdsseteren, i nordboreal vegetasjonssone og svakt oseanisk vegetasjonsseksjon eller overgangsseksjon (Moen 1998). Berggrunnen består av glimmerskifer og amfibolitt (Roberts 1997).

Dette er ei bakkemyr med fattig og intermediær vegetasjon. Myra er intakt men i gjengroing. Myra ligger i et stort myrlandskap inn mot Lierne nasjonalpark i Sørli. Myrslåtten hadde et nokså stort omfang i dette området.

Verdibegrunnelse: Slåttemyr som er < 50 daa, har noe preg av langvarig hevd, og lågt artsmangfold.

71 Flatlifloen

Kommune Lierne
Naturtype D02 Slåttemyr
Verdi C – lokalt viktig
Tilstand 3
UTM VM 462,276
Hoh. 640-670 m

Lokaliteten ble oppsøkt 6.8. 2013 av A. Lyngstad i forbindelse med slåttemyrregistreringer i Nord-Trøndelag 2013-14. Lokaliteten ligger øst for Mustjønnklumpen, i nordboreal vegetasjonssone og svakt oseanisk vegetasjonsseksjon eller overgangsseksjon (Moen 1998). Berggrunnen består av metasandstein, glimmerskifer og amfibolitt (Roberts 1997). Lokaliteten har bakkemyr i vest og flatmyr i øst. Vegetasjonen varierer fra fattig til middelsrik, og intermediær myr dekker mest areal. Den rikeste vegetasjonen finner vi nederst i bakkemyrene der de flater ut mot øst. Noen arter: Hårstarr (liten populasjon), gulstarr og kongsspir (*Carex capillaris*, *C. flava*, *Pedicularis sceptrum-carolinum*).

Myra er intakt men i noe gjengroing. Den ligger i et stort myrlandskap inn mot Lierne nasjonalpark i Sørli. Myrslåtten hadde et nokså stort omfang i dette området.

Verdibegrunnelse: Slåttemyr som er > 50 daa, har noe preg av langvarig hevd, og middels til lågt artsmangfold.

72 Pålfjellfloen

Kommune Lierne
Naturtype D02 Slåttemyr
Verdi C – lokalt viktig
Tilstand 3
UTM VM 467,279
Hoh. 650-690 m

Lokaliteten ble oppsøkt 6.8. 2013 av A. Lyngstad i forbindelse med slåttemyrregistreringer i Nord-Trøndelag 2013-14. Lokaliteten ligger ved Storåa et stykke øst for Mustjønnklumpen, i nordboreal vegetasjonssone og svakt oseanisk vegetasjonsseksjon eller overgangsseksjon (Moen 1998). Berggrunnen består av metasandstein, glimmerskifer og amfibolitt (Roberts 1997). Den nordøstlige halvdelen av lokaliteten er verna som en del av Lierne nasjonalpark.

De sørvestlige delene består av flatmyr og strengmyr, og mot øst og nord dominerer bakkemyr. På strengmyra har strengene intermediær fastmattevegetasjon og flarkene mykmattevegetasjon. Høgstarrvegetasjon forekommer. Fattig og middelsrik vegetasjon finnes noen steder. Bakkemyrene har stort sett intermediær fastmattevegetasjon.

Myra er intakt men i noe gjengroing. Den ligger i et stort myrlandskap inn mot Lierne nasjonalpark i Sørli. Myrslåtten hadde et nokså stort omfang i dette området.

Verdibegrunnelse: Slåttemyr som er > 50 daa, har noe preg av langvarig hevd, og middels til lågt artsmangfold.

Vedlegg 2 Artsobservasjoner

Liste over karplanter (krysslister) på noen lokaliteter oppsøkt i forbindelse med kartlegging av slåttemyr i Nord-Trøndelag i 2013 og 2014. Lokalitetsnumre i parentes. En samleliste for området rundt Raudfjellet ved Grønningen (Snåsa) er tatt med, likeså en liste for Stormyra ved Berglia (Lierne) som etter nærmere vurdering ikke ble inkludert som slåttemyrlokalitet.

Vitenskapelig navn	**Norsk navn**	**Teodorslættet og Furruhattslættet (17)**	**Kolvslættet og Litjhallartjønna (18-19)**	**Myrer ved Eggensetra (23)**	**Buslætthallan og Finntjønnslættet (26-27)**	**Heggsjøseterområdet (28-29)**	**Dælislåtten og Storlislættet (30-31)**	**Samleliste Grønningen-Raudfjellet**	**Nølmyrin (40)**	**Tjallia (41-45)**	**Dalslåtten (46)**	**Karislåtten og myr N for Karislåtten (47-48)**	**Kjerrstakkslættet (50)**	**Storfloen – Kveliklumpen (51-56)**	**Lauvsjøelva – Kjerdelsdalen (57-64)**	**Hestkjølmyran (65-66)**	**Stormyra ved Berglia**
Karsporeplanter																	
Asplenium viride	Grønnburkne							s									
Athyrium filix-femina	Skogburkne	x	x	x	x	x	x	x		x	x						
Blechnum spicant	Bjønnkam				x	x					x						
Cystopteris fragilis	Skjørlok									x							
Equisetum fluviatile	Elvesnelle	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Equisetum hyemale	Skavgras															x	
Equisetum palustre	Myrsnelle	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Equisetum sylvaticum	Skogsnelle		x	x	x	x	x	x		x	x	x		x	x		x
Gymnocarpium dryopteris	Fugletelg	x	x	x	x	x	x	x		x	x				x		
Huperzia selago coll.	Lusegras		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x			x	x	
Lycopodium annotinum ssp. *annotinum*	Stri kråkefot	x	x	x	x	x	x	x		x	x				x		
Phegopteris connectilis	Hengeving			x	x	x									x		
Selaginella selaginoides	Dvergjamne	x	x	x	x	x	x	x		x	x			x	x	x	
Bartrær																	
Juniperus communis	Einer	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Picea abies	Gran	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Pinus sylvestris	Furu	x	x	x	x		x	x	x	x					x	x	
Enfrøblada karplanter																	
Agrostis capillaris	Engkvein	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x			x	x	
Anthoxanthum nipponicum	Fjellgulaks	x	x	x	x	x	x	x									
Anthoxanthum odoratum	Gulaks	x	x	x				x	x	x	x	x			x	x	x
Avenella flexuosa	Smyle	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x	x	x	x
Calamagrostis neglecta coll.	Smårøyrkvein											x	x	x	x	x	
Calamagrostis phragmitoides	Skogrørkvein		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Carex adelostoma	Tranestarr	x	x					x		x	x			x			
Carex appropinquata	Taglstarr									x							
Carex bigelowii	Stivstarr	x		x		x											
Carex buxbaumii	Klubbestarr				x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Carex canescens	Gråstarr							x	x	x	x	x	x		x	x	
Carex capillaris	Hårstarr	x		x	x		x	x		x				x	x	x	

Vitenskapelig navn	Norsk navn	Teodorslættet og Furruhattslættet (17)	Kolvslættet og Litjhallartjønna (18-19)	Myrer ved Eggensetra (23)	Buslætthallan og Finntjønnslættet (26-27)	Heggsjøseterområdet (28-29)	Dælislåtten og Storlislættet (30-31)	Samleliste Grønningen-Raudfjellet	Nølmyrin (40)	Tjallia (41-45)	Dalslåtten (46)	Karislåtten og myr N for Karislåtten (47-48)	Kjerrstakkslættet (50)	Storfloen – Kveliklumpen (51-56)	Lauvsjøelva – Kjerdelsdalen (57-64)	Hestkjølmyran (65-66)	Stormyra ved Berglia
Carex chordorrhiza	Strengstarr		x	x	x	x		x		x		x	x	x	x	x	
Carex demissa	Grønnstarr													x			
Carex diandra	Kjevlestarr											x				x	
Carex dioica	Særbustarr		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x			x	
Carex echinata	Stjernestarr	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Carex flava	Gulstarr	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Carex hostiana	Engstarr							x									
Carex lasiocarpa	Trådstarr	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Carex leporina	Harestarr			x													
Carex limosa	Dystarr		x	x		x	x	x		x		x	x	x	x	x	
Carex nigra	Slåttestarr			x	x												
Carex nigra var. *juncea*	Stolpestarr					x					x	x	x		x	x	
Carex nigra var. *nigra*	Slåttestarr	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Carex pallescens	Bleikstarr	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x			
Carex panicea	Kornstarr	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x			x	x	x	x
Carex pauciflora	Sveltstarr	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x	x	x	x
Carex paupercula	Frynsestarr	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Carex rostrata	Flaskestarr	x	x	x	x	x	x	x	x		x	x	x	x	x	x	x
Carex rotundata	Rundstarr									cf							
Carex vaginata	Slirestarr	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x	x	x	x
Carex vesicaria	Sennegras					x			x	x	x	x	x	x	x	x	
Coeloglossum viride	Grønnkurle				x	x	x							x			
Corallorhiza trifida	Korallrot	x		x				x				x			x		
Dactylorhiza fuchsii	Skogmarihand				x	x	x			x		x		x			x
Dactylorhiza incarnata ssp. *incarnata*	Engmarihand	x	x		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Dactylorhiza lapponica	Lappmarihand									x							
Dactylorhiza maculata	Flekkmarihand	x		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Deschampsia cespitosa	Sølvbunke	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x	x	x	x
Eleocharis quinqueflora	Småsivaks			cf		x				x						x	
Eriophorum angustifolium	Duskull	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Eriophorum gracile	Småull											S					
Eriophorum latifolium	Breiull	x	x	x	x	x	x	x	x	x				x	x	x	x
Eriophorum vaginatum	Torvull	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Festuca ovina	Sauesvingel	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x			x	x	
Festuca rubra coll.	Rødsvingel			x	x			x			x			x			
Gymnadenia conopsea	Brudespore				x		x	x	x	x				x	x	x	
Hammarbya paludosa	Myggblom												x				
Hierochloe odorata	Marigras			x		x		x						x	x	x	
Juncus alpinoarticulatus	Skogsiv		x	x	x	x	x	x						x		x	
Juncus biglumis	Tvillingsiv		x		x	x		x									
Juncus castaneus	Kastanjesiv					x									x		
Juncus filiformis	Trådsiv			x	x	x		x		x		x	x		x	x	x
Juncus triglumis	Trillingsiv					cf											

Vitenskapelig navn	Norsk navn	Teodorslættet og Furruhattslættet (17)	Kolvslættet og Litjhallartjønna (18-19)	Myrer ved Eggensetra (23)	Buslætthallan og Finntjønnslættet (26-27)	Heggsjøseterområdet (28-29)	Dælislåtten og Storlislættet (30-31)	Samleliste Grønningen-Raudfjellet	Nølmyrin (40)	Tjallia (41-45)	Dalslåtten (46)	Karislåtten og myr N for Karislåtten (47-48)	Kjerrstakkslættet (50)	Storfloen – Kveliklumpen (51-56)	Lauvsjøelva – Kjerdelsdalen (57-64)	Hestkjølmyran (65-66)	Stormyra ved Berglia
Listera cordata	Småtveblad									x							
Listera ovata	Stortveblad			x	x		x	x	x	x				x			
Luzula multiflora coll.	Engfrytle	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x	x	x	x
Luzula pilosa	Hårfrytle	x		x		x		x									
Maianthemum bifolium	Maiblom			x		x		x		x		x				x	
Melica nutans	Hengeaks		x		x	x		x	x	x				x		x	
Milium effusum	Myskegras									x				x			
Molinia caerulea	Blåtopp	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Nardus stricta	Finnskjegg	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x	x	x	x
Narthecium ossifragum	Rome	x	x	x	x	x	x	x	x	x							
Paris quadrifolia	Firblad									x					x		
Phleum alpinum	Fjelltimotei			x	x	x		x		x							
Phragmites australis	Takrør							x									
Platanthera bifolia	Nattfiol					x											
Poa sp.	Rapp							s					x				
Poa annua	Tunrapp			x													
Polygonatum verticillatum	Kranskonvall					x	x	x	x	x				x	x		
Pseudorchis albida	Kvitkurle					x								x			
Scheuchzeria palustris	Sivblom		x		x	x		x		x				x	x		
Sparganium sp.	Piggknoppart															x	
Tofieldia pusilla	Bjønnbrodd	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x	x	x	x
Trichophorum alpinum	Sveltull	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Trichophorum cespitosum ssp. *cespitosum*	Bjønnskjegg	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Triglochin palustre	Myrsauløk							x		x			x	x			
Tofrøblada karplanter																	
Achillea millefolium	Ryllik							x									
Aconitum lycoctonum ssp. *septentrionale*	Vanlig tyrihjelm								x	x				x	x	x	
Alchemilla vulgata coll.	Marikåpe			x	x	x	x	x	x	x		x			x		
Alnus incana coll.	Gråolder							x		x		x	x	x			
Andromeda polifolia	Kvitlyng	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x	x	
Anemone nemorosa	Kvitveis		x	x	x		x	x	x	x		x		x			x
Angelica sylvestris	Sløke	x	x	x	x	x		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Antennaria dioica	Kattefot							x									
Anthriscus sylvestris	Hundekjeks									x						x	
Bartsia alpina	Svarttopp	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x	x	x	x
Betula nana	Dvergbjørk	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Betula pubescens	Bjørk	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Bistorta vivipara	Harerug	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x		x	x	x	x
Calluna vulgaris	Røsslyng	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
Caltha palustris	Soleihov			x		x	x	x	x	x	x	x		x		x	
Campanula rotundifolia	Blåklokke		x					x									
Cerastium fontanum coll.	Vanlig arve					x											

Vitenskapelig navn	Norsk navn	Teodorslættet og Furruhattslættet (17)	Kolvslættet og Litjhallartjønna (18-19)	Myrer ved Eggensetra (23)	Buslætthallan og Finntjønnslættet (26-27)	Heggsjøseterområdet (28-29)	Dælislåtten og Storlislættet (30-31)	Samleliste Grønningen-Raudfjellet	Nølmyrin (40)	Tjallia (41-45)	Dalslåtten (46)	Karislåtten og myr N for Karislåtten (47-48)	Kjerrstakkslættet (50)	Storfloen – Kveliklumpen (51-56)	Lauvsjøelva – Kjerdelsdalen (57-64)	Hestkjølmyran (65-66)	Stormyra ved Berglia
Chamaepericlymenum suecicum	Skrubbær	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x	x	x
Chamerion angustifolium	Geitrams			x		x				x			x		x		x
Cicerbita alpina	Turt					x				x		x		x	x		x
Cirsium heterophyllum	Kvitbladtistel			x	x	x	x	x	x	x		x			x	x	
Cirsium palustre	Myrtistel											x	x		x	x	
Comarum palustre	Myrhatt	x		x		x	x	x		x		x	x	x	x	x	
Crepis paludosa	Sumphaukeskjegg			x		x	x	x		x	x	x	x	x	x	x	x
Drosera longifolia	Smalsoldogg	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Drosera rotundifolia	Rundsoldogg		x	x	x		x			x		x	x	x		x	x
Empetrum nigrum coll.	Krekling	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Epilobium alsinifolium	Kildemjølke									x							
Epilobium davuricum	Linmjølke									x							
Epilobium sp.	Mjølke					x			x			x			x		x
Euphrasia sp.	Øyentrøstart															x	
Euphrasia wettsteinii	Fjelløyentrøst	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x	x		x
Euphrasia hyperborea	Tromsøyentrøst									cf							
Filipendula ulmaria	Mjødurt	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
Galium boreale	Kvitmaure	x		x		x	x	x						x			
Galium palustre	Myrmaure			x		x	x						x	x	x	x	
Galium uliginosum	Sumpmaure					x											
Geranium sylvaticum	Skogstorkenebb	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Geum rivale	Enghumleblom	x	x	x		x		x		x		x	x		x	x	
Hieracium sp.	Svæve	x		x	x	x	x	x							x		
Leontodon autumnalis coll.	Følblom	x	x	x	x	x	x	x		x					x	x	
Linnaea borealis	Linnea							x		x					x		
Lobelia dortmanna	Botnegras	S						x									
Melampyrum pratense	Stormarimjelle									x							
Melampyrum sylvaticum	Småmarimjelle		x	x		x	x	x	x	x	x	x		x	x		
Menyanthes trifoliata	Bukkeblad	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Moneses uniflora	Olavsstake									x				x			
Myosotis decumbens	Fjellminneblom									x							
Nymphae alba coll.	Kvit nøkkerose														x		
Omalotheca norvegica	Setergråurt					x				x					x		
Omalotheca sylvatica	Skoggråurt					x											
Orthilia secunda	Nikkevintergrønn	x	x	x	x	x	x	x		x				x			
Oxalis acetosella	Gjøksyre							x		x					x	x	
Oxycoccus microcarpus	Stortranebær								x	x		x	x	x		x	
Oxycoccus palustris	Småtranebær												x				
Parnassia palustris	Jåblom	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x	x	x	x	x	x
Pedicularis palustris	Myrklegg	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Pedicularis sceptrum-carolinum	Kongsspir			x				x							x		
Petasites frigidus	Fjellpestrot					x	x		x	x		x		x	x	x	
Pinguicula vulgaris	Tettegras	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

Vitenskapelig navn	Norsk navn	Teodorslættet og Furruhattslættet (17)	Kolvslættet og Litjhallartjønna (18-19)	Myrer ved Eggensetra (23)	Buslætthallan og Finntjønnslættet (26-27)	Heggsjøseterområdet (28-29)	Dælislåtten og Storlislættet (30-31)	Samleliste Grønningen-Raudfjellet	Nølmyrin (40)	Tjallia (41-45)	Dalslåtten (46)	Karislåtten og myr N for Karislåtten (47-48)	Kjerrstakkslættet (50)	Storfloen – Kveliklumpen (51-56)	Lauvsjøelva – Kjerdelsdalen (57-64)	Hestkjølmyran (65-66)	Stormyra ved Berglia
Plantago major coll.	Groblad							x									
Potentilla erecta	Tepperot	x	x	X	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Prunella vulgaris	Blåkoll							x									
Pyrola minor	Perlevintergrønn	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x				x	
Pyrola rotundifolia	Legevintergrønn			x	x				x	x	x	x	x		x	x	
Ranunculus acris coll.	Engsoleie		x	x	x	x	x	x		x		x		x	x	x	
Rhinanthus minor coll.	Småengkall	x	x	x		x	x	x	x	x					x	x	
Rubus chamaemorus	Molt	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Rubus saxatilis	Tågebær	x	x	x	x	x	x	x	x	x				x	x	x	
Rumex acetosa coll.	Engsyre		x	x		x	x	x		x		x			x	x	
Salix caprea coll.	Selje	x						x	x	x	x	x			x		
Salix glauca coll.	Sølvvier	x	x	x		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Salix herbacea	Musøre							x									
Salix lapponum	Lappvier					x	x										
Salix myrsinifolia coll.	Svartvier						x	x			x					x	
Salix pentandra	Istervier												x				
Salix phylicifolia	Grønnvier									x							
Saussurea alpina	Fjelltistel		x			x	x	x	x	x		x	x	x	x	x	x
Saxifraga aizoides	Gulsildre				x										x		
Saxifraga stellaris	Stjernesildre					x										x	
Solidago virgaurea	Gullris	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x			x	x	x	x
Sorbus aucuparia coll.	Rogn				x	x	x	x		x				x	x		x
Stellaria borealis	Fjellstjerneblom			x							x						
Stellaria nemorum	Skogstjerneblom													x	x		
Succisa pratensis	Blåknapp		x	x		x	x	x									
Taraxacum sp.	Løvetann			x				x		x		x					
Thalictrum alpinum	Fjellfrøstjerne	x	x	x	x	x	x	x	x	x				x	x	x	x
Trientalis europaea	Skogstjerne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Trollius europaeus	Ballblom								x	x		x		x	x	x	
Urtica dioica coll.	Stornesle							x									
Utricularia intermedia	Gytjeblærerot									x		x	x	x	x	x	
Vaccinium myrtillus	Blåbær	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
Vaccinium uliginosum	Blokkebær	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
Vaccinium vitis-idaea	Tyttebær	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x			x	x	x	
Valeriana sambucifolia coll.	Vendelrot					x	x		x	x	x					x	
Veronica officinalis	Legeveronika			x		x											
Viola biflora	Fjellfiol				x	x	x	x	x	x		x					
Viola epipsila	Stor myrfiol		x				x	x								x	
Viola palustris	Myrfiol	x	x	x		x	x	x	x	x	x		x	x	x	x	x
Viola riviniana	Skogfiol							x									
Antall arter:		**80**	**89**	**111**	**96**	**124**	**102**	**131**	**87**	**133**	**75**	**93**	**65**	**98**	**112**	**106**	**61**

Vedlegg 3 Befaring av slåttemyrer på Myrmo, Røyrvik kommune juli 2014

NTNU
Vitenskapsmuseet
Seksjon for naturhistorie

Vår dato	Vår referanse
03.11.2014	2013/11160
Deres dato	Deres referanse
03.11.2014	2011/659

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag,
Miljøvernavdelingen
v/ Gry Tveten Aune
P.b. 2600
7734 Steinkjer

Notat

Befaring av slåttemyrer på Myrmo, Røyrvik kommune 14.7. 2014

Slåttemyrene på Myrmo i Hudningsdalen, Røyrvik kommune ble befart 14.7. 2014. På Myrmo er det flere slåttemyrer med høg verdi nær garden (se Lyngstad et al. 2012), og de siste par åra har slåtten blitt tatt opp igjen. Det er gardfolket på Myrmo som driver skjøtselen, og hensikten med befaringa var å møtes for å høre hvilke erfaringer de har gjort seg med skjøtselen, og å gi råd om videre skjøtsel som en oppfølging av eksisterende skjøtselsplan. Deltakere på befaringa var de som gjennomfører skjøtselsarbeidet; grunneier Janne B. Johansen, Jon Johansen og Torbjørn Haugen, samt Gry Tveten Aune fra Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, Miljøvernavdelingen og Anders Lyngstad fra NTNU Vitenskapsmuseet (VM). VM er engasjert som faglige rådgivere for slåttemyr i handlingsplan for slåttemark i Nord-Trøndelag.

Det har blitt rydda og slått et imponerende stort areal på Kustakkslettet, Femstakkmyra og Øverfossmyra (naturbaselokaliteter BN00084894 Kustakkslettet og Femstakkmyra og BN00084926 Øverfossmyra) siden 2012 (se figur 1-3). Både rydding og slått er generelt gjennomført på en god måte. Jon Johansen var med på slåtten som ungdom, og det er av stor verdi at han kan bidra med kunnskap om hvor og hvordan det ble slått på Myrmo. Det er (på landsbasis) særs få områder der vi har så god kontinuitet i tradisjonen med myrslått som på Myrmo. Dette er en kvalitet det bør legges vekt på. Det er satt opp flere nye stakkstenger på myrene, og de har blitt plassert der det stod gamle stakkstenger fra før.

Det er vanligvis mest arbeid med å slå myrkantene, og noen steder kan det med fordel slås lenger ut i kanten neste gang det slås. Det er helt vanlig med slike justeringer undervegs, og det har blitt gjort (og gjøres fortsatt) ved skjøtsel av slåttemyr både i Øvre Forra og Sølendet naturreservater. Jeg

Postadresse 7491 Trondheim
Org.nr. 974 767 880
E-post: post@vm.ntnu.no
Besøksadresse Erling Skakkes gate 47 Trondheim
Telefon + 47 73 59 21 45
Telefaks + 47 73 59 22 49
Saksbehandler Anders Lyngstad Tlf: + 47 73 59 22 58

Årets museum i Norge 2010 http://www.ntnu.no/vitenskapsmuseet

All korrespondanse som inngår i saksbehandling skal adresseres til saksbehandlende enhet ved NTNU og ikke direkte til enkeltpersoner. Ved henvendelse vennligst oppgi referanse.

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet

Vår dato 03.11.2014 Vår referanse 2013/11160

Figur 1. Femstakkmyra ved Myrmo med gammel stakkstang. Foto A. Lyngstad 14.7. 2014.

anbefaler å gå gradvis og forsiktig fram ved rydding, og det er oftest langt å foretrekke å rydde kantene litt etter litt framfor å gå løs på et stort areal med en gang. Når et område først er rydda og slått er det viktig å følge opp skjøtselen, og ved å gå gradvis fram er det mindre sjanse for å gape over for mye.

Det har blitt brukt maskinelt utstyr ved skjøtselen på Myrmo, blant annet en liten og lett traktor og firhjuling. Faste myrteiger (fastmatte og myrkanter) tåler vanligvis en del kjøring, mens blautere områder (mykmatte) ikke tåler kjøring særlig godt. Et vesentlig moment for å unngå langvarige skader på myra er å ikke bryte gjennom vegetasjonsdekket. Så lenge dette er intakt kan plantene hente seg inn relativt raskt, og kjørespor vil forsvinne i løpet av nokså kort tid. På Myrmo tror jeg sporene etter kjøringa for det meste vil forsvinne i løpet av noen få år, men noen steder kan det være på grensen til å bli mer langvarige skader. Dette er på noen blaute partier samt der det er kjørt mye, for eksempel i myrkanten østover fra der vegen slutter. Kjøring bør begrenses, og i hvert fall i blaute perioder. Når myra er tørr tåler den vesentlig mer kjøring enn når det er bløtt etter regnvær

eller i snøsmeltinga. Det er vanligvis på plane områder (flatmyr) at det lettest blir varige kjørespor (ofte nokså blaut myr), bakkemyrer er ofte tørrere og med mer kompakt torv som tåler mer.

Figur 2. Deler av Kustakkslettet ved Myrmo med ny stakkstang. Foto A. Lyngstad 14.7. 2014.

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet

Vår dato 03.11.2014 Vår referanse 2013/11160

Figur 3. Øverfossmyra ved Myrmo med ny stakkstang. Foto A. Lyngstad 14.7. 2014.

For å gjennomføre slåtten på en praktisk og effektiv måte er vi avhengige av motorisert redskap, og noe kjøring vil det uansett bli. Jeg tror det vil være en fordel å etablere noen kjøretraséer på Myrmo, i hvert fall på Kustakkslettet og Femstakkmyra. Slike traséer har blitt etablert på Sølendet for å begrense kjøring på myrene. Traséene bør så langt som mulig legges over fastmark (skog, hei, eng, bergknauser) siden dette er vegetasjon som vanligvis tåler kjøring bedre. Langs en slik trasé må det kanskje ryddes noe, men det bør ikke planeres, graves eller grøftes. Hvis det virker nødvendig å planere eller lignende bør traséen heller legges om (hvis det går an). Det er i hvert fall én bekk i området som kan være problematisk å krysse, og her foreslår jeg at det settes opp ei enkel bru eller en klopp i tilknytning til en kjøretrasé. Jon Johansen nevnte at det har vært ei bru over denne bekken før, og det kan være fornuftig å plassere brua samme sted hvis det ellers passer med en kjøretrasé. Erlend Skutberg og Tom Johansen i Statens naturoppsyn har erfaring med slått i utmark og transport av maskinelt utstyr, og jeg anbefaler å kontakte disse to for å få råd om trasévalg, dimensjonering på klopp/bru o.l.

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet

Vår dato 03.11.2014 Vår referanse 2013/11160

Figur 4. Deler av Kustakkslettet med bekken i det området den har tatt nytt leie. Den røde, stipla linje markerer forslag til plassering av ei grøft for å lede vatnet tilbake i det opprinnelige leiet.

På Kustakkslettet er det en bekk som har tatt seg et nytt leie over myra i løpet av de siste ti-tjue åra. Den fulgte tidligere et markert leie der den meandrerte over myra fra øst mot vest, litt nord for midten på myra. I dag tømmes mesteparten av vatnet ut over den sørlige delen av myra, der det delvis følger et lite definert leie som i et område har en del flarkgjøler (vassfylte forsenkninger i jordvassmyr som er oppstått sekundært, noe som skiller dem fra tjønner). Den sørlige delen av Kustakkslettet framstår som blaut, og mykmatte-arter dominerer. Dette var ifølge Jon Johansen ei viktig slåttemyr, og den var i tida med slått atskillig tørrere. Slik Kustakkslettet framstår i dag vil det være upraktisk å slå, og det er også en risiko for at det oppstår kjøreskader. Siden dette skyldes en nylig endring av bekken mener jeg det kan forsvares å forsøke å lede vatnet tilbake i det opprinnelige leiet. Dette må imidlertid gjøres på en skånsom måte, og med minst mulig inngrep. Jeg foreslår å grave ei kort grøft (10-20 m) for hand fra det nye leiet og ned i det gamle. Ved befaringen synes jeg det så ut til at det opprinnelige leiet var fylt opp av sand og grus i en strekning nedenfor der bekken har tatt en ny veg ut på myra, mens det nye leiet virker greit i om lag 10-20 m før vatnet renner utover myra. Jeg tror det kan være fornuftig å legge grøfta fra der det nye leiet blir diffust, og

på skrå tilbake til det opprinnelige leiet. Dette er antydet i figur 4, men jeg er usikker på om det er det eksakt riktige stedet som er avmerket (det kan være et lite stykke lenger vest). Den som utfører jobben må vurdere om dette er det optimale stedet. Årsaken til at jeg ikke anbefaler å bare grave opp det gamle leiet er at jeg tror det er ganske stor mulighet for at bekken vil ta det nye leiet om igjen. Graving bør skje med spade, både fordi ei gravemaskin vil sette spor, og fordi det ikke bør graves mer enn det en mann enkelt får til med en spade. Jeg foreslår å stikke ut torvstykker og legge dem opp på sørvestsida av grøfta, slik vil de virke noe demmende, og kanskje forhindre at bekken bryter gjennom når det er flom. Dette vil da minne om en hafell (hafelle = gjerde) som blant annet ble brukt for å markere eiendomsgrenser (tradisjon i hvert fall i Rørosdistriktet), og som kan ha form av grøfter med tilsvarende voll av torv. Bredde og dybde på grøfta bør være omtrent som bekkeløpet ellers, kanskje kan rundt 50 cm bredde og 20-30 cm dybde være nok. Hvis torva ikke er for djup kan det imidlertid være lurt å grave ned til mineraljorda under. Hva som er «for djupt» er vanskelig å gi noe eksakt svar på, men om lag 50 cm kan være et rimelig anslag. Det er viktig at grøfta ikke blir så stor, lang og djup at den virker generelt drenerende på myra rundt.

Litt ovenfor der bekken har tatt nytt leie er det et sted der det går an å krysse med kjøretøy, og her er det en del kjøreskader. Både for å unngå skader på myra og for å unngå at bekkeleiet nedenfor fylles opp med sand og grus bør kjøringa begrenses her. Ei bru knytta til en kjøretrasé som beskrevet over vil antakelig kunne være til hjelp.

Skjøtselen på Myrmo har fått en god start, og det aller viktigste i tida som kommer er å følge opp myrene som allerede er rydda og slått. Det gjenstår en del gjengroende areal både på Kustakkslettet, Femstakkmyra og Øverfossmyra, og det bør prioriteres høgt å fullføre rydding og slått på alt aktuelt areal på disse myrene. Skjøtsel av flere myrer i området kan være aktuelt, og jeg mener Myr S for Bjørbekken i så fall bør gis høgest prioritet, deretter Fossmyra og så Setermyra. Eventuell oppstart av skjøtsel på disse myrene bør vente til vi er sikre på at det er ressurser til å følge opp (alle myrene) over tid.

Med helsing

Anders Lyngstad
Forsker

Dag-Inge Øien
Prosjektleder

Referanse

Lyngstad, A., Øien, D.-I. & Moen, A. 2012. Slåttemyrundersøkelser i Nord- og Sør-Trøndelag. – NTNU Vitensk.mus. Rapp. bot. Ser. 2012-6: 1-150.

Vedlegg 4 Skjøtselsplan for Hoatrøenget og Knedalsenget, Kvamsfjellet

Skjøtselsplaner for Hoatrøenget og Knedalsenget i Kvamsfjellet (Steinkjer). Skjøtselsplanene er utformet etter mal fra Bioforsk med formål å lette inkludering i Naturbase. Veiledningen til malen og den generelle delen i malen er utelatt her. Kostnadsberegning er gjort ut fra mal for "Tiltak og kostnadsberegning skjøtsel" utarbeidet av Fylkesmannen i Nord-Trøndelag.

Skjøtselsplan for Hoatrøenget og Knedalsenget, slåttemyr i Kvamsfjellet, Steinkjer kommune, Nord-Trøndelag fylke

FIRMANAVN OG ÅRSTALL: NTNU Vitenskapsmuseet, Seksjon for naturhistorie 2015
PLAN/PROSJEKTANSVARLIG: Anders Lyngstad
OPPDRAGSGIVER: Egge og Kvam Bondelag og Kvam historielag
FORSIDEFOTO: Slåttedag på Hoatrøenget. Foto: A. Lyngstad 16.8. 2015.
1.1 LITTERATURREFERANSE: Skjøtselsplanen publiseres som vedlegg i Lyngstad, A. 2015. Slåttemyrundersøkelser i Nord-Trøndelag 2013-14. – NTNU Vitenskapsmuseet naturhistorisk rapport (under utarbeiding).

B. Spesiell del: (se veiledning til tabellen nederst i dokumentet)

SØKBARE EGENSKAPER (for Naturbase)

*Navn på lokaliteten: Hoatrøenget og Knedalsenget	*Kommune: Steinkjer	*Områdenr.
ID i Naturbase: BN00082006, BN00082007, BN00085075	*Registrert i felt av: Anders Lyngstad	*Dato: 16.8. 2015

Eventuelle tidligere registreringer (år og navn) og andre kilder (skriftlige og muntlige):

Bratli, H., Holien, H. & Rønning, G. 2012. Kartlegging av naturtyper i Innherred 2009-2010, med vekt på Steinkjer kommune, Nord-Trøndelag. – Skog og landskap oppdragsrapport 2012-3: 1-95. (Kartlagt av Gunhild Rønning 2009)

Høitomt, T. & Lyngstad, A. 2011. Naturtypekartlegging i Kvamsfjellet, Steinkjer kommune - kalkskog og slåttemyr. – BioFokus-rapport 2011-34: 1-56. (Kartlagt av Anders Lyngstad 2011)

Lyngstad, A., Øien, D.-I. & Moen, A. 2012. Slåttemyrundersøkelser i Nord- og Sør-Trøndelag. – NTNU Vitensk.mus. Rapp. bot. Ser. 2012-6: 1-150.

Skjøtselsavtale:
Inngått år:
Utløper år:

*Hovednaturtype: Slåttemyr 100 % andel

Tilleggsnaturtyper: Rikmyr. Myrarealet på lokaliteten har mye middelsrik og ekstremrik vegetasjon. Kilde og kildebekk under skoggrensen. Kalkskog (sannsynlig).

Utforminger:

*Verdi (A, B, C): B, B og C for de tre naturbaselokalitetene i området

Annen dokumentasjon (bilder, belagte arter m.m.). Bilder fra lokaliteten (A. Lyngstad 16.8. 2015) er lagret ved NTNU Vitenskapsmuseet. Belagte arter er levert til TRH (herbariet ved NTNU Vitenskapsmuseet)

Påvirkningsfaktorer (kodeliste i håndbok 13, vedlegg 11) -

Stedkvalitet		Tilstand/Hevd		Bruk (nå): Ingen				Vegetasjonstyper:
< 20 m		God		Slått		Torvtekt		A4, A5, B2 (sannsynlig), L1, L2, L3, M1, M2, M3, N2
20 – 50 m	x	Svak	x	Beite		Brenning		
50-100 m		Ingen		Pløying		Park/hagestell		
> 100 m		Gjengrodd		Gjødsling				
		Dårlig		Lauving				

*OMRÅDEBESKRIVELSE (For Naturbase og som grunnlag for skjøtselsplanen)

INNLEDNING

Utmarksslåtten har hatt stort omfang i Trøndelag, og den første jordbrukstellingen fra 1907 viser at det i Trøndelagsfylkene var 526 km^2 med utmarksslått (ca. 2 % av landarealet). Slåtten avtok utover 1900-tallet, og rundt 1950 var den opphørt de fleste steder. Også i Kvamsfjellet i Steinkjer var utmarksslåtten en levende tradisjon inntil 1950-tallet, og siste gangen det er dokumentert tradisjonell slått er på Grøtanenget øst for Rossåsen. I forbindelse med slåttedager har det blitt slått mindre arealer også senere, for eksempel i nordvestenden på Venneshaugen i 1986. Det er restaurert tre høybuer i området. Kvamsfjellet er én av ti stjernelokaliteter for slåttemyr i Sør-Norge (Lyngstad et al. 2013). I dag er gjengroing en trussel for de biologiske og kulturhistoriske verdiene på slåttemyr.

BELIGGENHET OG NATURGRUNNLAG:

Hoatrøenget og Knedalsenget (på Hoatrømyra) ligger ved Giltmarksvegen i Kvamsfjellet, nord i Steinkjer kommune. Disse myrene er i mellomboreal vegetasjonssone, og på grensa mellom svakt oseanisk og klart oseanisk vegetasjonsseksjon (Moen 1998). Baserike bergarter dominerer, vesentlig skifer med enkelte kalksteinslag og grønnstein. Naturgrunnlag, vegetasjon, flora, kulturhistorie, tilstand og inngrep for og i Kvamsfjellet beskrives nærmere i "Naturtypekartlegging i Kvamsfjellet, Steinkjer kommune – kalkskog og slåttemyr" (Høitomt & Lyngstad 2011).

NATURTYPER, UTFORMINGER OG VEGETASJONSTYPER

Lokaliteten omfatter flatmyr, strengmyr og bakkemyr, i vest, nord og sør er det en del skogvegetasjon, og deler av dette er tidligere slått (rik) engskog, deler er fattig skogvegetasjon som ikke har vært slåttemark. Lokaliteten er heterogen, og omfatter en rekke vegetasjonstyper i hovedgruppene skog, myr og kilde. Ekstremrik myr er vanlig, særlig på grunnlendte bakkemyrer i nord, mens middelsrik og intermediær vegetasjon er dominerende utover Hoatrømyra. Hoatrøenget er ei fin slåttemyr. Knedalsenget er dårligere undersøkt, men vegetasjon og flora ligner på det vi finner på Hoatrøenget.

ARTSMANGFOLD:
Noen karplanter i myr- og engskogvegetasjon: Svarttopp, klubbestarr, engstarr, kornstarr, loppestarr, hvitbladtistel, liljekonvall, sumphaukeskjegg, engmarihand, lappmarihand, breiull, hvitmaure, brudespore, stortveblad, jåblom, nattfiol, småengkall, fjelltistel, brunskjene, dvergjamne, fjellfrøstjerne, bjønnbrodd, sveltull og myrsauløk (*Bartsia alpina*, *Carex buxbaumii*, *Carex hostiana*, *Carex panicea*, *Carex pulicaris*,*Cirsium heterophyllum*, *Convallaria majalis*, *Crepis paludosa*, *Dactylorhiza incarnata*, *Dactylorhiza lapponica*, *Eriophorum latifolium*, *Galium boreale*, *Gymnadenia conopsea*, *Listera ovata*, *Parnassia palustris*, *Platanthera bifolia*, *Rhinanthus minor*, *Saussurea alpina*, *Schoenus ferrugineus*, *Selaginella selaginoides*, *Thalictrum alpinum*, *Tofieldia pusilla*, *Trichophorum alpinum*, *Triglochin palustris*). Brunskjene er rødlistet som nær truet (NT), og er funnet på Knedalsenget.

BRUK, TILSTAND OG PÅVIRKNING:
Den tradisjonelle slåtten på Hoatrøenget og Knedalsenget har opphørt, men det er tydelig slåttepåvirkning enda. Myrene er i hovedsak nokså slette og noe gjengrodde, og det er rester etter flere høybuer (løer). Tilstanden på de beste arealene er god, men dårlig der det er mest gjengroing. Særlig området like øst for Giltmarksvegen er i klar gjengroing. Vegen påvirker hydrologien (vasshusholdninga) der den krysser Hoatrømyra, og tydeligst er dette i nord, nær bua på Hoatrøenget. Vest for vegen i dette området har myra ganske god tilstand, mens myra øst for vegen (blant annet ved Hoatrøbua) har atskillig mer gjengroing. Dette tror jeg skyldes en viss uttørking av myra over mange tiår.

FREMMEDE ARTER:
Ingen observerte.

KULTURMINNER:
Rester etter minst tre høybuer er funnet på lokaliteten.

SKJØTSEL OG HENSYN
Jeg foreslår å skjøtte et areal på ca. 60 daa på Hoatrøenget og Knedalsenget. Det vil være nødvendig med noe restaurering gjennom rydding av kratt. I skjøtselsfasen foreslår jeg å skjøtte både Hoatrøenget og Knedalsenget intensivt, og jeg mener det mest produktive arealet (myrkantvegetasjon) bør slås hvert tredje år. Storparten av myrflata på Hoatrømyra (sør på Hoatrøenget og nord på Knedalsenget) har mindre produktiv vegetasjon som ikke trenger (eller tåler) å slås så ofte. Slåtten bør gjennomføres i månedsskiftet juli – august, og helst i en godværsperiode for å lette arbeidet og få god kvalitet på høyet.

Ved rydding er det svært viktig å kappe busker og små trær under bakkenivå, hvis ikke skaper det store vansker for skjøtselen i årene etterpå. Utstyret blir fort slitt, uskarpt og går i stykker hvis vi stadig slår inn i gamle stubber. Det er langt å foretrekke å rydde et lite areal skikkelig framfor å rydde store flater på en dårlig måte. Det gir ofte godt resultat hvis to stykker går sammen og rydder. Den ene drar opp skuddet/kvisten som skal fjernes, og den andre hogger av skuddet/stammen godt under overflatenivået med øks. Resten av stammen vil da bli liggende under overflata, og nyskudd som skyter opp er lette å slå. Rydding med ryddesag fungerer ofte dårlig, og jeg anbefaler det ikke. Både bjelkeslåmaskin og skiveslåmaskin kan ta små busker med inntil ca. fingertykkelse på stammen, men dette sliter på utstyret. Store og/eller gamle trær bør få stå, men kan kvistes opp til mannshøgde. Erfaring viser at gamle bjørker som får stå hindrer krattoppslag, men hvis de hogges kommer det raskt en mengde nye skudd som krever mye innsats for å holde i sjakk. En tommelfingerregel kan være at de (store) trærne som ikke er i vegen bør få stå. Alt areal som ryddes må slås. Kun rydding uten påfølgende slått gir nesten uten unntak problem med krattoppslag innen om lag ti år.

Avgrensingen av lokaliteten er ganske god, men det er vanskelig å treffe alle vegetasjonsgrenser helt nøyaktig. Ved skjøtselen må den som utfører det praktiske arbeidet ta noen avgjørelser undervegs, og ved tvil bør vegetasjonsgrensene følges og ikke avgrensingen på kartet. Dette kan både gjelde tilfeller der areal innenfor avgrensingen har fattig vegetasjon som ikke skal slås (for eksempel ute på Hoatrømyra), og der rik vegetasjon (like) utenfor avgrensingen bør slås.

Myrene kan slås med ljå og rakes for hand. Dette er i tråd med gammel tradisjon, og det er den beste måten å skjøtte slåttemyrer på. Ljåslått krever imidlertid erfaring og er arbeidskrevende, og ut fra erfaring med bruk av maskinelt utstyr vet vi at det sparer mye tid og gir en tilfredsstillende slåtteeffekt. Fra et vegetasjonsøkologisk synspunkt er det derfor ingen sterke grunner til å anbefale den ene metoden over den andre. Dette er i større grad et praktisk spørsmål som den som utfører slåtten bør vurdere.

Oppsamling og fjerning av høy etter slåtten er en viktig del av skjøtselsarbeidet. I kostnadsberegningene er det lagt inn en post med bortkjøring av høy med ATV (firhjuling). Alternativer er stakksetting eller lagring av høyet i høybuer og heimkjøring vinterstid, eller brenning av høyet. Ved restaureringen (rydding og første gangs slått) vil høyet ofte være av nokså dårlig kvalitet på grunn av mye dødt gras og kvist, og det kan være hensiktsmessig å brenne dette framfor å bruke tid på å kjøre det ut. Bålplasser må legges slik at brenning ikke gir risiko for skogbrann.

For mer informasjon om skjøtsel av slåttemyr viser vi særlig til våre erfaringer fra Sølendet naturreservat i Røros. Her er det mange relevante publikasjoner, med årlige rapporter fra skjøtselsarbeidet, og en oppsummering av erfaringer med skjøtsel i Øien & Moen (2006). Også fra Garbergmyra naturreservat i Meldal (Øien 2010) og Øvre Forra naturreservat i Levanger (Øien et al. 2010, Lyngstad et al. 2012) begynner vi å få erfaringer med skjøtsel av slåttemyr. Disse rapportene er tilgjengelige via hjemmesidene til NTNU Vitenskapsmuseet (http://www.ntnu.no/vitenskapsmuseet/publikasjoner).

DEL AV HELHETLIG LANDSKAP:
Hoatrøenget og Knedalsenget er de første slåttemyrene vi møter når vi går Giltmarksvegen, og de er en del av et særlig stort (ca. 50 km^2) og helhetlig slåttelandskap i Kvamsfjellet som har nasjonal eller internasjonal verdi.

VERDIBEGRUNNELSE:
Lokaliteten ble i Lyngstad et al. (2012) gitt verdi C som naturtypelokalitet (slåtte- og beitemyr) fordi myra har en del areal artsrik og ekstremrik myrvegetasjon og er lite gjengrodd. Det er nå utarbeidet utkast til nye faktaark med nye kriterier for verdivurdering, og oppstart av skjøtsel påvirker myras verdivurdering. Jeg gir her ei ny verdivurdering basert på dette.

Lokaliteten gis verdi B med følgende begrunnelse: Den er > 50 daa, og holdes ikke lenger i hevd som slåttemyr, men bærer tydelig preg av langvarig hevd. Skjøtsel er i ferd med å starte. Lokaliteten domineres av middelsrik og intermediær vegetasjon, men har en del ekstremrik myrvegetasjon, samt én rødlisteart (NT).

SKJØTSELSPLAN

DATO skjøtselsplan: Oktober 2015	UTFORMET AV: Anders Lyngstad		FIRMA: NTNU Vitenskapsmuseet, Seksjon for naturhistorie	
UTM PS 284,190	Gnr/bnr. 233/4, 233/5, 238/2, 239/2	AREAL (nåværende): 0 daa	AREAL etter evt.restaurering: 60 daa	Del av verneområde? Nei

MÅL:
Hovedmål for lokaliteten: Gjenoppta slått på artsrike slåttemyrer for å sikre at de holdes åpne. Skjøtselen av Hoatrøenget og Knedalsenget må sees i sammenheng.

Konkrete delmål: Gjennomføre rydding og slått på østlige del av Hoatrøenget (ca. 20 daa) i løpet av sommeren 2016. Gjennomføre rydding og slått på Knedalsenget (ca. 20 daa) i løpet av sommeren 2017. Gjennomføre rydding og slått på vestlige del av Hoatrøenget (ca. 20 daa) i løpet av sommeren 2018. Etablere en treårig syklus for slått av Hoatrøenget og Knedalsenget. De fattigste delene av Hoatrømyra bør slås sjeldnere, for eksempel hvert sjette eller niende år.
Ev. spesifikke mål for delområde(r): Sette i stand høybu på Hoatrøenget.
Tilstandsmål arter: -

Mål for bekjempelse av problemarter/gjengroing: Rydde og slå slik at bjørkekratt og eventuelt andre busker som er i ferd med å etablere seg i myrflate- og myrkantvegetasjon blir fjernet.

AKTUELLE TILTAK:	Prioritering (år)	Ant daa og kostnad/daa	Kontroll: (Dato)
Generelle tiltak:			
Restaureringsfase:			
Rydding	2016-18	10 daa/75 timer	
Restaureringsslått med slåmaskin	2016-18	45 daa/67,5 t.	
Raking, vending, manuelt	2016-18	60 daa/240 t.	
Lessing og bortkjøring av høy	2016-18	60 daa/120 timer	
Kostnad/daa (veiledende, beregnet fra skjema med satser fra FM-NT)	2016-18	829,- /daa	
Skjøtselsfase:			
Slått med ljå	2019-	2,5 daa/7,5 t.	
Middels tung slått med slåmaskin	2019-	2,5 daa/2 timer	
Lett slått med slåmaskin	2019-	15 daa/7,5 timer	
Raking, vending, manuelt	2019-	5 daa/20 timer	
Raking, vending, maskinelt	2019-	15 daa/15 timer	
Lessing og bortkjøring av høy	2019-	20 daa/40 timer	
Kostnad/daa (veiledende, beregnet fra skjema med satser fra FM-NT)	2019-	414,- /daa	
Aktuelle restaureringstiltak, utover de generelle: Restaurere høybu.	2016-18		
Aktuelle årlige skjøtselstiltak, utover de generelle:			

UTSTYRSBEHOV: Tohjulstraktor med slåttesnute (bjelkeslåmaskin) eller tilsvarende redskap, mekanisk venderive, firhjuling med svans/henger for oppsamling/transport av gras, ljå, slipestein (for ljåblad), river, øks, kantklipper og motorsag. Tilgang til redskapsbu er en fordel.

OPPFØLGING:
Skjøtselsplanen skal evalueres etter 6 år. Evaluering etter slåtten i 2021.
Behov for registrering av spesifikke artsgrupper:

Tilskudd søkt år:		Søkt til:	
Tilskudd tildelt år:		Tildelt fra:	

Skjøtselsavtale parter:

ANSVAR:
Person(-er) som har ansvar for iverksettelse av skjøtselsplanen.

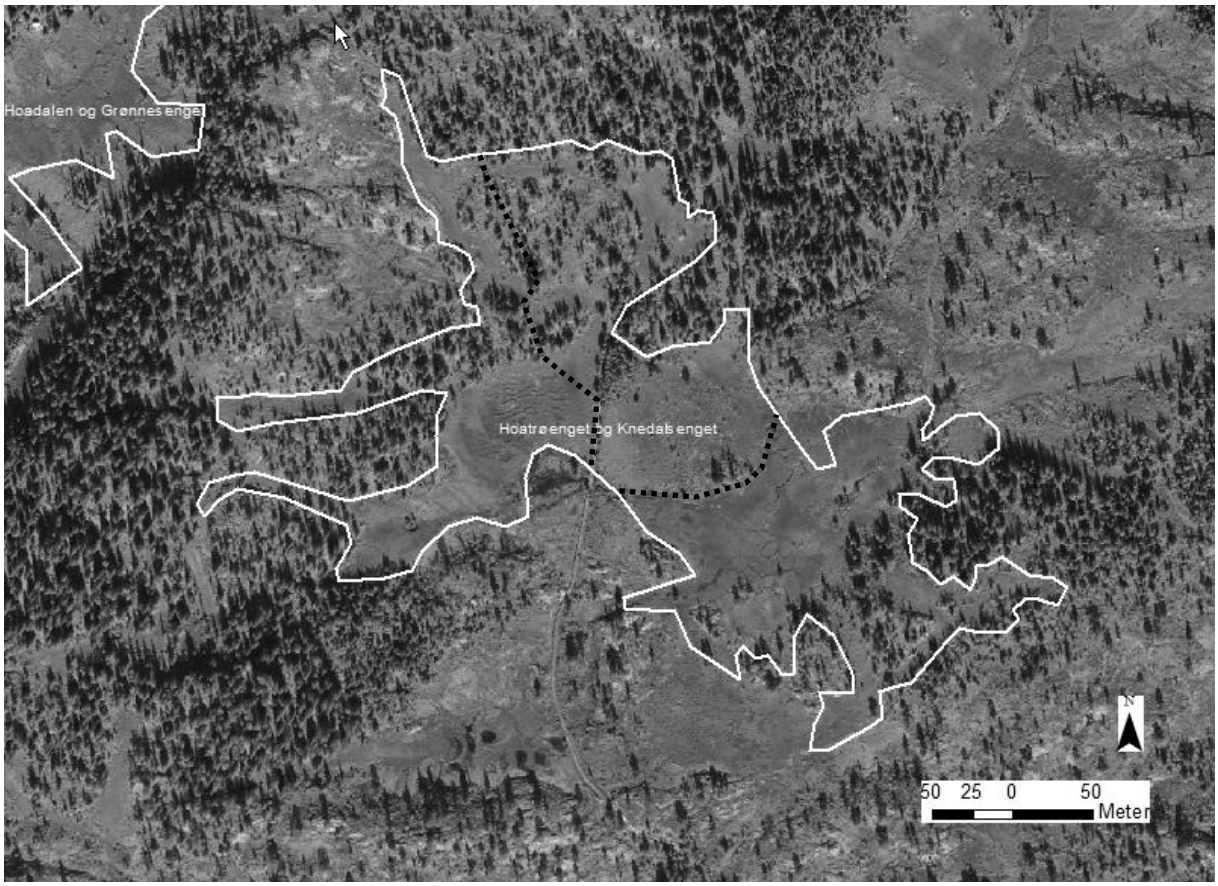
Kilder

Bratli, H., Holien, H. & Rønning, G. 2012. Kartlegging av naturtyper i Innherred 2009-2010, med vekt på Steinkjer kommune, Nord-Trøndelag. – Skog og landskap oppdragsrapport 2012-3: 1-95.

Høitomt, T. & Lyngstad, A. 2011. Naturtypekartlegging i Kvamsfjellet, Steinkjer kommune - kalkskog og slåttemyr. – BioFokus-rapport 2011-34: 1-56.

Lyngstad, A., Moen, A. & Øien, D.-I. 2012. Overvåking og skjøtsel i Øvre Forra naturreservat 2011. – NTNU Vitensk.mus. Bot. Notat 2012-1: 1-19.
Lyngstad, A., Øien, D.-I. & Moen, A. 2012. Slåttemyrundersøkelser i Nord- og Sør-Trøndelag. – NTNU Vitensk.mus. Rapp. bot. Ser. 2012-6: 1-150.
Lyngstad, A., Øien, D.-I., Vold, E.M. & Moen, A. 2013. Slåttemyrlokaliteter i Sør-Norge. A. Prioritering av lokaliteter for skjøtsel og overvåking. B. Kartlegging av slåttemyr på Østlandet 2012-13. – NTNU Vitenskapsmuseet naturhistorisk rapport 2013-8: 1-96.
Moen A. 1998. Nasjonalatlas for Norge. Vegetasjon. – Statens kartverk, Hønefoss.
Øien, D.-I. 2010. Omanalyser av faste prøveflater i Garbergmyra naturreservat 2009. – NTNU Vitensk.mus. Bot. Notat 2010-4: 1-13.
Øien, D.-I., Lyngstad, A. & Moen, A. 2010. Bevaringsmål, overvåking og skjøtsel i Øvre Forra naturreservat, Levanger. Rapport for 2009 og 2010, med vekt på prosjektet: Oppfølging av verneområder – bevaringsmål og overvåking. – NTNU Vitensk.mus. Bot. Notat 2010-7: 1-16.
Øien, D.-I. & Moen, A. 2006. Slått og beite i utmark – effekter på plantelivet. Erfaringer fra 30 år med skjøtsel og forskning i Sølendet naturreservat, Røros. – NTNU Vitensk.mus. Rapp. bot. Ser. 2006-5: 1-57.
Wæhre, P.I. 2001. Kvamsfjella – fjellslått. Ytre del. – S. 79-90 i Lyngstad, R. (red.). Nåkkå tå kvart. Årbok for Kvam historielag 14.
Wæhre, P.I. 2002. Kvamsfjella – Fjellslått - midtre del. – S. 22-32 i Lyngstad, R. (red.). Nåkkå tå kvart. Årbok for Kvam historielag 15.

Kart/ortofoto

Hoatrøenget og Knedalsenget i Kvamsfjellet i Steinkjer med forslag til tre delområder for skjøtsel (svarte, stipla linjer). En liten del av slåttemyrlokaliteten Hoadalen og Grønnesenget vises oppe til venstre.

Vedlegg

Kostnadsberegning for restaurering over tre år (2016-18) og årlige tiltak (2019-) på Hoatrøenget og Knedalsenget. Basert på skjema med mal for tiltak og kostnadsberegning utarbeidet av Fylkesmannen i Nord-Trøndelag i 2012. Timesatser er ikke oppjustert i forhold til mal fra 2012.

Restaureringstiltak	Start år	Antall år	daa	Anslått timeforbruk/daa	Timesats (kr)	Kostnad i henhold til satser (kr)
Restaureringsslått med tohjuling, tykk eng, kratt og renninger	2016	3	15	1,5	300	6 750
Raking, vending, manuelt	2016	3	20	4	200	16 000
Lessing og bortkjøring med ATV og henger	2016	3	20	2	300	12 000
Rydding av kratt og trær beregnes ut fra satsene som brukes i SMIL, se nedenfor	2016	3	5	5	600	15 000
Restaurering av høybu (per stykk)	2016	3			200	
Sum pr år			20	12,5		49 750
Kostnad pr. daa/år	996,15					

Årlige skjøtselstiltak	Start år	daa	Anslått timeforbruk/daa	Timesats	Kostnad i henhold til satser (kr)
Slått m. ljå	2019	2,5	3	200	1500
Middels tung slått med tohjuling: for eksempel bratt, men jevnt	2019	2,5	0,75	300	562,50
Lett slått med tohjuling el. lett traktor: flatt og/eller jevnt terreng og/eller bredt skjær	2019	15	0,5	300	2250
Raking, vending, manuelt	2019	5	4	200	4000
Raking, vending med tohjuling	2019	15	1	300	4500
Lessing og bortkjøring med ATV og henger	2019	20	2	300	12 000
Sum pr år		20	11,25		24 812,50
Kostnad pr. daa	413,54				

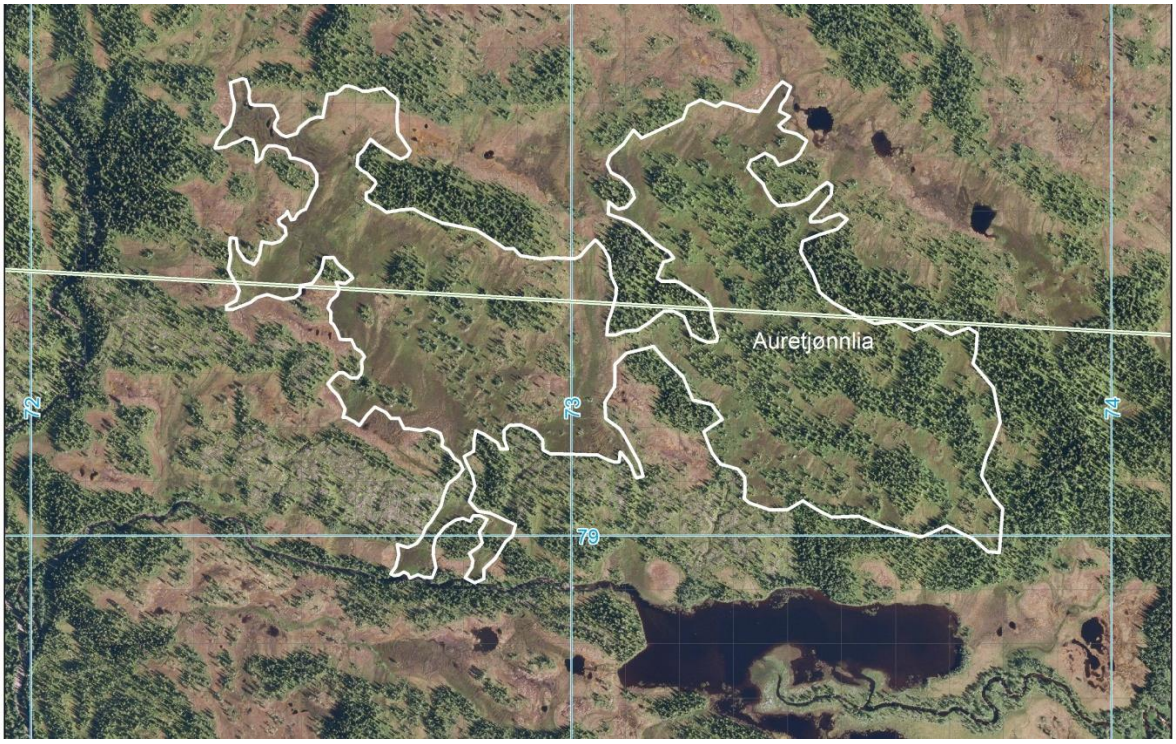
Vedlegg 5 Kartfigurer

Kartfigurer for slåttemyrlokaliteter kartlagt i Nord-Trøndelag 2013-14, se figur 1 og 2 for plassering av myrene, og tabell 2 for koordinater. Lokalitetene ligger i UTM-sonebelte 33V eller 33W, og i 100 km-rutene UL, UM eller VM. 1 x 1 km rutenett (UTM_{WGS84}, i blått) er vist på figurene, og indikerer samtidig nord-sør-aksen. Ortofoto (flere opptaksdatoer) er brukt med tillatelse fra Norge digitalt.

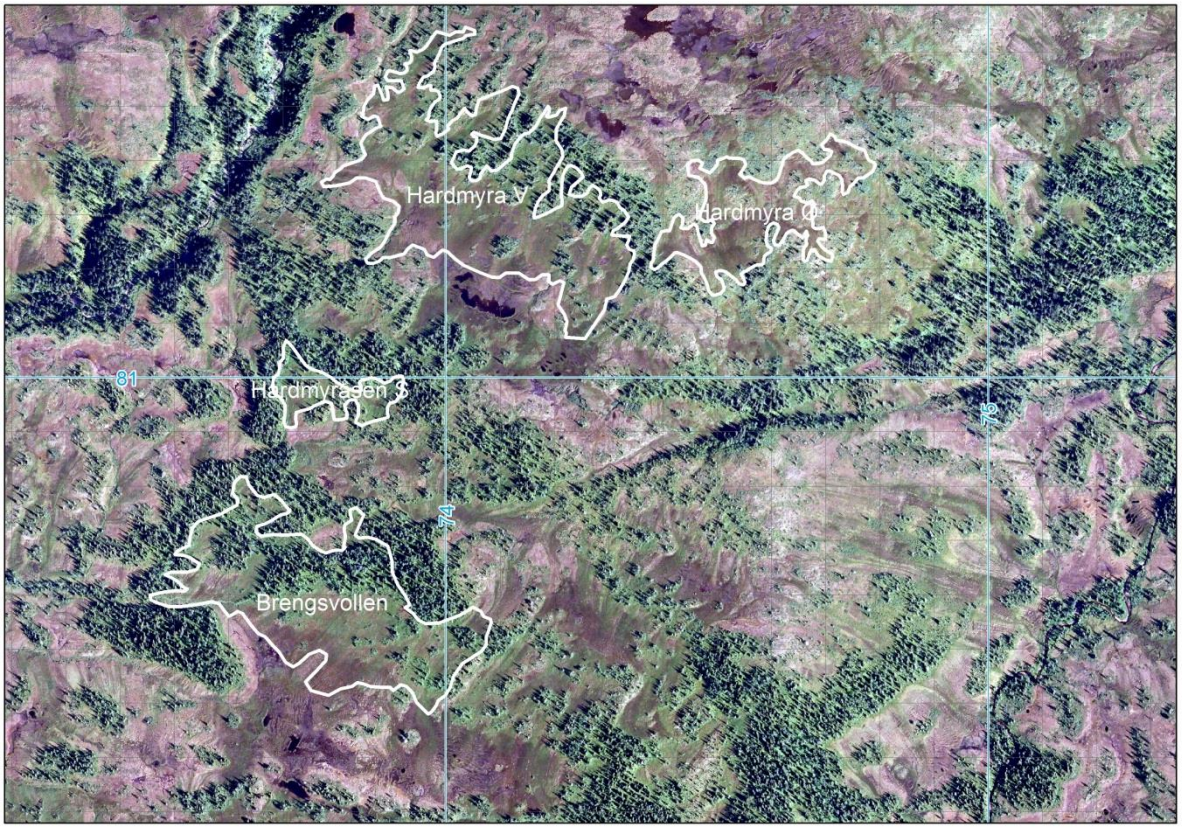
Nord-Vera og Tverrådalen

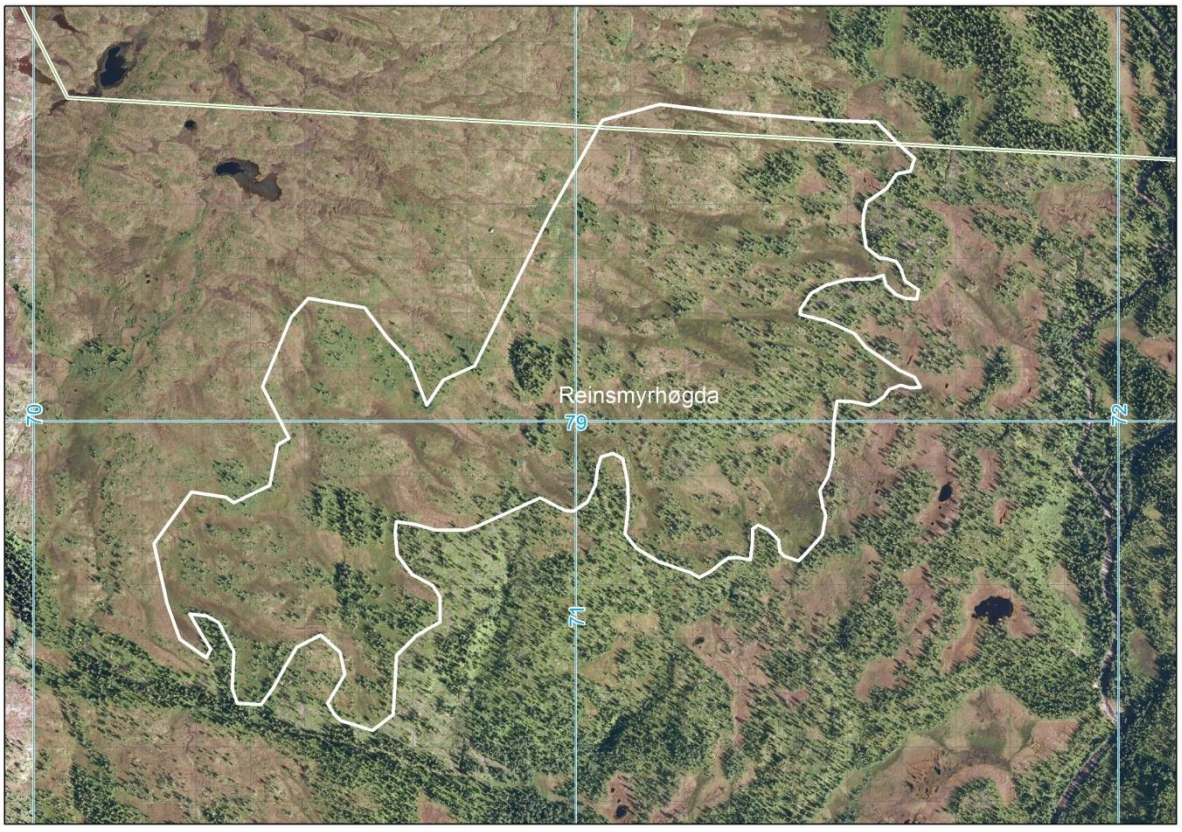
Figur 5-1. 1 Stormyra ved Strådøla.

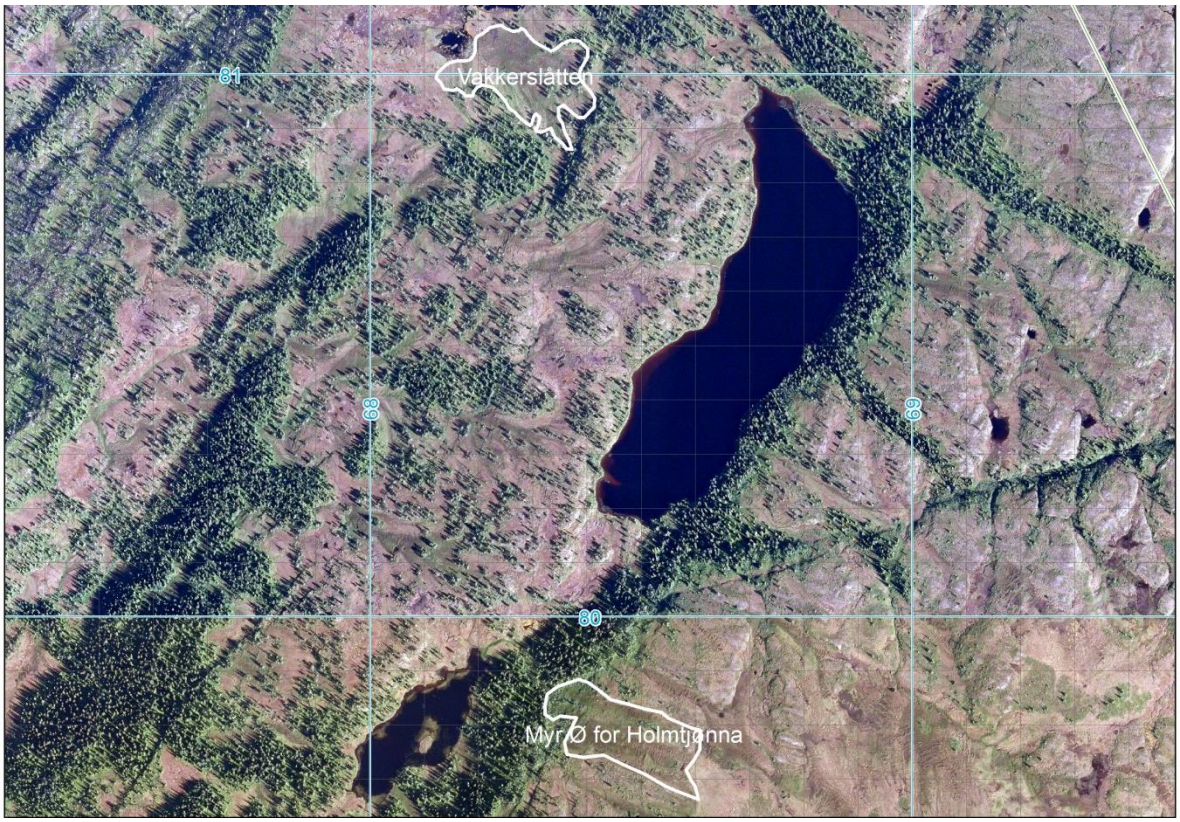
Figur 5-2. 2 Auretjønnlia med grensa til Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark (grønn linje).

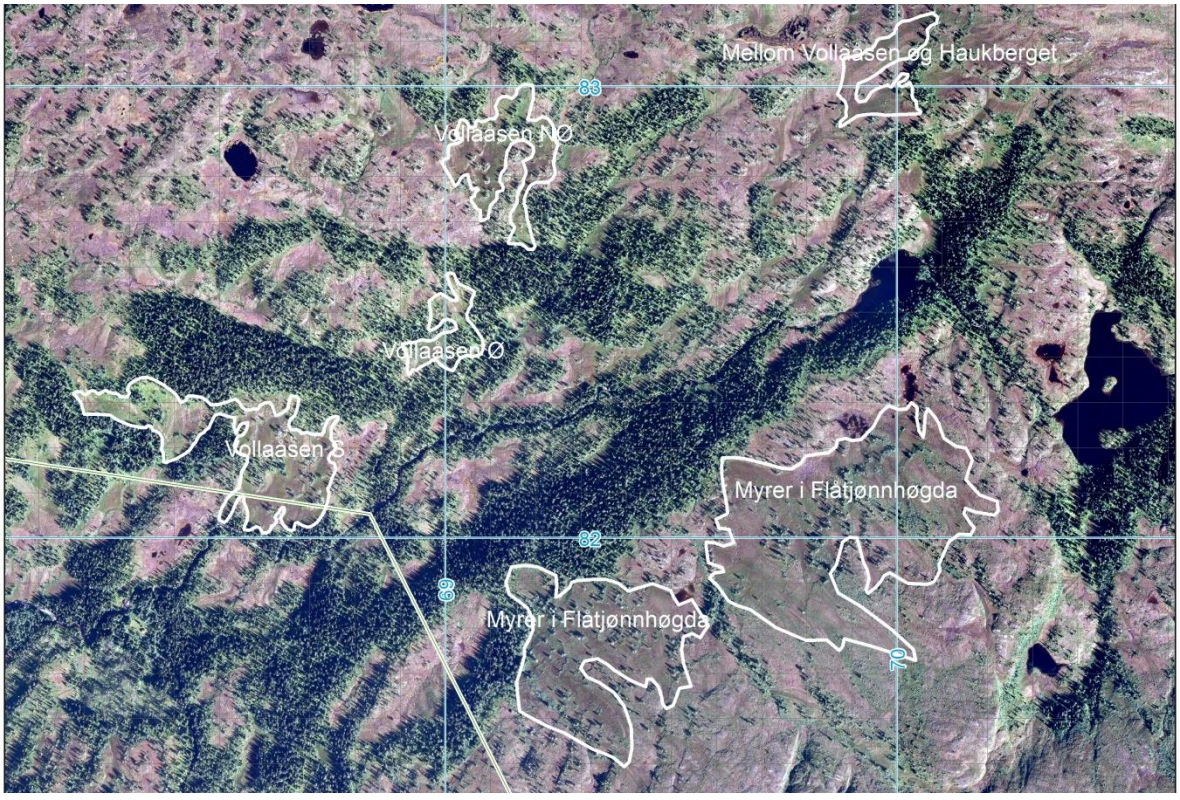
Figur 5-3. 3 Brengsvollen, 4 Hardmyråsen S, 5 Hardmyra Ø og 6 Hardmyra V.

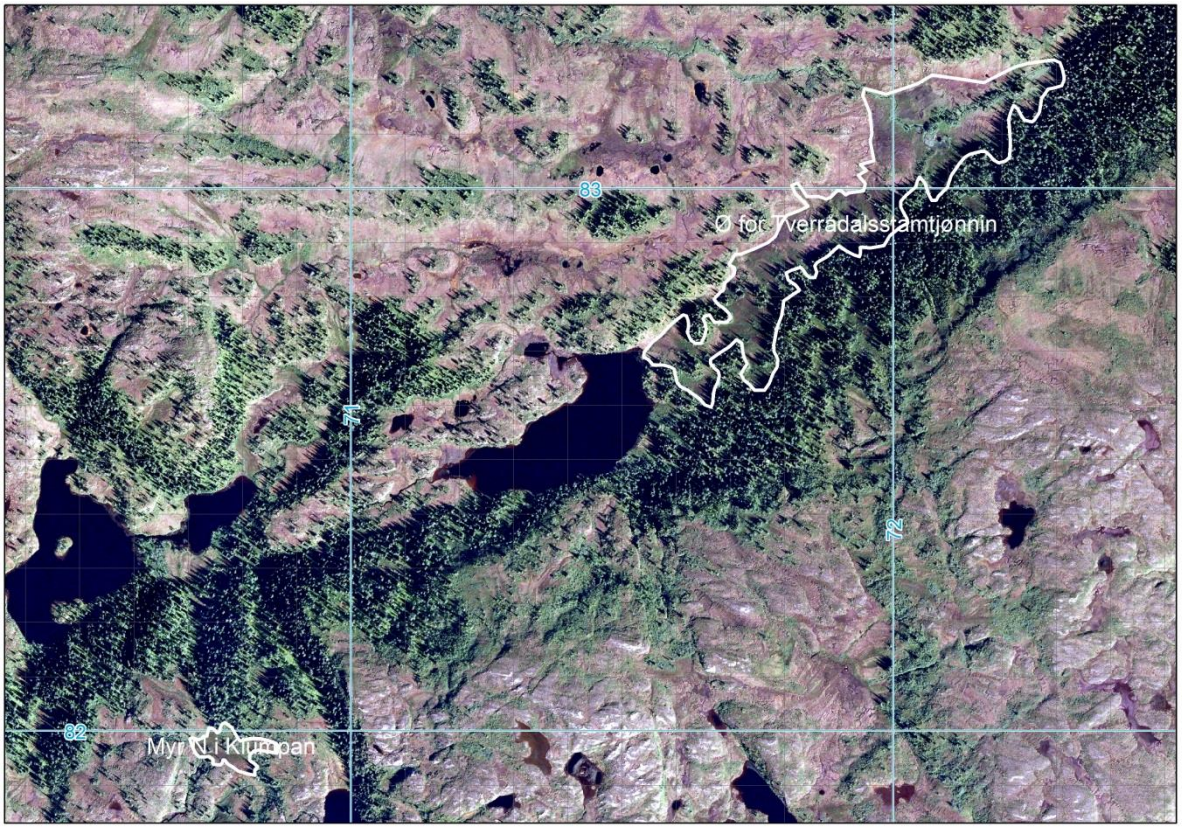
Figur 5-4. 7 Reinsmyrhøgda med grensa til Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark (grønn linje).

Figur 5-5. 8 Vakkerslåtten og 16 Myr Ø for Holmtjønna med grensa til Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark (grønn linje).

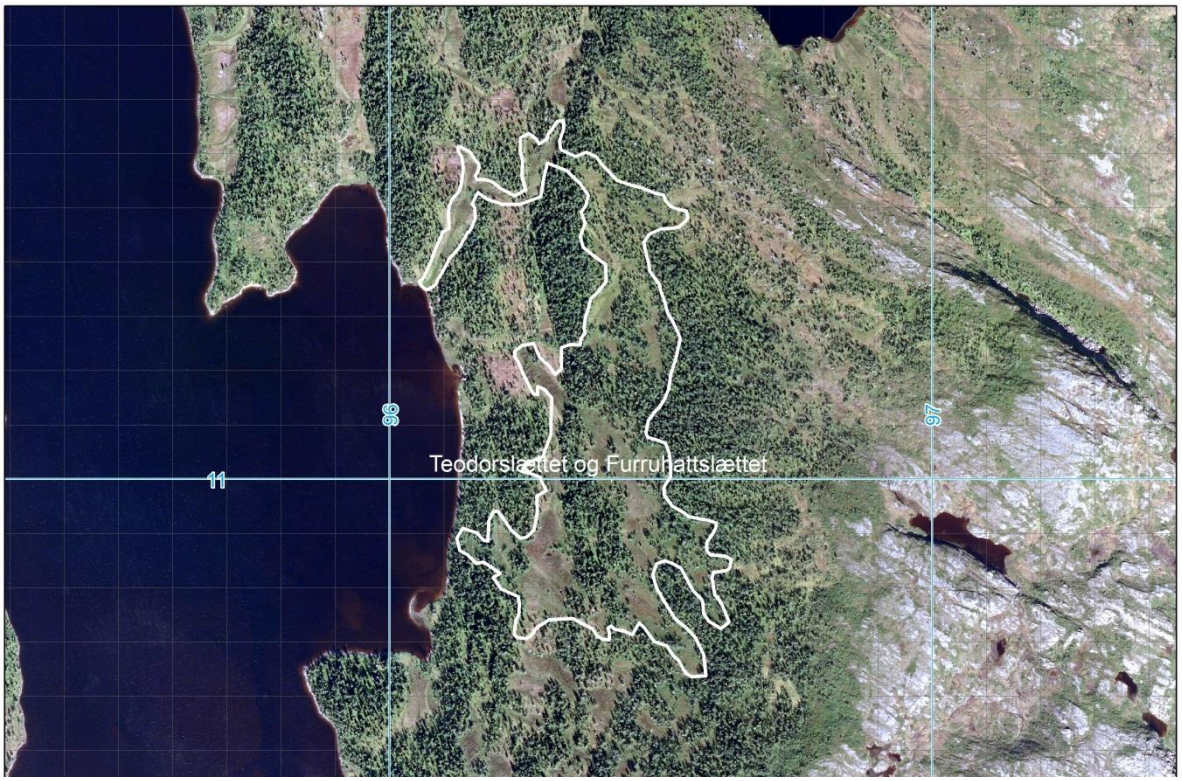

Figur 5-6. 9 Vollaåsen S, 10 Vollaåsen Ø, 11 Vollaåsen NØ, 12 Mellom Vollaåsen og Haukberget og 15 Myrer i Flåtjønnhøgda (to polygoner). Grensa til Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark er vist (grønn linje)

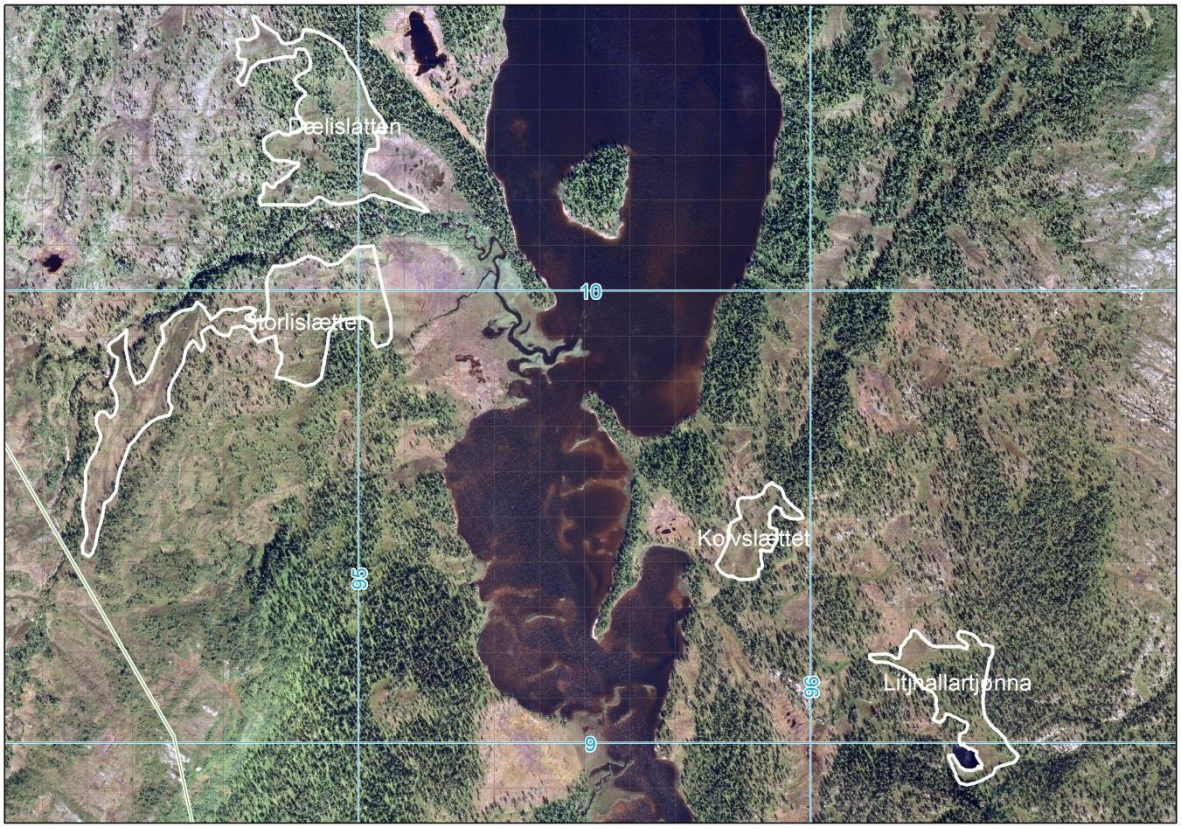

Figur 5-7. 13 Ø for Tverrådalsstamtjønnin og 14 Myr N i Klumpan.

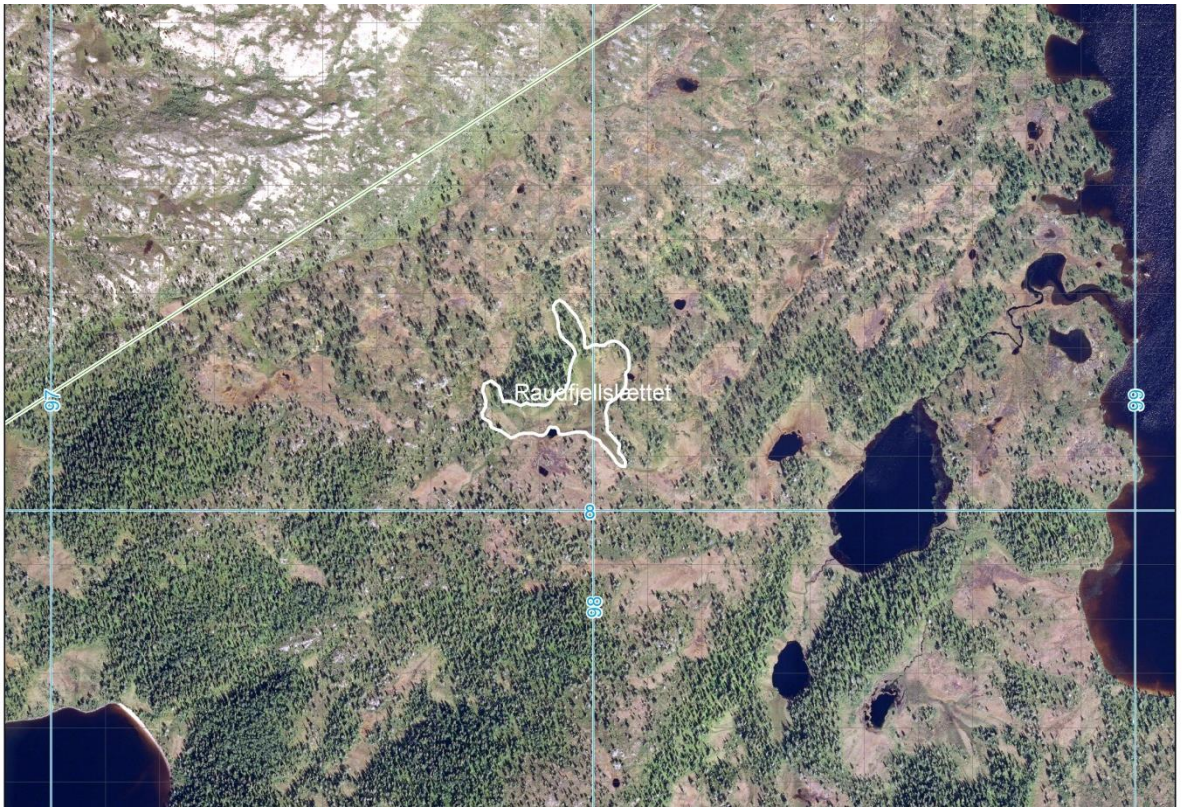
Grønningen

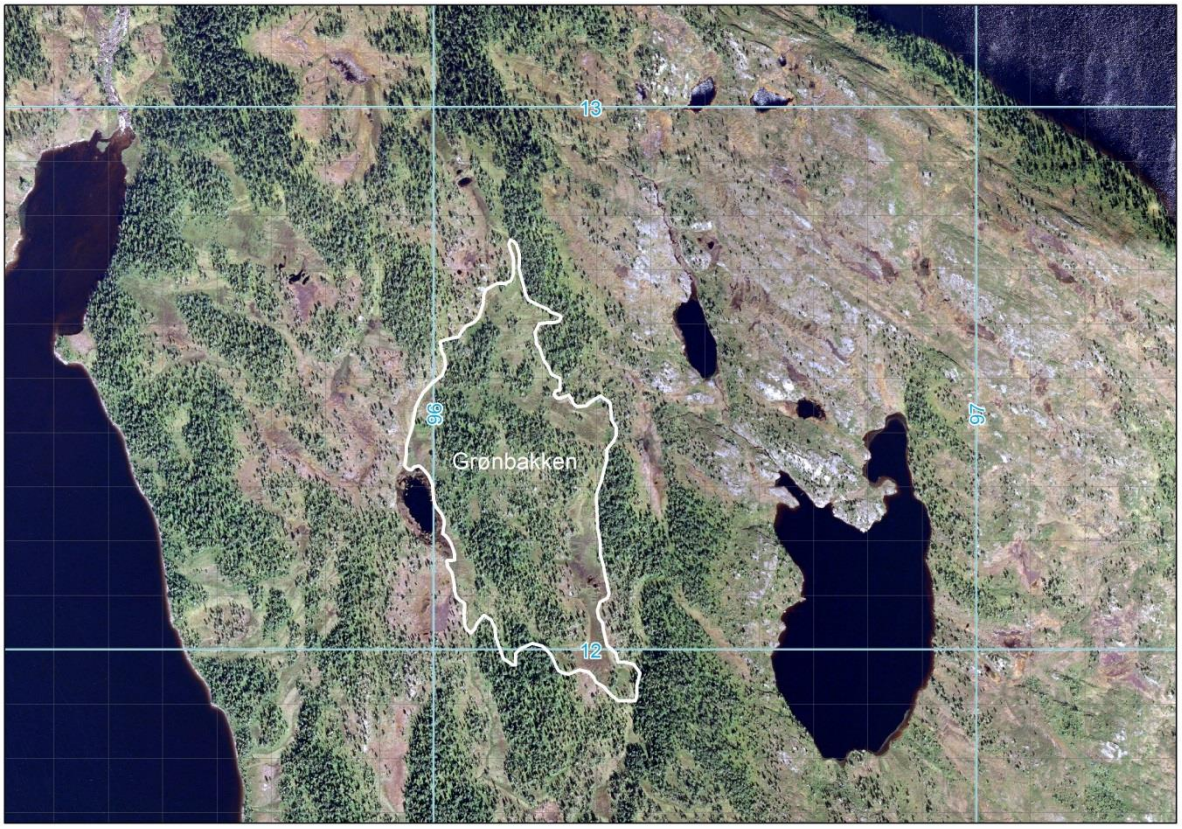
Figur 5-8. 17 Teodorslættet og Furruhattslættet.

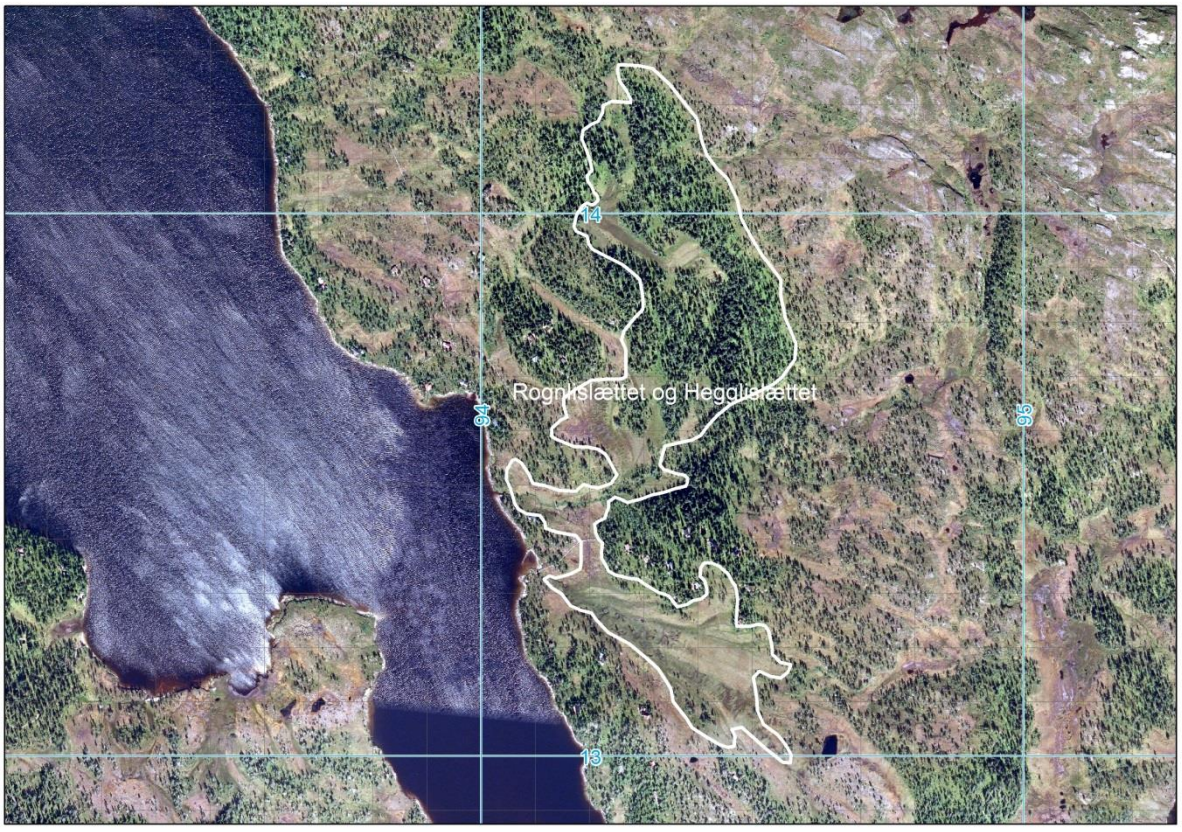
Figur 5-9. 18 Kolvslættet, 19 Litjhallartjønna, 30 Storlislættet og 31 Dælislåtten. Grensa til Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark er vist (grønn linje).

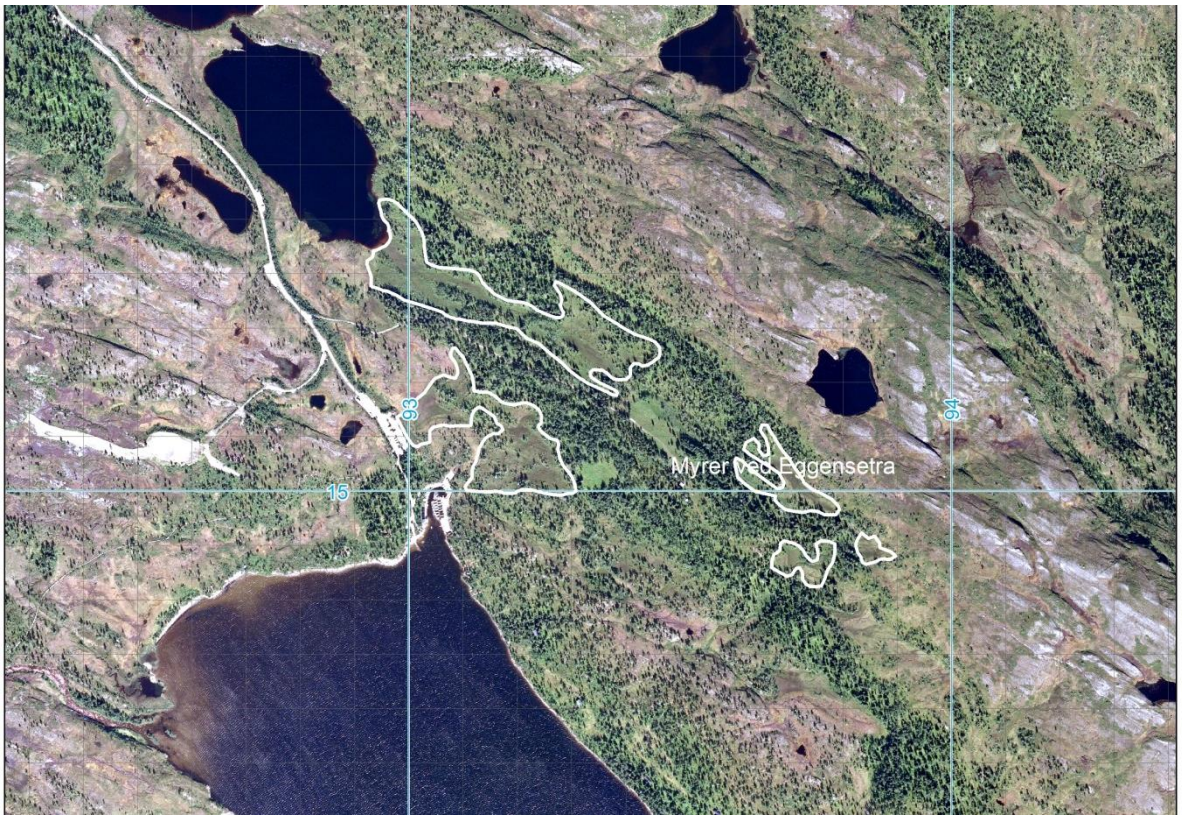
Figur 5-10. 20 Raudfjellslættet med grensa til Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark (grønn linje).

Figur 5-11. 21 Grønbakken.

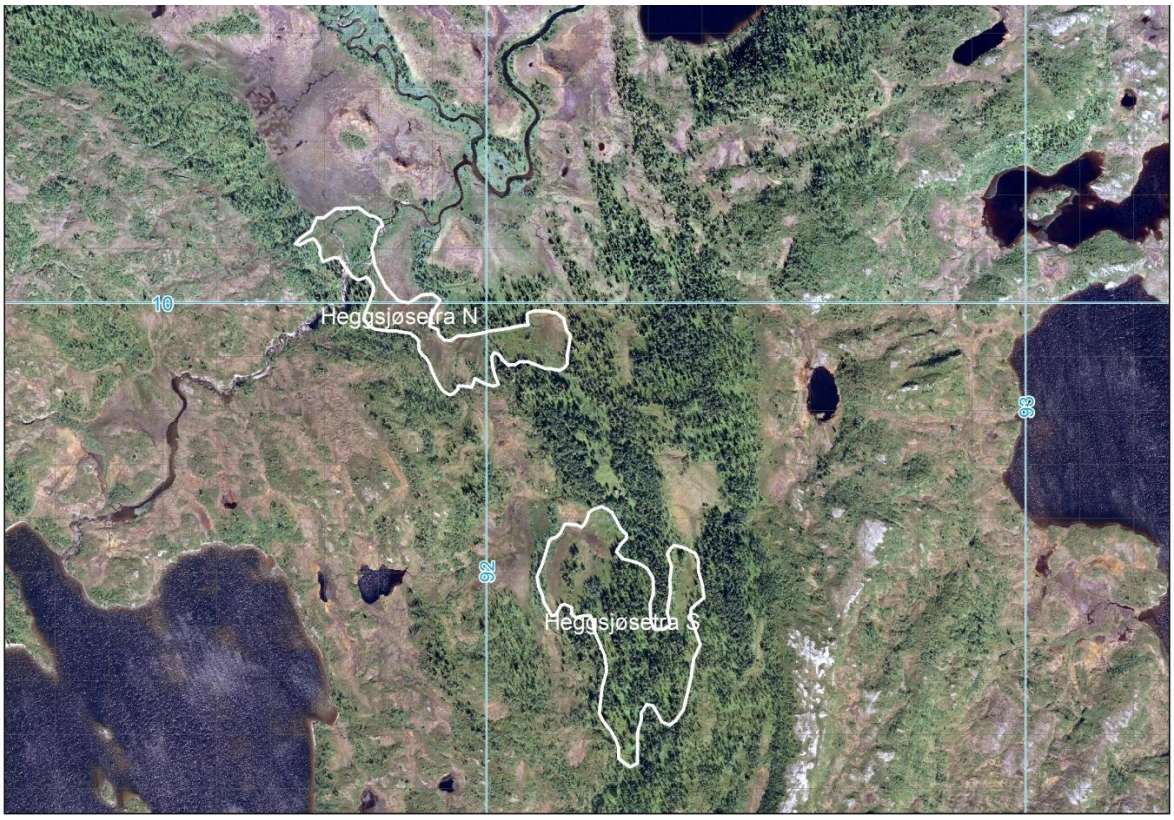
Figur 5-12. 22 Rognlislættet og Hegglislættet.

Figur 5-13. 23 Myrer ved Eggensetra (fem polygoner).

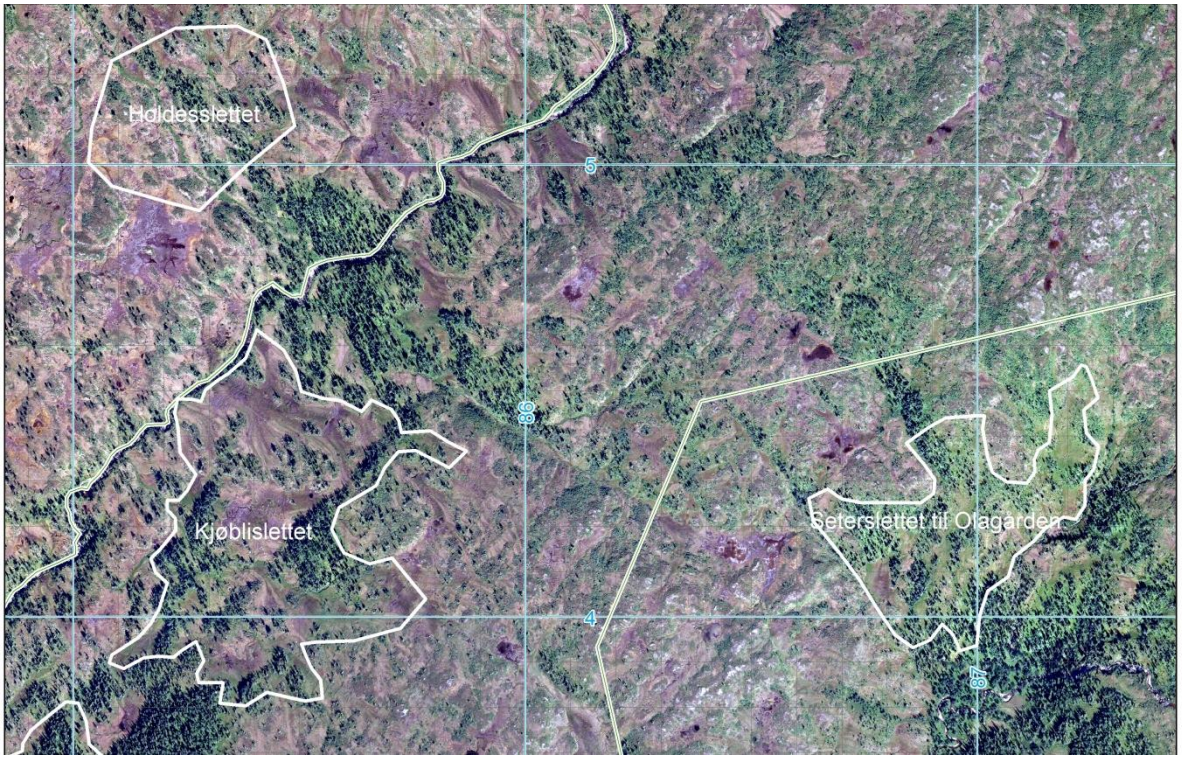

Figur 5-14. 26 Buslætthallan og 27 Finntjønnslættet med grensa til Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark (grønn linje).

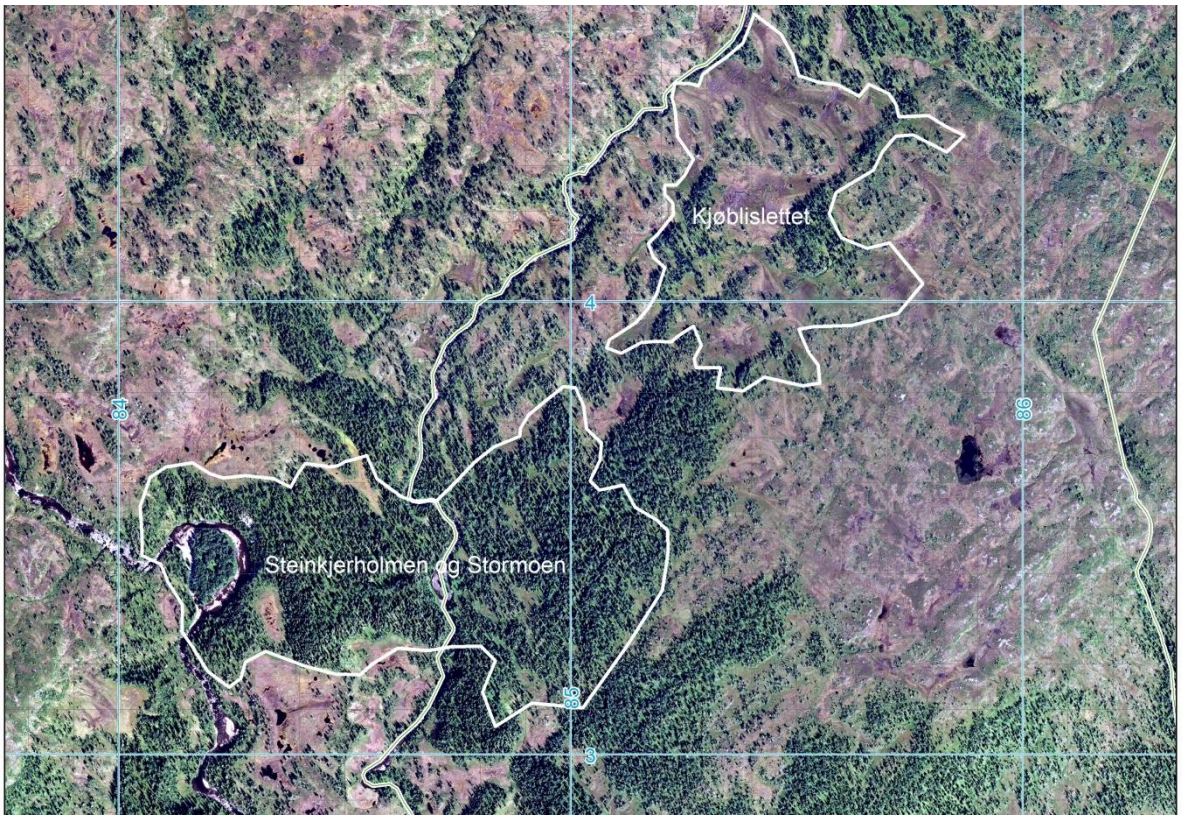

Figur 5-15. 28 Heggsjøsetra S og 29 Heggsjøsetra N.

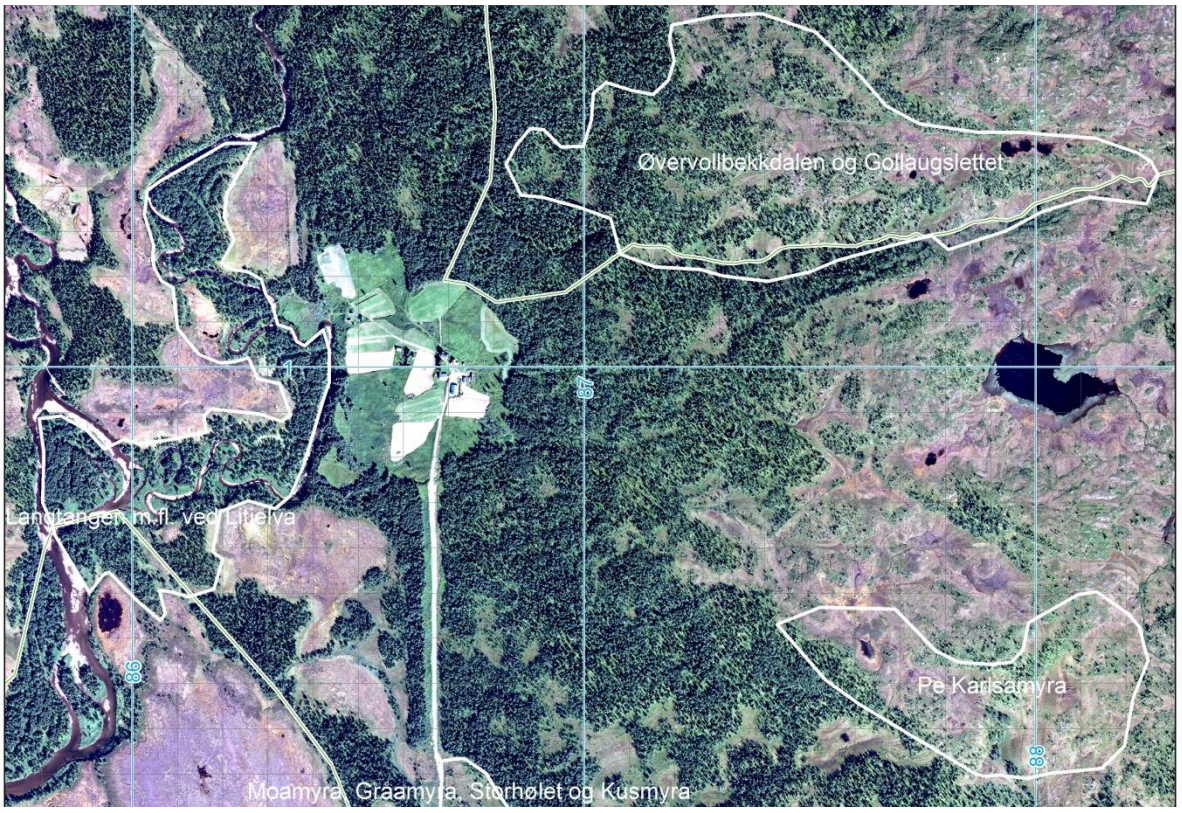
Gaundalen

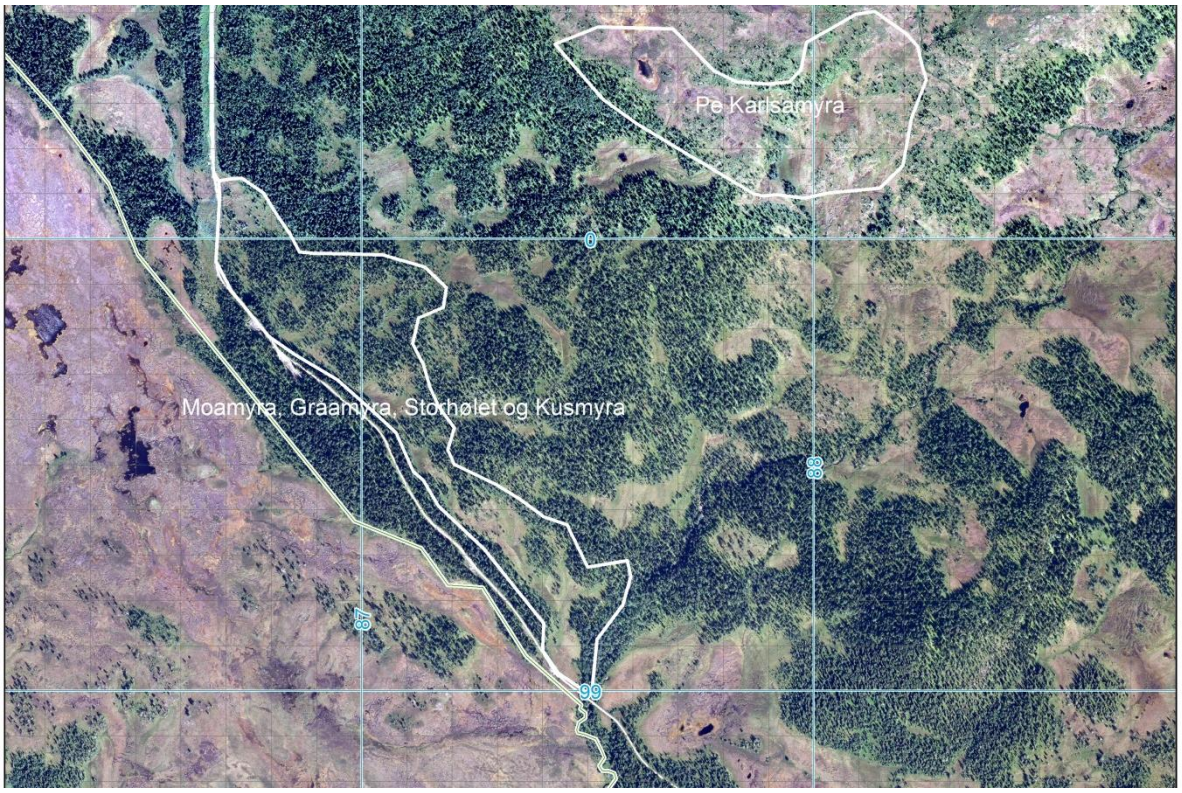
Figur 5-16. 33 Seterslettet til Olagården, 34 Holdesslettet og 35 Kjøblislettet. Grensa til Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark er vist (grønn linje).

Figur 5-17. 35 Kjøblislettet og 36 Steinkjerholmen og Stormoen. Grensa til Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark er vist (grønn linje).

Figur 5-18. 32 Langtangen m.fl. ved Litjelva, 37 Øvervollbekkdalen og Gollaugslettet og 39 Pe Karlsamyra. Grensa til Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark (grønn linje).

Figur 5-19. 38 Moamyra, Gråamyra, Storhølet og Kusmyra og 39 Pe Karlsamyra. Grensa til Gaundalsmyra naturreservat er vist (grønn linje).

Tjallia

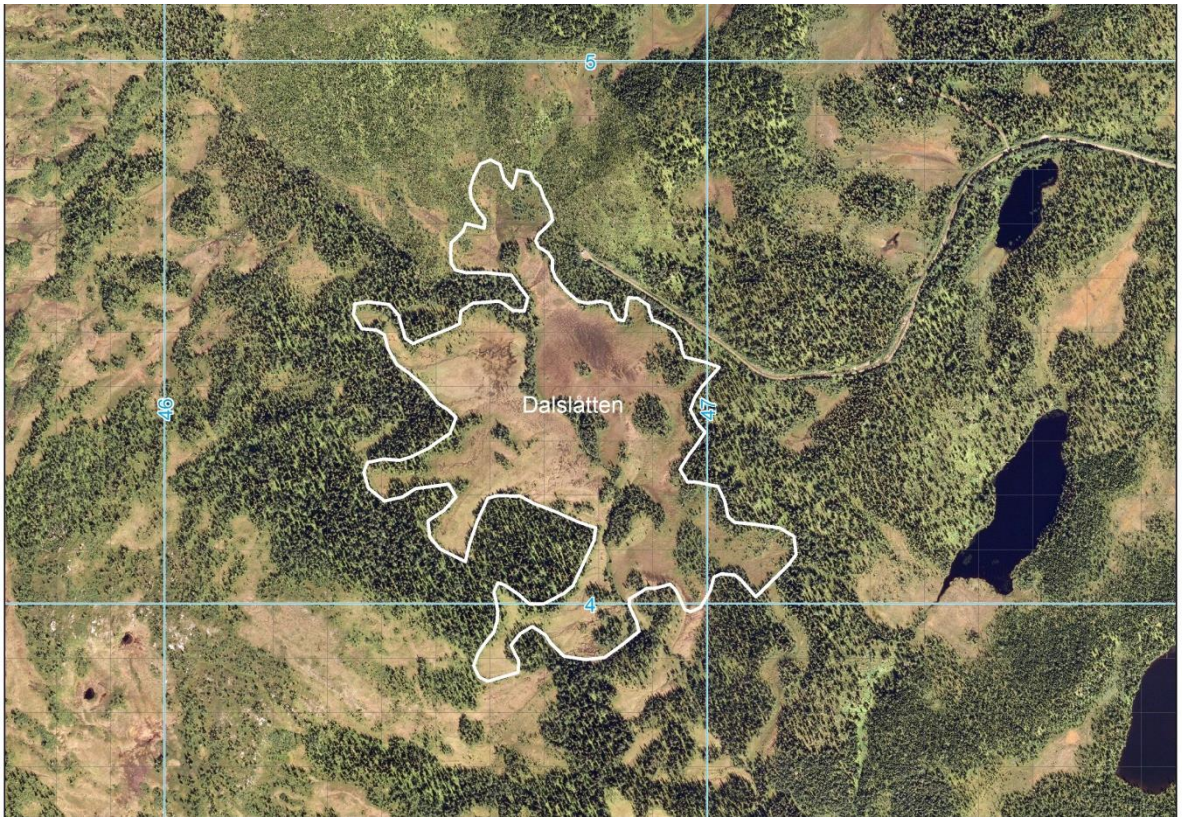

Figur 5-20. 40 Nølmyrin, 41 Myrer Ø for Tjalbekken, 44 Myr Ø i Tjallia og 45 Myr SV i Tjallia.

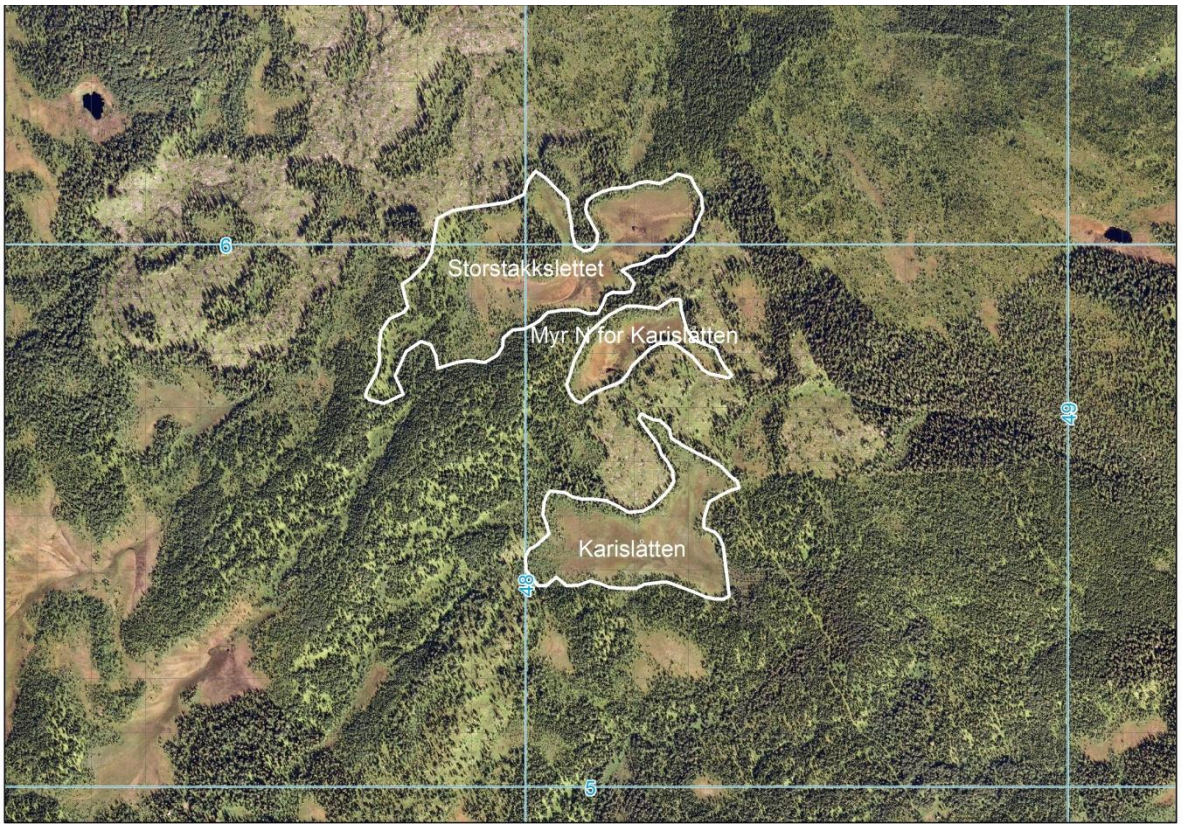

Figur 5-21. 42 Myrer NV i Tjallia, 43 Myrer N for Tjallia og 44 Myr Ø i Tjallia.

Storhøgåsen – Kroktjønnfjellet

Figur 5-22. 46 Dalslåtten.

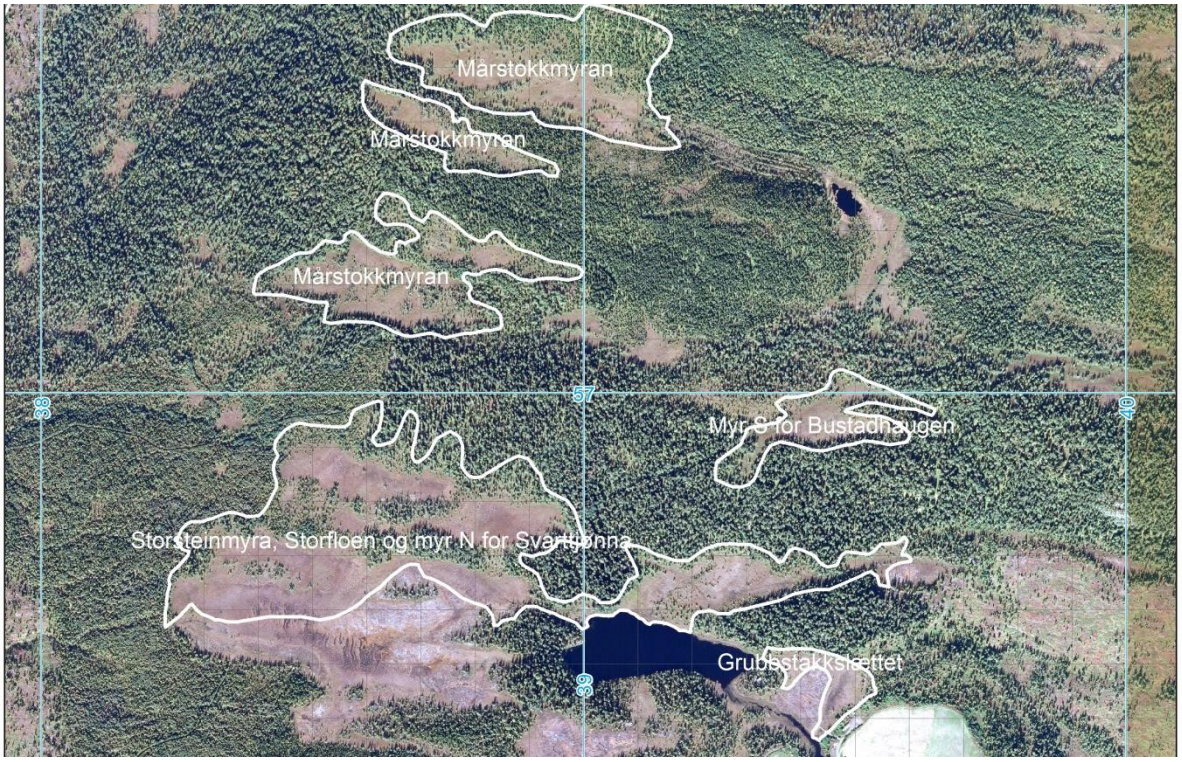
Figur 5-23. 47 Karislåtten, 48 Myr N for Karislåtten og 49 Storstakkslettet.

Sandmoen

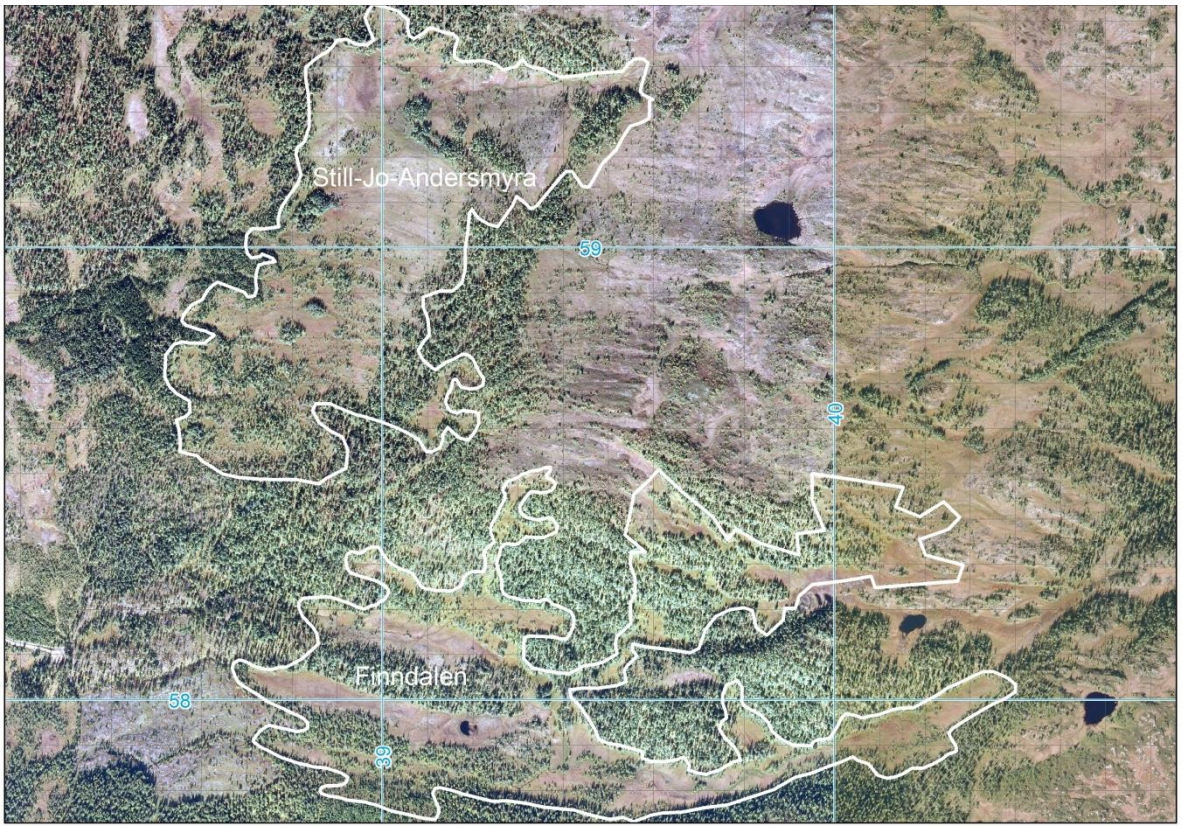

Figur 5-24. 50 Kjerrstakkslættet.

Kvelia

Figur 5-25. 51 Grubbstakkslættet, 52 Storsteinmyra, Storfloen og myr N for Svarttjønna, 53 Myr S for Bustadhaugen og 54 Mårstokkmyran (tre polygoner).

Figur 5-26. 55 Finndalen og 56 Still-Jo-Andersmyra.

Lauvsjøen – Kjerdelsdalen

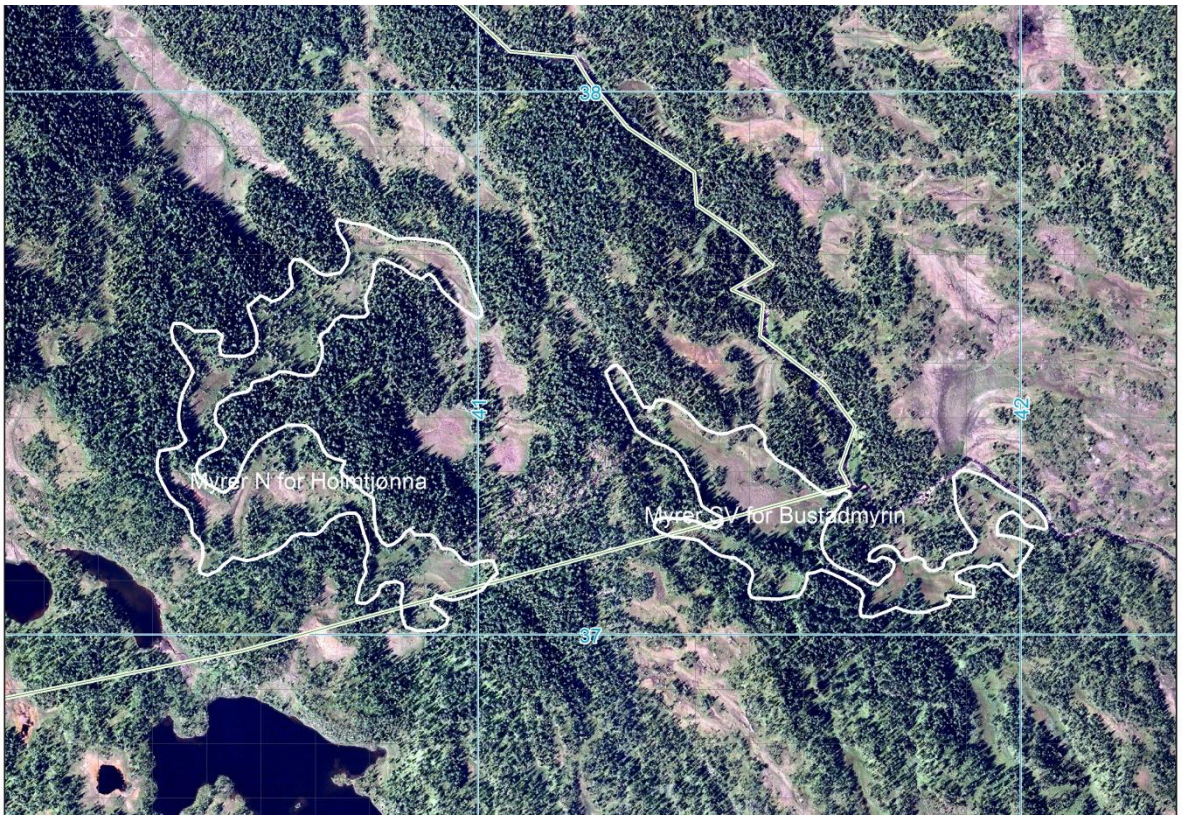
Figur 5-27. 57 Hovdmyra og 58 Hølbekkmyran.

Figur 5-28. 59 Tostakkmyra og Snålremsfloen og 60 Myr ved oset til Kjerdelselva. Grensa til Lierne nasjonalpark er vist (grønn linje).

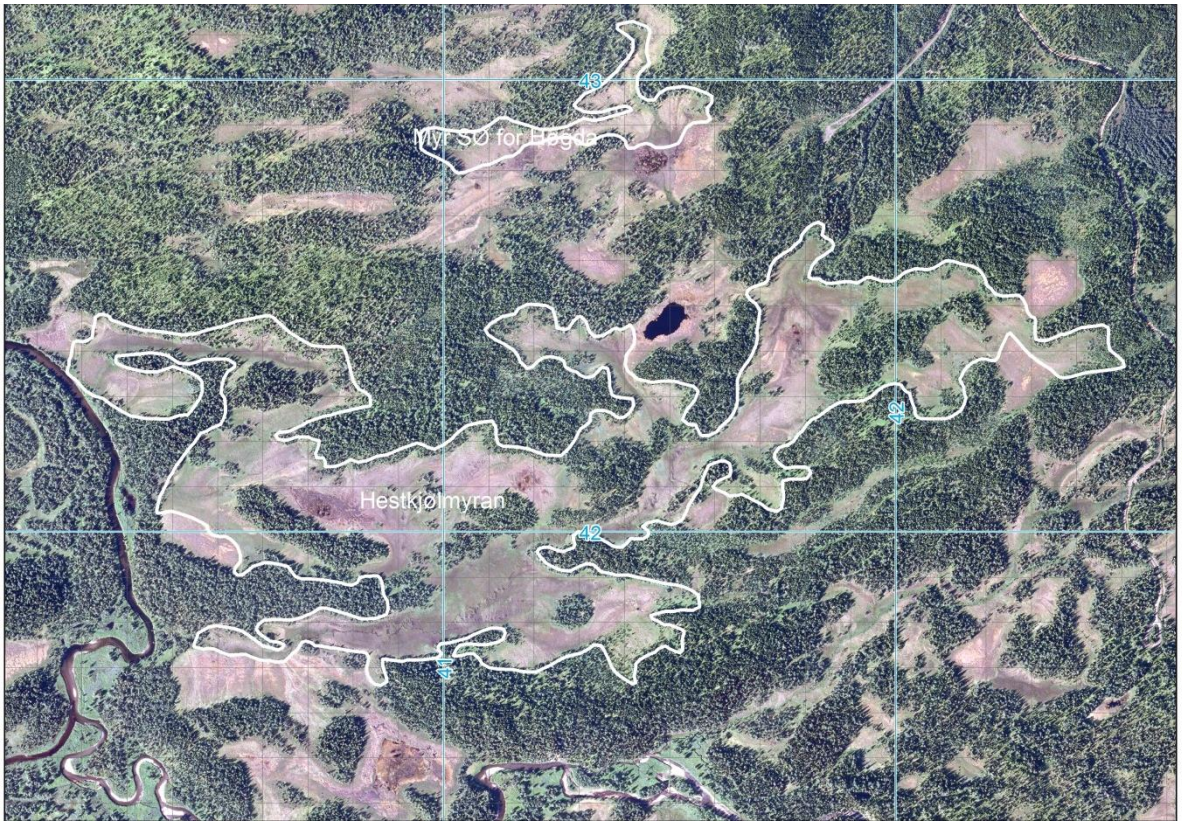

Figur 5-29. 61 Myrer Ø for Kjerdelselva og 62 Myr N for Bengtseteren. Grensa til Lierne nasjonalpark er vist (grønn linje).

Figur 5-30. 63 Myrer SV for Bustadmyrin og 64 Myrer N for Holmtjønna. Grensa til Lierne nasjonalpark er vist (grønn linje).

Hestkjølmyran

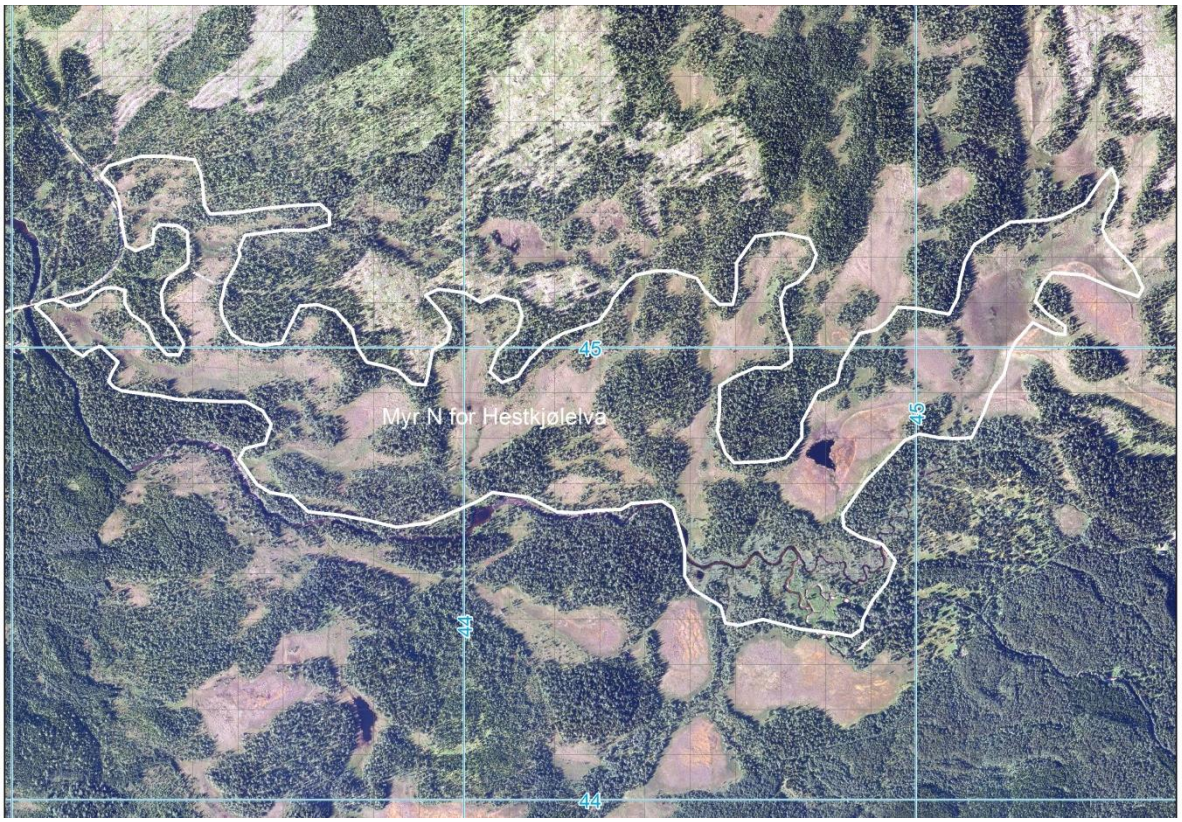

Figur 5-31. 65 Hestkjølmyran og 66 Myr SØ for Høgda.

Kaldvikhøgda

Figur 5-32. 67 Myr ved Kaldvika.

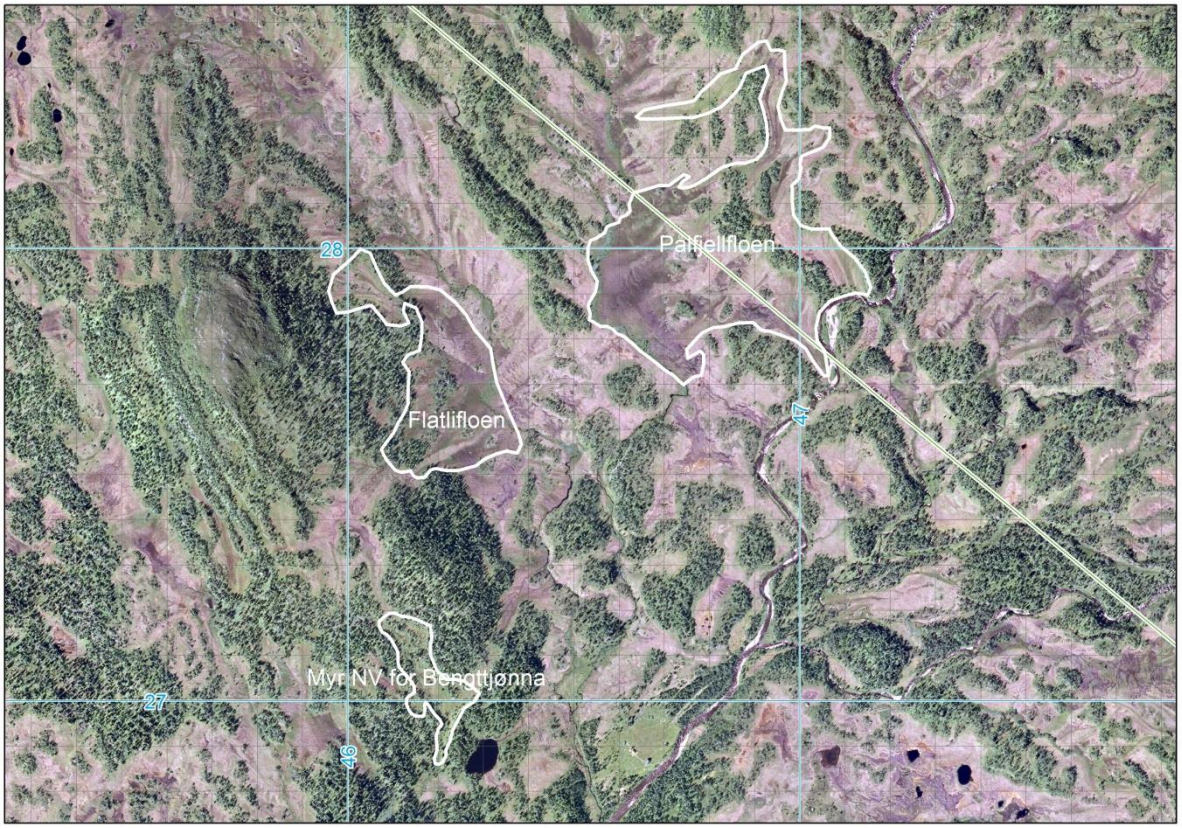

Figur 5-33. 68 Myr N for Hestkjølelva.

Pålfjellet – Storåa

Figur 5-34. 69 Myr NØ for Estilseteren.

Figur 5-35. 70 Myr NV for Bengttjønna, 71 Flatlifloen og 72 Pålfjellfloen. Grensa til Lierne nasjonalpark er vist (grønn linje).

NTNU Vitenskapsmuseet er en enhet ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, NTNU.

NTNU Vitenskapsmuseet skal utvikle og formidle kunnskap om natur og kultur, samt sikre, bevare og gjøre de vitenskapelige samlingene tilgjengelige for forskning, forvaltning og formidling.

Seksjon for naturhistorie driver forskning innenfor biogeografi, biosystematikk og økologi med vekt på bevaringsbiologi. Seksjonen påtar seg forsknings- og utredningsoppgaver innen miljøproblematikk for ulike offentlige myndigheter innen stat, fylker, fylkeskommuner, kommuner og fra private bedrifter. Dette kan være forskningsoppgaver innen våre fagfelt, konsekvens-utredninger ved planlagte naturinngrep, for- og etterundersøkelser ved naturinngrep, fauna- og florakartlegging, biologisk overvåking og oppgaver innen biologisk mangfold.

ISBN 978-82-8322-068-1
ISSN 1894-0056

© NTNU Vitenskapsmuseet
Publikasjonen kan siteres fritt med kildeangivelse

www.ntnu.no/vitenskapsmuseet

NTNU
Vitenskapsmuseet